

RUD. EZ. CIKHARDT:

OSADA CHOTOVINSKÁ.

**ZVLÁŠTNÍ OTISK
Z „JIHOČESKÉHO SBORNÍKU HISTORICKÉHO“.**

(R O Č. V.)

V TÁBOŘE 1932.

Nákladem vlastním. — Knihtiskárna V. Š a f r á n e k v Táboře.

Chotoviny a okolí zdejší polohou svojí již v starších dobách byly vyhlédnuty jako vhodné sídliště, čemuž nasvědčují některé nálezy. U Jedlan, Zahoríčka a Mitrovic nalezeny černé kamenné sekerky, jež však samy nepodávaly by důkazu o přímém osídlení; mohly se sem dostat od lovců nebo bojovníků. Za to Chotoviny, a to okolí kostela, jsou větším nalezištěm. V min. stol. nalezeny a r. 1827 museu pražskému darovány Freudigem 2 kroužky s esovitě zahnutými konci, o nichž se zmiňují „Památky archeol.“ z r. 1857. Když r. 1920 u kostela upravován sad, vykopány kosti a bronzové náušnice pod plochými kameny. Také již dříve nalezeny kosti na sousedním pozemku J. Koželuha, jimž nevěnováno pozornosti. Proto r. 1921 místa kolem kostela byla prozkoumána archeologem J. Švehlou, jenž otevřel podobný hrob pod plochým kamenem v hloubce asi 70 cm. Kostra ležela s pažemi podél těla, hlavou k severozápadu, pod týlem lebky byly záušnice a na pravé ruce bronz. prsten. Také nalezeno několik střepů. Podobné pohřebiště nalezeno r. 1930 v Přehýšově na Plzeňsku, kde stejně mrtvoly ukládány a pod lebkami mají záušnice esovité, i korály a nádobky vlnovkami zdobené. Kostry patří prvním křesťanům našim z 9. až 12. stol. a připomínají ještě zvyky pohanské, s nimiž Čechové tehdejší dosud se nerozloučili. Ještě ve 12. stol. stěžuje si kronikář Kosmas, že Čechové, ač jsou křesťany, pochovávají po způsobu pohanském. Té době odpovídá plně poznámka ve fasi z r. 1765, že dle nápisu na vel. zvonu postaven byl kostel v l. 990 až 1000, zápis z r. 1743 ve far. kronice pak praví, že větší zvon má letopočet 1010.

Nejstarší písemnou zprávu máme z r. 1266, kdy 2. července připomíná se jako svědek Bořislav z Chotovin a později r. 1318 Řivín z Chotovin ve sporu Hynka z Vlašimě a Racka z Tožic^{*)}. Ve výkazu far z l. 1340—1350 jmenují se Chotoviny již jako farnost v dekanátu vltavském.

V Chotovinách byly 2 osady: Chotoviny na kopci při kostele a Vlkančice (Vlkanice) v okolí nyn. zámku nebo dvora; později obě splynulo, takže od 16. stol. jmenují se jen Chotoviny. Dvůr vlkančický byl již před r. 1682 spojen se dvorem chotovinským a budovy zčásti ve vinopalnu obráceny, z části jako dominikální domky osazeny. Byl v místech nyní 4 domků (t. zv. „panenského dvora“) a teprve v posl. létech zrušením vrat a přestavbami tvářnost někdejšího dvora pomínula. Název Vlkančice v okolí tohoto bývalého dvora v posl. létech opět se ujímá. Druhý dvůr rozšířen přestavbami až v 18. stol. Ještě r. 1523 Dobeš Netonický uvádí se jako pán Vlkančický. — Pešek z Vlkančic r. 1407 činí se sousedy nadací pro zdejšího kaplana. — Vesnici Chotoviny s j. místy v kraji bechyňském dal v r. 1345 král Jan za dluhy pánům z Rožmberka a v držení toho rodu zůstaly i s podacím kostelním až do stol. šestnáctého.

^{*)} Item idem conqueritur super Racz de Tozicze de hornosin et de zawissin pro simili dampno CCC Marg. arg. actores lidem. Camerarius idem, terminus idem. Leo de Tozicze ducit testes, quia Racz in Tozicz, in zawissin et hornosin nihil habet, excepto in zawissin habet mediam araturam: Martinus de wyssova, Bolesud de wescie, Rziwyn de Chotowyn, wyeczemil de Ozerewicz, Mikess de Neswaczil, Dywiss de Oticz, Jaroslaus de Chrasta terminus feria V. quatur temporum quadragesime . . ."

Tento díl Chotovin uvádí se v urbáři rožmberském z r. 1379 jako příslušnost k statku přiběnickému, a to 2 lány s platem po 1 kopě, 2 místa po 20 gr., třetí 36 gr., dále 4 poddaní, z nichž jeden odváděl 13 gr., druhí dva po 10 gr. a čtvrtý 20 gr. Též lesy u Moravče 7 lánů 5 jiter a Ostrov 4½ lánů byly příslušenstvím, ale pro dobytí přiběnického hradu po 17 letech byly v užívání tábořské obce. — Také v dochovaném rejstříku z r. 1423 o vybírání úroku na hradě Choustníku z vesnic „k většímu hradu“ Chotoviny se uvádějí.*)

Jako všechny statky rožmberské asi také i Chotoviny utrpěly nájezdy Táborských a fara zanikla (v pojednání o faře). V protokolech o smír. jednání mezi Oldřichem z Rožmberka a Táborskými prostřednictvím Hynka Krušiny ze Švamberka mezi jinými žalobami na Táborské uvádí se r. 1442, že „Táboři jali sú Jíru z Chotovin, člověka Withova,“ beze vsi příčiny, když k nim na trh přijel (Arch. Třeb. 565 hist.).

V 15. stol. jmenuje se ve Vlkančicích dvůr Duškovský, od něhož louku a k ní 8 záhonů dědiny mezi cestami při dědině chotovské k Vrážnému jdouce směnili r. 1463 Ctibor Vidlák z Nechvalic s Janem z Rožmberka, patronem kostela, za louku farářskou u cesty k Sedlečku. Po Janu Vidláčkovi z Kuniho dědila statek dcera Zdena, provdaná za Dobše Netonického z Nebílov. Vkladem ve čtvrtek po sv. Bartol. 1544 postoupila tvrze Vlkančic se dvorem popl. a vsi Chotovin v dluhu 700 kop synům Janu a Jiřímu Netonickým, kteří se rozdělili.

Jiří Netonický prodal (vkl. 25. led. 1554) díl svůj v Chotovinách s tvrzí Bohuslavu Malovci z Malovic za 400 kop gr. č. Týž držel také Kostelec, kde sobě vystavěl později sídlo (tvrz), ale Chotoviny (c. t. m.) již r. 1568 prodal Janu Lapáčkovi ze Rzavého a na Záhoří v též sumě.

Sousední statek Záhoří patřil Vítům ze Rzavého, jehož kolébkou byla tvrz ve Rzavém či Zerzavém.

V Zerzavém bývala tvrz poblíže nynějšího rybníčka a zašla buď ve válkách husitských nebo později, když seřizeno bylo sídlo v Záhoří. Již r. 1546 jmenuje se tu jen ves a dvůr poplužní (v místech hospody u Procházků); později i dvůr zrušen, pole obrácena k Záhoří a část ke krčmě. V 18. stol., když nová hospoda seřizena, zbytek polí obrácen ke mlýnu Lapáčkovskému. Z nejstarších držitelů je znám Rynart (1352), snad bratr Chvala ze Rzavého (1384), purkrabí vyšehradského. Již r. 1407 jmenuje se Víta ze Rzavého a jeho bratr Mikeš z Vrážného, jimž patřila ves Lhota (asi nyn. Jeníčkova) a rovněž ve vsi Lhotě měl platy Jindřich z Košina, snad bratr jejich. Také ves Moraveč držel Víta s Mikulášem. Víta upsal manželce své Dorotě z Dubu plat na Záhoří a Moravci, ale tato po druhé provdala se za Alše z Otic, jemuž platu 10 kop na Záhoří a r. 1432 i 5 kop platu na Moravci postoupila. Z druhého manželství byl syn Jan. Ale bratři z prvního manželství Víta a Mikuláš ze Rzavého jako odúmrtí obdrželi statky po matce Dorotě a již r. 1437 ves Záhoří i 3 dvory kmečí v Moravci drželi. Bratr Jan (z Otic) vymáhal věno po matce a spor se vlekl až do r. 1455, kdy (4. března) docílen smír vyplacením Jana, který svých práv Vítům se zřekl. Vítové ze Rzavého byli ve službách pánů z Rožmberka a zbohatnuvše, koupili i jiné statky. Část vesnice zůstala Vítům, jinak tvrz Záhoří i přísl. přešla na příbuzný rod Lapáčkův ze Rzavého. Není vyloučeno, že Jan Lapáček ze Rzavého, který prvně vyskytuje se r. 1511 na věnném zápise Mikuláše Sádla z Vrážného a jako držitel Záho-

*) Census a Přiběnic in castro Chusník 1421—1424 v arch. Třeb.

ří r. 1517, byl přímo členem rodu Vítů a jen jméno změnil podobně jako Sádlové byli příbuzní Vítův.

Po smrti Jana Lapáčka (asi r. 1526) přejali statky synové Zikmund, Jan, Jindřich a Jiřík.

R. 1534 měli spor s tábořskou obcí cítiče se poškozenými zřízením nové krěmy ve Lhotě Purkartově*). Později se bratři rozdělili. Na Záhoří zůstali Jan a Jiří bratři Lapáčkové a r. 1546 vložili v desky zemské dědictví své v Záhoří tvrz, dvůr, ves Lhotku celou, plat ve Lhotě, v Zerzavém dvůr popluž. a ves, v Moravči dvory kmecí usedlé i pusté, s platy a dědinami, s ovčínem, lukami, lesy, potoky, rybníky, kurmi, vejci, robotami, s mlýny, krčmami s platem i se vším panstvím. K tomu r. 1548 přikoupil Jan Lapáček 2 dvory kmecí v Purkartově Lhotě a 2 dvory kmecí v Údičově ze statků konfiskovaných obci tábořské za odboj proti králi Ferdinandovi. Kmecí dvory v Údičově postoupil mladšímu bratru Jiříkovi Lapáčkovu za 90 kop gr., který jiných statků neměl a žil prostě. Statky zdejší vůbec byly chudší a majitelé jich dle toho vystupovali. R. 1545 Ondřej mlynář zranil na svobodné silnici Jiříka Lapáčka a ve vězení udal pak, že nevěděl, že by pán byl, neb jest měl chatrné šaty.

Také Jan Lapáček (na Záhoří) nebyl bohat a teprve r. 1565 měl si pomoci, když pobral v Táboře po smrti manželky Bern. Kozy truhlu peněz „vymodlených a vyzpívaných“ od plačtivých bratří (Mikulášenců). Jiří Kroupa z Tábora měl viděti, že pan Jan Lapáček přijel před dům Bernartovský na voze, jak na něm hnůj vozí, tu že jsou truhlici s penězi vzali dva a sotva na vůz ji vstavili, a pan Jan Lapáček zatvářil sobě čepicí oči s těmi dlouhými vocasy a kloboukem jako pes a rozkázal statně pacholku z města jeti. Poddaný jeden Jana Lapáčka pravil u Václava Touska: že můj pán přivezl peněz z Tábora, ježto jich nikdy tolik na Záhoří nebylo. Po nějakém čase stál v Táboře na rynku Jan Štefl s Václavem Fouskem a pan Jan Lapáček přijel na krytém voze před Vorlem a on pokývav prstem na něho, propověděl takto: „Nejezdíval's pane, na krytých vozech, dokuds nepobral Bernartovských peněz. Kdyby tomu pacholku dali pod peruti (t. j. mučili pálením), bylo by Janu Lapáčkovu těsno“.

R. 1570 koupil dům v Klokotské ul. (č. 102) v Táboře Jiřík Lapáček, mlynář, který jméno měl patrně podle mlýna na Lapáčku a stál mimo rytířský rod Lapáčkovský.

Údičov (pův. Uzdičov) bývala ves a statek nebo tvrz, kde příp. se Ješek z Uzdičova, který r. 1318 poplenil zboží Višovské (Jišovské). R. 1416 příp. Bušek a Pešek z Uzdičova. V 16. stol. měla tu obec tábořská 2 kmecí dvory s 3½ lánem polí. Urbář obce jmenuje tu Svatka s platem ze 2 lánů 87 gr. a Lyznu s platem 1 k. 8 gr. půlletně, o vánocích dával každý 2 slepice. Půl lánu bylo pustého, oň něho loučka se prodávala a platili z ní záchodští (t. j. náchodští) 2 kopy a Matěj z Údičova 28 gr. ročně. Tento majetek obci s j. zabrán a oba dvory kmecí 1548 dne 20. listopadu koupil Jan Lapáček. Po smrti Jiříkově dědil asi Jindřich Lapáček (1567), snad totožný s Jindřichem Vítou ze Rzavého, stoupencem Českých bratří, který v Údičově r. 1560 žil. — R. 1578 koupil dům v Táboře Adam, syn Pavla Svátka z Oudičova, později ale rod ten vymizel a dům byl již 1697 zbořením. — V 17. stol. vesnice Oudičov zanikla a svedeno vše ke dvoru.

*) Když Táborští vyzdvihli sobě krěmu, na níž seděl Mat. Dědina, proti krčmě Lapáčků, pohnali ji bratři Lapáčkové, vinice je ze 20 hřiven stř. pokuty na to uložené dle zemsk. zřízení.

Drželi tudíž v polovině 16. stol.: statek záhořský se Rzavým a částí Moravce, Lhotku s částí Lhoty Jan Lapáček ze Rzavého, Údičov jeho bratr Jiřík, v Chotovinách část vsi Rožmberkové, Lideřovice a Vrážné Sádlové z Vrážného, Hlinice a Jedlany byly spojeny se statkem lideřovickým.

O tvrzi v Lideřovicích (nástin popisný i historický) obšírněji pojednává Rom. Cikhart v Jihočes. sborníku historickém roč. III. č. 3—4. a nebudu se více o ní zmiňovati.

Statku chotovinského bratří Jan a Jiří Netolický z Nebílov neudrželi. Rozdělili se a Jiří prodal svůj díl s tvrzí Bohuslavu Malovcovi z Malovic za 400 kop gr. č. (vklad 25. led. 1554). Ten ale držel také Kostelec, kde si nové sídlo (tvrz) postavil a díl Chotovin od Netonického prodal r. 1568 Janu Lapáčkovi ze Rzavého na Záhoří. Tehdy asi tvrz Vlkančická sešla a seřízen tu jen dvůr, který dlouho ještě se udržel za pozdějších majitelů. Jan Lapáček zapsal v pond. po Povýš. sv. kříže 1572 dvůr, tvrz a část vesnice Chotovin v dluhu 100 kop gr. č. manželce Kateřině z Vrážného s podmínkou, aby se jako vdova v držení Chotovin uvázala a mimo to věnoval na témž zboží 250 kop gr. č. Ta ale provdala se znovu za Jiříka Pětipeského z Chýš a Egkerberku, jenž již 1585 jako držitel Chotovin se uvádí.

Záhoří držela dcera Jana Lapáčka Žofie, provdaná za Zikmunda Kaplíře Ostervského ze Sulevic, který již 1572 se zde připomíná, ale již r. 1591 byl na Kostelci při hodokvasu od Jindřicha z Tučap zabit.

Díl Chotovin bez tvrze po Janu Netonickém dědili synové Dobeš (zemř. 1572), Vilém (zemř. 1580) a Jiří. Netoničtí se sousedy chotovinskými i záhořskými žili v nepřátelství a v prchlivosti své mnohého příkoří na osobách cizopanských se dopouštěli.

Sedláček v „Hradech“ (díl IV.) uvádí celou řadu jejich provinění. Hned r. 1532 Václav, postříhač z Tábora, byl na silnici u Mitrovic od Jiříka Netonického a jeho pomocníka Kašpara zraněn. Podobně napaden byl jím na silnici Tomáš Litomyšlský. Jindy zbil Jakuba Žáka, mlynáře, a byv obeslán radou tábořskou, vinil Žáka, že postižen byl s ručnicí. Jiří mladší Netonický často praček se účastnil a též pro pomluvy byl proháněn. S radou tábořskou měl prudkou srážku, když byl kárán za nezpůsobné a pohoršlivé chování v kostele tábořském (1553). R. 1572 obesílali Vilém a Jiřík Netoničtí souseda Zikm. Osterského, jenž člověka jejich v ruku ranil. R. 1573 soudili se s Janem Lapáčkem, kdy čeládka jejich náhlební a služebná s klisaty a s pluhem vjela na pole jeho mezi Kopaninami a Vrážným a je pychem zorala. — Dobeš Netonický zbil kordem Janka, čeledína Jana Lapáčka (1569). Jiřík, poraziv Vaňka, pastevce Lapáčkova, na poli u Chotovin, za sucha (t. j. bez krveprolití) jej zbil (1569). Také sám Dobeš sešel smrtí násilnou r. 1572. Byl na kvase s Jindřichem a Oldřichem Sádlem z Vrážného. Po hádce vzdálil se Dobeš, na Jindřicha se zbraní čekal a pak zákeřně jej ranil. Byl ale proboden sám a zemřel.

Také sousedé Netonických nebyli jemného chování. Jan Lapáček nejednu při s Netonickými měl, Jana Kořenského z Terešova políčkem urazil (1571). Také Jiří Pětipeský (na Chotovinách) zranil (r. 1578) poddaného Netonickým tulichem, r. 1581 zbil v Miličíně o jarmarce Mandalénu Žemličkovou z Tábora pěstí v tvář, v nos a mezi oči. R. 1598 v noci vjel tajně na pole Žofie Vítové ze Rzavého u Purkart. Lhotv a tam dal

mrkev vyrýti a zelí posekati a na vozech odvezl. Snad pro tu věc se s Bohuslavem Víťou r. 1599 o hromnicích na Blanici kordy sekali. Jiný spor měli o překopávání pohraničních stezek, k čemuž r. 1600 král Rudolf ustanovil jako komisi Jiřího z Talmberka na Jankově, Viléma Růta na Dírném, Adama Velemyšlského na Volbramovicích a Václava z Věžné na Věžném, a v listě jím zaslaném se uvádí „... jakou sobě stížnost slov. Jiřík Pětipeský z Chýš a Eggerberka na Chotovinách i též slov. Bohuslava Witty z Zerzavého na Záhoří a manželky jeho*) strany překopávání stezek a cest od starodávna svobodných, kdež se spolu grunty nyní stýkají, pokládá a nás v tom za milostivé opatření prosí, tomu z příležitosti suplikace vyrozumíte i nechtějící My, aby mezi týmiž stranami taková nesousedství, z čehož by potom něco horšího pojiti mohlo, trvati jmělo, Vás jsme za komisaře v tej věci naříditi ráčili, poroučejíce, abyste se což nejdříve o den jistý snesli, stranám o tom věděti dali, na ty grunty, místa, stezky a cesty vyjeli, očitě patřili, strany vyslyšeli a k tomu se skutečně přičinili, abyste to mezi nimi přetrhnouti, spokojiti a v dobré sousedství svěsti mohli, a na čem to od Vás postaveno bude, o tom o všem nám do kanceláře naší čisto dostatečnou zprávu s dobrým zdáním Vaším učinili. Datum dán v městě našem Plzni v pátek po neděli laetare leta 1600.“

Komisaři skutečně tam byli a „nejmilostivějšímu králi na milostivé poručení se podaně a poslušně zachovali“ a po spatření cest oznamují: „Co se dotýče cesty, která skrz les neboli porostlinu řečenou v Kopaninách pana Bohuslava Víty, též cesty jedny druhý jdouc skrz dědiny paní manželky pana Pětipeského, o ty jsme se spokojili, porovnali v to vše, kamením mezním vyhranili, takže ty cesty jedny i druhý straně i jednomu každému, kdož by jimi jel, šel, budoucně svobodně býti a zůstati mají, a jich sobě strany ani budoucí jich víc brániti nemají a mocti nebudou. Než co se dotejče stezek a cest nade dvorem a za dvorem Paní Pětipeský chotovinským, tu ještě se pan Bohuslav Víta v žádné jednání dáti nechtěl pokládajíc toho příčinu, že by již o to skrz jisté osoby dostatečnou smlouvou pryč míti měl, o kteréžto smlouvu dopečetění, že mezi stranami pořad práva zachován bude, žádajíc při tom zůstavou býti, a tak jsme v těch místech nic způsobiti a k místu přivésti nemohli, čehož všeho V. C. M. pro vyrozumění tejno nečiním. Dán na Chotovinách ve čtvrtek po památce seslání ducha sv. I. P. 1600. Vaší Cís. Mti věrní poddaní Jiří z Talmberka na Jankově, Vilím Rut z Dírného na Dírném, Adam Velemyssej z Velemyšlovsi na Volbramovicích.“

Jiřík Pětipeský byl dle současného svědectví dobrý a pilný hospodář a statek chotovský rozmnožil přikoupením Jíšova a Jedlan. Všechnu nenávist svoji a hněv vylévala si tehdejší drobná šlechta násilím na protivnicích i jich poddaných, k čemuž hlavně přispělo, že osoby panského a rytířského stavu směly choditi s poboční zbraní. Poddaných svých (mnoho jich neměli) se zastávali, bylo-li jim ublíženo od jiných pánů nebo osob cizopanských. Bezpečnost veliká nebyla, zvláště mimo svobodné silnice. Někdy krátce po r. 1520 přepadení byli občané táborští, o čemž Adam, tovaryš, sťatý v Bechyni, vyznal, že zabil Hrada s tovaryšem svým Touškem Vošťálkovým a s tím z Tejna: „Když sme byli v Chotovinách, tu sme se rozdělili, co kdo na kterého udeřiti má, aby každý svého hleděl. I vystoupil Adam, dal Hradovi hned sekyrou a Hrad s tou ranou přiskočiv, hned ho převrhl a já sem za Vaňkem běžel a udeřil jsem naň dva-

*) Uvádí se, ježto byla vlastní majitelkou Záhoří.

krát voštípem a střelou, i chybil jsem jeho se a navrátiv se zase, probodl sem Hrada Adamovým voštípem."

Jiří Pětipeský malý statek chotovinský rozmnožil, přikoupiv r. 1585 dvůr Jíšov nově vystavěný a r. 1586 mlýn pod Jíšovem.

Jíšov (dříve Víšov) byl statek a ves, odkud 1318 příp. se Martin z Víšova jako svědek spolu s Řivínem z Chotovin. R. 1380 provdala věno své na platu z této vesnice Zuzana, vd. po Vlčkově z Hlasiva. Tábořská obec koupila zde r. 1540 dvůr od Bohuslava syna Pavlova, aby z něho budoucně platil 3 kopy míš. ročně a od Jichy z Víšova popluž. dvůr s poplužím lesy, rybníky za 60 kop gr. Měla tu 2 osedlé se 3 lány, z nichž půlletně vypadalo 8 kop 36 gr. úroku a ze dvora 3 kopy.

Jeden kmecí dvůr, z něhož Jan Heralt 19 gr. a 2 slepice odváděl, koupili r. 1546 Jarohnév a Mikuláš bratři Sádlové z Vražného od Ondř. Rašovce z Rašovic. R. 1550 (2. řij.) trhem za 45 kop gr. přešel na Jarohněva Sádlo i popluž. dvůr od obce tábořské. Dvůr byl přestaven.

R. 1594 přikoupil dále a připojil k Chotovinám část v Jedlanech dle následující smlouvy do desk zemských vložené: „L. P. 1594 po památce slavného hodu vzkříšení Krista námi Voldřichem st. Malovcem z Malovice na Borotíně, Adamem Velemyšlským z Velemyšlovse a na Volbramovicích jakožto prostředky od stran dožádanými, stala se jest smlouva dobrovolná a trh celý a dokonalý a to mezi mocným pánem Jindřichem Sádlo z Vražného a na Radiči prodávajícím s jedné a panem Jiříkem Pětipeským z Chýš a Egkerberku a na Chotovinách, kupujícím s strany druhé, a to taková smlouva a trh, že jest svrchupsaný pan Jindřich Sádlo panu Jiříkovi Pětipeskému a jeho dědicům prodal dědictví své zpupné a nezávadné, což tu má ve vsi Jedlanech, člověka jednoho usedlého, Matěje Krejčího, kdež grunt slove Kovářovský, kterýž platí platu ročního ouroku 17 gr. čes., slepici jednu, vajec deset, roboty šest dní. Též chalupa, kteráž nad rybníkem, příkopem, v kterémž Vít Lišků jest, rybníček při ní ležící slove nový a s potůčkem mezi týmiž rybníčky tekoucím se dvěma sádkami. Pod týmž předním rybníčkem, příkopem a poltrubími, s vodotočinami, též les tak řečený Bory s porostlinami příležitostmi k němu i s tím pustým rybníčkem při témž lese a v týchž mezích a hranicích, jakž týž dědictví dobré paměti pan otec jejich pánův Sádlov a též oni páni bratři Sádlové z Vražného v podílech a zvlášť on pan Jindřich Sádlo, jakožto bratr starší v držení a užívání starobylé byli a byl, s týmž člověkem usedlým i neusedlými a z těch gruntův zběhlými obojího pohlaví, vdovami a sirotky s jich spravedlnostmi, kromě Jiříka, syna Matěje Krejčího a Jana a Jakuba, syny Vítvy Liškova a Petra Košky, děti všechny ten čas zrodilé, ty sobě on pan Jindřich Sádlo při prodeji vymínil a zůstavil i spravedlnostmi jich s jiným vším všelijakým příslušenstvím, se vši zvolí a plným panstvím nic ovšem nevymíňujíc, témž plným právě a v týchž mezích a hranicích, v nichžto nadepsané dědictví záležití, jaký toho v držení užívání starobylé pan Jindřich Sádlo, jakž na předu dotčeno byl, žádného práva, panství ani které zvláštnosti tu sobě, dědicům a budoucím svým na tom na všem dále nepozůstavujíc, za sumu 520 kop míš. a takové jmenované dědictví panu Jiříkovi, dědicům a budoucím jeho touto smlouvou hned v držení a užívání postupuje, a panu Jindřichu Sádlovi on pan Jiřík Pětipeský touž sumu peněz takto platiti má: Hned po učiněné smlouvě dal jest panu Jiříkovi 20 kop míš. a při času sv. Jiří příští nebo dvě neděle potom půl třetího sta kop míš. dáti má.

A půl třetího sta kop míš. listem na papíře svědčící do sv. Havla příštího bez ouroku pojistiti povinen jest. A když by kolivěk častopsaný pan Jiřík Pětipeský neb dědicové jeho též častopsanému pánu Jindř. Sádlovi a dědicům jeho čtyři neděle napřed věděti dal neb dali, jest polovina a budou takové dědictví panu Jiříkovi, dědicům a budoucím jeho ve dsky zemské vložiti a přede všemi závadami zvláště před věny a sirotky, jakož země za právo má, čímž má aneb míti bude třetinou vejš spravovati. A což tu sepsáno jest, to jsou sobě strany přiřkly, jakž na poctivé lidi záleží, a všemu tomu zadosti učiniti. A na vědomí toho všeho my z počátku psaní prostředci na dožádání těch stran pečeti naše k této jich dobrovolné smlouvě jim přitiskli, dvě jednotejná slova opsati davše, každé straně po jednom dali. Stalo se léta a dne svrchupsaného.“

Jedlany bývala ves s tvrzi, odkud se příp. již 1396 Přibík z Jedlan, snad totožný s Přibíkem z Hlasiva a též Bušek z Hlasiva seděním na Jedlanech, jenž podepsal stížný list do Kostnice; konečně současně 1416 vyskytuje se Mrakeš z Jedlan, snad všichni bratři. V 15. stol. dostala se ves ke statku lídeřovickému, s nímž přešla v držení rodu Sádlo z Vražného. Synové Jarohněva Sádla (†1564) se rozdělili a Jindřich Sádlo (též na Radíci) držel Jišov a s bratrem Pavlem Sádlem Jedlany, kde byl též dvůr; na něm Pavel Sádlo bydlil. Z vlastních sourozenců příp. se na Lídeřovicích též Jiří, na Vražném Bohuslav, Jarolím na Hlinici a Kateřina, provdaná za Jana Lapáčka.

Pavel Sádlo z Vražného prodal ke statku chotovinskému Jiříkovi Pětipeskému svůj díl v Jedlanech r. 1603: dvůr v Jedlanech, „na kterémž jest sám bytností byl“ s 30 osedlými*), 3 rybníčky v Březinách a v Jedlanech, se dvěma sádkami a krčmou. Jindřich Sádlo ale držel část vymíněnou dále, takže se nedostala celá ves k Chotovinám, nýbrž část zůstala stále při Lídeřovicích. (Tím oprav Sedláčkovy Hrady IV, 357.) Ještě zač. 19. stol. rozlišovány rustikální grunty chotovinské a záhořské části, kdy už oba statky ve společné držení přešly.

Po Jiříkovi Netonickém, který neměl potomků, dědily jeho sestry Markéta, Anna a Marjána, a r. 1586 prodaly dvůr popl. s poplužním, krčmami a příslušenstvím panu Vilému z Rožmberka za 1700 kop míš., je muž patřila dosud jiná část Chotovin s právem podacím ke kostelu. Nástupce a bratr jeho Petr Vok z Rožmberka přikoupil vesnici Polánku.

Polánka náležela po válkách husitských obci tábořské. Prof. Slavík pokládá ji za vesnici výbojem získanou. R. 1435 koupil zde dvůr Vaněk Lomnický dle zápisu v nejst. grunt. knize tábořské fol. 80 b.: „Hudlej starý i s svou ženou i se všemi svými syny Jankem, Petrem, Rinšikem a k tomu také přivolán Matěj, syn nejstarší, že jsou prodal dvůr v polance purkrechtním právem s tím se vším, což tomu dvoru přísluší, nic tu sobě nepozastavuje, ani svým budoucím tak, aby na ten purkrech žádný právem nesahal, pakli by kdo právem načkolil, což tu k tomu purkrechtu přísluší, sáhl, má Hudlej zastati a to jest prodal Vankovi Lomnickému za 4, k. 55 gr. a to jest Vaněk zaplatil v plné a docela penězi hotovými a když by byl Hema (?) na Táboře, tehdy má Hudlej beze vše nesnazi Vankovi vzdáti a osvoboditi před uroky a čisto učiniti, jakož obyčej i právo, pakli by v té mierze Hudlej umřel, nežli by Hema na Tábor přijel, tehdy synové ma-

*) t. j. počet všech lidí osedlých, nikoli usedlostí.

ji vzdáti a též učiniti, jako sám Hudley a ta úmluva a trh stal se před mazickým Holým a Kubanikem a Peškem vozatajem. Pavlík Škvarowicz, Jan Holus Benešem pražským, před Janákem rychtářem ty časy Matějem Pražákem konšelem i před mnohými jinými dobrými lidmi i purgmistrem. Prazakovi též oznámeno. Actum est feria III ipso die Nicolai". R. 1576 jmenuje se jako držitel Kašpar Menšík z Menštejna „na Polánce“, pozdější tábořský král. rychtář, který již 1592 zemřel. Bratr jeho jako poručník dcery a dědičky Estery statek prodal Petru Vokovi z Rožmberka. Ještě r. 1615 Anna Bílská stěžuje si, že strýc jako poručník její zemř. sestry Estery statek jí prodal.

Kromě toho patřila Rožmberkům část Sedlečka a 32 kuksů v těžářstvu na stříbrných dolech košínských a ratibořských. V Košíně zahájeno kutání před r. 1550 panem Windischgrätzerem a 1 kverkem značným nákladem, ale nedbalostí služebnictva upadly záhy a ještě dělníci tam zaměstnaní vymáhali nevyplacenou mzdu 31 kop 43 gr. 8 den. Důl propadl v majetek císaři. Dolování obnovil Ant. Hertvik, rada vrtislavský, jemuž činěny potíže Jindř. Sádlem, pánem na Liderovicích a majitelem pozemků. R. 1585 propůjčena nálezná jáma na dole sv. Michala archang. Oldř. Paternosterovi a r. 1588 Jáchymu Schwabovi, který uvádí se 1589 jako šichtmistr pana Vil. z Rožmberka na dolech ratibořských. Po smrti Viléma z Rožmberka r. 1592 přešly statky na jeho bratra Petra Voka, který byl příznivcem horní těžby a nejvíce kuksů v těžářstvu držel.

Druhá jáma sv. Alžběty na gruntech pana Pavla Sádly propůjčena byla r. 1593 Jak. Zechelovi a Abrahamu Steinstockovi a r. 1594 zřízen byl vodní stroj k šachtám. Hlavní budova či cechovna stávala v místech, kde nyní je nad vsí kříž, odtud táhla se k jihu štola pod vsí a vyústovala ve svahu nad košínským potokem.

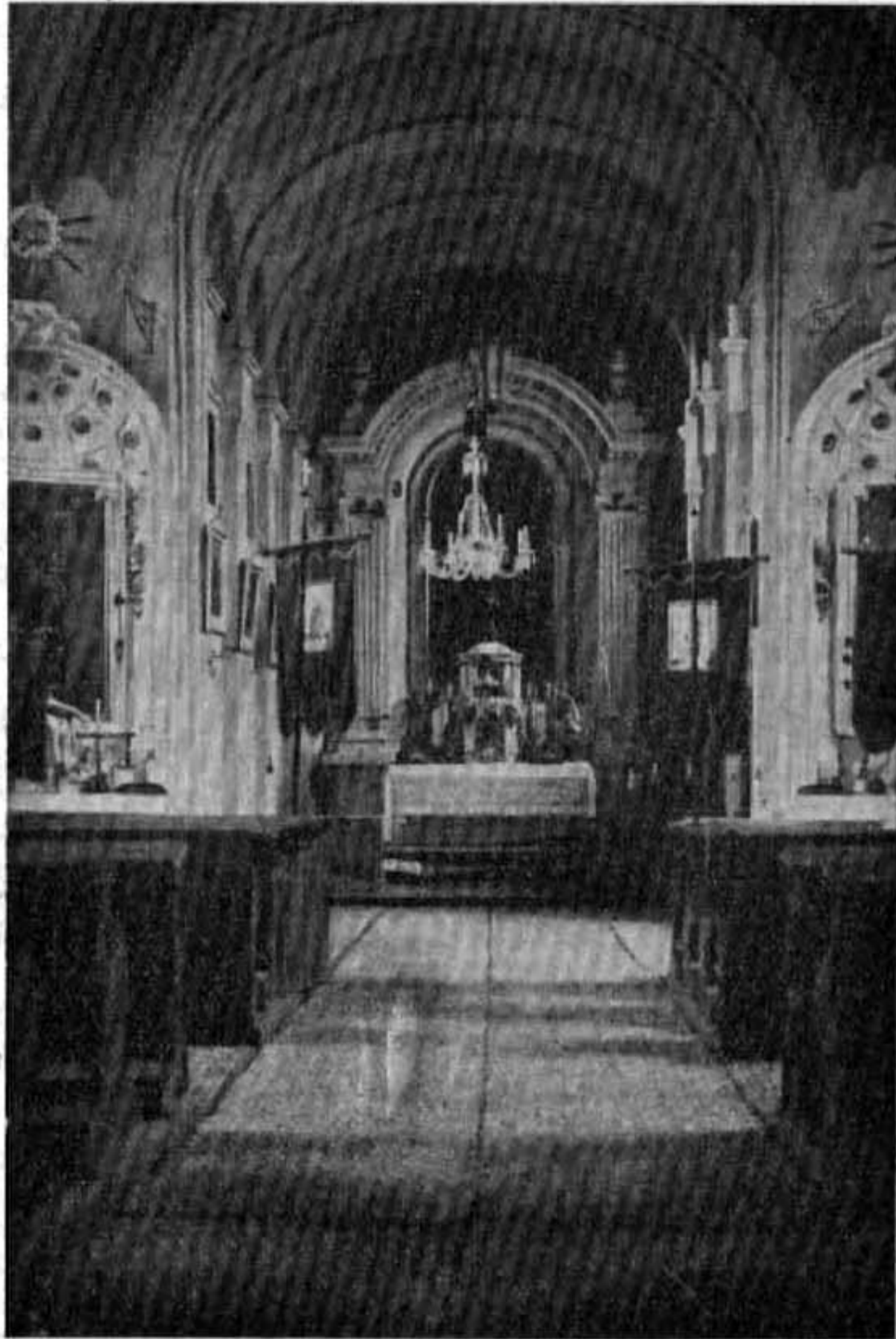
Doly košínské dosáhly největšího rozkvětu v l. 1586—1607, později, zvláště ve válce 30leté, upadly a opět v l. 1741—47 se dolování rozmohlo. Během válek napoleonských zanikly a r. 1802 úplně zastavily činnost. O dolech košínských podrobněji pojednává Rich. Hrdlička ve „Starých i nových letopisech Tábořských“, sv. 21—24, a uvádí doslovně stížnost Ant. Hertvíka proti překážkám, činěným mu Jindřichem Sádlem.

Snad současně dolováno bylo v Moravě a podle tradice jest prý celá ves poddolována. Domněnka ta vznikla snad odtud, že před mnoha léty při kopání studně o větší hloubce vyrazil silný proud vody. Po dolování jsou malé stopy na jižní straně vesnice a blízko hospody, již ve starších dobách zde nebylo.

Dolovala zde prý rodina Kurfištů, po nichž dosud se říká na usedlosti rodiny Koželuhovy „u Kurfištů“. Snad je to jen domněnka, nebo byli to němečtí havíři, bydlící zde přechodně po čas dolování v 18. stol. Pravděpodobnější jest, že se dolovalo koncem 18. stol., kdy těžba v Košíně ochabovala, nebo to byly pokusy o novou těžbu.

Z rodu Kurfištů přip. se 1651 v Liderovicích Jan Kurfišt, 35letý, jeho žena Eliška 34letá, Matěj 28letý, Jiří, syn 12 r. a Eva, dcera 15letá, provdaná 1659 za chalupníka Mat. Svitáka v Liderovicích (na chalupě později Mart. Švece). R. 1654 byli v Liderovicích chalupy Jana a Václava

stavěno, druhý den stálo na místě nynějšího kostela. Když se to po tři dny opakovalo, zastavena stavba u Sedlečka a kostel na novém místě bez základů tímto zázračným způsobem započatý dostavěn. Pověst asi byla znovu rozvířena, když při stavbě věže přišlo se na to, že budova kostelní nemá základů. Pro novou věž, jíž dosud nebylo, byly základy do hloubky učiněny.

Vnitřek kostela v Chotovinách.

Původní gotická okna při přestavbách pozdějších částečným zedním přizpůsobena pozdějšímu vkusu.

Dle Trajera a rukopisu Hejdukova v bouřích husitských byl kostel i fara pobořeny a pustými pak zůstaly. Tato zpráva, ač bez uvedení pramenů, může býti pravdivou, a to pro blízkost Tábora a příslušnost zdej-

ší fary pánům z Rožmberka. Kněží asi utekli dříve jako na jiných rožmberských farách. Druhé, co by tomu nasvědčovalo, jest r. 1833 nalezený pod zemí zvon na poli souseda Vobinušky (č. 10), mající jména evangelistů a váhu 220 lib.; jen cena kovu počítána tehdy na 48 zl. C. M.¹⁾. Zvon ten musil býti zde ukryt. Zvonice byla pravděpodobně dřevěná a při vypálení by se slil, nebo zůstal u kostela. Také od bouří husitských nepřichází zprávy o kostele a faře až do 17. století.

Teprve r. 1645 dal tehdejší pán na Chotovínách a patron kostela Mikuláš Aleš Víta z Zerzavého pobořený kostel obnoviti a r. 1650 věnoval kalich²⁾. Náhrobní kameny dnes úplně setřené dle starších záznamů nesly letopočty 1621, 1627 a 1640 a patřily rytíř. rodinám Vítů a Sádlov, v pozd. dobách pohřbívání zde i Deymové, Jenšíkové a někteří kněží. Větší náhrobní kámen s nýty, dnes rovněž setřený, jest hned proti vchodu do kostela pod kruchtou. Snad hřbitov se udržel stále.

Z pozdějších majitelů a patronů kostela věnoval téměř r. 1682 Maxm. Vratislav z Mitrovic s chotí Veronikou 800 zl., ač při jednání o zřízení fary se na svoji chudobu vymlouval, a Marie Anna z Peterswaldu († 1746) darovala na obnovení kostela 400 zl. a na věčnou lampu 300 zl. Větších oprav dostalo se kostelu v pol. 18. stol. za faráře Herolda, kdy také věž přistavěna a v l. 1781—1786 za patrona chrámu kardinála hrab. Migazziho kostel přestavěn. Stavbu vedl arch. Kašpar Oswald, bratr řádu pobož. škol. Původní gotický sloh změněn, ale stopy po něm jsou patrné na vnitřní straně stěn presbyteria (na půdě), též sanktuarium s got. hlavou Kristovou uchováno.

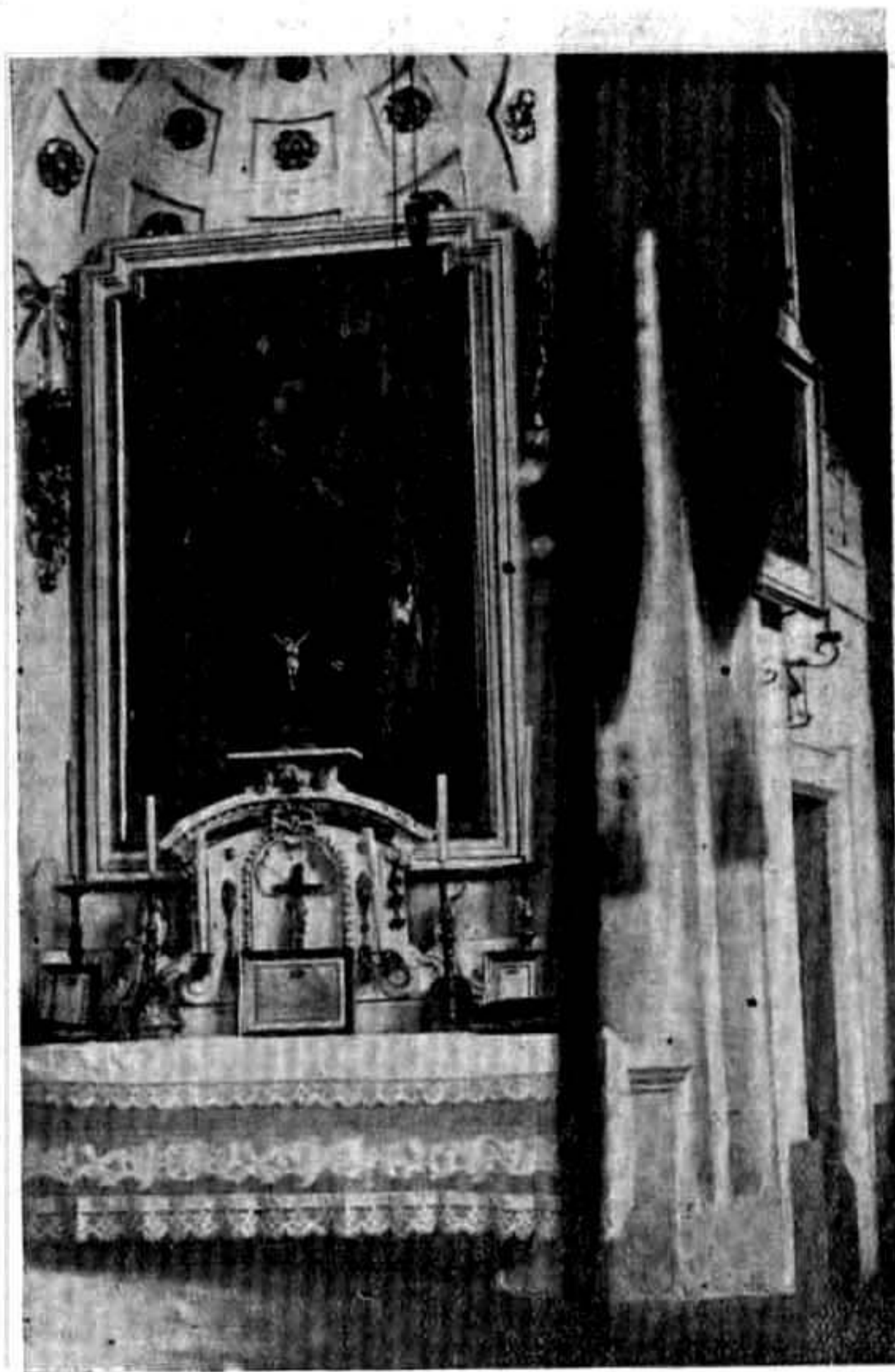
Když přešlo panství chotovinské v majetek Jana Nádherného, který byl milovníkem důkladných staveb, provedeny r. 1823 opravy kostela, snad proto, že 1 zvon vypadl z okna. Toho roku 21. května byla krytina věžní snesena a spodní velká baň vyklenuta. Práce provedli zedn. mistr Jak. Künzl z Moravče, tesař. mistr Jan Balek ze Záhoří a plechař Ant. Brunner. Později v r. 1842 dal J. Nádherný přistavěti ke kostelu rodinnou hrobku, vyzdobenou sloupovým portálem a uměl. sarkofagem, znázorňujícím jeho postavu u rakve jeho zemřelé manželky Antonie roz. Johnové, s nápisem: „V květu štěstí smrti klesla, k nebeské se slávě vznesla; hořce pro ni každou chvíli manžel, syn a dcera kvílí.“

V kostele jsou oltáře se zděnými mensami z 18. stol. Obraz na hlavním oltáři namaloval Felix Leycher ve Vídni, stál 500 zl. Postranní oltáře v lodi chrámové jsou tři: po straně epištolní s obr. sv. Jana Nepom., protější Mariánský nese starý obraz na dřevě malovaný s nápisem: *Filius meus dilectus*. Obraz ten nyní as 700 let starý býval ve vídeň. arcibisk. obrazárně a darován sem kard. Migazzim, v r. 1880 neodborně přemalován od Kunerta. Čtvrtý oltář Srdce Páně (boží hrob) pořízen r. 1873, malbu provedl Sýbrt z Jistebnice nákl. 24 zl. Křtitelnice z 18. stol. praskla a nahražena jest novou, kazatelna je z konce 18. stol., varhany pořízeny r. 1758 nákl. 226 zl. 32 kr. a opraveny prvně r. 1824. O kalichu činěna již zmínka, druhý kalich znovuzřízen před 4 lety. Jesky-

¹⁾ Majitel pozemku dostal za něj 2 sáhy dříví od patrona a měl vyhrazeno pro členy rodiny bezplatné zvonění. Na usedlosti později Václav Krejčí, který ji r. 1871 koupil.

²⁾ Tento kalich r. 1755 znovuzřízen (s nápisem „*Pater Sancte ora pro benefactoribus Ecclesiae Chotovinensis 1755*“) a r. 1879 dána na něj nová kupa a pozlacen u Václ. Erbena nákl. 12 zl. 30 kr.

ni Lourdskou pořídil svým nákladem r. 1889 zdejší farář P. Smutný; opravy oltářů byly r. 1878 provedeny Bezečným z Tábora a to hlavní oltář nákl. 140 zl., malé po 40 zl. a různé výlohy činily 18 zl. Na tyto opravy použito bylo též 20 zl. z odkazu, křížová cesta obnovena a přemalována byla r. 1877 hlavně přispěním rodiny Holasovy z Lideřovic a Hlubockých ze Zrzavé.

Starý obraz Panny Marie na postr. oltáři v Chotovinách.

Hřbitov, jak již vpředu zmíněno, byl pohřebištěm velmi starým dle pozdějších vykopávek. Ještě na sklonku 17. stol. pohřbívání sem příslušníci j. vyznání. V dobách moru, zvl. r. 1680, kdy za měsíc přes 50 lidí pohřbeno, zřizovány byly venku z nařízení konsistoře hřbitovy moro-

vé. Tehdy také vznikl hřbitov morový v Jeníčkově Lhotě, poblíže nynější školy. Tehdy přidělena byla Lhota Stoklasná farnosti tábořské. První z té vsi pohřbena (dle zápisků děk. Zelenky) dne 1. července 1681 nějaká žena na hřbitov klockotský. — V l. 1771—2, kdy byla v Čechách následkem veliké neúrody značná úmrtnost, takže lidé i v polích umírali, nebylo na zdejší osadě tolik zemřelých, jako na některých jiných farnostech; l. 1771 zapsáno zemřelých 126, násl. rok 223. V pozdějších dobách objevila se ouplavice ve Stoklas. Lhotě, kde 16 lidí zemřelo.

Hřbitov původně byl kolem kostela a při opravě chrámu v 18. stol. část zrušena a postaveny tu 1749 dvě barokové sochy a místo vysázeno stromy. R. 1920 upraven zde sad a postaven pomník obětem světové války nákladem 13.500 Kč, dílo sochaře J. V. Duška.

Na věži byl zvon ze staré doby, jenž v r. 1798 po uhození bleskem ve 14 dnech pukl. R. 1806 znovuzřízeny zvony se svolením použití 220 zl. 30 kr., peněz zbylých za zakoupenou zádušní chalupu na nový zvon. K tomu přidali osadníci z Chotovin, Zahoří, Košina, Kar. Cikhart, šenkýř ze Sedlečka, svobodníci Matěj, Jan a Václav Křemen, sedlák Jos. Zrzavecký a tesař Václav Pilař, M. Dvořákova a Ver. Musilova, ze Sudoměric, z Jíšova Jos. Bednář a z Beran. Lhoty Mart. Troják. Nepřispěli ze Stoklas. Lhoty a Líderovic; k tomu přidal pan rytíř J. S. ještě 50 zl. a koupil malý zvon, takže měl kostel 3 zvony. R. 1823 dne 24. dubna byl jeden zvon s věže shozen.

R. 1833 na poli Vobinuškově nalezen starý zahrabaný zvon, o němž již zmínka činěna.

Ve světové válce byly zvony zabaveny a odebrány pod záminkou použití kovu k váleč. účelům a zbyl opět jen umíráček z r. 1882. Teprve v r. 1926 pořízeny a po svěcení dne 15. srpna zavěšeny 3 nové zvony a to: S. Ervin nákl. patrona, vážíci 308 kg, s nápisem: „Za náboženských bouří na Chotovinsku“. Druhý: Sv. Václav nákl. katol. osady, 176 kg a třetí SS. Petr a Pavel 123 kg. Současně také opravena věž Stolinou z Tábora. Náklad na zvony byl 15.945 K, výlohy 1.233.38 K; uhradilo se ze sbírky 8.860.65 K, z peněz za zrekvírované staré zvony 3.200 K, od pana patrona 4.818 K a rozdíl z daru 1.000 K od Američanky Řežábkové.

Ježto kostel je značně vystaven vlivům povětrnosti, není divu, že často utrpěl touto. Tak r. 1798 dne 2. června v sobotu před sv. Trojicí hrom uhodil do věže a vazbu vytloukl i zvon poranil, teprve r. 1803 opět kříž na věž vsazen. R. 1870 o půlnoci 27. října vichřice kříž s koulí shodila a střechy poškodila, což novou opravu vyžadovalo. R. 1872 dne 21. června opět nový kříž vsazen, při kteréžto příležitosti, jak v pam. knize poznamenáno, pronesl „řeč jalovou“ místní učitel Vondráček, syn ševce a kostelníka z Borotina. Také věž byla opravena, obílena a v září lucerna opravena a pobita, ale již r. 1875 dne 31. května při odpo. bouři vítr strhl malou věžičku.

Poslední opravy chrámu byly v l. 1903—5, kdy nešetrným bílením zakryt byl starý nástěnný nápis na kruchtě. Též v r. 1926 a 1929 kostel opraven.

V l. 1921—1924, kdy farní kostel zdejší zabrán od příslušníků církve československé, používali katolíci pro bohoslužbu zámecké kaple sv. Kříže, kde věřící tísnilo se na chodbě zámecké, nebo kaple P. Marie v „Jezerách“, osamělou na pastvišti na sever od Chotovin, vedle nepatrné studánky, jež před 80 lety učinila Chotoviny místem poutnickým.

R. 1855 dne 28. května na prostr. svátek svatodušní spatřili desetiletí Frant. Krejčí, syn starosty, a Josef Tepla, syn rolníka Václ. Tepla vulgo Cibulky, kteří pásli v Jezerách, v malé studánce uprostřed Teplovy louky obraz P. Marie. Zpráva ta se rychle roznesla. Podobně na to měla zjev ten 16letá Barb. Kuklová ze Sudoměric, jež měla bolavé oči. Omyla je zde vodou, studánku vyčistila od bahna a v krátké době zbavena byla svého neuhu. Událost ta nezůstala bez povšimnutí a brzy putovali sem nemocní, doufající v uzdravení. Tehdejší patron Ludvík šl. Nádherný dal nad studánkou postaviti dřevěnou kapličku. Zájem o studánku byl nemalý a z Miličina putovalo sem první procesí a po něm i z jiných míst, takže během r. 1856 přišlo sem 87 prosebných průvodů, což vyneslo jen za zvonění 21 zl. 13 kr. Uzdravených bylo mnoho a proto i návštěva poutníků vzrůstala. Tak po dosud neúspěšné pomoci lékařské pozdravil se tu jistý zednický mistr z Pyšel, zahradník z Radenína, soukeník z Pacova, též 14letý Vojt. Trojan z Čekaníc, který spadl s vozu a po úrazu o 2 berlich těžce chodil, na podzim tyto zahodil úplně zdráv. Rovněž 16letá Františka, dcera po zemř. Petru Skálovi z Dobré Půly od 12 roků chromá r. 1856 uzdravena a chodila bez berlí. R. 1857 dal majitel panství pan šl. z Nádherných postaviti nynější zděnou kapli, k níž 30. června základ položen. Toho roku putovalo sem již 200 průvodů poutnických a Chotoviny skutečně staly se vyhledávaným poutním místem. To bylo i vítaným chudým zdejším domkářům, kteří v prodávání růženců, obrázků a p. poutních předmětů slušný výdělek našli. Brzy ale návštěva poutníků ochabovala. Domácí prodavači snažili se pomocí četníků a starosty Václ. Krejčího — Chaloupeckého ostatní cizí kramáře vyháněti a tito šířili pak po poutích a jarmarkách o zdejší studánce a její zázračné vodě nepřiznivě zprávy. Ale i sami kněží takto pracovali, jmenovitě táborští, majíce strach, aby slavné a okázalé pouti v Klokotech nebyly oslabeny. Proti poutím kázal i sám vikář A. Heeger z Hoštic a místní děkan Peršl, již starý, vida často u zpovědnice mnoho lidí, tyto oslovil: Vy bloudi, proč sem chodíte! Vždyť máte doma také P. Marii. Tak sice pozvolna, ale soustavně ochabovala návštěva Chotovin jako poutního místa. —

Kdy vznikla zde fara, není známo. Bylo to nejspíše, když páni z Rožmberka získali Chotoviny v pol. 14. stol.

R. 1352 odváděla fara půlletně 24 gr. papež. desátku, tolikéž i v l. 1369, 1384, 1399, v r. 1405 jen 23 gr. Nebyla tudíž nejmenší, uvážíme-li, že půlletní desátek činil tehdy z fary Malšic 21 gr., Jistebnice 1 k. 10 gr., Kostelce 46 gr., Přčice 38 gr., Sedlce 30 gr., Kamberka 26 gr., Lazie (N. Ves u Vožice) 24 gr., Šebířova 24 gr., Oldřichova 21 gr., Vožice 21 gr., Hoštic 15 gr., Střezimíře 15 gr., Hor Smilových 9 gr., Hlasiva 9 gr., Blanice 3 gr., Klokot 20 gr., Pohnání 9 gr.

Nejstarším známým plebánem (farářem) je Theodorik, po jehož smrti dosazují 12. list. 1366 páni Petr, Jodok, Oldřich a Jan z Rožmberka do Chotovin Jindřicha, plebána z Rychnova, jež uváděl farář klokotský, a po smrti téhož Jindřicha 17. list. 1371 ustanoven plebánem Jan Fridrich z Reichensteinu. Snad jeho nástupce pleb. Ondřej se svolením patrona směnil faru 24. list. 1391 s knězem Janem Lutkou, oltářníkem u P. Marie Sněžné, jež uváděl farář hoštický. Z pozdějších jmenuje se tu Chval ze Smilkova, farář vožický, komorník a kustos kostela vyšehradského. Příjmy faráře z těchto prvních dob nejsou známy. K přísluhování držel jednoho klerika. R. 1407 činí se nadání na druhého kaplana. Listina vypočítávající též povinnosti kněze, uchována jest s jinými nadacemi v důchod. úřadu velkostatku*) a zní:

„Já Vít z Zrzavý a Mikeš z Vrážny, bratři, vyznáváme všem, kdož budou tento list čísti, neb slyšeti, že sme dobrým rozmyslem našeho spasení i svých bližních hledajíce, dáváme a postupujeme tři kopy grošův praž. rázu ouroku ve vsi Lhotě na těchto lidech na Šebkovi, na Maříkovi a na tom, jenž slove Kotye, platných lidí a já dříve řečený Vít postoupil jsem i dal jsem dvacet grošův platu, jež to jsem držel na těch lidech ve Lhotě, ježto dříve kostel a faru z Chotovin drželi. Také já Jindřich z Košín dávám i postupuji dříve řečenému kostelu a faráři toho kostela y všem budoucím půl třetí kopy platu na těchto lidech na Svachovy, na Mikšovy, na Šebkovy a na Jambovy řečený Vlk, dříve řečené Vsy. Také též Jindřich postupuji k onomu platu dřívacmu půl kopy, y dávám na louce, ježto jest pod kostelem chotovinským. ? já též Jindřich dávám a postupuji 5 grošů a 8 halírův v dříve řečené vsi Košín na Jakubovy řečený hluchý. Já Pešík z Vlkanic se svým bratrem z Liderovic dáváme a postupujeme dříve řečenému kostelu kopy platu ve vsi Smilově na Petrove a na Zdenkovy. Také já Anna, vdova ze Sedlce dávám a poskytuji půl kopy platu na tom dvoře, ježto sedím a na všem popluží tu v Sedlci. My všichni, ježto jsme svrchu psáni a ty platy dáváme dřívnému kostelu i farářům budoucím na ten cíl a proto, aby farář nynější y budoucí věčně choval a držel druhého kněze třídnička, neb do té doby jednoho jediného měl žáka, ježto ke kostelu sluší, a ten žák pro toto nadání naše nemá sjíti věčně. Ty pak třídničky dva spolu rovně všecku práci kostelní mají nésti, jakož dříve jeden nesl, a tyto se užítky kostelní, kteréžto jeden bral, aby oba jimi se dělili a sám aby jim těch užitků ujímal, pro toto naše nadání, aby čtyry kopy do roka jim vydával, a na sv. Jiří kopy každému knězy a na sv. Havla tolikéž pod tou pokutou, jakož vespod bude psána. Také k tomu farář nynější y budoucí tyto služby, k nimž se přivolují i své budoucí zavazuje, aby činil na každé léto dvakrát na sv. Havla vygílie v třech lekcích, jednu zpívanou a na zejtrí mše zádušní zpívaná a na sv. Marka druhou, takéž službu a na každé službě té koryto nebo nosidla přisadili a okolo toho 4 svíce kostelný hořeli, y na vygíliech y na mši, a jiné mše čtyry čtené aby byly. Takéž farář dva jiné kněze světské povolaje těm po obědě po groši, aby dal povolaným a tři groše obecním chudým po mši, aby rozdělil. Ostatek toho všeho platu našeho nadání farář sobě bude bráti za stravu druhého kněze třídniho, a toho platu všeho svrchu psaného farářovi tomuto i budoucím postupujeme a dáváme se vším panstvím, jediné toto sobě vyjímáme berní zemskou, když bude, abychom se svými lidmi y těchto odbyly bez farářovy vsi práce y nákladů a kůry vánoční pro paměť tohoto našeho nadání. Ty

*) Listina pokládána je za kopii, ač může býti originálem. Okraj (s pečeti) jest nerovně odstřižen. Viz reprodukci.

dva pak kněží třídni mají míti své komže zvláštní, aby v nich na každý den do kostela šly z kostela. Na potvrzení toho našeho nadání a řádu držení naši pečeť přivěšujem a prosíme kněze arcybiskupa a jeho úředníkův, aby toho ráčily potvrditi a v akta, což jest tu všecko svrchu psáno a kdyby kněze druhého v tém dni po sv. Jiří, nebo sv. Havle světského na třídu neměl, aby druhý týden 3 groše chudým před kostelem se svědomím rozdál, pakli by třetí neděli ještě neměl toho druhého třídnička y prvního, aby do kostela nechodil a vždy tři groše chudým na každý týden rozdál, dokavádž by staršími nebyl připuzen y větší pokutě, aby držel, což jest na tomto listu psáno. Dán jest list tento léta božeho narození tisíce čtyry sta sedmého.“

Další věnování kostelu 1 kopy gr. činí 7. ún. 1410 Mikuláš z Moravče.

Plebán Chval byl slyšen také (1406) při sporu faráře prčického Jana s p. Mikulášem z Borotína. Ač příjmy faráře byly rozmnoženy, zřekl se tento místa 1411 (3. ún.) ustanoven jeho nástupcem Leonard, kustos kostela sv. Petra na Vyšehradě. Úvodcem byl farář z Hlasiva. Poslední zprávu o faráři chotovském máme z r. 1417 při osazování fary v Hertvikově (Hartlíkově).

Brzy na to poměry náboženské na osadě a vůbec na Tábořsku se změnily. Již ve 14. stol. šířilo se do Čech učení Valdenské, nábož. sekty církvi katol. pronásledované, vedle jiných vyznavačů; dle listu papeže Benedikta XII. z r. 1341 nedostávalo se v Čechách vězení pro kacíře. Nejvíce Valdenských usadilo se na Jindřichohradecku šířením z Rakous, kde již od konce 13. stol. byli pronásledováni. Když panství hradecké ujal Oldřich z Hradce, dobrý katolík, a když byli i králové čeští Jan a nástupce jeho Karel IV. papežem žádáni, aby podporovali ustanovené inkvisitory v jich činnosti, směřující k vykořenění kacířství valdenského, nastalo i na Hradecku pronásledování nekatolíků. Valdenští uchýlovali se na sousední statky, až dostali se na Tábořsko, kde asi mírností paní Anny z Mochova, vdovy po Janu z Ústí, byl jim pobyt na vesnicích příslušných k statku Ústskému a Kozskému umožněn a trpěn. Přirozeně, že Valdenští byli velkými nepřáteli církve římské. To snad věděl i mistr Jan Hus a L. Domečka v pojednání o valdenských se domnívá, že to byl asi důvod k tomu, aby zde r. 1412 po vypuzení z Prahy útulek hledal, maje zde jak osobní ochranu, tak i připravenou půdu pro nové učení. V tiché krajině na Kozím v l. 1412—1414 zdržoval se mistr Jan a maje na zřeteli ne úchyly učení církve jako člení tehdejšími mnohým neřestem mezi círk. a světskými vrchnostmi, horlivě lidu kázal pod hradem v lese pod lípou, kteréž místo v nové době se ukazuje*), ano i do okolních vesnic jezdil lituje, že nemůže pěšky choditi, jako činil Kristus. Lid z okolí i vzdálených cizopanských vesnic se sem hrnul, aby vyslechl hlásání čistého náboženství, hlásání pravdy a lásky k bližnímu. — To dá se snadno vysvětliti také tím, že tehdy poddaní mnoho trpěli; od drancování braniborských v pozdějších létech několikráte dolehla na vlast naši neúroda i mor, někteří dobrodružní panovníci vyssávali kapsy rytířů i poddaných a mezi lidem byla nespokojenost. Také po smrti Karla IV. popuštěna byla uzda loupežným rytířům a jejich biřičům. Lid no-

*) Toto místo nebylo tradicí zachováno, ba naopak, ani se nevědělo, kde vlastně Kozí hrádek stál. O jeho odkrytí má největší zásluhu říd. uč. Jos. Švehla ze Sázimova Ústí, který po objevení zdi od r. 1893 pílne a pečlivě odkopával zemi, až ostatní částí hradu odkryl.

vých nauk se přidržoval zvláště v neuznávání duchovních a světských vrchností zalíbení máje, a to tím více, když někteří držitelé okolních statků k učení Husovu se veřejně hlásili. Na stížném listu pánů českých vyskytují se též podpisy Přibíka a Buška z Hlasiva, Lipolta z Moravče, Mikše z Polánky (u Chýnova), Protivy z Údimě, Beneše a Vojtěcha ze Strkova, Bohuslava z Mítrovic, Litvína z Prudic, Mrakše z Petrovic i j. vladyk zdejšího kraje. Po odchodu Husově opět učení jeho zanikalo a zůstalo zakořeněno jen původní učení s mnohými změnami, zvláště všeobecně se udrželo přijímání pod obojí, převzaté z učení Jakoubka ze Stříbra, na kteréž m. Jan Hus nekladl takové váhy. Oldřich z Ústí, jenž díl panství ústeckého držel, valdenské vypudil, což se mu vymstilo r. 1420 při dobytí Ústí od Tábořských. Všichni nespokojení hrnuli se na Tábor, odkudž činěny časté výpady do okolních vesnic, zvláště na statky rožmberské. Také všichni vyznavači jiných nekatoľ. sekt hledali útulek na Táboře a tak není divu, že na Táboře vzniklo vlastní učení, jedni přebírali reformy od druhých, takže byli nesjednocení: byli tam Mikulášenci, Ariáni, Manicheové, Nestoriáni, Berengárští a nejvíce Valdenští, takže vyznavačů čistého učení Husova nebylo a také pro jejich tehdejší způsob života a válčení se ani nehodilo.

Heřman, plebán miličinský a sufragán (nikopolský), který sám býval přítelem husitů, odepřev světiti kněží utrakvistických, v nebezpečí při nájezdech Tábořských uchýlil se na pevný hrad přiběnický, kde r. 1420 po dobytí hradu byl do řeky Lužnice vržen a tonoucí ukamenován.

Jak kališníci, tak i jich odpůrci dopouštěli se vzájemně ukrutností, jedni pronásledující druhé.

V těch dobách asi také zanikla fara v Chotovinách. Dle Heyduka byli farář i kaplan od Táborů pobiti a fara a kostel pobořeny. Snad jest to domněnka dle jiných zaniklých far. Spíše kněží včas utekli, jako z jiných far katolických na statech rožmberských. Tomu nasvědčuje na poli zakopaný zvon, nalezený před 100 lety, o němž byla zmínka učiněna, kdežto jiný zvon s letopočtem 1010 zůstal a jistě při vypálení kostela mohlo to býti sejiti zubem času nebo pleněním ve válce třicetileté. O fáře zde pak není nejmenších zpráv; věci církevní ustoupily do pozadí, země zmítána válkami a obročí kostelní užívali patroni, platy zastaveny, lidé poddaní se rozutekli a drobná šlechta neměla velkého blahobytu.

Pořádek ve věcech náboženských na Táboře zjednáán teprve v bojích jednoty poděbradské s Tábořem; vojsko Jiřího z Poděbrad v počtu 16 tisíc mužů přitáhlo kolem 30. srpna 1452 k Táboru a bylo u Chotovin rozloženo, jak patrně z listu Oldřicha z Rožmberka, poslaného synu jeho Jindřichovi do Rakous: „... Včera přišlo poselství z Chustníka, že Táboři stodoly bořie i pálí, což se jim vidí škodného a k obležení se strojí a že brániti se chtěie, a z Chustníka vojsko jich vidie i stany, ježto u Chotovin ležie . . .“

Sommer ve své topografii Čech uvádí, že kostel byl filiálkou, o čemž jsem zpráv nenašel. Asi se sem jen pohřbivalo a utrakvisté navštěvovali kostely v Táboře, Kostelci a Borotíně, jež byly kněžími osazovány. Také v l. 1436—1439, kdy Filibert, biskup konstantský, řídil arcibiskupství pražské, nebylo nevraživosti mezi katolíky a utrakvisty, kteří prohlášeni byli za věrné syny církve a přijímání pod obojí jim volně necháno; také vlídný a mírný biskup kněze husitské světil. Teprve r.

1462, kdy papež Pius II. vyhlásil kompaktáty za neplatné a zakázal biskupům svěcení kališnických kněží, vzneseno opět nepřátelství mezi strany. Chybu činili ale hlavně kališníci, zvláště radikální v čele s Rokycanou, jimž kompaktáty nestačily a činěny i věci od sněmu basilejského zapovězené, na př. podávání kalicha malým dětem a měnění obřadů. Císař Sigmund na jedné straně sliboval postarati se o prosazení Rokycany na stolec arcibiskupský, potají však radil otcům basilejským, aby toho nepotvrzovali.

Jak vyvíjel se život na Táboře v prvních dobách hnutí husitského, vyličil živě A. Jirásek v románě „Proti všem“. Náboženský zápal však brzy přešel, venkov byl dlouhými válkami zpustošen, hospodářství zanedbáno a brzy objevil se na obzoru nový nepřítel, Turci. Fary často se ani neosazovaly, v životě církevním nastaly nepořádky a často musili býti i kněží k pořádku napomínáni a trestáni. Na sousední farnosti borotínské stěžovali si poddaní r. 1548, že spíše slyší zvoniti na roboty a proti vlkům, než do kostela.

Slechta kupovala si domy ve městech, kde zvláště v zimní době sídlila, vesnice vylidněny, mnohé i zanikly, na př. Čabel u Měšic, snad i Lopotice (Lapáčice), věnovaná 1400 jako odúmrt' Beneši z Lídeřovic, na níž upomíná mlýn Lapáčkovský. Bližších zpráv však o ní nemáme.

III.

R. 1611 prodala Kateřina Pětipeská svůj díl Chotovin Bohuslavu Vítovi ze Rzavého, držitelí druhé části Chotovin a některých okolních vesnic, takže časté spory ze sousedství vzešlé byly odstraněny. R. 1615 koupil Víta také dům v Táboře, ale již násl. rok prodal tento strýci Vilémovi. Na takto zceleném statku platil r. 1615 z 25 osedlých, 1 mistra a 1 pacholka ovč., mlýna o 1 kole sbírky zemské 78 kop 50 gr. a berně 16 kop 40 gr.

Na Lídeřovicích byla tehdy vdova po Pavlu Sádlovi Anna roz. z Doudleb a platila ze 4 osedlých a 2 kol mlýn. 14 kop sbír. a 2 k. 40 gr. berně, na Vrážném Bohuslav Sádlo z 8 lidí 8 kop, na Hlinici Jan Sádlo z 27 lidí a 4 kol mlýn. 116 kop sbírky a 23 k. 20 gr. berně., na Záhoří Vilém Vosterský Kaplíř ze Sulevic z 13 lidí, 1 mistra, 1 pacholka ovč. a 2 mlýn. kol 42 kopy 30 gr. sbírky. Tento stav dlouho nedržel. Někteří z držitelů statků dali příliš najevo svoji přichylnost ke straně protestantské, Jan Sádlo z Hlinice byl vůbec stoupencem a předním „bratří plačtivých“ (Pecinovských) už více let. Týž koupil také 2 domy v Táboře. U něho bydlil Pavel Prostějovský. Když pan Sádlo na domě stavěl, tehdy Pavel při všech dílech na stavení posluhoval, do cihelny chodil, o vápno do vápenice, čeládce dům otvíral, před večerem po práci zavíral. Dle svědectví jistého zedníka tehdy „když Pán Bůh navštívil nemocí pana Jana Sádla, tehdy přišla ke mně nebož. Anna, manželka Pavla a mluvila mu to: Medle Pavle, jdi tam k tomu panu Janu Sádlovi, on tak těžek jest, že sotva živ zůstane a nes mu sebou tam flaši vína. Též jsem povědom, že nebož. Anna v domě mém, když ke mně přišla, naříkala, že manžel její Pavel skrze tu službu Sádlovi činěnou vždy peněz posílaje o všechnu živnůstku svou přijde. Též jsem povědom, že množstvíkrát z svého domu Pavel Prostějovský s manželkou svou jídla strojená jsou nosili do domu pana Jana Sádly, a aby co jim kdy za to platil aneb dal, toho nejsem nic povědom.“ To by nenasvědčovalo o velkém kavalírství,

ale pan Sádlo půjčil více peněz Prostějovskému a ten po jeho smrti minul asi dluh smazati. R. 1621 svědčí Anna Sádlová roz. Doudlebská (paní na Liderovicích) Oldřichu Sádlovi na Skopytcích, že za nemoci Jana st. Sádly a před smrtí na Hlinici přišel k němu Pavel Prostějovský a žádal, aby jemu dluh odpustil a šuldprief zase navrátil. Nad čímž se nebožtík velice zastavil a k němu s horlivostí slova tato promluvil: Pavle, já bych se do tebe něco jinšího nadál, nežli toto, co ty před sebe bereš. Na tolik jsem já tobě peněz půjčil, abys ty mně tak platil? Nikoliv, já toho učiniti nemohu, proto sobě ty Pavle pokoj dej v té věci a mne tím daremně nezanepřázdňuj. Jan Sádlo zemřel dříve, takže se nedočkal trestu, který jej čekal za účast v povstání stavů českých. Někteří páni, na př. Fridrich Sádlo, dali se zavřít do opevněného Tábora při obléhání města cis. generálem Marradasem r. 1621. Také tehdy jich statky od vojska popleněny, zvláště Liderovice. Po pokoření odbojných stavů následovaly těžké tresty: Jindřich Sádlo vedle výpovědi ze 17. března 1623 potrestán dle protokolu condemnatorum fol. 122: „Letha 1623, 26. dne Aprilis odsouzen jest Jindřich Sádlo pro své těžké proti J. M. C. Provinění všeho a všelijakého statku svého. Však podle jisté od Jeho Císařské a Královské Milosti prošlé milostivé Resoluti ráčí J. M. C. témuž Jindřichovi Sádlovi tu milost činiti, že z toho všeho a všelijakého již J. M. C. v pokutě spravedlivě propadeného statku mohovitého i nemohovitého, kterýžby před šťastným J. M. C. vítězstvím vojenským během od lidu J. M. C. válečného pobrán nebyl, rozdělíce týž statek na dva díly J. M. C. jeden díl zůstati a jemu Jindřichovi Sádlovi neb dědicům jeho tolik, zač by druhý díl stál z komory J. M. C. české rozdan býti má.“ Byl to statek Vražný a Liderovice, vesnice s dvory popluž., ovčiny, mlýny, lesy, rybníky, potoky a vším příslušenstvím, jež vedle cis. resoluce z 11. říj. 1623 za sumu odhadní 5339 kop míš. prodány Josue Kořenskému z Terešova, dále dvůr ve vsi Smyslově prodáný 1630 Janu Oldřichovi kníž. z Eggenberka a jistina 1730 kop míš. na statech Švamberských. Bratr jeho Fridrich Sádlo, který s lidem svým dal se na Táboře zavřít, odsouzen též polovice jmění, propadl Skopytce, ves celou s dvorem popl., ves Chabrovice celou s 2 mlýny, lesy, rybníky a přísl., což koupil od král. komory Jan st. Černín. Sádlo vzhledem k tomu, že statek Liderovice byl polo pustý, pokoušel se o jeho vrácení cestou milosti, jak patrno z listu jeho poslaného císaři: „Nejmilostivější a nejnepřemožnější velikomocný Římský Císaři, uherský a český králi a Pane, Pane můj nejmilostivější! Tak jakž jsem dnešního dne jistou výpovědí vedle žaloby od V. Mti. C. pana prokuratora v některých artikulích proti mne učiněné jednoho dílu statku svého odsouzen s tím doložením, že mně za druhý díl, zač by spravedlivě stál z komory V. C. Mti. české tolik vydáno býti má, jakž takž vejповěd' plněji svědčí. I nečiním toho před V. C. M. ve vsí ponížené poddanosti tejna, že ten stateček můj Liderovice v kraji Bechyňském ležící již od tří let pustej zůstává, stavení všecko popáleno, dědiny opuštěný ladem leží, až posavád nic osetýho není, mlejny v nic obrácený, sedláci pryč se rozběhli, také bydlení kde není a ničímž se téhož statečku užívati možno není, proč s těžkostí by se jaký kupec, který by tu poustku koupiti chtěl, najíti mohl. Já pak jakožto mladý člověk chtěje se rád živiti a památky po mých předcích dostanouc, tu se osaditi a ty dědiny práci svou k nějakému obnovení, což bez velké starosti a nákladem po několik let bez užitku na to přičinění býti nemůže přivésti, to jsem v oumysl svůj vzal, abych s pomocí boží a s fedrunkem dobrých pánů a přátel mých k opatro-

vání téhož hospodářství připuštěn býti mohl. Za kteroužto příčinou V. C. M. se poníženě a poddaně utíkám a V. C. Mt. za to pokorně prosím, že ráčí V. C. Mt. z své hojné štědrosti císařské mně jakožto člověku mladému tu velikou milost učiniti a od téhož dílu téhož pustého statečku mého v pokutě V. C. Mti. prisouzeného milostivě upustiti, mé provinění prominouti a zase k témuž statečku mému pustému, abych jej opatrovati mohl poručiti připustiti a postoupiti. Pán Bůh ráčí V. Mti. C. toho hojná odplata býti a já takové milosti hojné V. C. Mti. do smrti nejděší jakožto věrný poddaný poslušenstvím povinným se odsluhovati hleděti budu. A s tím sebe V. C. Mti. k milostivé ochraně poručeného činím. Datum v pondělí po provodní neděli léta 1623. Vaší císařské Milosti věrný poddaný Jindřich Sádlo z Vražného.“ — Žádosti vyhověno nebylo, jistě proto, že podobné žádosti se stíhaly a také statek sám v tom stavu nemohl nésti dále povinnosti a břemena s ním spojená. — Bratr jeho Jan Sádlo na Hlinici, již shora jmenovaný, v čas vzpoury zemřel. Odsouzen byl polovice jmění, jež všecko v pokutě k ruce král. fisku uято, totiž statek Hlinice, ves se dvorem a vším příslušenstvím, což koupil r. 1623 za 2115 kop míš. Josue Kořenský z Terešova. Všichni věřitelé měli přihlašovati všechny své pohledávky, což hlavně uplatňovaly manželky v nárocích na věna pojištěná na statcích. Tak na statku Liderovickém dosvědčuje sestra Jindř. Sádly podíl bratra Fridricha: „Já Dorothea Rytterova, rozená Sádlová z Vražného známo činím tímto listem mým vůbec přede všemi a zvláště, kdež by toho potřeba ukazovala, jakož jsem žádána od urozeného a statečného rytíře pana Smila Vostroměřického z Rokytніка a na Hořejším Barchově, abych jemu svědomí před J. M. pány komisaři ad comissionen revisionis od Jeho Milosti Císařský nařízené vydala a jakého svědomí ode mne žádá, to jest mi do něho skrze psaní v známost uvedeno. I toho jsem povědoma, že někdy dobré paměti urozená paní Anna Sádlová z Doudleb, Paní máteř má, koupivši sobě stateček Liderovice od synů svých a bratří mých Sádlo z Vražného, panu Fridrichovi Sádlovi z Vražného na díl jeho jeden 1000 kop míš. jest mu pojistila a potom na týž dluh 300 míš. jest mu dala a týž pan Fridrich Sádlo, bratr můj, postoupil jest jistoty s dobrou volí na tuž paní Annu Sádlovou z Doudleb, paní mateř mou urozené paní Kateřině Hozlaurových z Tučap. A táž paní Kateřina Hozlaurová postoupila ji zase urozenému panu Smilovi Vostroměřickému z Rokytніка, což potom táž paní Anna Sádlová z Doudleb, paní máteř má jest jemu panu Smilovi Vostroměřickému z Rokytніка takový dluh pojistila. Ale týž dluh starý jest a před tou rebelií vzešlý. Po smrti pak paní Anny Sádlové z Doudleb, paní máteři mé, pan Jindřich Sádlo z Vražného stateček Liderovice koupil od jiných bratří svých, kterýž jim po též paní Anně Sádlové z Doudleb, paní máteři bratří mých a mé nápadem přišel. Kterýžto stateček Liderovice jest jemu panu Jindřichovi Sádlovi z Vražného pro příčinu té nešťastné rebelie v pokutě odňat a do Komory Jeho Milosti Císařský české skonfiscírován a Panu Jozue Kořenskému z Terešova prodán jest. A jsouc týž pan Jindřich Sádlo, bratr můj, polovici statku svého odsouzen, posavad mu na díl jeho z komory J. Mti. C. české nic vydáno není. A což tuto svědčím, že tomu tak jest, to přijímám k své víře a duši a pro lepší toho jistotu nemajíc pečeti své, dožádala jsem se urozeného a statečného rytíře pana Bohuslava Ryttera z Grossotyngu, manžela mého, aby toto svědomí pečeti svou upečetil. Čehož jest datum ve čtvrtek 22. novembris léta 1629. Dorothea Rytterova z Vražného.“ Totéž dosvědčuje zvl. listem

její muž Boh. Rytter z Grossotyngu a na Petrovicích. Výplata z král. komory trvala mnoho let, než se oprávněnost nároků zjistila. Zvláště vdova po Janu Sádlovi dlouho dožadovala se náhrady ze statku Hlinického. Předně jest to věno, prokazované svatební smlouvou z r. 1618, jež zní: L. P. 1618 v pondělí masopustní jinak po sv. Matěji apoštolu Páně staly se smlouvy svatební a to takový, jakož jest urozený a statečný rytíř pan Jan mladší Měděnec z Ratibořic a na Čachořicích urozenou pannu Kateřinu Mandalénu Měděnku z Ratibořic, pannu dceru svou urozenému a statečnému rytíři panu Janovi Sádlovi z Vrážného a na Hlinici k stavu svatého manželství zamluvil i dodal. Po kteréžto panně dary své uroz. a stateč. rytíř pan Jan mladší Měděnec z Ratibořic a na Čachořicích jakožto pan votec z lásky 200 kop míš. však ji tím neodděluje ze statku svého nevejbevajíc a panna nevěsta sama sobě 1000 kop míš. jsouc věnovati ráčily, kteréžto věno urozený a statečný rytíř pan Jan Sádlo z Vrážného a na Hlinici jakožto pan ženich jest ujal a vedle obyčeje a řádu země této české třetinou vejš totiž tři tisíce kop míš. obvěnil a na statku svém Hlinickém jest pojistil. Naproti tomu uroz. a stateč. rytíř pan Jan mladší Měděnec z Ratibořic a na Čachořicích s pány a přátely svými svrchu psané věno těmito pány a přátely svými pojišťuje, Uroz. a stateč. rytíři panem Zdenkem starším Malovcem z Malovic a na Skrejšově, panem Janem st. Měděncem z Ratibořic a na Nových Dvořích, panem Jakubem Hrochem Jalovkou (?) z Milovic a na Sukdole, s panem Janem mladším Měděncem z Ratibořic a na Dechbucích, panem Mikulášem Měděncem z Ratibořic a na Kvasejovicích, panem Voldřichem Myškou ze Žluníc na Kamejku a Obdenicích, panem Jáchymem Onšem z Vřesovic, panem Petrem Mitrovským z Nemyšle a na Jetřichovicích, panem Václavem Svátkovským z Dobrohoště a na Petrovicích, panem Křištofem Kocem z Dobrše a na Vohrazenici, kteréž věno i obvěnění ve dni a v roce pořád sběhlém strany jsouce sobě jakž na dobré a poctivé lidi rytířské splniti, zdržeti a tomu všemu zadost učiniti, co se v těchto smlouvách obsahuje, jsou připověděli, kteréžto smlouvy v jedno stejná slova sepsány a nahoře psanými pány a přátely sekryty jich stvrzení jedné každé straně po jedný odvedeny jsou. Stalo se leta a dne svrchu psaného.“ Rovněž poukazuje r. 1623 žádajíc postoupení jako vlastní dědička a nápadnice statku Čachořice, co do statku dala: „Já pak ubohá sirá vdova nemajíc žádného statečku nač v své veliké bídě a sirobě živa býti nemohu. Nebo i toho před Vaše Mti. netajím, davše já do téhož statečku z statečku někdy pána manžela svého hlinického svého vlastního dobytka totiž ovec bahnic takového dobytka bez ovčákových 231 kus a ovčákových 50 kusův, 2 krávy, 2 jalovice, 5 volův tažných a 2 hřebce“ a podpisuje se „na modlitbách trvajíc Kateřina Mandaléna Sádlová“. Dědila totiž r. 1619 statek Čachořice, ale odkaz v čas vzpoury učiněný nebyl uznán a nový majitel konfiskovaného statku Měděncovského Jan Řepický ze Sudoměře a na Dvorcích již r. 1622 brání se platiti dluhy po Měděncovi z Ratibořic. Vdova snaží se oprávněnost návrhů dokázati. Též dokládá nárok na věno prohlášením svého muže z r. 1620: Jan Sádlo z Vrážného na Hlinici svědčí, že přijal „od uroz. paní Kateřiny Mandalény Sádlové roz. Měděnky z Ratibořic, manželky mé nejmilejší 1200 kop míš. v létě tomto 1620 a to peněz takových, kteréž jest po sobě věna při veselí svatebním jmenovala, tak jakož smlouvy svatební, kterýmž jest datum na Hlinici v pondělí po sv. Matěji apoštolu Páně léta Páně 1618 spečetěné a stvrzené to v sobě šíře obsahují a zavírají. Z kterýchžto 1200 kop míš. věna

vedle smlouvy svatební zcela a zouplna hotově přijatého nadepsanou paní Kateřinou Mandalenou Sádlovou rozenou Měděnku z Ratibořic manželku mou nejmilostivější z toho každého, komužby kdy toho jaká potřeba ukazovala a nastávala a nebo dědicův a budoucích mých tímto listem kvituji, prázdna a svobodna činím. Připovídám nyní i vždycky na časy budoucí pro takové věno výše dotčené a jmenované žádným způsobem se ne- navracovati . . . a k tomu dožádal jsem se uroz. a stateč. rytířův pana Mikuláše Měděnce z Ratibořic a na Kvasejovicích a pana Kunše Bohuslava Dvořeckého z Olbramovic a ve Zmyslově, že jsou také pečeti své vedle mé na vědomí však sobě, dědicům a budoucím svým beze škody k tomu listu jenž kvitancí slove s podpisem rukou mých vlastních přitisknouti dali. Čehož jest datum na Hlinici v pátek po sv. Havle L. P. 1620.“ Nárok na věno přiznán byl už recesem kníž. Lichtensteina dne 3. července 1623, ale věc táhla se ještě dlouhá léta, neboť 22. břez. 1629 hlásí se znovu o 3000 kop jako dlužné obvěnění po Janu Sádlovi a listem 4. dub. 1629 žádá Kateř. Mandalena Sádlová znovu revisi, znovu r. 1635 již provdaná Dortčová a 1645 provdaná za Fictuma z Fictum. Bílek v „Dějinách konfiskací“ uvádí, že ještě r. 1690 při komisi revisionis nebyla záležitost ta vyřízena. Podobných nápadův asi se množilo, byťi Měděncové také postižení a Cecilie Měděncová z Malovic, „sirá chudá vdova“, měla stejné starosti o svých 3000 zl., také „na modlitbách trvajících sirá zarmoucená potřebná vdova“ Eva Měděncová, roz. Bukovanská vd. po Mikul. Měděncovi na Podluzích nemálo přípisů poslala. Alžb. Čabelická roz. Vrchotická r. 1629 svědčí listem Alžb. Mazané z Ratibořic půjčení 100 kop miš. tchýní jejího strýce Jana Měděnce, jež na statku pojištěny býti měly, ale „jistota v tomto soldátském běhu od soldátů s jinými věcmi pobrána byla“. Ještě r. 1645 odpírá Kořenský podobný nárok listem ze dne 4. března: „Vaše Milost Vysoce urozený hrabě a Pane, Pane Director, urození Páni, Páni a urození a stateční rytíři J. Mti. C. Rady zřízené komory v království českém, páni milostiví! Jakou jest suplikaci J. Mti. C. králi a Pánu pánu nás všech nejmilostivějšímu urozená Anna Pienkotská, rozená Měděnka z Ratibořic podala a čeho tak při J. Mti. C. proti osobě mé vyhledává, tu majíce sobě od Vašich Milostí k odpovědi dané propůjčenou z ní co v sobě obsahuje, jsem porozumněl a předně z propůjčení jí Vašich Milostem služebně děkuji a na ni Vašich Milostem tuto svou šetrnou a gruntovní odpověď dávám, a tomu tečně J. Mt. C. tou svou suplikací zanášeti se neostýchá. Ježto co se nějakého dluhu dvou seth kop miš., kterýmž by někdy Jindřich Sádlo z Vrážného někdy Adamovi Pienkotskému, manželu jejímu dlužen zůstal, dotýče, kdož by k tomu přivésti chtěla, že držice já stateček po něm pozůstalý, kterýž jest on v tu rebelii pro své proti J. Mti. C. provinění v pokutě propadl, nevím, jakým právem zaplatiti povinen byl. — Ale nebyvši já nikdy jak nadepsanému někdy Jindřichovi Sádlovi mnohem pak méněji někdy manželu jejímu nikdy nic dlužen, nejsem také povinen po něm jaké dluhy jeho platiti, neb ačkoliv že já za stateček po něm pozůstalý držím, z toho nemůže následovati, že bych byl povinen dluhy jeho po něm zůstalé platiti.

A to proto, kterak týž Jindřich Sádlo byvši v létu pojminulým 1623 po šťastném vítězství J. Mti. C. pro své proti J. M. C. provinění, že ho jest se tak v tu rebelii dočinil od J. M. C. Pana procuratora obviněn a dostavše jisté a milostivé výpovědi, jest statečku svého všelijakého polovici k ruce J. M. C. odsouzen, tak že J. Mti.

C. jeden díl jest přisouzen a jemu pak někdy Jindřichovi Sádlovi, že po zaplacení dluhův jeho, kteréž z Comory J. Mti. C. placené bejtí mají i zač by druhý díl stál, zanechán jest, jakž k tomu příležití vejpovědi pod literou A podložené porozuměti račte. Po kteréž vejpovědi byl jest témuž někdy Jindřichovi Sádlovi stateček jeho k ruce J. M. C. ujat sconfiscirován a potom mně v létu pominulým 1623 skrze jisté pány komisaře od slavné paměti J. Mti. knížete z Lichtensteina k tomu nařízené jistou smlouvu trhovou za 5339 kop míš. prodán, v kteréžto smlouvě trhové mně opatření od J. M. knížete z Lichtenstejna na místě J. Mti. C. učiněno jest. Jestližeby se jakýkoliv dluhové a závady na témž statku jakkoliv vzdělané našly, v těch a takových i jiných všech a všelijakých závadách J. M. kníže jménem a na místě J. Mti. Cis. mne, dědice a budoucí mé proti jednomu každému skutečně chtěti každého času zastoupiti, jakž tomu z přípisu též smlouvy trhové pod lit. B. přiložené porozuměti račte a tak majíce já takové dostatečné opatření, vedle čeho a proč bych měl býti povinen nějaký takový dluhy domnělý jí platiti. Neb jest také Vaším Milostem dobře vědomé, že co se dluhů těch všech osob, jimiž statkové k ruce J. M. C. sconfiscirovány a ujatý byly, dotýče, že jest i hned v lethu pojminulým 1623 skrze patenty od J. M. C. vydané to vůbec nařízeno bylo, aby jedenkaždý, kdo by ten koliv byl a sobě jaké dluhy za osobami condenmýrovanými míti pokládal, byl povinen v jistém času to před pány komisaři k tomu obzvláště nařízenými provozovati a liquidirovati a potom záplaty své z komory J. M. C. očekávati, jakož pak, že až posavád takoví dluhové se v komoře J. Mti. C. liquidírují a ukazují, v tom se na stranu Vašich Milostí potahují. Což podobně majíce nadepsaná paní Anna Pienkotská takový dluh svůj, pokudž co spravedlivého jest, měla a má tu, kdež náleželo, provozovati a ukazovati a na to od J. M. C. milostivé resoluti očekávati. Že jest toho neučinila, nemůže žádnému, nežli sama sobě viny dávati a nepochybně, že jest proto s týmž dluhem na světlo nesměla. Jedno, že jest v letu pojminulým 1620 to jest v čas té rebelie učiněn, rozumějíc tomu dobře, že J. M. C. takových dluhův platiti chtěti neráčí. A druhé jsouce ten dluh někdy Adamovi Pienkotskému, manželu jejímu učiněný, že by to čím prověsti a ukázati nemohla, vedle čeho a jakým právem by jí náležeti měl, nýbrž chtěla by nim na ututlání a zatajení interese J. M. C. k tomu přivesti, abych já jim (an jim tím povinen nejsem) ten dluh platil, ale však podle čeho a proč, toho ničímž nejmenším vedle práva prověsti a ukázati nemůže. Pročež Vašich Milostí za to služebně žádám, že mně ráčíte při smlouvě trhové a vedle ní vkladu do desk zemských a při této mé pravdivé a dostatečné odpovědi zůstaviti a J. M. C. relaci a stranu svou s dobrým zdáním učiniti, aby ona zanechajíce J. M. C. zbytečného zanášení, pokudž co spravedlivého má, to tu kde náleží, provozovala a ukazovala. Nepochybně, když to J. M. C. Panu prokurátoru pro dobré zdání odesláno bude, že bude věděti, jak interese J. Mti. C. zastávati. V čemž se Vaším milostem k laskavé ochraně poručena činím. Vašich milostí poslušnej služebník Jozue Kořenský."

Jak z dopisu patrně, podezřívá žadatelku z fingování pohledávky, což tehdy nebylo asi vzácností.

Prodej Kořenskému byl schválen listem poslaným 29. list. 1623 od císaře Ferdinanda kníž. Lichtensteinovi.

R. 1623 koupil Kořenský také od Polyxeny z Lobkovic statek Mezříč s vesnicemi, takže držel pak Mezříč, Knížectví, Lhotu (Balkovu), Vej-

rec bez dvora a díl v Makově a po Sádlech Hlinici, Vražný, Liderovice, Košín a díl Jedlan.

Rod Sádlov z Vražného zchudl a dlouho jeho členové se zdržovali na Tábořsku. R. 1682 přip. se Jiří Sádlo v Radkově, jeden žil v Pacově, byl vyučený krejčím, na Tábořsku byl znám jako kravičkář (dohazovač a nakupovač), na jarmarky chodíval „pod kordem“. Žil ještě r. 1652. Z rodu Sádlov dobře při konfiskaci dopadl Jeroným Sádlo, jenž při komisi konfiskační 14. srpna 1623 osvobozen uvolil se při komisi tractationis de pio opere za pardon udělený složit 60 zl. k alumnatu koleje Ferdinandské u sv. Jakuba v Praze (r. 1629). Snad z této větve rodu byl r. 1687 v Jeníčkově Lhotě žijící Jan Vilím Sádlo z Vražného (zemř. 6. led. 1701), cí. podplukovník a snad syn téhož Jan Ferdinand Sádlo (přip. v matrikách r. 1698).

Daleko lépe dopadli Vítové ze Rzavého, zvláště, kteří byli katolíci. Zdeněk Víta (na Vlčevsi), katolík, pardonován a pokuty osvobozen. Ladislav Víta, komisař při direkcii povstálých stavů zemřel dříve, než pardon dosáhl a upadl v pokutu jedné třetiny jmění. Konfiskovány všechny statky Pacovské, jak je r. 1616 Anastazie Vítová, roz. z Kralovic, od Mikuláše Španovského z Lisova koupila. Pacov s přísl. odhadnut na 60.000 kop, Dub za 11 tisíc kop a od král. koruny dle cí. resoluce ze dne 31. pros. 1623 prodány vdově po Jiřím Vítovi Anně Markétě Dorotě z Vrtby provdané Šleglovské k ruce její dcery Magdaleny Montbrunnové roz. Vítové. — Vilém ml. Vok Víta na Odlochovicích podepsal 1. října 1619 přísahu stavů povstálých týkající se konfederace s okolními zeměmi učiněné. Ale jsa katolík, při komisi dne 3. listop. 1622 pokuty bez výjimky zproštěn. Za udělení perdonu r. 1629 zavázal se při komisi tractationis de pio opere zaplatiti 800 zl. rýn. k alumnatu kláštera u sv. Jakuba, na kteroužto sumu ještě r. 1631 odvésti měl 60 zl.

Bohuslav ml. Víta na Stádlci a jeho bratr Mikuláš podporovali odbojné stavy kontribucí i lidem braným a uzavřevše se na Táboře, císařským odporovali. Potom brzy oba zemřeli. Mladší bratr Vilém Víta, poručník dětí po Bohuslavovi, při komisi konfisk. dne 3. říj. 1623 osvobozen pokuty a zavázal se (18. dub. 1628) složit do král. komory pokutový kapitál po zemř. bratru Mikuláši zanechaný 4000 kop míš., statek Stádlec však nechán sirotkům po Bohuslavovi. Statek ten byl od císař. vojska vypálen a vydrancován a odhadnut za 12 tis. kop míš., ač jen matka sama (vdova po Bohuslavovi) měla tu věno přes 22 tis. kop. míš. pojištěno.

Bohuslav nejstarší Víta z Zerzavého, držitel Chotovin, po smrti své (1621) při komisi dne 26. listop. 1622 byl pokuty zproštěn absolutus sine clausula (bez výjimky). Mezi 504 osobami stavu vyššího, jež před komisí r. 1629 rovnati se měly o pokutu, byl též Matěj Šiška, Mikul. Vitanovský, Mikuláš Víta a j. z okolí. Adam Šiška z Jamolice r. 1623 z pokuty osvobozen, zavázav se složit 70 zl. 45 kr. rýn. na collegium nobilemu u sv. Jakuba v Praze, Václav Šiška (na Radíči) pro účast na vzpouře oběslaný dříve zemřel.

Statek záhořský držel po matce Vilém Šťastný Osterský Kaplíř ze Sulevic, který pro účast v odboji při komisi confiscationis zbaven všeho jmění, ale cí. resolucí z 18. srp. 1623 toliko v manství uveden statek jeho Záhoří tvrz a ves s dvorem popluž., pivovarem a mlýnem Lapáckovským,

vsi Rzavé a Moraveč se dvorem popl. Statek odhadnutý na 5389 kop míš. vzat již r. 1621 cis. generálem Don Balthasarem de Marradas a 7. července t. r. zastaven byl cis. leytnantu Kašp. Melicharovi Winkelhoferovi z Englossu v sumě 800 šir. tolarů in specie (po 2½ zl. rýn.) či 2000 zl. rýn. půjčených na výživu lidu válečného.

Vdova Ludmila Kaplířová rozená z Besse ohlásila se r. 1623 ku přijetí léna k ruce nezletilého syna, ale teprve proti vyplacení obstavené sumy navrácen statek dle cis. resoluce 6. list. 1628 a r. 1631 do dědictví paní Kaplířové převeden.

Sousední statek v Jeníčkově Lhotě s částí vsi držel jako někdy část statku záhořského Adam Kaplíř Osterský ze Sulevic, jež postihl osud konfiskace později a sice za provinění při vpádu saském r. 1631. Při konfisk. komisi friedlandské 16. led. 1634 odsouzen všeho jmění a statek totiž tvrz, část vsi se dvorem ve Lhotě Jeníčkově ujatý v pokutě skrze hraběte Michnu z Vacinova postoupen od Albrechta z Valdštejna, kníž. Friedlandského, r. 1632 cis. plukovníku Marku svobod. pánu de Corpus na srážku peněz vynaložených jím na najímání vojska. Tento statek, jakož i některé okolní, byl vypálen a vypleněn od cis. vojska r. 1621 a v letech 1624—1629 vyzdvižen či znovuzřízen. Otčím Kaplířův Kašpar Helcl ze Sternsteina ucházel se o vrácení statku, do něhož měl 2458 kop vynaložiti a také vdova po Adamu Kaplíři Salomena ze Vtelna (na Horách Ratiboř.) o pojištěné zde věno 1500 kop se ucházela (1633). Teprve dcera Barbora Liegrová, měšťanka třeboňská, od pozdějšího majetníka část dostala zpět.

Ve věcech církevních nastaly veliké změny. Reformační patent císaře Ferdinanda II. ze dne 31. července 1627 nařizoval všem osobám stavu panského, rytířského i měšťanského do 6 měsíců přihlásiti se k víře katolické nebo se ze země vystěhovati. Vedle delegátů a informátorů stavu duchovního vysílání do krajů českých i komisaři světští. V zdejší (tehdy bechyňském) kraji byli to páni Jindřich Liebštejnský z Kolo vrat a Přibík Jeníšek z Újezda, pán na Březnici. Ti majíce dle nařízení svolati nekatolíky a působiti na ně „pilným a pohnutelným prostředkovaním“, aby přijali víru katolickou, nařídili Tábořským (18. led. 1628), aby podle právnosti okolní sousedy sepsali a obeslali do Tábora na den 3. března 1628. Po bohoslužbách odebrali se komisaři s celým shromážděním do radnice, kdež přečteny a vyloženy cis. patenty. Potom jednotlivě jednáno s obeslanými a protokol s nimi sepsán. Z obeslaných šlechticů slíbilo jich 11 do příštích velikonoc státi se katolíky; mezi těmi byl i Jindř. Sádlo z Vražného (ztrativší konfiskací Liderovice). Dalších 25 osob projevilo ochotu víře katol. pilně se učiti, Pána Boha prositi, aby jim dal ji poznati a jestliže jim to ráčí dáti, do příštích velikonoc k ní také přistoupiti. Mezi těmi byl Fridrich Sádlo (z Vlásenice, kde žil u své sestry), Vilém Malovec z Malovic (na Vesci u Jistebnice), Lidmila Kaplířová z Besse (na Záhoří Červeném) se 4 dcerami, Salomena Helclová z Vtelna i Ladislav, úředník pana Rittersa z Vlásenice. Ti všichni byli tehdy ještě ve vyjednávání o vrácení alespoň pojištěných listin a věn na propadlých statcích, jak vpředu uvedeno. Pan Vilém Vok Víta, který držel tehdy Chotoviny a Odlochovice, před reformační komisí tábořskou slíbil, že i poddané své k víře katolické chce uvést.

Sousední utrakvist. fary zanikly. Z Tábora děkan Daniel Hubel již r. 1622 s některými měšťany odešli, z Borotína kněz Hrobský vypuzen r. 1624, ale ještě dlouho na Sedlčansku se zdržoval, jak patrně z listi-

ny místodržících (6. září 1636) panu Janu Černínovi: „Docházejí nás hodnověrné zprávy, že by nějaký Adam Felix Hrobenus predicant, vůbec za truhláře se jmenující, na gruntech Vašich ve vsi Radíkových se zdržovati a odtud jednak do Petrovic, Voběnic, Zahrádky, okolo Krásné Hory, jednak zase do Klučenic časem po myslivecku někdy po truhlářsku choditi, tam lid od náboženství katolicko římského odvozovati, je v kacírství potvrzovati jako též při tom křtíti, vodávati měl“, a dále se nařizuje v témž listě „po tichu a bez mnohého křiku po vejš jmenovaném Felixovi Hrobenusovi dál bedlivě se ptáti . . . a jej ku právu Staroměstskému dodati . . .“.

Přísnější zakročení proti nekatolíkům bylo na panství Jistebnickém, kde pan Zdeněk z Lobkovic, byv od stavů odbojných na sněmu dne 18. a 22. května 1619 sesazen s jeho důstojnosti nejv. kancléře, zbaven statků a ze země vypovězen, po bitvě bělohorské se vrátil a císařem posílen a odměněn, proti nekatolíkům přísně zakročil. Také fara kostelecká, ještě 1615 připomínaná, zanikla, asi vojskem císařským nebo později popleněna. V arch. min. vnitra (R 109/45 č. 24) v uchované fazi farní od Václ. Horníka, písaře jistebnického, za času faráře jisteb. Mat. Hamříka (1650) uvádí se: „Záduší kostelecké, na kterémž o žádných jistých případnostech a důchodech vědomosti nemám a míti nemohu, mimo samé, když tam pan farář slouží, platí jemu 1 zl. 10 kr.“. Tudiž tehdy již příslušnost fary vymizela z paměti.

Statek Chotoviny po smrti Bohuslava Víty dědili synovci Zdeněk a Vilém Vok Vítové ze Rzávého, synové Václava Víty (na Vlčevsi), po smrti Zdeňka sám Vilém Vok Víta, který od r. 1613 držel také Odlochovice. Ten v mládí prospíval v umění a měl bratra Adama (přip. 1596) a jmenovaného Zdeňka, jenž se ze studií jezuitských dostal do akademie Frankfurtské a později Basilejské nákladem pana Petra Voka z Rožmberka.

Také sousední statek Záhoří přešel v držení rodu Vítů, ježto vdova Lidmila Kaplířová nemohla zadlužený statek udržeti a prodala jej, jak svědčí zápis: „Léta Páně 1644 ve čtvrtek po sv. Jakubu větším to jest 28. Julii stala se smlouva přátelská, dobrovolná, trh celý a dokonalý mezi urozenou paní Ludmilou Kaplířovou rozenou z Baše (Besse) a na Záhoří prodávající s jedné a urozeným a statečným rytířem panem Vilémem Víthou z Zerzávého J. Mti. soudův komorního a dvorského radou a nejvyšším berníkem v království českém kupujícím s strany druhé a to taková smlouva: že jest nadepsaná paní Lidmila Kaplířová z Beše z předu jmenovanému panu Vilémovi Víthovi z Zerzávého i dědicům a budoucím jeho k pravému právu dědickému jmíci, držení, užívání, k zastavení, prodání a s tímto vším jakožto svým vlastním užíváním dědictví své zpupné a žádnému ničím nezávadné: statek svůj tvrz Záhoří s dvorem poplužním a dědinami orními i vornými (neornými) v osetí jarním i ozimním, stavením, s zahradami, štěpnicemi, lukami, palouky, trávníky, s ovčínem, pivovarem, s krčmami výsadními, ves Záhoří celou s krčmou výsadní a s dvorem poplužním, s dědinami orními i vornými, s lukami palouky, zahradami, mlejnem slove Lapáčkovským, struhami, potoky, potůčky, vodotočinami, rybníky, hrázemi, poltrubími, lesy, háji, porostlinami, pastvami, pastvištěmi, občinami, s hony, lovy, s lidmi osedlými i neosedlými s vdovami, sirotky, s těch gruntů sběhlými, s platy stálými i běžnými, robotami, se vši zvolí a všelijakým k tomu statku od starodávna příslušenstvím, s celým a plným panstvím, jakž týž statek a dědictví

v svých mezích a hranicích zůstává, a jakž od J. Mti. vklad téhož statku Záhoří v desky zemské vložený v kvaternu trhovém třetím zlatým leta 1631 v sobotu po sv. panně Juliáně D. 21 plněji svědčí, tak jakž jest toho všeho statku ona sama pani Lidmila Kaplířová i jiní předešlí držitelové v držení a užívání byli, nic vodtud dále žádného práva, panství a spravedlnosti ani ničehož sobě, dědicům a budoucím svým ani žádnému jinému na tom na všem statku a dědictví nepozůstávajíce, mimo to, což mezi stranami prodávající a kupující, na obzvláštním rejstříku skryty s podpisem rukou jejich vlastních poznamenáno a z toho statku vymíněno jest, kterýžto rejstřík tu moc v sobě zavírá a zdržuje jakožto vše, zcela a zouplna slovo od slova do této smlouvy trhové vepsáno bylo, prodala a touto smlouvou šmahem prodává, za sumu hlavní 7000 kop míš. dobrých stříbrných v tomto království českém obecně berných, kteroužto sumu sedm tisíc kop míš. strana kupující s dědici a budoucí svými straně prodávající, dědicům a budoucím jejím i s úrokem ad actum této smlouvy na tu sumu jdoucím zaplatiti má a povinen bude: Předně a nejprve má on pan Vilém Vítha věřitelům paní Lidmily Kaplířové z Baše v těchto níže položených dlužích zastoupiti na sebe, k zaplacení ty dluhy vzíti, jakž sumu hlavní, též s ouroky zadržatými, což by se jich až do actum této smlouvy sečtlo a vynašlo, zaplatiti. Totéž nejprv dluh 1500 kop míš. sumy hlavní někdy pánu, panu Don Martinovi de Hoefhuerta deskami zemskými v kvaternu větším novým hřebíčkovým leta 1633 ve čtvrtek po sv. Martinu No. 23 na statku Zahořským pojištěný, ten dluh komu náležeti bude, zaplatiti a ouroky na tu sumu vzešlý ode dne sv. Havla 1633 až do dne actum této smlouvy 28. dne julii leta 1644 to jest 10 let a $\frac{3}{4}$ léta devět set devadesát sedm kop třiceti gr. míš. Paní Kateřině Markétě Vítové z Říčan suma hlavní 1000 kop míš. na tu sumu ouroku za 5 čtvrti léta od sv. Jiří leta 1643 až do actum této smlouvy sedmdesát pět kop míš. — J. Mti. Panu, Panu Janovi z Tallemberka a na Jankově suma 85 kop. 42 gr. 6 d. míš. Z té sumy ouroku ode dne Sv. Jiří leta 1641 až do Sv. Jakuba leta 1644 to jest 3 leta a 13 neděl 30 kop míš. Paní Marii Špulířové sumu 42 k. 51 gr. 3 pen. Panně Alžbětě Malovce z Malovic sumu 50 kop míš. — Panu Josue Kořenskému z Terešova a na Mezdríči 34 kop 17 gr. 1 d míš. Panu Mikulášovi Dvořeckému z Olbramovic a na Miškovicích (Myslkovicích) suma hlavní 200 kop míš., z té sumy ouroku zadržalého za 5 let až do dne S. Jiří leta 1644 šedesát kop míš. Paní Žofii Dlouhoveské roz. Kaplířce z Sulevic suma 500 kop míš. Paní Anně Magdaléně Vrochincové, roz. z Sulevic 500 kop míš. Paní Dorotě Alžbětě Czetenský roz. z Sulevic 500 kop míš., paní Lidmile Vosterské Kaplířce z Sulevic 500 kop míš., paní Lidmile Kaplířové z Beše, prodávající na hotovosti odvedeno od strany kupující pana Viléma Víthy 66 kop 38 gr. 4 d., což činí v těch všech postách vejšeji rozpsaných 6100 kop míš. V ostatně pak pozůstávající suma nedopracená 900 kop míš., ta suma má se za stranu kupující pro svedení závad do třech let a 18 neděl v správě zůstávati pod úrok obyčejný, z kterýžto sumy úrok každého půl leta při Sv. Jiří a při S. Havle odevzdávati se má, s tou při tom znamenitou vejminkou, že se straně kupující s dědici a budoucími svými, straně prodávající, dědicům a budoucím jejím, žádným příročím JMC. buď z slavného soudu zemského neb odkudkoliv daným, placením sumy hlavní též ourokův hojiti a se zastávati nechce a moci míti nebude. A to pod pokutou uvázáním se s jedním komorníkem pražským od desk zemským vyžádaným, v dědiny a dědictví nahože jmenované, statek Záhoří se vším

příslušenstvím, jakž obnovené zřízení zemské, též novella od J. M. C. vydané v tom vyměřují. Jestliže by se pak jakékoliv závady, též berně contributi až do actum této smlouvy na tom statku Záhoří vzdělané vynašly, ty všechny strana prodávající nésti, statek vočistiti a přede všelijakými závadami třetinou vejš jakž země za právo má, tím, čím má a jmíti bude s dědici a budoucími svými spravovati povinna bude. A kdyby se toho od strany prodávající, dědicův a budoucích jejich nestalo a takové závady svedené nebyly, takže by strana kupující neb dědicové jeho ty závady zpředu jmenované jakékoliv platiti a je sami sobě svozovati musili, tehdy bude moci sobě strana kupující straně prodávající, dědicům a budoucím jejím 4 neděle napřed věděti dát a tehdy jest a budou povinni kupujícímu vklad téhož statku Záhoří i s správou obyčejnou v desky zemské vložití dáti. A vidělo-li by se kterékoliv straně tuto smlouvu trhovou bez přítomnosti druhé strany s povolením J. Mti. C. rad pánův úředníkův praž. menších desk dáti sobě do desk zemských vpsati a vložití to bude moci učiniti. A což tuto z obojí strany vedle změny tyto smlouvy domluveno a trhem prodáno jest, to jsou sobě obě strany prodávající a kupující zdržiti a tomu všemu bez přerušeni učiniti připověděly. A davše tuto smlouvu trhovou na dvě jednostejná slova sepsati, pečetmi svojími s podpisem rukou vlastních svou stvrdíly. K tomu dožádaly jsou se obě strany urozených a statečných rytířův pana Krištofa Voračického z Paběnic v městě Táboře a pana Mikoláše Alše Víthy z Zrzavého na Chotovinách. Vodlochovicích a Dobřejovicích, že jsou také pečetí své k těmto smlouvám na svědomí, však sobě, dědicům a budoucím svým beze škody přitiskli a v nich se vlastními rukami svými podepsali, kteréžto smlouvy jedna za stranou prodávající a druhá za kupující zůstávati má. Stalo se léta a dne svrchu psaného. Ludmila Kaplíř z Besse. Vilím Vítha z Zrzavého. Krištof Voračický z Paběnic na svědomí. Mikoláš Aleš z Zrzavého na svědomí.“

Tak oba statky na krátkou dobu přišly v držení zdejšího starého rodu Vítů.

Na Chotovinách současně byl Mikuláš Aleš Víta, jenž držel též Odlochovice a Dobřejice a byl majestátem císaře Ferdinanda III., daným v Linci 2. června 1646, povýšen do stavu panského. Byl několikráte hejtmanem kraje bechyňského a později (1652) i hejtmanem Menších měst pražských. R. 1648 při obležení Prahy projevil věrnost císaři, dodal několik kusů válečných a jiných zbraní a se svým lidem statečně bojoval. Také i ve věcech církevních uchoval si přízeň vlády, dav tehdy sešlý a pobořený kostel chotovinský obnoviti a od r. 1648 od Augustiniánů klášteřa tábořského obsluhovati. Za zásluhy své i svých předků povýšen byl dne 10. srpna 1652 do stavu panského rodů starožitných. Manželkou jeho byla Alžběta Judyta Benedovna z Nečtin, již 1643 (5. prosince) na příslušnosti tvrze chotovinské věnování 13 tisíc kop pojistil.

Statek záhořský byl chudší, válkami více utrpěl a také dlouho v rodu Vítů se neudržel. Vilém Víta zemřel již 21. května 1651 a statek připadnouti měl manželce jeho Kateřině Markétě roz. z Řičan, která měla několik domů v Táboře. Pan Jiří Bernard Karel Chotusický, komorník při deskách zemských, činí s povolením JMti rad a úředníkův praž. menších desk zemských zápis do desk zem. (DZ. 112 E 20) téže Kateřině Markétě Vithové, rozené ze Řičan, mající sobě od někdy Viléma Fridricha Víty Zrzavého a na Červeném Záhoří, J. M. C. soudův dvorského a komorního rady, manžela jejího, kšaftem od něho učiněným statek Čer-

vené Záhoří řečený se všim příslušenstvím jeho i se všemi svršky a nábytky do smrti její k užívání daný a odkázaný, jakž týž kšaft ve deskách zemských v kvaternu pomorančové barvy trhovém léta 1651 v pátek po neděli Exaudi, to jest 26. máje pod literou no. 21 vložený plněji svědčí, na uvedení téhož statku Červeného Záhoří jí do smrti k užívání a vládnutí týmž kšaftem odkázaného. Tolikéž i na popis všech svrškův a nábytkův v témž statku i jinde, na čem by koliv záležely, se vynacházejícím. Actum 23. junii ao. 1651.

Paní Kateřina Vítová provdala se však brzy (1653) za Jana Křištofa z Leskovce, čímž ztratila nárok na užívání statku záhořského, ale nějakou dobu ještě držela statek, jenž měl připadnouti Jiřímu Felixovi Jaroslavu Vítovi, synovci jejímu*), který však již r. 1655 zemřel. Dědila tudíž vdova po něm pro sirotky, jak svědčí zápis „Ludmile Kateřině Vítové, rozené Kořenské z Terešova, jakožto od Jich Mtí JM císaře římského, uherského a českého krále tejna i jiných rad komorníků královských, místodržících a nejvyšších úředníkův a soudcův zemských úřadě českém nad sirotky a dětmi po někdy Jiřím Štastným Jaroslavovi Vítovi z Zerzavého, úřed. soudův dvorského a komorního rady a hejtmana Menšího města pražského, pozůstalými s ním splozenými a statkem jim náležejícím zřízení poručníci, jakž dány jí téhož poručenství skrze relací z české a to ke deskám zemským učiněné a do desk zemských kvaternu telecí zelené zlatého druhého, léta 1655 pod lit. D 20 a zaručení od ní statku plněji svědčí. Na uvedení ku prvnímu právu dědickému do statku Záhoří řečeného, o kterémž jest někdy Vilím Víta z Zerzavého jistý kšaft učinil a týmž kšaftem opatřený statek však teprve po smrti Kateřiny Markéty Vítové a nyní Leskovcové rozené Zeříčan, manželky jeho, nadepsanému Jiřímu Štastnému Jaroslavovi Víthovi Zerzavého a dětem jeho mužského pohlaví dědickým právem dal a odkázal, s tím však při tom poručejíce ohlášením, že toto uvedení její dotčené Kateřině Markétě již Leskovcové ze Říčan se žádný prejudicium neb ujmě posesu a užívání do živobytí jejího býti a se vztahovati nemá, jakž týž kšaft v deskách zemských v kvaternu trhovým pomoranč. barvy léta 1651 v pátek po neděli Exaudi, to jest 26. máje, pod literou n. 21 plněji svědčí. Actum 25. 9-bris 1655. Téhož léta 1655 v pondělí po obětování blahoslavené Panny Marie, to jest 22. IX.-bris vykonáno výšpsané uvedení k pravému dědictví do téhož statku Červeného Záhoří v přítomnosti Jana Alše staršího Loga z Netky na Kamenný Lhotě a Adama Šišky z Jamolice a v Sedlečku k tomu uvedené vedle vyměření zřízení zemského obeslaných a Jiřího Karla, komorníka při deskách zemských.“

Paní Kateřina Leskovcová vedle majetku svého v Táboře zakupovala v dobách tehdy poválečných pole a svedla je ke dvoru Vítovskému na předměstí**). Členové rodu z Říčan žili dlouho v Táboře. Vavák ve svých pamětech poznamenává k r. 1799 úmrtí 70letého Fr. Adama z Říčan, celníka u Poříčské brány, jehož manželka (Marie, zemřela 1801) byla z Tábora ševcova žena.

*) Syn Bohusl. ml. Vity na Stádlci.

***) Dvůr vedle nyn. hosp. školy, k němuž pozemky byly v místech nynějšího Nového města, koupen byl 1671 ke špitálu tábořskému.

Válka třicetiletá od svého počátku dotýkala se soustavně zdejší krajiny a zanechala zde hlubokou jizvu po všech ranách, ač ani srážek vojsk, ani jiných operací válečných tu nebylo. Neštěstím krajiny byla říšská silnice mezi Vídní a Prahou. Po ní proudily brzy tam, brzy zpět kolony, menší oddíly i celé pluky různých vojsk i různých národův. Často byla to v pravém slova smyslu jen chátka vojenská, sběhlá ze všech evropských zemí, za žold najatá, jež nešetřila nikoho. Ubohá vesnice, kde taková armáda zůstala ložirovat!

Hned od r. 1618 dali stavové čeští do všech důležitých měst posádky. Tak také osazen Tábor. V létě r. 1619 bylo soustředěno vojsko stavovské pod velením gen. Hohenlohe a Thurna mezi Veselím a Lomnicí.

Cís. generál Buquoy před tím (10. června) porazil stavovské vojsko vedené gen. hr. Mansfeldem u Zlivi, ale další bitvě se vyhnuli stavovští (u Veselí). Vojsko císařské postupovalo rychle mimo Tábor ku Praze a 19. srpna bylo u Miličína, následováno vojskem stavovským. Od Miličína zaměřil gen. Buquoy na jihozápad a už 26. srpna dobyl města Písku, odkud postupoval ku Praze kolem Vltavy. Tehdy ale pro nebezpečí války se Sedmihradskem vojsko císařské odvoláno do Rakous. Stavovský gen. Hohenlohe vedl své voje od Kamýka k Voticům a přes Sudoměřice k Táboru. Na Táboře byla posádka stavovská pod velením hejtm. Jindřicha Wolfa Brandta. To byly jen začátky přesunů armád, jež však stačily naše chudé vesničky vyjisti. Hůře bylo, když po bitvě bělohorské stal se pozorností vojsk císařských opevněný Tábor, kam někteří zemané zdejší s lidem dali se zavřítí a proti císařským města bránili, jak již bylo uvedeno. Chalupy selské i dvory některé lehly popelem, lidé utíkali do lesů, někteří zakopali cennější věci a ani se nevraceli již do pustých vesnic. Po vzdání se Tábora byly sice poměry poněkud lepší, ale vydržování vojska nebylo vůbec snesitelné a „vem kde vem“, musilo býti tolik a tolik dodáno. Tehdejší rytířské rodiny na zdejších statcích nebyly bohaté a jejich blahobyť sotva možno srovnat s nynějším prostředním nezadluženým sedlákem. Poddaných bylo málo, takže ani robotami nestačili pozemky osít. R. 1624 byla krajina na Tábořsku a Vožicku osazena vojskem po vtrhnutí bavor. vojska pod svobod. pánem z Pappenheimu. Jak patrně z podání Smila Říšnického o stížnosti svobodníků na Vožicku, musilo se mnoho platit a vojáci dlouho po domech ložirování byli. „Plat peněžitý dávali a když neměli odkud brátí, dobytky i jiné věci rozprodavše, z obydlí svých odcházeti musili. Vojáci sami hospodařili a s čím se potkali, všecko pobrali, srsti dobytků jim nenechavši, takže též svobodníky do žebroty přivedli; nebo ani zrna někteří z nich na jaře nesili.“ Poměry u sedláků poddaných byly ještě horší. Čím byla válka déle, tím bylo hůře. Největším břemenem byl tehdejší způsob zimního válečnictví. Od konce října vojsko bylo ubytováno po vesnicích, důstojníci ve městech, a to až do jara. Všichni musili dostati svůj žold a porce (požitky v naturalích, příp. v penězích na výživu). Jen na dělostřelbu a koně v krajině od Tábora k Bechyni ložirující činil měsíčně náklad 25.237 zl., pagažím*) 166 porcí, což činilo měsíčně 4701 zl. Dávka rozvrhla se na statky a platiti měly: Chotoviny 12, Lhota Jeníčková 6, Nemysl 26 zl. Takových břemen stále přibývalo. Před příchodem vojska uklizeny byly cenné věci, někdy i svěřeny vrchnostem do jistých úkrytů v pevnějších tvrzích.

*) Tehdejší trén od slova baggage.

Teplý zmiňuje se o skrýších v dutých stěnách zámku nemyšlen-ského. Někteří sedláci prodali, co bylo možno a peníze v hrncích zakopali ve stavení, na zahradách i v polích. Snad někteří zahynuli, sběhli a více se nevrátili, nebo smrt překvapila hospodáře dříve, než mohl dětem o jejich jmění povědět a zakopané peníze po více jak 200 let zůstaly v úkrytech, až při přestavbách v min. století se náhodou na ně přišlo.

V krajině zdejší se přišlo na více místech na podobné poklady (na Kostelci, v Řevnově, v Ouraze, Pejšově Lhotě i j.).

Mnohdy někteří zemané, ano i vesnice vyžádali si u velitelů pro svoji ochranu stráž zvanou „salva guardia“ proti násilí. Tito „salakvardi“ však zřídka ku prospěchu bývali, spíše věnovali se slídění po uschovaných věcech a penězích. Také často se stalo, že vojáci ložící po vyjedení a vydrancování vesnice přešli do jiné, kde s jinými žoldáky „šarmicl“ o kvartýr sváděli. Horší než vojáci byla „pakáž“, lid naverbovaný, zřídka porcemi zásobovaný, na vlastní pěst žijící. S nimi pak harapanny (vojandy), ženy vojáků i různé běhny za vojskem se táhnoucí byly postrachem vesnic i měst; ty žily rovněž na vlastní pěst a kradly vše, co se dalo: prádlo, drůbež, dobytek i mlýnský kámen(!).

Lidé z chalup utíkali. Někteří mladší s pakáží maširovali, mnozí v lesích úkryty hledali a obživu krádežemi uhájili. Bezpečnosti nebylo. Mnoho lidí našlo nový domov v Uhrách, kde jich potomci dosud žijí. Vydržování vojska porcemi předepsanými velmi vyčerpávalo vesnice a k tomu ještě musily venkovské statky přispívat k opevnění měst. R. 1639 učiněno sepsání poddaných, z jejich příspěvků měla být vydržována kompanie (chotovský statek 15, Záhoří 6), a svobodníků v celém kraji 31 za 2 sedláky počítaných. Poddaní a svobodníci počtem 780 měli dáti na penězích 649 zl. (od 1. října do 1. února 1640 činí to 2596 zl.), k tomu 365 porcí za tu dobu, t. j. 2847 zl., poloviční porce a maso 6866 zl., obrok 238 str. ovsa, 19.992 lib. sena a 952 otepí slámy. Když pak Švédové se blížili, měli mimo jiné na opevnování Tábora dle oběžníku ze 7. září 1643 dáti: ze statku Jeníčkovy Lhoty 6 osob a 1 fůru, z Chotovin 15 os. 3 fůry, ze statku Záhoří 5 os. a 1 fůru. A opět r. 1664, když doléhal strach před Turky, k opevnování Tábora na dovoz dříví na sruby měly poslati statky: Chotoviny 2, Záhoří 1, Nemyšl 3 a Mezříč 2 fůry. To jsou jen malé ukázky břemen stále se množících, ba ještě 1683 přispěly statky ke hrazení Tábora, a to i lidmi z roboty, potahy a dřívím, takže ani po ukončení 30leté války si venkov neodpočinul. Že také bezpečnosti nebylo před lupiči, kteří se potulovali, aby povinností svým občanským se vyhnuli a na nezřízený život si přivykli, dosvědčuje, že i na hlavní silnici od Sudoměře k Miličínu r. 1663 Ludv. V. Hubatius, písař městský táborský s Mat. Svobodou do Prahy jedoucí postřeleni od Petrovských, takže ve Vožici se léčiti musili.

Bídny život poddaných umáčknut byl ještě více vydáním obnoveného zemského zřízení r. 1627: pána bylo všechno a poddaného jen povinnost k poslušnosti . . . Na sběhlé sedláky byly právě honičky — nebylo robotníka a nebylo poplatníka, kontribuce ale musely se platit. Chudší šlechtici se dlužili od zámožnějších, ba někteří svobodníci výsady své prodali a stali se nevolníky.

Tyto hrozné a neudržitelné poměry trvaly příliš dlouho a proto nebylo možno zameziti vylidnění venkova.

Dle výkazu z r. 1651 (v arch. min. vn. R 109/45) na statku mezříčském tehdy Kořenských z Terešova byli v Mezříči (sídle vrchnosti):

osob. písař, lokaj, klíčnice, pacholek a 2 služebné; v tamním dvoře 5 pacholků, 4 pohunci, Jiřík šafář s ženou Dorotou a synem Jakubem. Čeládka většinou osoby cizopanské, patrně sběhlé se živností, celkem 34 lidí s dětmi. - Ve dvoře **Vejrci** jen šafář Pavel s ženou Ludmilou a děvečka Eva. Výslovně se praví: „Při téměř statku mém jsou dvorové v Mezříčí 1, Vejrec 1, v Liderovicích 1 pustej, ve Vrážném 1, Hlinici 1 pustej, pivovar, v němž se pivo nevaří 1, mlýn o 1 kole 1, jiné jsou spáleny ovčiny 2, kollatura ani filiální kostel není žádnej.“ — Ve vesnicích okolních ke statku mezříčskému příslušných byli (s udáním let věku). V **Košíně**: Václ. Dušek, pod. sedlák 40, žena Dorota 30, Martin cizopanský, 20, syn Ondřej, poddaný 18, dc. Anna, pod. 16. — Václ. Šalát, pod. sedl. 32, žena Dorota 30, Jan, pohůnek 12, Kateřina, děvečka 14; — Jan Kubín, pod. sedlák 28, Alžběta, žena 30, Adam, pohůnek 13, Kateřina děvečka 16; — Martin Milič (?), pod. chalupník 50, Alžběta, žena 51, Kateřina, děvečka 15; — Jan Zít, pod. podruh 31, Anna, jeho žena 22; — Václav, cizopan. šenkýř 40, jeho žena Anna, osoba svob. 30; — Jiřík, kovář, cizopanský 24, jeho bratr Jan, učedník, cizopan. 18; — Pavel, pod. podruh 24, Anna, žena 21; — v **Jedlanech** (na dílu mezříčském): Václ. Češka, pod. sedlák 45, žena Kateřina 38, děti Tomáš 16, Martin 12, Dorota 12; — Anna, vdova, pod. 50, syn Vít 17, dcera Anna 11, podruhyně Dorota 50; — Ondřej, podruh 30, jeho žena Kateřina 24; — v **Liderovicích**: Šimon Čihák, pod. sedlák 28, Kristina, žena 24, Václav, pohůnek 18, Šimek, pasák 12, Anička, děvečka 30; — Jiří Mužnej, cizopan. podruh 40, žena jeho Marjana, vdova, podruhyně cizopan. 28; — Jan Kurfišt, cizopan. podd. 35, Eliška, žena 34, Matěj syn, pod., Jiří syn, podd. 12, Eva, dcera, pod. 15; — Šimon Bujnej, cizopanský chalupník 53, žena Alžběta 34, dcera Ludmila 16; — Václ. Sviták, pod. chalupník 50, žena Anna 59, Markyta, děvečka 35; — ve vsi **Výrec**: Prchal, pod. krčmář 36, žena Anna 25, Alžběta, máti, cizopan. podruhyně 50, její muž Šimon 50; — Adam Kadlec, podd. chalup. 23, žena Barbora 20, Martin, cizopan. pod. 20; — ve **Lhotě** (nyní Balkově): Jan Novák, pod. sedlák 74, žena Alžběta, cizopanská 50, Matěj, pohůnek 12; — Šebest. Červenka, pod. sedlák 50, žena Anna 51, Jiří, syn 21, jeho žena Voršila 21; — Jan Dvořák, pod. sedlák 30, jeho žena Anna 22; — Dorota Moravcova, vdova 25, Matěj, pacholek, pod. 19, Jan, pohůnek, cizopan. 16, Marjana, cizopanská 19; — Matěj, cizopan., chalupník 30, žena jeho Alžběta, cizopan. 25; — ve **Hlinici**: Vavřinec, pod. sedlák 45, Anna, dcera 20, Alžběta, dc. 16. — Pavel Prchlík, pod. sedlák 25, žena Markéta 35, Jíra pacholek 30, Anna, děvečka 15; ostatní grunty byly pusté. Škoda, že neuchoval se výkaz ze statku chotovinského a záhořského. Dle svobodnických výkazů byli tehdy v **Prudicích**: Pavel Čeněk, svobodník 22, žena Anna 19, Jan Čeněk, bratr 30, Vojtěch, podd., pacholek 13; — Jan ze Zhoří (na sídle Mat. Čeňka v Prudicích), svobodník 27, žena Eliška 20, Matěj, svobodník, otec ženy 40; — v **Sudoměřicích**: Šťastný Straňák 39, děti Václav 17, Jan 14, Alžběta 12, Marjana 10; — v **Sedlečku**: Mart. Křemen, svob. — Adam Šiška z Jamolice 41, Vilím Šiška z Jamolice 35, Dorota, kuchařka 20, Matyáš, pacholek 35, Alžběta, děvečka 14, Jakub, chalupník 40, jeho žena Alžběta 30, syn Václav 17, dc. Anna 12, Jan, sedlák 35, jeho žena Anna 24, Jakub sedl. bratr 12; — v **Záhoříčku**: Mikuláš Křemen z Záhořice, JMC. svobodník 25, bratr Adam, svob. 18, matka Eliška 40.

Některé usedlosti zůstaly úplně pusté, pole zarostla, některé pozemky k panským gruntům svedeny. V Polánce ještě r. 1674 byly 2 grunty

a při nich 42 str. polí ladem a 23 str. pustých. Později sveden tu dvůr panský. V Chotovinách jmenovány pusté grunty Maledovský a Strniš-ťovský a r. 1713 se uvádí, že „není žádného pamětníka, který by zprávu dáti mohl, kde takové pole ležely aneb kam obrácené neb pojaté jsou“.

Obraz tehdejšího stavu vesnic zachovala nám berní rolla z r. 1654 (v zem. arch.) vypracovaná od „komise visitationis“. Tyto komise 1½ roku po panstvích jezdily a měly vypracovati spolehlivý soupis osedlých jako podklad k vyměření berní. Berně byly dosud vybírány podle příznání vrchností z r. 1603 a 1615, ale při vybírání berní byly nepořádky; proto císař Ferdinand na sněmu r. 1627 žádal od stavů nalézt vhodný prostředek; za celou usedlost bylo počítati takovou, kde bylo možno seti 60 korců praž. míry. Ale v těchto příznáních byly opět podvody, proto žádal císař r. 1638 přiznané výměry na lány. Přiznávání a placení musilo býti velmi liknavé, když r. 1652 činí místodržící nařízení, aby „ti, kteří nedbalí jsou, s militárskou exekucí k tomu přidržáni byli“. Toho roku také přijat na sněmu nový berní řád. Platili:

osedlý a svobodník r. 1627 daně obecné	6 zl., mimoř. — zl., od 1652:		
svobodník	—	2.24 zl.	9.20 zl.
král. měst měšťan	16.— zl.	1.36 zl.	7.— zl.
fara (z podací kostelního)	3.16 zl.	—	2.20 zl.
kupec, obchodník, kramář	13.30 zl.	5.24 zl.	18.40 zl.
mistr ovčácký	1.21 zl.	0.32 zl.	2.20 zl.
pacholek ovčácký	0.33 zl.	— .12 zl.	— .30 zl.
vrchnost z poddaného	—	— .20 zl.	1.— zl.
každý poddaný	—	— .20 zl.	1.— zl.
každý farář	—	— .24 zl.	—
držitel popl. dvora bez poddaných	—	—	9.20 zl.

Nová berní rola rozlišuje „qualitates osedlé“, sedláky s potřebnými budovami, dobyt看em a náradím opatřené, dále menší usedlosti, jež 4 na jednoho osedlého počítati jest, a t. zv. zahrady, jichž 8 na jednoho osedlého počítáno. Svobodnický dvorec od starodávna za 4 sedláky počítán, ale ty, jež ve špatném stavu byly, také méně hodnoceny. Nově osedlé grunty byly na 3 léta od contribuendum osvobozeny a proto uváděny jsou zvlášť. Rovněž pro osedlé pohořelé a na živnostech zkažené zvlášť uváděné byly daňové úlevy. Na panství tábořském v 17 vsích ze 161 usedl. pustých bylo 54, na bechyňském v 43 osadách z 539 usedl. pustých 164, na chýnovském v 35 os. z 488 usedl. pustých 79 a na pacovském v 8 vsích z 244 usedlostí 69 pustých. Okolní vesnice tehdy vykazují:

Ke statku Mikul. Withy z Zerzavého v Chotovinách:

Chotoviny: 2 osedlé, 2 nově os., 2 pusté; chal. 3 osedlé, při všech polí 251 str., z nich oseto na zimu 39, na jaře 28 str.

Sedlečko: 1 osedlý, 1 pohořelý; chalupy 4 os., 4 pusté.

Jedlany: 1 pohořelý, 2 pusté; chal. 3 osedlé, 2 na živn. zkažené, 1 pustá.

Polánka 1 os., 1 pustý, 1 chal. osedlá.

Lhota Beranova 1 osedlý (Mat. Beran).

Lhota Jeníčkova 1 gr. pustý.

Ke statku Lhota Jeníčkova gen. Zikm. Myslíka z Hiršova:

Lhota Jeníčkova 1 na živn. zkaž., zahrada 1 os., 3 pusté; polí 45 str., os. 2 str. na zimu, 1 na jaře.

Lhota Malá (nyní Broučkova) 1 osedlý, 2 nově os., 3 pusté; polí 256 str., oseto 22 str. na zimu, 18 po jaru.

Čekanice (díl): 4 osedlé, 3 na živ. zkaž., 4. pusté.

Ke statku vožickému příslušné zdejší vesnice:

Jeníčkova Lhota: 1 osedlý, 1 nově os., 1 chal. os.

Záluží 1 osedlý, 1 pustý, zahr. 1 nově os., 1 pustá.

Čekanice 1 os., 1 nově os., chalupy 2 nově osedlé.

Stoklasná Lhota: 5 os., 2 nově os., 1 na živn. zkažený.

Měšice: 2 os., 1 nově os., 3 pohořelí.

Ke statku nemyšlenskému:

Nemyšl 4 os., 1 na živnosti zkaž., 2 pusté, chal. 2 os., 1 pustá, zahr. 1 pustá.

Petrovice 3 os., 4 nově os., 1 na živn. zkaž., 4 pusté; zahr. 1 osedlá.

Mitrovce 8 os., 1 nově os., 3 na živn. zkaž., zahrada 1 os., 2 pusté; velmi zkažená stavení*).

Ouraz 1 osedlý, 2 pusté.

Prudice 2 os., 2 nově osedlé grunty.

Hoštice 2 osedlé, 2 zahrady os.

Oulehle 2 os., 1 na živnosti zkažený.

Dědičky 2 osedlé.

Záříčí 1 osedlý.

Sudiměřice: 1 na živn. zkaž., 2 zahr. pusté.

Třítež: 1 pohořelý.

Lhota: 1 nově os.

Ve vesnicích na Chýnovsku:

Lhota Zárybnič. 5 osedlých**).

Měšice 3 os., 1 na živn. zkaž., 2 pusté (pozn., že při obležení města Tábora utrpěli).

Kloužovice 1 os., 1 zkaž., 2 pusté, 1 chal. osedlá.

Na Miličínsku:

Miličín: 15 os., 9 nově os., 4 pusté; chalupy 4 os., 8 nově os., 1 pohořelá, 1 pustá; zahrad 10 osedlých, 5 nově os., 5 pohořelých, 43 pustých.

Lažany 3 os., 4 nově os., 3 pusté, chal. 1 os., 1 pustá.

Žibkov 2 osedlé.

Reksyně 2 os., 2 pusté.

Kachlovce 3 os., 1 nově os.

Třítež 2 os., 1 na živn. zkažený.

Voldřichov 1 osedlý.

K statku mezříčskému Václ. Kořenského:

Mezříč 5 os., chalupy 4 os., zahrady 3 os., 2 pusté; polí 236 str., oseto ozimu 79, jaří 67 str. 2 věrt.

Knížectví: chal. 2 pusté, při nich půl lánu;

*) patrně proto, že tehdy Mitrovce byly při staré silnici.

***) „tito dosti dobře stojí, všemi hospodářstvími náležitě opatření jsou, půda dobrá žitná.“

Lhota (nyní Balkova) 4 os., chal. 1 os., poli 182 str., ozimu 62 str., na jaře oseto 49 str.

Košín: 3 os., 2 nově os., 1 chal. os., 142 str. poli, oseto na zimu 35, na jaře 34 str.

Vejrec: 5 gruntů pustých, 1 chal. os., poli 9 str., oseto 9 na zimu a 9 po jaru;

Liderovice 1 os., 2 pusté, chalupy 3 os., poli 50 str. a 1 lán.

Hlinice 2 osedlé, 6 pustých, chalupy 2 os., zahrad 6 pustých, poli 266 str.

Vrážnej chal. pustá 1.

Makov (díl) 1 os., 2 nově os., poli 100 str., osev zimní 22, jarní 15 str.

Jedlany (díl) 3 os., 3 pusté, chal. 2 os. Poli 234 str., na zimní oseto 39 a na jaře 39 str.

Při statku Červ. Záhoří paní Kateř. Leskovcové:

Záhoří 5 osedlých, zahrady 1 os. a 2 pusté, poli 215 str.

Moravčice 5 os., zahr. 6 os., poli 225 str.

Zerzavý 2 os., 1 pustý, poli 105 str.

Při panství jistebnickém knížete z Lobkovic z okolních vsí:

Makov (díl) 1 os., 1 pohoř., 2 na živn. zkažené, poli 100 str.

Mezný 6 os., 9 nově os., 4 pusté, chalupy 2 os., zahrady 2 pusté, poli 559 str., porostlin 133½ str.

Řevnov 2 os., 2 pusté, chal. 1 os., 1 nově os., zahrada 1 os., poli 166 str., porostlin 16 str.

Lhota Chomoutova 2 os., poli 60 str., porostlin 8 str.

Lhota Michalova (nyní Pejšova) 2 os., poli 66 str., por. 6 str.

Jistebnice 21 os., 1 nově os., chal. 19 os., 2 nově os., zahrad 33 os., poli 851½ str.

Borotín 9 os., 5 nově os., chalup 11 os., 7 nově os., zahrad 6 os., 5 nově os., 5 pustých; roli 473 str., oseto na zimu 154½ str., po jaru 136½ str.

K statku Červ. Oujezd Adama Václ. z Vesce:

Hoštice (díl) 2 pohořelé grunty, 1 pustý.

Malovice 3 osedlé, 1 pustý.

Ve vesnicích města Tábora:

Klokoty 10 os., 3 pusté.

Radimovice 4 os.

Nasavrky 4 osedlé.

Náchod 8 os., 2 pusté.

Čekanice 6 os., 8 pustých (ves při silnici).

Tábor: měšťanů os. 52, nově os. 3, pusté 2; 4 za osedlého počítání: 48 os., 1 pustý; 8 za osedlého počítaných: 69 os., 4 nově os., 162 pustých, měst. domů obydlených 6, domů osob vyšších stavů 29.

Ze svobodníků v okolí 1654 byli a drželi:

Stráňák Šťastnej v Sudimě-

ficích	50 str., ozim 15 j. 15 lesa 4 str., - k. 2 v. 2 kr. 3 j. 2 s. - o. 1)
Čeněk Václ. v Sudoměřicích	50 " 15 15 4 - " 2 " 3 " 4 " 3 " 17 "

1) Držel k. koní, v. volů, kr. krav, j. jalovic, s. svini, o. ovec.

Ceněk Mat. v Prudicích	45 „	15	15	3	- „ 2 „ 3 „ 1 „ 3 „ 8 „
Ceněk Pavel v Prudicích	60 „	18	18	4	- „ 4 „ 3 „ 1 „ 3 „ 8 „
Rytter Jan v Záhořicích ²⁾	40 „	20	20	5	2 „ 2 „ 9 „ 1 „ 2 „ - „
Křemen Mik. v Záhořicích	60 „	16	16	6	2 „ 2 „ 4 „ 4 „ 5 „ 22 „
Sedloň Ondř. v Jeníč. Lhotě	55 „	18	17	15	- „ 4 „ 4 „ 5 „ 9 „ 25 „
Zdeněk Mat. ve Zhoři	30 „	10	10	3	- „ 2 „ 4 „ 5 „ 4 „ 15 „
Fara Václ. v Hořticích	30 „	16	10	4	- „ 2 „ 2 „ 1 „ 3 „ - „
Krejčí Jak. v Hořticích	15 „	5	5	4	- „ 2 „ 1 „ 1 „ 3 „ 6 „
Krejčí Jiří v Hořticích	5 „	5	5	4	- „ 2 „ 2 „ 1 „ 2 „ - „
Koblic Andr. v Záluží	62 „	21	19	(od r. 1652)	
Leskovcová Kateř. v Sudo- měřicích ³⁾	60 „	20	20	-	- „ - „ - „ - „
Petr Vok Smyslovský ve Smrkově	80 „	20	18	-	2 „ 2 „ 5 „ 6 „ 4 „ - „
k tomu sel. grunt	30 „				(hospodář sběhl)
Křemen Mart. v Sedlečku pod Chotovinami ⁴⁾	66 „	20	15	4	- „ 4 „ 4 „ 4 „ 6 „ 19 „
Alžb. Velenická z Paběnic v M. Borotínku ⁵⁾	80 „	26	20	4	4 „ 7 „ 4 „
Melich. Ourok na dvoru poštovském v Košicích ⁶⁾	60 „	10	8	-	- „ 4 „ 4 „ 5 „ 5 „ 7 „

Tento přehled není sice přesný. Tak na př. statek Paseka pana Viléma Malovce z Malovic r. 1615 v daňové rolle vůbec vypuštěn, r. 1646 přiznává se 1 os. a 1 chalupa, 1653 skuteč. os. 2 a chalupy 2 a 1654 osedlé grunty 3 a chalupy 2, „dle zdání komise vynesou ti 3 rolníci a 2 chalupníci skuteč. osedlých 3½.“ Přesto ale obraz jest to hrozný. Neopatrně osedlé pozemky, čeládka většinou děti, nebylo potahu, nebylo obilí. Blízká Lhota Pejšova v urbáři jistebnickém k r. 1637 vůbec se neuvádí, asi oba statky spáleny a hospodáři sběhli, čemuž by nasvědčovaly vykopané v r. 1920 peníze z r. 1620 a ohořelé zápisky. Ke konci 30leté války opět lágrování pluků císařských krajinu vyčerpalo, hlavně po bitvě u Jankova (1645). Vrcholem utrpení bylo obléhání Tábora od Švédů r. 1648, ale tehdy více bylo loupeno ve městech, na venkově už nebylo co vzít.

Statek záhořský patřil tehdy Brandštejnovi (od 1657), chotovský Vítovi. Z osob vrchnostenských připomíná se Jan Dvořák, ouř. chotovský (1654), Vcl. Prášil, ouředník zahořský (1657), Bart. Hrdlička, správce na Mezřiči (1659), Frydrih Moravecký, ouř. zahořský (1667), Jan Procházk, ouř. vlášenický (1665), Daniel Sagler, správce chotovinský (1688), Jakub, hajnej v Jišově (1657), Jiří, hajnej v Košíně (1667), Anna Mezenská, šafářka ze Sudoměřic (1656 jako kmo-

²⁾ Nyní Záhořičko; dvorec prodán r. 1658 k statku Nemyšli.

³⁾ Poznámáno: „žádného dobytka ani potahu tam nechová, neb poddaní z Červ. Zahoři náležitě všechno sdělávají, voly však úplně užívá a vedle toho za půl svob. dvora se potahuje.“ Je to někdejší statek Měděncovský.

⁴⁾ „Tento dvůr, ačkoliv od starodávna i v rolle dle posl. Martii za 1 dvůr se pokládá, my však považujeme skromnosti polí vedle toho, jakož posavad svobodníci i za 4 osedlé se pokládají, uznáváme, aby tím způsobem ten dvůr za polovinu svobodenského dvora potažen byl.“

⁵⁾ Též 2 rybníky, lesů za 4 leče, je „pěknej stavěcí les“, za ½ svob. dvora obstatí může. — Dvorec stával poblíže osady Brabeniště u Liběnic.

⁶⁾ Osedlý od r. 1652; „protože v nově osedlý jest, do contribuendum se nepotahuje, po vyjití 3 let může za ½ svob. dvora potažen býti.“

tra příp.), Eva, děvečka paní hofmistryně (1656), Václ. Samec, lokaj záhořský (1657), r. 1658 bere si Václ. Štěch, lokaj Zbirovskou, komornou paní Brandsteinové, 1659 Václav Čihák, šafář záhořský, žení se s Annou, vinopalkou v Záhoří, dc. Bouchala z Konratic a 1658 Kateřina, vinopalka ze dvora Záhoří bere si Mik. Novotného, chalupníka z Chotovin. Jako sládci příp. se Lukáš v Chotovinách (1657), jeho syn Mikuláš Hrubeš ve Vlášenci (1665), ale 1677 byl už sládkem chotovským, Václ. Souček v Mezříčí (1665), Ambrož v Záhoří (1665). Ovčáci připomínají se: 1657 Jiří Frantl ve Vrážném a Jak. Elman v Oudičově, r. 1658 Jan v Chotovinách, Michal v Jeníčk. Lhotě, jehož dceru si vzal Šim. Kostner, ovčák chýnovský. Šenkýři jmenují se: 1656 Frydrih v Moravci, Mikuláš v Sedlečku, 1665 Andres v Košíně, jako rychtáři Václ. Dušek v Košíně (1659) a Václ. Mertl v Záhoří (1668). Z mlynářů připomínají se Matěj Vodák a jeho žena Kateřina na Lapáčku (1657 a později), Václav, mlynář jišovský (1657), Jakub, mlynář z Červenkova mlýna (1657) a Dorota Chabrová (1657), parně z Chabrovského mlýna (nyní t. zv. Amerikánu pod Moravčí).

Osedlí na jednotl. gruntech byli dle berní roly z r. 1654 a revisitační tabulky z r. 1676:

V Chotovinách¹⁾ 1676: Jan Chamra, Jiří Bednář, Jan Pavelka, Jiří Pavelka, grunt Maledovský, při něm 6 str. ladem a 4 str. pusté, gr. Strnišřovský (7 str. ladem a 3 str. pusté), Mikuláš Hrubeš, Jan Chalupský, Mat. Haták, dále hospoda, kovárna a ovčín; mistr polní užíval pole v Lipinách 6 str. a 1 str. zahrady.

V Jedlanech (díl mezříčský) r. 1654: chalupy: Václ. Krška měl 40 str. polí, Vít Šanda 24 str., Jan Příbyl 40 str., pustý grunt Doležalův 40 str. (osazen r. 1660 Vitem Doležalem) stavení bez hospodáře, v něm podruh, pole ladem; grunt Češpivovský 30 str., stavení bez hospodáře, velmi chatrné, osaz. 1667 Tomášem Češpivou, pustý gr. Svitákovský 40 str., dále zahrady t. j. $\frac{1}{8}$ osedlého: Václ. Vrabeč 15 str., Pavel Krejčí 15 str. R. 1674 byli a drželi na těchto živnostech: Václ. Krska polí 17 str., ladem 5 str., luk na 2 vozy sena, Vít Šanda 12 str., luk na 2 vozy, Tom. Příbyl 14 str., ladem 6 str., luk na 3 v., Vít Doležal 18 str. or., 7 s. ladem, luk na 3 v., Tom. Češpiva 11 str. polí, 7 str. lad., luk na 2 v., Jan Řehavec 4 str. polí, 6 str. ladem, luk na 1 vůz sena, Alžb. Vališka 10 str., ladem 2 str., luk na 1 vůz.

Ve Stoklas. Lhotě: R. 1656 křtí Jiří a Magdal. Špačkovi, Jan a Anna Kocianovi, 1657 jmenují se Jan Čapal a Kateř., 1666 Martin a Dorota Cabalovi, snad týž rod, 1666 Václav (z Bukový) a Salomena. R. 1675 drželi zde: Karel Dvořák 34 str., luk na 1 vůz sena, Martin Uhlířův 42 str. polí, luk na 2 v., Mart. Čaba (I) 34 str., luk 1 v., Petr Adámek 28 str., luk 1 v., Jan Kuldan 26 str., luk 1 v., Pavel Křemen 28 str., luk 1 v., Václ. Semrád 30 str., luk 1 v., Pavel Pudil 38 str., luk 2 v., později teprve postavila vrchnost měšická hospodu.

Ve Hlinici: r. 1654: Jan Vavří měl 26 str. a Pavel Prehlik 30 str. Ostatní živnosti byly pusté, pole ladem ležící, a to: selské grunty Havlíkovský s 1 lánem (= 40 str.), Šandovský s 1 l., Taumrovský s 1 l., Rozmařilovský $\frac{1}{2}$ lánu, Jiřikovský $\frac{3}{4}$ l., Hubovský $\frac{1}{2}$ l., chalupa Svitákovská $\frac{1}{4}$ l., Šetečkovská $\frac{3}{4}$ l., zahrady (t. j. za $\frac{1}{8}$ sedláka počí-

¹⁾ V starší matrice příp. se 1657 Jiří a Magdal. Bednářovi, Martin Švec a Alžběta, 1658 Jakub Auřada a Dorota ze dvora.

tané živnosti) úplně pusté: Tamovská, Stupkovská, Kouřimská, Plačkovská, Pavelková a Markytovská. R. 1674 jmenují se: M. Vavří, jenž měl 8 str. polí špatných, 6 str. ladem, 7 str. porostlin, lučního na 3 vozy sena; Pav. Prehlík polí 10, lad. 6, por. 7, lučního na 3 v., gr. Havlíkovský, pozdější ovčín 40 str. ladem, Jan Šanda 13 str. polí, 7 ladem, 20 por., luč. na 4 v., pustý grunt Taumrovský 40 str. ladem, později k panskému, pustý gr. Rozmařilovský s 20 str. por., později zbyla chalupa a větš. polí ke dvoru, gr. Jiříkovský 30 str. porostlin, gr. Hubovský 20 str. porostl., pozd. pan. myslivna a pole ke dvoru, chalupa Svitákovská s 10 str. por., jež zůstaly u dvora, chal. Šetelíkovská 10 str. porostl., Jak. Krejsa, kovář bez polí, dále byla chalupa pro obydlí myslivce a hospoda.

V Sedlečku přip. 1656 Mikuláš, šenkýř jako kmotr na křtu Straky z Prudic, 1657 dne 4. bř. křtí Mikoláš a Alžb. Dvořákovi syna Jana, jako km. Adam Šiška z Jamolice, svobodník ze Sedlečka, dále Jan a Magdal. Svátkovi, kmotrem Jan Bervida ze Sedlečka, 1659 jako družba zdejší Václ. Zdenčík, 1657 dne 28. led. žení se zdejší Mart. Drábek s Annou dc. Václ. Michny a 1658 dne 15. září Jakub, syn Tom. Auřady ze Sedlečka bere si Dorotu, dc. Jana Vaverky z Chotovin, jako svědek Jiří Vaverka, 1666 přip. se Ludm. Musilová. R. 1674 jmenují se zde osedlí statku chotovinského Václ. Dvořák, Jiří Vaverka, Ludm. Musilová, osiřelá, pustý grunt Petra Teplo, při něm 8 str. ladem a 4 str. porostlin, Jos. Ouřada ze živnosti sběhlý, 12 str. polí ladem, Mat. Drábek, jenž měl 3 str. polí špat., 4 ladem, 5 porostlin, chal. Neužilovská pustá, 5 str. porostl., luka zarostlá, chal. Vobinuškova pustá, 5 str. pustých, luka zarostlá, Petr Drábek, 4 str. polí, 1 str. ladem, pustý grunt Čapkovský s 5 str. porostl., kde později vyzdvižena hospoda panská.

V Jedlanech²⁾ (díl chotovský) r. 1674: Kat. Petráňová 25 str. ladem a 5 str. porostlin, gr. Sedlákovský, při něm 5 str. ladem, 15 str. pustých, pustý gr. Hozlaurovský, 5 str. ladem, 12 pustých, Mikul. Koželuh 9 str. polí špatných, 3 str. ladem, luk na 1 vůz sena, Mart. Cibulka 8 str. polí špat., 2 str. lad., 2 str. pusté, luk na 1 vůz sena. Václ. Řezáč 6 str. polí šp., 1 str. ladem, luk na 1 v., Pavel Švejda, grunt pustý s 12 str. porostlin, Bohusl. Cibulka, gr. pustý, 7 str. polí pustých.

V Moravci³⁾ (Moravčicích) r. 1654 bylo 11 držitelů s 225 str. a r. 1675 drž. 12 se 127 str. výsevku a vrchnost měla 10 chalup s 58 str. 2½ věrt. R. 1654 byli rolníci: Jiří Pohořálek 30 str., Jan Martinů 60 str., Štěp. Vališka 60 str., Mat. Mika 20 str., Mat. Macháček 30 str., zahr. (1/8 osedlého): Jan Dušek 6 str., Václ. Chalupník 4 str., Daniel Chalupník 4 str., Jan Kerčil 4 str., Vít Mezenský 4 str., Václ. Mojžíš 3 str. — R. 1674 drželi: Jan Martinů 2 str. polí, Jiří Kovář 2 str., Mat. Šindelář 2 str., Mat. Švec 2 str., Vít. Mezenský 3 str. ladem, Vcl. Mojžíš 2 str.,

²⁾ R. 1657 Marjana dcera zemf. Petra Triendy bere si Jana Kováře z Chotovin, t. r. 29. ledna Vít Doležal žení se s Dorotou dc. Jana Přibyla z Jedlan; 1657 křtí Pavel slouha z Jedlan a Ludmila syna Pavla, jako kmotři Václ. Krška a Jiří Čěspiva, oba z Jedlan, r. 1658 přip. se v matrikách Martin a Dorota Cibulkovi a Alžb. Koželuhová, 1665 Vít a Dorota Šandovi.

³⁾ R. 1655 Jan podruh a Dorota křtí, kmotr Jan Záškoda z Moravce, 1656 křtí Daniel Krbskej a Alžb., Jiří Pohořálek a Anna, 1657 Jan a Kateř. Martinovi, Lukáš a Anna Čihákoví křtí syna Jiří, 1658 dne 7. kv. žení se Jan Topák z Moravce s Lidmilou dc. nebožt. Víta, svobodníka ze Záhořice, 1668 dne 15. ledna Jan Dušek žení se s Annou, dc. Mart. Mertla ze Záhoří, 1665 přip. Václ. a Voršila Mojžíšovi, 1666 Jan a Dor. Kasátovi, 1668 jako družička jmenuje se Judita dc. Fryčkova z Moravce.

Mart. Kačírek 2 str., dále selské grunty: Václ. Hlad 12 str., 2 str. ladem, 6 str. porostlin, luk na 3 vozy sena, Jan Martina 30 str. polí, luk na 5 vozů, Mat. Valeška 19 str., 3 str. lad., 8 str. porostlin, luk na 4 v., Václ. Čáp 11 str. polí, 2 str. lad., 3 str. porostl., luk na 2 v., Mat. Muzika 11 str., 3 str. lad., 2 str. por., luk na 2 vozy.

V Zrzavé r. 1654: Kašpar Sedlák 45 str., Jan Jeřicha 30 str., kréma pustá, při ní 30 str. polí ladem; již 1657 dne 16. září Václav, syn Jiřího Hlubockého bere si Kateřinu, dc. Václ. Jansy ze Zahoří, 1659 příp. se v Zahoří a 1667 již v Zrzavé, r. 1668 jmenuje se v matr. Matěj, syn Martina ze Rzávé a při revisitaci r. 1674 drží zde: Mat. Martinů 13 str. polí, 3 str. ladem, luk na 3 vozy sena; Václ. Hlubocký 20 str. polí, 4 str. lad., 6 porostlin, luk na 4 vozy. Hospoda nová postavena r. 1705 u Moravče a z polí 20 str. obráceno pak 12 str. k hospodě a 8 str. k Lapáčkovu mlýnu.

V Záhoří¹⁾ r. 1654 byli „qualitates osedlí“: Vít Kačírek, měl 45 str., Pavel Kačírek 45 str., Jan Jansa 45 str., Mart. Mertl 45 str., Jindra sedlák 30 str., Matěj Švec 3 str. (za $\frac{1}{8}$ osedl. počítaný), pusté (zahr.) domky Jana Skřivana 1 str. a Jírovský 1 str. Při revisit. r. 1676 drželi zde: Vít Kačírek 21 str. polí, 9 str. porostl., luk na 4 vozy sena, Pavel Kačírek polí 17 str., ladem 2 str., luk na 3 v., Vilém Kuchař polí 19 str., porostl. 11 str., luk na 3 v., Tom. Mertl 18 str., 3 ladem, 6 por., luk 3 v., Jan Novotný 13 str. polí, 2 s. ladem, luk na 2 v., Jiří Jindra 3 str. byl v Moravči a pole byla při zahoř. dvoru, chalupa Jírovská bez polí, kde bydlil lesní.

V Liderovicích: r. 1654 Šim. Čihák 26 str., pustý gr. Votakovský se $\frac{1}{4}$ lánem rolí ladem lež., grunt Šalatovský se $\frac{1}{4}$ lánem ladem, chalupníci: Jan Kurfirst 8 str., Václ. Kurfirst 8 str. a Václ. Vecourek? 8 str. R. 1657 Šim a Kristýna Čihákovi vdávají dc. Kateřinu za Pavla Babáka z Dědic. Též příp. Matěj a Ludm. Bujnej. — R. 1674 jsou a drží zde: Mat. Bujnej 16 str. polí, 4 str. ladem, 2 porostlin, luk na 2 vozy sena. Při gr. Salatovském 8 str. ladem, 12 str. porostl., luk 4 v., při gr. Votakovském 14 str. lad., 6 porostl., Ondř. Švec 4 str. polí, 1 ladem, luk na $\frac{1}{2}$ v., Matouš Sviták 4 str., 1 str. lad., luk na 1 v., Vít Christján 5 str. a luk na 1 v.

V Košíně: r. 1654: Václ. Dušek držel 22 str., Jan Kubín 22 str., Václ. Salát 21 str., Mikol. Švec 40 str., chal. Jan Sviták 7 str. R. 1665 příp. Jan zedník, Andres, šenkýř, 1668 Mat. Svoboda, kovář a žena Ludmila, 1659 Pavel, syn Tkalce z Košína žení se s Annou, dc. rychtáře Václ. Duška. R. 1676 při revisitaci drží: Pavel Dušek 14 str. polí, 4 str. ladem, 2 porostl., luk na 3 vozy, Jan Kubín 16 str., ladem 3, por. 1 str., luk na 3 v., Vít Salát polí 18 str., lad. 2, luk 3 v., Lukáš Švec polí 17 str., lad. 10, por. 7, luk na 4 v., Jiří Goliáš 13 str., 9 str. lad., 4 s. por., luk 3 v., Pavel Kadlec 4 str., luk na 1 v., Václ. Kosák, Jan Zedník, chalupy bez polí, dále kovárna, mlýn a hospoda.

V Sudoměřicích 1654: Jak. Míka, na živn. zkažený, nemyšl. poddaný.

¹⁾ R. 1655 ze Záhoří křtí Matěj a Mark. Kočí, 1657 Dorota dc. Mertlova, Jan a Kateř. Vojáčkovi, dále příp. se 1657 Voršila Mikšová, Václ. a Ludm. Kluzákovi, Mat. a Alžběta Kočí, 1667 Jan a Marie Novotný, 1659 jmenuje se jako družička při svatbě Marie, dc. Pavla Kačírka.

Jeníčk. Lhota¹⁾ (k statku gen. Myslíka): 1654: Václ. Valeška držel 24 str., oseto jen 1 str. na zimu, Dor. Adamková 6 str., oseto 1 str. na zimu a 1 na jaře, pusté zahrady: Markovská, Zahradkovská a Bártovská, při každé 6 str., všechna polem ladem leží, k Chotovinám 1654 grunt Jeníčkovský pustý, na něm 1674 Jan Jeníček s 35 str. špatných polí. Vedle toho byli svobodníci a vozičtí, k Měšickému dílu 1674: Jan Šmejkal držel 30 str. a luk na 1 vůz sena, Mart. Voráček 38 str. a luk na 2 vozy, Jakub chalupník 7 str. a luk na $\frac{1}{2}$ v.

Malá (Broučková) Lhota: 1654 Adam rychtář měl 24 str. polí, oseto po 6 str. na zimu a na jaře, nově osedlí: Jan Převůrek 48 str., oseto 6 str. na zimu, 4 na jaře, Alžb. Broučková 40 str., oseto 10 na zimu, 8 na jaře, pusté grunty Doležalův, Jišův, Kyselův, při každém 48 str. polí ladem. R. 1675 drželi: Alžb. Broučková 48 str. polí špatných, Jan Převůrek 48 str. polí šp., Adam Rychtář 24 str., grunty Doležalův, Višovský a Kyselův po 48 str. dosud ladem. - V Malé (Drmlové) Lhotě jmenují se v matrikách 1655 jako kmotra Alžběta Broučková a 1657 Adam Brouček.

Na Polánce r. 1657 přip. Dorota Poláneckého, r. 1674 drželi zde: Mat. Jirků 30 str. ladem a 15 str. pustých, při gruntu Kabanovském 12 str. ladem a 8 str. pustých; r. 1709 nedaleko těch míst dvůr panský vystaven a pole k témuž pojaté jsou. — Jan Procházka držel 3 str. polí špatných, 5 str. ladem, 4 str. pusté a luk na 1 vůz sena. Hospoda „u zeleného dubu“ později založena.

V Beranově Lhotě: 1674 Matěj Beran, měl 23 str. polí špat., 10 str. ladem, 12 str. pustých a luk na 2 vozy. — Jan Slunečko, grunt pustý, při něm 8 str. ladem, 4 str. porostlin, grunt Jarošovský pustý, byl teprve 1694 vystaven a osazen, „pole odkud pocházejí, není pamětníků“. — R. 1657 přip. se Matěj a Anna Beranovi.

Ve Vrážném chalupa Mikuláše Čechtického po r. 1674 postavena a pole k ní od pan. dvora dána místo dřívějšího osazení v Moravci.

Ve Lhotě (Balkově), jež v pozdějších dobách také statku chotovinckému patřila, drželi polí r. 1654: Jan Novák 40 str., Jiří Červenka 60 str., Mat. Moravec 30 str., Jan Dvořák 40 str., chalupník Matěj Chalupský 12 str. Musili asi dobře hospodařit dle poznámky: „půda žitná i pšeničná“, což jen zde a u Radkova se připomíná. — R. 1674 měli zde: Lukáš Novák 21 str. polí, 6 str. ladem, 1 str. porostlin, luk na 3 vozy sena; Mat. Balek 36 str., 10 ladem, 4 porostl, luk na 4 v.; Jakub Krejčí 18 str., 4 ladem, 3 por. luk na 3 v., Jiří Dvořák 29 str. polí, 4 lad., 2 por., luk na 4 v., Jan Chalupský 6 str. polí, 3 lad., luk na 1 vůz, dále byla tu hospoda. Chalupský byl „na Knížatech“ před rodem Kubínů.

Na Knížatech — posměšně u 7 kurfirstů — dle tradice býval dvorec Dubina. R. 1552 prodán Výrec se dvorem pustým, který slove „na Knížectví“ Mark. Hodějovské. R. 1654 přip. se ve vsi Knížectví chal. Kozmínovská a Dankovská, při každé $\frac{1}{4}$ lánu (= 10 str.) „pusté role lesem zarostlé“.

Ves Vejrec jmenuje se 1654 v berní Rolle a v ní: chalupa Jiří Krejčího s 9 str. polí, dále pusté grunty Švachovský, Křížovský, Vašejevský (?). Židovský a Kozlínovský s poznámkou „mnoho let pustý, co je k nim, jak mnoho rolí náleželo, věděti se nemůže, nebo větší díl těch lesem

¹⁾ R. 1655 křtí Vít slouha s ženou Dorotou z Jeníčk. Lhoty, dále Tomáš a Kateř. Bouchalovi, 1657 Jakub a Alžb. Sedloňovi, svobodníci, dále jmenují se odtud 1657 Tomáš a Kateř. Bártovi, Jakub ml. Sedloň, Matěj a Magdal. Koubkovi.

zarostlý“. R. 1657 příp. se v matrikách Anna Zuzaleská z Veselky. R. 1674 uvádí se Václ. Švec, jenž měl 5 str. polí, 1 str. ladem a luk na 1 vůz sena.

V Pasece r. 1654 drželi polí: Mat. Pleh 45 str., Jan Kočí 35 str., Václ. Halama 45 str., chal. Ondř. Rychtář 12 str., Mat. Krejčí 12 str. — Při revisitaci 1674 vykazují se chalupy: Mat. Plach s 36 str. ladem, 15 porostl. a luk na 3 vozy, Jan Kočí 15 str. lad., 20 str. porostl., luk na 3 v., Pavel Halama 30¼ str. lad., 5¼ str. por., luk na 6 v., Ondřej Richter (= rychtář) 4 str. lad., 8 por., luk na 1 v., Mat. Krejčí 7 str. lad., 5 por., luk na 1 v., ovčín.

V Radkově r. 1654 měli polí: Tom. Rokos 60 str., Jiří Krosnař 20 str., Mart. Zeman 40 str., Jan Halama 20 str., Ondř. Marek 20 str., Joachym Bálek 40 str., Voldřich Rousek 60 str., Jan Kovář 24 str., Tomáš Novák 60 str., Jan Borkovec 60 str. Lesů obecních k této vsi za 3 leče. — R. 1728 příp. se Adam Krejčí, rychtář, 80letý. Dle revisitace 1674 byly násl. usedlosti a při nich polí: Mikol. Holas 48 str., luk na 4 vozy sena, Mart. Pokornej 20 str., luk na 2 v., Vít Zeman 35 str., luk 3 v., Mikul. Halama 19 str. polí, 1 str. ladem, luk na 2 v., Jíra Marek 20 str., luk na 2 v., Václ. Novotný 23 str. polí, 1 str. porostlin, luk na 2 v., Ondřich Rousek 44 str. polí, 4 str. ladem, 2 str. por., 5 v. luk, Vít Tkadlec 12 str., luk na 1 v., Jan Šmíd (Kovář) 16 str., luk na 2 v., Tomáš Novák 43 str., 2 str. lad., luk na 4 vozy sena, Jindř. Borkovec 45 str., luk na 4 v. sena.

Tyto poslední vesnice uvádíme vzhledem k tomu, že později ke statku chotovinskému byly připojeny.

Statek Lhota Jeníčková prodán byl od dědiců císař. plukovníka barona de Corpus plukovníku Nicolao Feduari, od něhož r. 1643 koupil jej generál Zikmund Myslík z Hiršova, jehož první manželka Alžb. Johanna byla dcerou paní Zuzanky Černínové. Pocházel z pražské rodiny. Z předků jeho vynikl Matěj Myslík, jenž pro šlechtěné jednání a zásluhy o panující dům rakouský r. 1530 povýšen do stavu šlechtického. Syn Adam držel statek Košíře a přikoupil od Vojkovských Radič u Sedlčan. Byl povýšen 1533 do stavu rytířského. Pohřben je u Sv. Štěpána v Praze. Jeho vnukem byl Zikmund Myslík, neobyčejně vzdělaný, tělem i duší voják. Byl komorníkem arcikníže Leop. Viléma a „nejvyšším nad tisícem lidu válečného“. Pro hrdinské a věrné služby v dobách válečných povýšen 4. října 1639 do stavu panského a brzy na to 1643 povýšen majestátem Ferdinanda III. do stavu pan. rodů starožitných (alter Frei-Herrenstand). Nevýhodou pro zdejší krajinu bylo, že dlel stále u pluku a jen zřídka zajížděl domů, jinak jistě uchráněna byla by krajina zdejší od vyssávání lidem císařským. Ač byl oddaným důstojníkem císařským, zůstal i dobrým Čechem, o čemž svědčí souboj jeho (1645) s baronem Fr. Bassompierrem pro urážku české národnosti¹⁾. K manželce i dceři „Zuzrli“ (Zuzana Františka, později provdaná Gasoldová) lnul velikou láskou, ovdověl již 9. pros. 1645 a oženil se pak s Janou Eusebií ze Žďáru. Bratr Jan Břetislav Myslík byl také císař. důstojníkem, ale zemřel již 1639. Z vděčnosti ke Karmelitánům, kteří se jej zastali v aféře soubojové, založil Zikmund pro tento řád klášter v Pacově a po své smrti (3. listop. 1666) odkázal tomuto klášteru statek Pacov i Jeníčkovu Lhotu, vymíniv manželce své doživotní užívání.

¹⁾ O Myslíkovi pojednávají, Fr. Tischer (1875) a Frant. Tischer ml. (1916).

Statek záhořský, jak uvedeno, držela pro sirotky matka vdova Ludmila Kateřina Vítová, roz. z Terešova, která vdala se 27. listop. 1657 za ryt. Jáchyma z Brandšteina na Kaladějích. Jako svědkové sňatku byli Heřm. Malovec z Malovic na Šebířově, Václav ml. Kořenský, Nachlinger na Stádci, Kateřina Leskovcova a Magd. Malovcovna. (Matr. chotovské)

Z prvního manželství s Víťou byly dcery Kateř. Barbora, Marie Sylvia, Maxmilianá Johanna a Ludmila Felicita a jediný syn a dědic statku Václav František Víta z Zerzavého, který zemřel v 9. roce a 15. října 1660 pochován v klášterní hrobce tábořské pod velkým oltářem. („Tábor“ 1884). Statek pak připadl na matku a sestry jeho. Z druhého manželství byl syn Jan Šťastný Brandštejn a dcera Františka Johanna. Brzy zemřela i matka a ve statky Záhoří (po matce) a Dražičky (po otci Brandštejnovi) uvázal se r. 1663 v březnu švagr a ustanovený poručník dětí Václav Kořenský z Terešova, který měl z nich nejstarší Kateř. Barboru za manželku, ta pak při plnoletosti 1667 ujala statky i poručnictví nad sestrami. S tím nebyl spokojen otcím Jan Jáchym Brandštejn z Opurka, žádaje také podíl pro své děti (z druhého manželství Ludm. Vítové) a činil námitky proti kšaftu manželky své, která jen dětem z prvního manželství odkaz učinila. Nárok Brandštejnův byl soudně přiznán a díl na obě děti jeho r. 1668 knihován. Sestry Víthovy, z nichž Maxmilianá zůstala v klášteře sv. Anny v Praze, učinily porovnání s nevl. bratrem svým Janem Šťastným Brandštejnem i nevl. sestrou dne 6. dub. 1679 o statky Záhoří a Dražičky a statky ujal v ceně 16.500 zl. Brandštejn.

Statek chotovinský držel Mikuláš Aleš Víta, který zemřel dne 22. října 1675 jako poslední mužský potomek tohoto starého rodu v kraji zdejších stále žijícího. Statky své rozprodal ještě přede svou smrtí, a to r. 1651 Odlochovice, 1665 Němčice a dne 1. srpna 1669 statek Chotoviny, k němuž dosud patřily z okolních vesnic také Bonkovice a Černotice, Václ. Vojtěchu Maxmil. Vratislavovi z Mitrovic za 16 tisíc zl. rýn. Ten také s manželkou svou Veronikou z Říčan zde bydlel. Trajer ve svém díle „Beschr. der Diözese Budweis“ uvádí, že Vratislav z Mitrovic dal vystavěti faru a žádal za potvrzení far. administrátora.

Tato zpráva rozhodně nezdá se býti plně pravdivou. Náboženské poměry na zdejší osadě byly klidné. Pan Vilém Vok Víta zavázal se poddané k víře katol. vrátiti, ale nedělo se to asi příliš násilím, jako na panství jistebnickém, kde také komisaři královští s dragouny panství navštívili, aby na přestoupení lidí k víře katolické působili. Pozvolný návrat lidí k víře katol. možno si vysvětliti také tím, že na osadě nebylo kostela a kněží. Také zbědovaný lid ani věcem náboženským pozornost nevěnoval ani v dobách utrakvismu. Návrat ke katolicismu ochabl při vpádu Švédů, kdy mnozí očekávali oporu proti vládní straně, ale Švédové činností svou, loupáním a pálením, úplně důvěru zklamali. Vrchnosti o vzdělání a náboženství svých lidí se nestarali a výkazy lidí dle náboženství nejsou obrazem vnitřního přesvědčení poddaných. Bohoslužby na vsích nebyly, lidé musili se starati, aby obhájili svůj skrovný majetek a své životy. Na Táboře a vesnicích r. 1651 vykazují se téměř všichni k víře katol. se vrátivší a ještě r. 1682 poznamenává děkan B. Zelenka dne 21. prosince: „Dnes učinil jsem se svými bratry kleriky rozvrh a počátek katechismu ve třech vsích. Taková nevědomost jest mezi sedláky, že z dětí sotva jedno nebo druhé dovede učiniti kříž.“ A nejen děti. I později se týž zmiňuje: „Kterýsi známý farář prý udeřil zpovídajícího se v sakristii, poněvadž neuměl udělati kříž.“ Nelze tedy o té či oné víře říci, že by lid

venkovský k ní přilnul. Ještě r. 1651 vykazuje se na přísluš. vesnicích ke statku mezříčskému Kořenských z Terešova, tedy šlechty přísně katolické: v Balk. Lhotě z 15 lidí jen 4 katol., ve Hlinici 3 katol. a 4 nekatol., v mezříčském dílu Jedlan všichni nekatol., v Košíně ze 24 lidí jen 3 katol., v Líderovicích jen Jan a Eliška Kurfirštovi katol., ostatní všichni nekatolíci. Stejný poměr i u svobodníků; tak v Prudicích Pavel Čeněk s ženou Annou katol., jeho bratr Jan a služebný Vojtěch nekatol., v Sudoměřicích Šťastný Straňák katol., jeho děti od 10 do 17 let nekatolíci. Proto, třeba že o tom není písemných dokladů, nelze se vůbec domnívat, že by se zde po bělohorské tragedii někdo dopouštěl násilností pro víru, jak často se o tom paušálně mluví. Ještě r. 1670 v žádosti o kněze patron poukazuje k tomu, aby na dále, „jak se to dosud děje, nepochovávali tam¹⁾ luteráni, kalvinisté, nekřtění a jiní.“ Snad právě tímto pozvolným návratem k víře byla tato v pozdějších letech tak pevně založena, že v 18. stol., když proti emissarům pašujícím do Čech protivládní a nekatolický tisk byla od úřadů opatření činěna a kněžstvu examinování podezřelých osob nařízeno, oznamuje r. 1762 vlažně farář z Chotovin, že na osadách je dobrý věřící lid a potulných kazatelů, též kazitelů víry že u nich netřeba dbáti, ani osadníci svůdce sami zhurta odpudí. Také zpovědní seznamy zdejší farní osady vykazují vzestup katolicismu; tak bylo

r. 1671 kajícníků 351	r. 1678 kajícníků 624
r. 1673 kajícníků 651	r. 1682 kajícníků 668
r. 1674 kajícníků 571	r. 1690 kajícníků 700
r. 1677 kajícníků 597	r. 1698 kajícníků 678 a 3 nekající
	r. 1700 kajícníků 736 a 18 nekajících

a dále až do r. 1725 nepřichází žádný nekající. R. 1718 bylo 589 duší na osadě a 630 zpovědí.

Dle zprávy arcib. komisaře Davida Drachovského z Horsteina, kanovníka staroboleslavského, ze dne 1. října 1624 prohlášení o novém rozdělení far. osad v kraji zdejším vzali na sebe vedle děkana jindřichohradeckého též Ondř. Koker, děkan tábořský a Šim. Simonides, far. pelhřimovský. Chotoviny přiděleny k administraci faráři tábořskému. Na druhém sjezdu duchovenstva okresu jindřichohradeckého 15. září 1642 za předsednictví hradeckého probošta Bartol. Fisírka uvádějí se ve zprávě Chotoviny mezi farami, majícími vlastního duchovního, podobně jako Hodušín. To však byl asi jen administrátor na papíře. Kostel chotovinský byl zrušen a teprve kolem r. 1645 Mikuláš Víta z Zerzavého dal kostel opravit a dbal o vykonávání bohoslužeb, jež obstarávali od r. 1648 Augustiniáni z nově založeného kláštera tábořského. Podle nejstarší matriky patrno, že zde přísluhoval (jakož i v kostele hoštickém) někdy v l. 1654—1668 Sylvestr, 1655—1670 Václav Jan, 1670 Placidus, t. r. Vitalis.

R. 1670 vznikl spor, proč se neřosazují do Chotovin kněží světští, ale patron pan Vratislav z Mitrovic poukazuje, že tam pro kněze není obydlí. Jako požitky podle staré knihy vypočítává pro faráře na 1000 zl., za něž každý týden 2 mše svaté za zemřelé se čísti mají. Kromě toho kousek lesa, 12 vesnic, 3 statky dominikální, venkovanů v počtu 61, což vše by pro faráře nestačilo a „patron pro svou chudobu nic přidat nemůže“.

Dle register zádušních z let 1668—1676 vyjmenovány jsou pozemky: Pole: pod vrchy mezi cestami 4 str., od Moravče mezi cestami na

¹⁾ T. j. v Chotovínách.

2 kusy pod 6 str., v paloučku 2 str. 3 věrt., u samé Žiláně i s klínkem pod 6 s. 1 v., facit 19 str., jichž Frydrych Moravecký užívá; v březí k Zrzavému 1 str. 3 v., v Žilání pod 6 str., za rybníkem pod kostelem 5 s. 2 v., jichž Mikoláš Hrubeš, sládek chotovinský užívá, facit 13 str. 1 v. Pod Žilání pole pod 2 s. 1 v., u samé silnice 2 str., v též Žilání pod 1 s. 2 v., u silnice nad Chobotského polem 2 s. 3 v., jichž pan Faber najaté má, facit 8 str. 2 v., u Lhoty Jeníčkové pod 6 s. 2 v., které manželka nebožt. Matěje Tesaře užívá. Item u též vsi pole pod 2 str., jichžto Jan Tkadlec užívá, u Sedlečka pole, které se k hospodě sedlečské užívá, pod 4 str. Polí, z jichž plat jde a jich užívají jest 53 str. Pole ladem ležící anebo porostlé: U Žiláně dle kovářového kousku pod 1½ věrt., též v pařezí u též Žiláně pod 2 str. 2 věrt., v Chotovínách pod 3 věrt., na vrších pod Bervidovým pod 8 str., item klínek nad Chamrovým pod 3 s. 2 m., facit 15 str. 2 v. Luka zádušní: u vsi Chotovin, pod Sedlečkem, pod Beran. Lhotou, v Jeníčkové Lhotě.

Od 25. listopadu 1677 drží pole a platí: Mat. Románek z 1 pole 28 kr., paní Alžb. Frýdová ze 3 polí 1 zl. 45 kr., Mikuláš, sládek chotovinský ze 3 polí 1 zl. 32 kr. 4 d., Jan Faber chotovský ze 3 polí 59 kr. 3 d., Jakub Kuldan ze 2 polí 59 kr. 3 d., Mikuláš Zedník z 1 pole 28 kr., mistr polní chotovský z 1 pole 24 kr. 3 d., celkem 53 str. 3 věrt. polí s platem 5 zl. 37 kr. 1 d. a pustých polí vykázáno jen 1 str. 2 v. 2 m. Louky užíval Collator sám, Jiřík Jakl, myslivec v Košíně, Jakub Kuldan ze Lhoty, Mat. Románek, Jan Andres sedlecký, správce chotovský, Mikuláš Zedník, šenkýř sedlecký, dohromady platí činže 1 zl. 58 kr. 4 d.

Krávy zádušní, kde najaté jsou a nyní (r. 1677) na kterých živnostech, z kteréžto jedné každé platu ročního za 18 kr. pocházeti má: v Chotovínách Jan Chamra na Chamrově živnosti z 1, Jiřík Bednář z 1; v Sedlečku: na živn. Teplově z 1, Petr Drábek 2, živnost. Ouřadovská, z níž před mnoha lety Josef Ouřada pryč utekl a krávy zádušní odehnal, na pusté živnosti ze 2, na živnosti Neužilovské, která léta 1652 byla do dvora chotovinského vzata, z níž dědicové nebožt. Pána P. Withy s platem povinni býti mají z 1; v Černoticích na živnosti Práškové z 1; na gruntech nemyšlenských: v Sudiměřicích na gruntu Mitrovském z 1, v Hošticích na gruntu Turkovském z 1; ve vsi Jedlana k statku chotovskému: na gruntu Cibulkovém, poněvadž lidé hodnověrní v právu činí, že jesti Mart. Cibulkovi od nebožt. Dvořáka kostelníka volek na místě krávy dán byl. Jest tedy služné budoucně platiti povinně ze 2 krav, na gr. Lebedovym jinak Sedlákovským na pustém gr. z 1; na gruntech J. Mti. pana Kořenského v též vsi: na gruntu Příbylovském z 1, na gr. Češpivovském z 1, na gr. Doležalově z 1, na gr. Řehavcovém z 1 krávy; na gruntech Lhoty Jeníčkové: na gr. Jakubovském v Drmlové Lhotě, pustém, z 1, na chalupě Hoznaurové v Lhotě Jeníčkové, pusté, z 1; Jan Charvat jinak Vrabc oddehnal sebou, což lidé dosavád dosvědčují na Vodlochovce, na pustém gr. z 1. — V Moravci Frydrych Moravecký na hospodě z 1, na gruntu Pohořalovským z 3, na chalupě Mojžišovské jinak Duškově z 1; v Zrzavém: Václav Holubovský z 1; Urozený Pán Pan Václ. Vojtěch Maxmilian Vratislav z Mitrovic, toho času Collator, ze dvora chotovského s jistou resolucí k dobrému čili v kauci témuž záduší chotovinskému odkázati ráčil krávu 1. Z nich od l. 1677 plat pocházeti má ročně 18 krav, avšak ale s takovou condití, aby, kdyby se jemu, dědicům neb potomkům jeho vidělo neb líbilo takovou krávu z téhož dvora cho-

tovinského svěsti ji k záduší povinno přijíti bude. Summa krav 23, z pustých gr. 6.

R. 1681 dne 5. květ. opět byla komise v Chotovinách za příčinou zřízení fary a stalo se dohodnutí, aby jednotliví osedlníci dávali po 2 věřtech pšenice, 1 kor. ovsa, chalupníci pak po 2 měřičkách pšenice a 1 věřt. ovsa. Dále, aby z každé krávy dáváno bylo po bílém groši, čímž mělo být vydržování kněze zaručeno.

Osada zdejší jmenuje se v l. 1674—1677 jako filiálka přidělená k farnosti soběslavské, ale přísluhovali řádoví kněží. V l. 1678—80 byl tu vlastní administrátor Vincentius à S. Guilielmo z řádu eremitánů, který bydlel v Jeníčk. Lhotě, ježto v Chotovinách nebylo obydlí pro kněze, podobně administrátor hoštický bydlel v Nemyšli. V době moru r. 1680 vypomáhali Augustiniáni z Tábora po celém okolí. Na osadu zdejší poslán P. Rudolf à S. Maria do Jeníčkovy Lhoty. Konsistoř vydala nařízení ke konání modliteb podle vzoru v Praze, aby na všech osadách o 8 hod. ráno po $\frac{1}{4}$ hodiny zvoněno bylo a všichni, kdekoliv jsou, na kolena kleknouce, srdce svá k Bohu obrátili a 5 otčenášů k ranám Kristovým se modlili za odvrácení té rány morové. Dále činí se upozornění, že na mnohých místech neděje se opatrnosti se zemřelými a veřejně a v průvodech slavných na hřbitovech při návalu lidu s ceremoniemi se pohřbívají. Nařízeno farářům požádati patrony neb jich substituty za vykázání místa mimo obec ku pohřbívání morem zemřelých a sám farář místo to má dle rituálu římského posvětit. A na těchto místech mají se morem zemřelí v noci bez zvonění pohřbívati, aby se návalu lidí zabránilo. (Dle nař. arcib. kons. 26. srp. 1680.) Hned na to upozorňuje konsistoř, že někteří patroni k uvarování nákazy zakazují farářům zaopatřování morem stížených, což trest exkomunikace zasluhuje, a proto mají faráři takové poučiti a kdyby ve zlém setrvali, konsistoři je oznámiti.

Augustinián Rudolf byl pastýřem dobrým, nemocné navštěvoval a zaopatřoval a od 3. srpna do 10. září přes 50 morem zemřelých sám pochoval. Konečně byl sám morem nakažen, když Jana Smutného v Sedlečku zaopatřoval. A když na těle jeho několik bubonů se objevilo, byl dne 15. září před svítáním na dvoře Oudičově od administrátora P. Vincence z řádu Karmelitánů zaopatřen a skonal ve věku 34 let, byv 16 let klášterníkem. Mrtvého vynesli osadníci z Jeníčkovy Lhoty a za zbožného zpěvu pochovali na tom zvláštním místě požehnaném, kde odpočívali ostatní morem zemřelí, ač pro něho na hřbitově chotovinském byl již hrob vykopán, ale Lhotečtí mrtvolu vydati nechtěli. Morový hřbitov tamní byl v místě nynější školy. O smrti P. Rudolfa vypravuje kláš. kronika: Umíraje, sám oděl se v roucho posvátné a kleče, dlouho se modlil. Na to odešel do stodoly, kde na slámě dokonal. A ti, kteří přítomni byli, přísahou stvrzovati chtěli, že viděli, jak z úst zemřelého plamen jak facula vyskočil, což jestli se stalo zázrakem nebo od síly jedové nákazy, ponechává všem pamět. kniha klášterní k rozhodnutí. Kromě toho někteří svědčili, že 2 dny před jeho smrtí chotovinské zvony samy od sebe v noci se rozezvučely a od prvního kuropění celou hodinu stále zvonily. To tvrdili zahořští („Tábor“ 1909.) Mor tento byl daleko zhoubnější, než poslední v. r. 1646. Lid byl tehdy velmi pověřčiv, ve všech nezvyklých úkazech vysvětloval si výstrahu, při každém neúspěchu a neštěstí vyhledával důvodů trestu božího. Města při moru byla zavírána, cizí lidé tam nesměli. Také v Soběslavi zvon sám od sebe zvonil a vždy někdo umřel. Dosvědčoval to sám děkan, zvoník i hlásný na věži. Jindy hlásný viděl ve vzduchu máry.

Nákaza byla velmi silná a smrt brzy následovala. Děkan B. M. Zelenka zmiňuje se ve svém zápisníku o zprávě, kterou slyšel o muži poselstvím chodícím, který na silnici pražské zašel do domu morem napadeného a prosil o nocleh. Nemocný, jemuž všichni zemřeli, napomínal poutníka, aby se vzdálil, ale tento uprosil a zůstal. V noci ještě svému hostiteli k smrti posloužil. A když v noci hostitel zemřel, spatřil posel, jak z úst umírajícího mlha jakás fialová, neb spíše namodralá vyšla od jeho kabátu, který na bidle visel blíže postele. Ráno odešel, nesa kabát na holi a potkav jakéhosi pastýře, vyměnil svůj kabát za jeho docela roztrhaný. Ale sotva tisíc kroků se vzdálil, již pastýř klesl k zemi, umíraje nákazou.

Mnoho kněží zemřelo morem. Děkan Tom. Sapa z Načeradce vrátil se od jedenáctého morem nakaženého, ježž zaopatřoval. Pravil, že dechem jeho se nakazil a položiv na ruce hlavu, zemřel. Farář želečský zemřel, maje 10 hlíz na těle, také v Jistebnici i Sedlčanech kněží morem zemřeli, v Táboře chirurg. Ani lidí ku pohřbívání nebylo. V Táboře slouha dražický „in puncto bestialtatis“ uvězněný k pohřbívání morem zemřelých propuštěn, o čemž Táborští 22. říj. 1680 činí zprávu slavnému králi. Tribunál Appelationum, kterak Bůh hned při začátku září „ráčil jest nás taky morovou ranou navštívit, že 4 domy k inficování přišly, z kterýchžto domů vyvedouce zdravé lidi ven za město do probierhausů a jiný nemocný do lazarethu, přihodilo se, že jeden švec s manželkou a pěti dítkami v témž lazaretu v jeden den a téměř v jednu hodinu všichni pomřeli a na hromadě ležeti zůstali. Právě pak ale před tím hrobař náš podobnou smrtí umřel a kdo by tyto v lazaretu lidi odtud vynášel, neb pohřbil, žádného sme dostati ani penězi přeplatiti nemohli. Vezmouce tedy s duchovními radu na tom sme se snesli, abychom toho deliquenta k tomu deputirovali, kterýžto po vykonaném božím pokání přijmouce to k sobě s pomocí manželky své, jež k tomu dobrovolně svolila, taková mrtvá těla jest všechny jako i taky potom jiných více, jež odumřeli, jest pohřbil.“ Z rozkazu appellece byl zase uvězněn. P. Vít z tábořského kláštera dobrovolně se exponoval k duchovní posluze lidí morem nakažených mimo město, ale musil za branou bydleti. Tehdy byla krajina znovu vylidněna.

Oba statky prodejem přešly na nové majitele. Záhoří Brandštejn nedržel; již r. 1679 prodal statek záhořský, jak svědčí zápis smlouvy: „Léta Páně šestnáctistého sedmdesátého devátého dne 24. měsíce Octobris mezi urozeným panem, Panem Janem Felixem Brandsteinem, svobod. pánem z Oppurgku (titul) prodávajícím z jedné a urozenou Paní Marií Eleonorou Haugwitzovou, rozenou Vazquezovou z Vmana (Umanu) kupující z strany druhé. Stala se smlouva dobrovolná a trh celý dokonalejší a neproměnitelný, a to takový, že jest dotčený pan Brandstein (tit.) statek svůj spupný žádnému ničímž nezávadný Červené Zahoří řečený, totiž tvrz Červené Zahoří s dvěma dvory poplužními, s poplužím, s pivovarem a se vším tu se nacházejícím pivovarským nádobím, s ovčínem a při něm chalupou ovčáckou, mlýnem od starodávna Lapáčkovským řečeným, dědinami ornými i neornými, osetými i neosetými, též ladem ležícími, lukami, paloučky, zahradami a štěpnicemi, chmelnicí, lesy, háji, porostlinami, průhony, důhony, s lovy, hony, rybníky, potoky, vodotočinami, ves Červené Zahoří a v ní s krčmou výsadní, ves Moravčí a v ní s krčmou vejsadní, ves Zrzavá a ve vsi Sudoměřicích jednoho potažníka a jednoho chalupníka a to, cožkoli v týchž vesnicích k témuž statku Červenému Zahoří náleží a to i s kovárnou a se vším nádobím jejím, s grun-

ty kmetci a lidmi poddanými (mimo to vedle obzvláštního particulárního rejstříku a poznamenání sobě prodávající vymíňuje) tu přítomnými i nepřítomnými, osedlými i neosedlými na těch gruntech zrodilými, odtud sběhlými i odjinud na ty grunty propuštěnými, s vdovami, sirotky a všemi jejich spravedlnostmi, s platy stálými i běžnými peněžitými, ospy, kurmi, vejemi, robotami potažními, pěšími i ručními a s všemi povinnostmi jich, se vši svolí, plným panstvím a sumou se vším a všelijakým k témuž statku od starodávna náležejícím příslušenstvím nic ovšem nejmenšího odtud nevymíňuje, jak týž statek v týchž mezích a hranicích jest, tím vším právem, jak jest jemu skrz bratrosesterskou lásku a svornost vedle učiněného dobrovolného a přátelského porovnání postoupen a jakž týž porovnání ve dsky zemské s povolením J. Mti. Cís. Radd a Pánův ouředníkův pražských menších desk zem. do kvaternu památného zeleného cypřišového léta 1679 v pátek po neděli Exaudi, to jest 29. dne Měsíce Máje pod lit. D 14 vložena víceji a obšírněji vysvědčuje k pokojnému držení a užívání odprodal a touto smlouvou prodává při počátku zmíněné urozené paní Marii Eleonoře Haugwicové, rozené Vasquezové z Vmana, dědicům a budoucím jejím, žádného dalšího práva, spravedlnosti ani k jaké vlastnosti na témž statku sobě, dědicům a budoucím svým nepozůstavující nyní i na časy budoucí a to za summu trhovou Patnácte tisíc zlatých reyn. spolu i s klíčným, každý zlatý po 60 kr. a krejcar po 60 den, počítající, takto k zaplacení: Předně a ihned při trhu závdavku jest skutečně na hotových v tomto království českém berných penězích odvedeno pět tisíc zlatých rh., z kterýchžto pan prodávající také náležitě podle obyčeje a způsobu právního paní kupující s dědici, budoucími jejími náležitě quituje a prázdna činí. — Za druhé: při sv. Havle následujícího léta 1680 povinna bude paní kupující 6000 zl. rýn. s přicházejícím náležitým ourokem na hotově odvésti a zaplatiti. — Za třetí: Při sv. Janu Křtiteli příštího léta 1681 podobně paní kupující povinna bude připomenutému pánu prodávajícímu na hotových v tomto království českém berných penězích dva tisíce zlatých rh. spolu s ourokem z sumy čtyř tisícův složiti a odvésti. Napodobně z ostatních restýrujících 2000 zl. rh. polouletní ourok skládati povinna bude. — Za čtvrté: Po vyjití třech let a osmnácti neděl pořád zběhlých totiž od actum aneb datum této učiněné dobrovolné smlouvy mají se bez jednoho zdržování a odkladů ihned ostatní a poslední peníze, totiž dva tisíce zl. rh. s obyčejným ourokem sex pro cento náležitě a dokonale na hotově, dobré mince a v tomto král. českém berných přijímaných penězích složiti, odvésti a zaplatiti. Pročež paní kupující tím vším způsobem a pod těmi všemi termíny na sebe k zaplacení přejímá, učiníce v jediné summě patnácte tisíc i s klíčným a tak on pan prodávající z zaplacených takových 15000 zl. rh. paní kupující ihned touto smlouvou v nejlepším právním způsobu od sebe též i na místě dědiců a budoucích svých kvitovati nepomine. Pakli by se toto nestalo a po projití jednoho neb druhého termínu jak celá suma taky z ní jdoucí ouroky časně jak se nadpisuje dané a placené nebyly, tehdy bude mocti pan prodávající, dědicové i budoucí jeho s jedním od desk zemských vyžádaným komorníkem v týž tuto prodaný statek Červené Zahoří se vším jeho příslušenstvím dáti se uvázati a dále na executi právní jak Novell. Declav. FF 11 vyměřuje, kráčetí, proti čemuž paní kupující, též dědicové a budoucí její ničímž, což by lest a opatrnost lidská vymysleti mohla, hájiti a brániti se nemá, neb ze všech dobrodiní prvých v placení těchto trhových peněz dobrovolně zbavuje

a odříká. Naproti tomu, jestliže by nějaké závady buď věna, peníze sirotčí, berně, duchovní neb jiní ptatové, obzvláště pak fisciální jakékoliv praetencí a sumou jak býti koliv jmenované kdy a odkudkoliv vyskytnouti se mohly, se vynalézti a pro ně tento prodaný statek Červené Zahoří se naříkati chtěl, před těmi všemi a všelijakými závadami prodávající spravuje svým vším mohovitým i nemohovitým statkem a jměním, které nyní má i též ještě budoucně míti bude a může, jako i starými správami, vše třetinou, jak země za právo má. Neméně jest a povinen bude prodávající všechny listovní průvody, kvitance, berničné a knihy téhož statku se dotýkající cokoliv toho za sebou má, paní kupující odvésti a k rukám odevzdati jako i když peníze trhové doplacené budou, z nich náležitě a pořádně vykvitovati*). A co jsou se strany tuto smluvily, to jsou sobě také náležitě dodržeti připověděly, zavazující v tom ve všem dědice a budoucí své. Kterážto smlouva trhová bude moci na pohledávání toho kteréhokoliv strany i bez přítomnosti druhé s povolením J. Mti. Cis. Radd a pánův ouředníkův praž. menších desk zemských v též dsky zemské však na náklad společný prodávajícího a kupující vložena a vepsána býti. Na potvrzení toho obě dvě strany k této smlouvě pečeti své přitiskly a vedle nich vlastními rukami se podepsaly. A pro lepší toho jistotu dožádaly jsou se urozených pánů, pánův pana Václava Vojtěcha Maxmiliana z Mitrovic a na Chotovinách a pana Jiřího Wratislava z Mitrovic na Mitrovicích, že jsou se vedle nich na svědomí nápodobně své pečeti přitisknouc, vlastními rukami podepsali sobě však, dědicům a budoucím jich beze škody. Stalo se léta a dne svrchu psaného."

Také brzy prodány Chotoviny a jak patrno ze smlouvy, fara, na jejíž postavení nebožt. Mikuláš Aleš Vítá 300 zl. pojistil a věnoval, nebyla dosud. O prodeji statku chotovinského svědčí zápis, učiněný ve středu po pam. sv. Matouše, t. j. 23. septembris.

*) To skutečně učinil kvitancí znění: „Léta Páně 1683 v sobotu po památce Sté. Alžběty vdovy to jest 20. dne měsíce listopadu: Já Jan Štiasný Brandstein, pán z Oppurgku, pán na Kaladějích, Netěchovicích a Dražičkách s c. známo činím touto hlavní kvitancí vůbec přede všemi a zvláště tu, kdež náleží, že jsem tu smlouvou trhovou o statek Červené Zahoří a ve dskách zemských v kvaternu památným cypřišovým šestým léta tisícího šestistého osmdesátého prvního pod lit. H 5 vtělenou rentírovanou sumu trhovou těch patnácte tisíc v nichžto i klíčný pojato jest. Jak při závdavku tak i termínech dle particulárních kvitancí zcela a zouplna i se všemi vzešlymi ouroky od urozené paní Marie Eleonory Haugkvicové rozené Vasquezinky z Vmanu skutečně na hotově přijal. Pročež teď pravenou paní Haugkvicovou, dědice i budoucí její touto hlavní kvitancí z té celé zaplacené smlouvy trhové a ourokův na ni vzešlých kvitují, prázdna a svobodna činím, sobě, dědicům i budoucím svým za příčinou té celé vejš podotknutým způsobem zaplacené summy trhové a ourokův vzešlých na vejš podotknutým statku Červené Zahoří a jeho příslušenství žádného práva ani jaké vlastnosti nepozůstávajíce nyní i na budoucí věčné časy. Kterážto hlavní kvitance bude moci každého času s povolením J. M. C. Rad a pánův ouředníkův praž. menších desk zemských v též dsky zemské vložena a vedle vejš připomenuté smlouvy trhové juxtou připsána býti. Na potvrzení toho kvitancí vlastní rukou jsem podepsal a k ní pečeť mou přirozenou přitiskl. Též pro lepší toho opodstatnění dožádal jsem se urozených a statečných rytířův JMC rad královských soudců komorního a dvorského soudcův pana Petra Mikuláše Straky z Nedabylic na Malobratřicích o Podhořanech, místokomorníka, též pana Sigmunda Leopolda Šmidle ze Šmidů na Hořejším a Dolejším Wekelsdorfě, Hottendorfu a Mohrově, místosudiho z úředníkův praž. menších desk zem. v království českém, že jsou se podle mě na svědomí podepsali a sekryty své přitisknouti dali (však sobě, dědicům a budoucím jich beze škody). Již jest datum v městech Pražských sedmnáctého dne měsíce novembris léta Páně šestnáctistého osmdesátého třetího. Jan Felix von Brandstein Freih. zu Oppurg. Petr Mikuláš Straka z Nedabylic. — Zigmund Leopold Schmidt ze Schmidtu.“

„Léta Páně 1682 16. dne měsíce září mezi urozeným panem, panem Václavem Vojtěchem Wratislavem z Mitrovic a na Chotovinách prodávajícím z jedné a uroz. a statečným rytířem panem Zikmundem Karlem Václavem Stařínským z Libštejna kupujícím ze strany druhé stala se smlouva trhová dobrovolná, trh celý a dokonalý a to takový: že jest týž pan Václav Vojtěch Wratislav z Mitrovic prodal a touto smlouvou trhovou jmenovanému Zygmondovi Karlovi Václavovi Stařínskému z Libštejna prodává statek svůj spupný a žádnému nezávadný, jmenovitě tvrz Chotoviny se vším stavením a příležitostmi v též tvrzi se nacházejícími, při té tvrzi dvory poplužní dva, z nichž toliko nyní jeden učiněn jest, s poplužím, s stodolami, sýpkami, marštalem, stájemi, chlívkami pro svinský a jinší drobný dobytek, pro vaření piva, co ho před rukama jest, s chmelnicí, mlíčníkem, štěpnicemi, zahradami, dědinami ornými i vornými, též s obilím ozimním i jarním na týchž dědinách vysetým, jakož i v slámách se vynacházejícím, s lukami, pastvinami, pastvištěmi, palouky, porostlinami, občínami, průhony a důhony, s vrbinami, lesy, háji, porostlinami, pahrbky, s rybníky a jich dny, též rybníčnou násadou, potoky, vodotočinami, s kostelem podacím ve vsi Chotovinách sv. Petra založení, cihelnou, ovčínem od kamene vystaveným též s ovčáčkou chalupou. Item dvůr poplužní v Jíšově s poplužím a vším dobytkem, obilím a stavením při téměř dvoře se nacházejícím, s mlejnem o 2 kolách moučných a stoupami, s pilou, při kteréž také olejna se nachází, s vesnicemi k téměř statku od starodávna přínaležejícími totiž ves Chotoviny celou s krčmami, s masným krámem, ve vsi Sedlečku což tu měl, též s krčmami, item ves Polánku celou (v kteréžto nyní dvůr panský učiněn jest), s krčmou vejsadní, v Jíšově pustou ves, Jedlany což tu měl, s krčmou vejsadní, ve vsi Jeníčkové Lhotě což tu měl, item ves celou Černovice*) s šenkem svobodným, ves Binkovice*), z který panský dvůr udělaný jest, ves Beranovou Lhotu neb Slunečkovou Lhotu celou s dvory kmetčími, též vším a všelijakým příslušenstvím, s lidmi poddanými v těch vesnicích na gruntech usedlými i neusedlými, sběhlými i odjinud propuštěnými, s vdovami, sirotky, s platy stálými i běžnými, ospy obilními, slepicemi, husmi, vejce, robotami ručními i jízdami, též se všemi povinnostmi od lidí poddaných k vykonání vrchnosti povinnými a sumou se vši zvolí a plným panstvím nic nejmenšího od tud (mimo některých lidí na obzvláštním rejstříku od obouch stran potvrzeným poznamenaných) nevymíňující, v těch mezích a hranicích, v nichž nadepsaný statek od starodávna záleží, tak jak jsou toho předešlí držitelové i pan prodávající až do actum tohoto prodaje v plném a pokojném užívání zůstával a zůstávali a jakž jemu panu prodávajícímu na to dsky zemské v kvaternu památným mořský barvy třetím léta Páně 1669 v pondělí den památky s. Jarolima to jest 30. dne měsíce září pod lit. A 1 plněji svědčí, žádného práva ani jaké zvláštnosti tu již dále více pan prodávající sobě, dědicům a budoucím svým na tom na všem nepozůstávajíce, nýbrž všechno panu kupujícímu, dědicům a budoucím jeho k pravému dědičnému panování, vládnutí, dání zapsání a jakožto již svým vlastním činěním postupující, a to za sumu třiceti a dva tisíce zlatých rh. a jedno sto padesát zl. rh. šlislgeltu, každý zlatý po 60 kr. počítající, na kteroužto summu jest pan kupující ihned v závdavku dvaceti a pět

*) Černovice a Bonkovice, vesnice za Borotínem.

tisíc zl. r. a 150 zl. šlislgeltu panu prodávajícímu na hotově odvedl, kteréžto pan prodávající náležitě k rukám svým přijavše, z nich pana kupujícího, dědice a budoucí jeho od sebe, dědiců a budoucí svých touto smlouvou trhovou v nejlepším způsobu práva quituje a dáleji sobě neb dědicům svým pro nesložení sumy takové na kupujícím, dědicích a budoucích jeho žádného práva nepokládá. 6000 zl. r., kterých za sebou pro evicti do tří let a 18 neděl zanechává, každoročně po 2000 zl. rh. při sv. Havle až do zaplacení spolu i s ourokem pět per cento ad actum této smlouvy na dobré a vůbec berné minci platiti má a povinnen bude. Co se pak toho sedmého tuto nedoplateného tisíce dotýče, poněvadž od někdy dobrý paměti urozeného pána, pana Mikoláše Alše Vithy z Zerzavého, pána na Dobřejovicích a Chotovinách J. M. Cís. slavných soudů dvorského a komorního rady, při prodaji statku Chotovinského za nynějším panem prodávajícím pro lepší vychování pana faráře chotovinského 1000 zl. r. pod ourok šest per cento vykázan jest, takový 1000 zl. pan prodávající panu kupujícímu podobným způsobem zase vykazuje a na statku prodaném zanechává, z kteréhožto pan kupující dotud dokudžby jmenovaný tisíc za sebou míti chtěl a jej s vědomím velebné konsistoře arcibiskupské pražské na jiné bezpečné místo proti náležitému kupujícího, dědicův a budoucích jeho vykvitování nesložil, ourok obyčejný panu faráři chotovinskému a v nepřítomnosti jeho jinšimu duchovnímu skládati povinnen bude. Jestliže by pak mimo všechnu nadálost pan kupující kterého termínu v placení ouroků nedodržel a potom sumy trhový panu prodávajícímu, dědicům a budoucím jeho neodvedl, bude moci pan prodávající s dědici a budoucími svými v týž prodaný statek s jedním komorníkem na povolení J M Cís. rad a pánův ouředníkův menších desk zem. vyžádaným na škodu pana kupujícího se uvázati a s další exekucí jak řád a právo vyměřuje postupovati, proti čemuž se pan kupující s dědici a budoucími svými ničímž, co by vtipem a rozumem lidským vymyšleno býti mohlo, hájiti a brániti nemá a moci míti nebude, nebo se touto smlouvou trhovou všech beneficií obzvláště actioni quarti minoris a dobrodiní právních úplně a docela dobrovolně odřiká a zbavuje. Naproti tomu, našly-li by se na tom statku do actum smlouvy této jakéhokoliv a od kohokoliv vzdělané závady, buď by byly dluhy dskami zemskými neb jináče zapsané, věna, platy komorní staré neb nové a od kohokoliv zadržaté, berně neb contribucí na vrchnost přicházející, takové má pan prodávající na svůj vlastní náklad svěsti, týž prodaný statek od takových všech a všelijakých závad, jakými by ty jmény jmenovány býti mohly, očistiti a v tom všem pana kupujícího, dědice a budoucí jeho vším a všelijakým jměním svým, které nyní má neb budoucně míti může, jak země za právo má, zastoupiti. Neméně bude povinnen pan prodávající ihned při stvrzení této smlouvy trhové panu kupujícímu týž prodaný statek v pořádný a skutečný poses též lidi poddané v poddanost a v pravé človecenství uvésti a zádušní registra, též všelijaké berničné a kontribucí kvitancí, listy vejhostní a in suma všechny a všelijaké statku se dotýkající listovní věci a dokumenta co téhož před rukami jest k rukoum odvésti. A jakož jest nahoře jmenovaný pan Mikoláš Aleš Vítha z Zerzavého 300 zl. na vystavení fary Chotovinské panu Václavu Vratislavu z Mitrovic, tehdejšímu panu kupci svému vykázal, jakým způsobem těch 300 fl. na tuž faru vynaloženo jest, bude povinnen týž pan Václav Vojtěch Wratislav z Mitrovic jakožto nyní prodávající pana kupujícího zpraviti a co by ještě tak na tu sumu těch 300 fl. vynaloženo nebylo, na hotově panu kupující-

címu odvésti. — Dáleji narovnáno jest, že dajíce pan prodávající jisté památky rodu pánův Wratislavův z Mitrovic se dotýkající v kostelu Chotovinském na svůj náklad na zdi kostelní vymalovati, takové malování pan kupující s dědici svými pod pokutou 100 kusů dukátů in specie nezamazovati a taky tím způsobem a pod tím závazkem jinému, kdyby zase statek k prodeji přišel, prodávati povinnen bude. Posledně bude také a jest povinnen pan prodávající osobně stoje při deskách zemských před J. M. C. radami a pány ouředníky pražskými menšími desk zem. obyčejný vklad však na náklad pana kupujícího vykonati. A což tu tak z obojí strany dobrovolným snešením zaveženo, prodáno a koupeno jest, to jsou sobě, jak na poctivé panské a rytířské osoby přísluší a náleží, zdržeti připověděli. A tuto smlouvu trhovou ve dvě v jedna stejná slova sepsanou, kteráž kdykoliv bez přítomnosti jedné neb druhé strany na povolení J. Mti. Cís. rad a pánů ouředníků vložena a vepsána býti má, rukami vlastními podepsali a sekryty svými potvrdili. A pro lepší toho podstatu dožádali se uroz. a statečných rytířův, pana Viléma Jindřicha Mitrovského z Nemyšle a na Jetřichovicích, JMC rady a úřadu podkomořího, úředníka při deskách zem. v král. českém a pana Jana Arnošta Kottenbergera z Ketrně a Dršlavy, JM. Cís. rady a nařízeného starosty při deskách zem. v týmž království českém, že jsou také pečete své podle jich k této smlouvě na svědomí přitiskli a v ní se vlastními rukami podepsali. Stalo se léta a dne svrchupsaného.“ (Násl. podpisy.)

Z uvedené smlouvy je patrné, že na zřízení fary pamatováno bylo odkazem pana Víty. Farní osada byla od r. 1681 připojena k farnosti hoštické a spravována od Nivarda Materny z Květnice (z řádu cisterciatského), který bydlil v Nemyšli*). Týž byl přízněn s panem Stařínským, jehož manželka Ludmila Františka byla rozená Maternová. Pan Stařínský z Liebštejna byl cís. radou a povýšen (24. října 1686) do stavu svobodných pánů; zemřel r. 1695. Z jeho synů Frant. Arnošt vstoupil do řádu Jesuitského a Karel Albrecht ujal statek Chotoviny, oženiv se s Františkou Maxmilianou Kalhovskou ze Sternfeldu (zemř. 1724). Ze statku odprodal (16. července 1701) vesnice Bonkovice a Černotice ke statku milhostickému Janu Rudolfovi z Oprštorfu a dne 18. listop. 1701 ostatní příslušnost statku chotovinského Janu Lukáši Krocínovi z Drahobýle, měšťanu pražskému, za 34.500 zl. rýn. Syn a dědic jeho Martin Leopold nadán byl erbem. Dlouho Chotoviny nadržel. Již r. 1706 (20. ledna) koupila je Zuzana Helena do Bedarrides, rozená z Golče a brzy po ní Marie Anna ovdovělá hraběnka z Götzu, dcera Joachyma z Nostic, po druhé r. 1714 provdaná Petrowswaldská.

VI.

Farní osadu chotovinskou po Maternovi řídil od 8. května 1684 opět řádový kněz Josef Leiffer, benediktýn a po jeho odchodu r. 1697 přísluhovali augustiniané Bernard à St. Rosalia, Sigmund à St. Augustus, který bydlil u hrab. Deyma v Zahoří, r. 1698 Frant. Reginaldus à St. Dominico z řádu eremitánů a augustinian Honorius. Dřívější patron pan Wratislav daroval kostelu 800 zl., ale farní budova byla postavena te-

*) Zemřel 30. června 1697 v stáří 67 let.

prve r. 1704. Od září 1699 působil zde jako administrátor Jakub Čermák, magister filosofie, který dne 1. prosince 1700 odstoupil a od r. 1702 ustanoven administrátorem¹⁾ benediktýn Jos. Antonín Leiffer, který již jednou 12 let zde působil. Fasse jím podaná (1718) popisuje počítky k faře: „Byt farní nově postavený je prostřední. Vesniček malých se vynachází 14, patnáctá vesnice, řečená Lhota Stoklasná, v času moru od chotovského kostela se oddělila a k táborskému připojila . . . duší 589 . . . Svátost oltářní na náležitém místě a bezpečně se zachovává. Pohřební věci kostel má, ale některé ornamenty již velmi sešly. Kosteč chotovský má polí 64 str., ale z těch žádný užitek mu nevypadá, z nich ladem leží pod 12 str., porostlých pod 2 str. Farář dokonce nic nemá, co by faře připsáno a patřícího bylo, ale všechno je zádušní, do tří stran má vykázaných pod 31 str. polí zádušních . . . Zahrada v nově vzdělána, která mimo něco maličko kuchynských věcí a trochu trávy jiného užitku nepřináší. Dva lesy zádušní větším dílem vysekány, pod 2 leče malý. Paloučků při záduší chotovinském vynachází se 9, farář užívá z nich 5, z nichžto jemu přichází sena na 2 voly vozíčků 6, z vlastních palouků užívá vrchnost dvou a chalupník dvou. Otavy na 3 vozy. Dobytky zádušního mezi lidem vynacházeti by se mělo dle poznamenání knihy zádušní 23 kusy; krávy železné sice vyjmenovány, z nichžto 18 kr. ročně se platí, ale sotva třetí díl z nich platí. Dobytek: krav 3 kusy, 2 podnájem. Z fundací ročně 60 zl. farář dostává. Právo na přivaření (t. j. piva) farář nemá, z milosti a do své libosti vrchnost 3 sudy piva přivařiti jemu nechává. Pod ourok peněžitý polí pronajatých zádušních mají pod 9 str. 3 věrt., z nich platu k záduší ročně vypadá 1 zl. 8 kr. 4½ den. Štola činí ročně od křtů 20 zl., od pohřbů 7 zl., ohlášek a kopulací 8 zl., koledy 5 zl., ofěra 4 zl. Mší, které denně contiagentibi sloužiti se dávají, obzvláště tyto léta, za ně více klásti nemohu leda 5 zl.“

Chalupa zádušní, o níž se zmínka činí, byla v Jeníčkově Lhotě.

Ve fassi z roku 1718 se praví: „Chalupník jest povinnen při kostele chotovinském, když potřeba jest, robotovati, jestli ale nic, tedy farář do téhodne 2 dny, však stravu mu dáti musí a toto se zachovalo od léta 1716.“ Byla to chalupa č. 25, kde dosud se „u Zádušníků“ říká. Už v pol. 18. stol. jmenuje se na ní Kateř. Slunečkova, z kteréhož rodu Jan, syn Jifika Slunečky r. 1805 v dražbě ji koupil za 250 zl. 30 kr. Chalupa byla do dražby odhadnuta za vyvolací cenu 438 zl. 56 kr. a dražil též hajný Jakub Šobek do 519 zl. a Jan Lis z Moravce 520 zl. Koupena chalupa v Chotovínách a ze zbylých peněz část dána 1806 na nové zvony. R. 1850 držel chalupu Jan Slunečko.

Farář Leiffer, který na osadě působil 35 let do 7. dubna 1722, t. r. zemřel 17. dubna v stáří 67 let a byl v kostele chotovinském pohřben. V letech 1714—1722 vypomáhal zde Angel Pivec z kláštera emauzského a jako administrátor do 30. června 1722 Martin Wolfgang (Edm. Hillenporth) z téhož kláštera. Fara dosud potvrzena nebyla, ač již obydlí pro kněze bylo a také pozdější kněz Martin Thobeš, který od r. 1722 (30. června) po 10 let zde působil, opět jako farář se jmenuje.

Tehdejší paní na Chotovínách Anna z Peterswaldu věnovala na kostel 400 zl. a na věčnou lampu 300 zl. Sousední statek Zahoří Červené

1) Na některých listinách jmenován jako farář.

držel od r. 1683 Ferdinand Filip z Ladronu a po něm od r. 1697 Václav Ignác hrabě Deym ze Stržiteže, s nímž paní baronka Petrowswaldská měla delší spor o užívání jistých gruntů kostelních, louky a lesa. Spor vlekl se 15 let, až do roku 1735, ale smírně zakončen, ježto zvlášť k účelu tomu zřízená komise zjistila, že již r. 1714 mezník byl chybně postaven. Tehdy vrchnosti dosti dbaly, aby při hranicích nebylo rušení držby od sousedů. Také v l. 1697 až 1699 jednáno bylo o žalobě podobné Křišt. Albrechta Kořenského proti panství Jistebnickému, ježto u Výrce byla škoda na honitbě i dříví činěna. Delší spor vedl s paní z Peterswaldu v l. 1735 až 1748 bývalý její správce chotovinský Kristian Hölzl o 1334 zl. 54 kr. 2 den. Ještě vdova po něm Anna Helzlová vypočítává dodatečně škodu na 862 zl. 27 kr. a uvádí: „Co nám ještě jenom povědomo jest a prve specifikováno nebylo z věcí všelijaké sekvestrované a již však zkažené jsou*). Koně zhuntovala, které koštovali 120 zl., potom chromé nám je odvedla, které jsem musela prodat aby nám nezhylni, za 40 zl., rest 80, post kaleše 100 zl., prostěradel lněných 6 po 9-ti loktech za 18 kr., lnu v oblacích vochlovaných za 1 zl. 30 kr., hotová libra za 1 zl. 30 kr. Crucifix řezbářský, 2 nový voprátě na koně i s rajtzieglama 2 zl. 30 kr., černej pác do šatů 42 kr., z volova litého 2 kusy za 18 kr., železné držení koňům za 30 kr., staré kožené oprátě 1 zl., řbelec na pucování koní 36 kr., kartáč 15 kr., lnu ještě netřeného, který z vůle vrchnosti na polovic s milost. vrchností setý byl a ona všechno i mou polovic za sebou nechala, nejmiň za 18 zl., vinný nový půl sudu 1 zl., vědro vinný 36 kr., železa na zvěř 3 zl., španihelka 3 zl., pár kordů 1 zl. 30 kr., voskovaného nového plátna 10 loket 5 zl., korba i s saněma 5 zl., anticipovaných peněz baumajstrovi na panský vejchoz z mé vlastní kasy, poněvadž žádné peníze v kase nebyly, 32 zl., z nich skrze 10 let interesse 19 zl. činí v sumě 54 zl. Z nařízení Její Milosti paní hraběnky za písaře jeho Kubínu dáti se muselo 20 zl. Suma všeho činí 316 zl. 27 kr.“ Asi finančně statek si valně nestál. Dle přiznání z r. 1749 příslušely sem dvory: Ve vsi Chotovinách s 10 str. (I. tř.), 190 str. (II.), 54 str. (III.) polí*), luk na 40 vozů sena a 15 vozů otavy, dvůr Jišovský 50 str. (II.), 88³/₄ str. (III.) polí, luk na 50 for sena a 20 for otavy; dvůr Polánka 30 str. (II.), 90¹/₂ str. (III.), 6 str. ladem, luk na 35 vozů sena a 10 vozů otavy. Rybníky násadní na 25 kop, plodní na 30 kop, pivovar na 150 sudů. Praví se dále: „Při tomto statku vynacházejí se lesy, porostliny a paseky (pod vejsevek v rubrice postavený), nicvšak méně dříví samé neschopné, měkké, tak řkouc jenom krokvové jest, takže na mnoho následujících let skrze velmi špatnou a hubenou zem k stromům vzrůstu přijíti a potřebováno býti může a proto vrchnost pro nevyhnutelnou potřebu (mimo vorového, který s velkou těžkostí k pivovaru zapotřebí bejvá) dříví skrze celý rok kupovati musí, an sice hutě skleněné a železné se vynacházejí, tím méně býti mohou.“ Lesy jsou: Lipina u Chotovin: 6 str. pastvin, 8 str. měkkého dř., 194 str. porostlin. Les Březovej u Jedlan 37¹/₄ str. porostlin, za rybníkem k Hlasivu 1¹/₄ str. porostlin, Lísek a Bory u Polánky 3 str. měkkého, 115¹/₄ str. porostlin, v Koutech a pod horou u Sedlečka 32³/₄ str. porostlin, k hranicím zahořským, které dokonce k žádnému užitku jsou, 8 str. porostl. „Item samých pastvišťát při Chotovi-23³/₄ str., vícej při Chotovinách na zahradách 7¹/₄ str. trávny sad, na

*) Jednalo se o jakousi zabavenou truhlu s prádlem.

*) Pole I. s výnosem 3¹/₂ kor., II. výnos 3 kor. a III. 2¹/₂ korce po strychu.

chmelnicích $1\frac{1}{4}$ str. chmelnice. Item polní mistr chotovinský k svému deputátu užívá 7 str. (III. tř.) pole.“ Na stálých úrocích 31 zl. 28 kr., tj. úrok gruntovní, úrok roční z jury, dále úrok z dědičných polí a luk. Na hotových penězích 41 zl., na žitě $67\frac{1}{2}$ strychu činže z mlýnů ročně spolu majících pole a louky. Činže od kováře z bytu panského ročně 6 zl., činže z bytů panských domův ročně 6 zl. Ouroky z panských polí a luk 23 zl. 28 kr., činže ročně vypadající z hospod a to: z chotovinské hospody 24 zl., ze Sedlecké 8 zl., Jedlanské 12 zl., Polánecké 20 zl. „Tato činže nejenom tak z jmenujících samotných hospod, anobrž spolu těch k hospodám vykázaných panských a užívajících polí a luk ročně se zapravuje.“ Roboty ve vsích:

	Počet sedláků s volsk. potahy	Roboty Chalupníků, domk.		Roboty pěší
		týdně dní:	a podruhů:	týdně dní:
Chotoviny	6	3	2	3
Sedlečko	16	3	—	—
Jedlany	6	3	1	3
Beranova Lhota	6	3	4	3
Jeníčkova Lhota	2	3	1	3

Ve vesnicích ku statku chotovinskému byli a drželi pozemků (1718):

V Chotovínách: Václav Chamra polí středních 3 str. špatných $18\frac{1}{2}$ str. ladem ležících 2 str., luk na 2 - volských vozů sena 2, otavy $\frac{1}{2}$. Václ. Hana (dříve grunt Bednářův) polí str. $\frac{1}{2}$ str., špat. $17\frac{1}{2}$ str., ladem $\frac{1}{2}$ str. lučního na 1 vůz sena; Jak. Cibulka (dříve Jan Pavelka) polí stř. $1\frac{1}{2}$ str., špat. $15\frac{1}{2}$ str., ladem $1\frac{1}{2}$ větele, lučního 2 vozy sena; Jakub Pavelka (dř. Jiří Pavelka) polí stř. $1\frac{1}{4}$ str., špat. $6\frac{1}{4}$ str., lučního $\frac{1}{2}$ vozu; grunty dříve Maledovský a Strnišřovský zanikly, „neboť pamětníka není, který by zprávu dáti mohl, kde takové pole ležely aneb kam obrácené neb pojaté jsou.“ Hospoda panská, na ní Jiří Veselý, člověk svobodný, polí střed. $\frac{3}{4}$ str., špat. $10\frac{1}{2}$ str., lučního na 1 vůz. — Václav Koželuh (dříve Mik. Hrubeš) polí stř. 1 str., špat. $6\frac{1}{2}$ str., lučního na 1 vůz sena; Jan Kovarnický (dř. Chalupský) polí střed. 1 str., špat. $5\frac{1}{2}$ str., luk na $\frac{1}{2}$ vozu; Václ. Slunečko (dř. M. Haták) polí špatných 17 str., luk na 2 vozy sena a $\frac{1}{2}$ v. otavy; ovčín panský: mistr polní od starodávna pole mající v Lipínách 6 str. (špat.) a zahradu 1 str. — Kovárna, na ní Václ. Jeníček, kovář, od vrchnosti podělený poličkem ve Vrážném pod $2\frac{1}{2}$ str. špat. pole; bečvárna, na ní bednář Jiří Slunečko od panského užívá pole špat. $\frac{1}{2}$ str. — Sládek, tehdy Václ. Hrubeš polí špat. $3\frac{1}{4}$ str.

Ve vsi Sedlečko:

Pavel Dvořák	18 str.	12 str.	4 str.	— str.	4	1
Václav Vaverka	— „	29 „ 2 v.	1 „ 3 v.	— str. 3 v.	$2\frac{1}{2}$	1
Jakub Musil	— „	23 „ 1 „	8 „ - „	1 „ 2 „	2	$\frac{1}{2}$
Martin Polánecký (dříve Petr Teplo)	1 „	11 „ $3\frac{1}{2}$	1 „ - „	- „ - „	1	—
Mikol. Ouřada	— „	22 „ $3\frac{1}{2}$	1 „ 1 „	- „ 2 $\frac{1}{2}$	2	1
Jan Musil (dříve Mat. Drábek)	— „	5 „ 2 „	- „ - „	- „ 1 „	$\frac{1}{2}$	1
Jakub Červenka (dř. živn. Neužilova)	1 „	12 „ - „	1 „ $3\frac{1}{2}$	- „ 1 $\frac{1}{2}$	1	$\frac{1}{2}$
Pavel Vobinuška (dř. pusté, nyní vystavené)	- „	11 „ 2 „	- „ 1 „	- „ 1 „	1	-
Mikol. Moravec (dř. Petr Drábek)	- „	17 „ $\frac{1}{2}$	2 „ - „	- „ 2 „	2	$\frac{1}{2}$
Hospoda panská (dř. grunt Čapkovský)	- „	6 „ $\frac{1}{2}$	1 „ 2 „	- „ - „	1	-

	polí prost.	špatných :	ladem :	pustých :	luk na vozů	sena :	otavy :
Beranova Lhota:							
Vavř. Beran	- "	32 " 1 "	2 " - "	- " - "	- "	2 ½	1 ½
Mat. Slunečko	- "	29 " 3 "	3 " - "	- " - "	- "	2	1
Vít Vobořil (dř. pustý gr. Jarošovský)	- "	31 " 2 "	- " - "	- " - "	- "	2	1
Jeničková Lhota:							
Václav Jeníček	- "	35 " - "	6 " - "	- " - "	- "	2	1
Jedlany (díl Chotovinský):							
Václ. Lounský (dř. Kat. Petráňová)	1 "	18 " - "	4 " - "	1 " - "	- "	1 ½	½
Pavel Novotný (dř. gr. Sedlákovský)	2 2 v.	17 " 2 "	2 " 2 "	- " - "	- "	2	1
Jan Petráň (dř. gr. Hozlaurovský)	2 2 "	15 " 1 ½	2 " - "	- " - "	- "	2	½
Hospoda (Kašp. Kadlec) dř. Mikul. Koželuh	- "	9 " - "	- " - "	- " - "	- "	½	-
Jiří Láša dř. Mart. Cibulka	- "	18 " 2 "	9 " 1 "	- " - "	2 "	1 ½	½
Řehoř Krupka dř. Václ. Řezáč	- "	6 " 2 "	- " - "	- " - "	- "	½	-
Jak. Cibulka dř. Pavel Švejda	- "	9 " 3 "	- " 2 "	- " - "	- "	1	-
Václ. Cibulka dř. Bohusl. Cibulka	- "	7 " 3 "	- " - "	- " - "	- "	¼	-
Jan Prášek dř. pustý gr. Hozlaurovský	- "	7 " - "	- " - "	- " - "	- "	1	-
Jiří Havlí, podruh ve St. Jišově od panského užívá	- "	2 " 2 "	- " - "	- " - "	- "	½	-
Hamelknecht (skopák) v Jišově od panského	- "	4 " - "	- " - "	- " - "	- "	-	-
Mlýn panský pod Jedlany Trdlendovský od pansk. dvora podnájem a pro jeho snadnější obživení pole dány jsou	- "	7 " 2 "	- " - "	- " - "	- "	1	-
Pila panská od mlýna vzdálená, též od panského	- "	1 " 3 "	- " - "	- " - "	- "	1	½

Ves Polánka: Jan Procházka měl polí špat. 21 str., ladem 1 str., luk na 1½ vozu sena a 1 vůz otavy; grunty Jirků a Kabanovský r. 1674 už pusté. Roku 1709 nedaleko těch míst dvůr panský vystaven a „pole k témuž pojaty jsou“. — Hospoda nová „u zeleného dubu“, na ní Jan Cavalier, šenkýř měl polí špat. 9 str. a luk na 1 vůz sena; pozemky byly od panských. —

Sousední statek Červ. Záhoří byl značně rozmnožen již za předchůdce Václ. Deyma, pana Ferd. Filipa z Ladronu. Ten prikoupil od panství mezříčského statek Vrážný a Hlinici r. 1689 a r. 1705 statek Vejrec s Paskou, Lhotou, Výrcem a Radkovem a sem připojený statek Liderovice s Košínem a dílem Jedlan.

R. 1713 za Václ. Ign. hraběte Deyma vykázáno na gruntech vesnic zahořských celkem 1236 kusů polí (212 str. 2¼ věrt. střední jakosti, 1255 str. 1¼ věrt. špatných, 59 str. ladem, 46 str. ¼ věrt. porostlin), luk 405 kusů na 227 for sena a 84 for otavy, sadů a zahrad 20¼ str., od poddaných drženo 23 koní, 787 volů, 146 krav, 59 kusů jaloviny, 115 ovec a 71 kusů vepřového. Tažného dobytka je poměrně mnoho, ježto z větší části povinností robotní sloužil k obdělávání polí panských. Výnos píce z luk jest poměrně malý; po jaru páslo se, ježto jest krajina pozdější, déle než dle zvyklosti do sv. Jiří a otavy většinou dobyt-
kem spásány.

Dvory dominikální ku statku zahořskému příslušné r. 1713 vykazovaly:

dvůr:	polí střed.		špatných	porostlin	lučního		zahrad	chmelnic	lesů	provazců:
	str.	str.			sena:	otavy:				
Červ. Zahoří	60	129	—	str.	90	45	2	str.	1 ¼ v.	443
Vrážný	6	111	—		43	4	1	"	"	332 ¼
Moraveč	20	233	—		20	8	½	"	½ "	221 ½
Hlinice	—	111	—		70	9	¾	"	"	662 ¼
Liderovice	9	117	—		63	26	¼	"	"	143 ¼
Vejrec	85	145	—		19	2	1 ½	"	"	342 ¼
Paseka	15	110	40	"	41	5	3	"	"	343 ¼

V jednotlivých vesnicích drželi:

	Polí			luk		zahrad	držel na usedlosti						
	střed.	špat.	ladem	porostlin	for sena		" otavy	koni	volů	krav	jalovic	ovcí	vepř.d.
Ves Hlinice¹⁾:													
Tom. Krejčí (dř. Mar. Vavří)	-	14 s. 2 v.	-	3 v.	4	½	3 v.	-	4	2	-	-	1
Ověin (skopák Bart. Březina, (dříve gr. Havlíkovský)	-	4 " "	-	" "	-	-	" "	-	-	-	-	-	-
Pavel Šanda	-	18 " 2 "	-	" "	3 ½	½	2 "	-	4	1	1	-	1
Jiří Valich, chalupa dř. gr. Rozmařilovský	-	5 " 1 ¼ "	-	" "	1	½	" "	-	1	1	-	-	1
Ondřej chalupník dř. gr. Jiříkovský	-	6 " 1 " 1s. 1v.	-	" "	1 ½	½	" "	-	1	1	-	-	1
Jan Dvořák, myslivec dř. gr. Hubovský	-	" 2 "	-	" "	-	-	" "	-	-	-	-	-	-
Václ. Rybníkář dř. chalupa Šetelíkova	-	5 " 2 "	-	" "	1	½	" "	-	1	1	-	-	1
Jan Krejsa, kovář	-	6 " 1 "	-	" "	1	-	" "	-	1	1	-	-	1
Josef Čáp (dř. chalupa myslivce bez polí)	-	6 " "	-	" "	1	-	" "	-	1	1	-	-	1
Adam Janáček	-	3 " 3 ½ "	7 "	" "	¼	-	" "	-	1	1	-	-	1
Jan Pokorný	-	3 " 3 ½ "	7 "	" "	¼	-	" "	-	1	1	-	-	1
Mat. Hesoun, hospoda	-	10 " "	" "	" "	1 ½	-	" "	-	1	1	-	-	1

Ves Košín:

Dušek Mikuláš	3 s. 1 v.	15 " 2 ½ "	1 "	3 "	1 "	2 "	1 1 1 str.	-	4	2	1	3	1
Tomáš Kolář dř. Jan Kubín	2 " 3 "	14 " 2 ½ "	" "	2 "	2 "	1 1 1 "	"	2	2	2	1	-	1
Jiří Bednář dř. Vít Šalát	4 " 1 "	15 " "	" "	1 "	2 "	4 ½ 2 ½ "	2 v. 2 2	2	2	2	2	-	1
Pavel Kadlec dř. Lukáš Švec	4 " 3 "	29 " 2 "	" "	3 "	7 ½ 4 "	3 "	-	4	3	2	6	1	1
Adam Mallan dř. Jiří Goliáš	3 " 1 ¼ "	18 " ¼ "	" "	3 "	2 " 1 ½ "	5 ¼ 3 ¼ "	1 "	-	3	1	1	-	1
Jan Sviták dř. Pavel Kadlec	2 " 3 "	16 " 3 ½ "	2 "	½ "	3 "	5 3 "	1 "	-	4	1	1	2	1
Vít Churfürst dř. Václ. Kosák	" 1 "	4 " "	" "	" "	1 ½ "	" "	" "	-	-	1	1	-	1

1) Grunty Pav. Prchlíka, Havlíkovský, Taumrovský, chal. Svitákova, část od gruntu Rozmařilovského a Šandova obráceny ke dvoru a zůstaly jen dominikál. chalupy sešlé.

	Poli							luk			držel na usedlosti					
	prostr.	špat.	ladem	porostlin	f. sena	f. otavy	zahrad	koni	volů	krav	jalov.	ovec	prasat			
Mik. Vodička dř. Jan Zedník	1	1	4	-	-	1	-	1	½	-	-	1	1	-	-	1
Jan Jelínek, kovář	-	3	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Jak. Jech, pan. mlýn	2	-	8	-	-	-	-	1	½	-	-	-	2	1	-	-
Václ. Mertl, hospoda	2	2	10	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	-	-
Jakub Pilař ²⁾	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ves Jedlany (díl Lideřovický):

Václav Krška	3	1	26	3	-	-	-	3	5	1	-	1	4	2	1	3	1
Jakub Šanda	3	2	14	2	1	3	-	3	2	-	-	-	4	2	-	2	1
Václav Příbyl	4	3	25	3	2	-	-	3½	1½	-	1	-	4	2	1	5	1
Jan Doležal	3	1	20	2	4	1	-	3	4	1½	-	1	4	3	1	4	1
Prokop Severa dř. Tomáš Čěspiva	5	-	27	-	1	1	-	3	1	-	1	-	4	3	-	3	1
Jiří Zrzavecký dř. Pavel Sviták	5	3	22	1	-	3	-	1	4	1½	-	½	4	2	1	2	1
Matěj Řehavec	4	-	15	2	2	1	-	1	2½	½	-	-	4	2	-	-	1
Jan Doležal dř. Alžb. Vališka	2	1	16	2	4	1	-	2	½	-	1¼	-	3	1	1	3	1

Ves Záhoří Červené:

Jakub Kačírek (dř. Vít Kačírek)	-	s. 1v.28	s. 2 v.	-	s.	-	v. 3 v.	7½	1	3 v.	-	4	2	1	-	1
Václav Pohořalý (dř. Pavel Kačírek)	-	1	33	1	-	2	-	7½	3	2	-	4	2	1	-	1
Jakub Kuchař	-	1	27	1	-	-	1½	6	2	2	-	4	2	1	-	1
Mariana vdova dř. Tomáš Mertl)	-	1	29	-	-	-	-	7½	2½	2	-	4	3	2	6	1
Václav Čěspiva (dř. Jan Novotný)	1	-	15	2	-	-	1	4½	1	3	-	2	2	1	-	1
Jíra Starej (dř. Jiří Jindra ⁴⁾)	1	-	16	2	-	-	-	3	1	½	-	2	1	-	-	1
Václav Doležal (dř. chalupa Jirova)	-	2	4	3	-	-	-	½	¼	-	-	1	1	-	-	1
Jan Kačírek a Jiří Pohořálek	-	1	5	-	-	-	-	½	¼	-	-	-	1	-	-	-
Pavel Čěspiva (dř. Vojt. Vastrman ⁶⁾)	-	½	5	3	-	-	-	½	½	-	-	-	1	1	-	-
Václ. Holas, hospoda	-	3	6	-	-	-	-	1½	½	-	-	-	2	-	-	1
Václ. Frantl, ovčák	2	1	8	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Václ. Mrzena, mlynář na Lapáčku	-	3	7	3½	-	-	-	1¼	½	-	-	-	3	1	-	-

K panskému vykázané dluhy a odkazy:

od gr. Jindrovského	2	1	12	1	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
od chal. Jirovské	-	2	4	3	-	-	-	½	¼	-	-	-	-	-	-	-
od zašl. Pohořálkova	-	1	3	-	-	-	-	½	¼	-	-	-	-	-	-	-
od Vastrmanova	3	½	25	3	-	-	-	4½	1¾	-	-	-	-	-	-	-

²⁾ Jiná pila panská byla pod Moravčí (nyní u Kabrů); r. 1719 zemř. Alžběta, žena Jana Kalaše z Moravecké pily.

Domkáři bez polí:

Jan Šanda, švec, Tom. Hájek, zedník, Mat. Pokorný, zedník, Jan Mla-
zecký, řezník a Václav Kumbalt, provazník.

Ves Vrážná:

	Polí				luk								
	střed.	špat.	ladem	porostlin	f. sena	f. otavy	zahrad	koni	volů	krav	jalov.	ovec	prasat
Mikul. Čechtický ³⁾	1 „ - „	3 „ 1	- „ - „	- „	2	1	¼ „	-	1	2	1	-	-
Mat. Strnad, hospoda	- „ 2 „	7 „ 2	- „ - „	- „	2	½	- „	-	1	1	2	-	-
Jiří Mráček, ovčín	4 „ - „	16 „ 3	- „ - „	- „	4	1½	1 „	-	-	-	-	-	-

Ves Lideřovice:

Matěj Šmíd (dř. Matěj Bujnej)	2 „ 1½ „	20 „ 3	- „ - „	- „	4½	1	1 „	-	4	2	-	-	1
Jiří Novotný (dř. grunt Salátovský)	2 „ 3 „	18 „ -	- „ - „	- „	2½	1	1 „	-	4	2	-	-	1
Pavel Hňup (dř. gr. Vatakovský)	1 „ 2½ „	8 „ ½	- „ - „	- „	1	¼	½ „	-	1	1	1	-	-
Václav Sádecký (dř. Ondř. Švec)	1 „ 2 „	5 „ 3	- „ - „	- „	1	¼	1 „	-	1	1	-	-	-
Martin Švec (dř. chal. M. Svitáka)	- „ 3 „	5 „ 3½	- „ - „	- „	1	-	½ „	-	1	1	-	-	-
Adam Novotný (dř. Vít Christfián)	- „ ½ „	5 „ 3½	- „ - „	- „	1	½	½ „	-	1	1	-	-	-
Jiří Černožorský, kovář k obci náleží	- „ - „	3 „ 2	- „ - „	- „	-	-	½ „	-	-	1	-	-	-
	- „ - „	- „ 1	2 „ - „	- „	-	-	- „	-	-	-	-	-	-

Ves Vejrec:

Matěj Novák (dř. Václav Švec)	2 „ - „	2 „ 2	- „ ½ „	- „	1	½	¼ „	-	-	1	1	-	-
Ondř. Tkadlec, hospoda	2 „ 2½ „	3 „ 1	- „ ½ „	- „	2	¼	¼ „	-	-	1	-	-	-

Ves Lhota (nyní Balkova):

Vít Novák	7 s. 1½	17 s. 2 v.	1 s. 2 v.	s. 3 v.	3½	1½	1 v.	2	2	2	2	6	1
Matěj Balek	5 „ ¾ „	36 „ 1	3 „ - „	1 „ - „	4	1½	½ „	2	4	2	2	6	1
Jan Krejčí	5 „ 1 „	20 „ 1½	- „ 1 „	- „ - „	2	1	- „	-	2	2	1	4	1
Václav Tkadlec (dř. Jiří Dvorák)	5 „ - „	26 „ ½	- „ 3 „	1 „ - „	4	½	1½ „	2	2	2	1	4	1
Matěj Kubín (dř. Jan Chalupský)	2 „ 2 „	12 „ -	- „ 2 „	- „ - „	2½	1½	½ „	-	3	1	1	4	1
Tom. Černožorský hospoda	1 „ 3 „	4 „ 2	- „ - „	- „ - „	1	-	- „	-	-	-	1	1	-

Obec má zarostlých a kamenitých pastvin, z nichž užitek žádný ne-
ní, pod 15 str. Od panského dvora Vejrec dědičně Mat. Kubínovi přene-
cháno „na Knížatech“ 6 str. špat. polí a 2 louky (na Knížatech a Vo-
krajky) pod 1½ vozu sena a 1 v. otavy.

1) Jíra dříve byl v Moravči a pole u záhořského dvora.

2) Chalupa postavena až po r. 1677; 1719 zemř. „Anna Šalátová z Vrážný“.

3) Postaveno po revisitaci a pole přiděl. ode dvora a náhradou za místo v Moravči.

Ves Paseka:

	Poli				luk		zahrad	koní	volů	krav	jalov.	ovec	prasat
	-střed.	špat.	ladem	porostlin	f. sena	f. otavy							
Řehoř Dřevo (dř. Matěj Plach)	- „ 1 ¼ „ 6 „ -	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	1 ½	½	¼	„ -	1	1	-	-	-
Mat. Dvořák (dř. Jan Kočí)	- „ ¾ „ 6 „ 1	- „ 2 „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	1	½	¼	„ -	1	1	-	-	-
Mikul. Korec (dř. Pavel Halama)	1 „ 3 „ 4 „ -	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	1	½	1	„ -	1	1	-	-	-
Tom. Čechtický (dř. Ondřej Richter ¹⁾)	- „ - „ 5 „ 3	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	1	1	½	„ -	1	1	-	-	-
Jan Podrázský (dř. Mat. Krejčí)	- „ - „ 4 „ 1 ½	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	1	½	-	„ -	1	1	-	-	-
Ovčín ²⁾	- „ - „ 7 „ ¼	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	- „ - „ - „ - „ - „	-	-	½	„ -	-	2	-	-	1

Ves Radkov:

Vojtěch Holas (dř. Mikul. Holas)	4 „ ¾ „ 20 „ ½	- „ 1 „ 2 „ - „	3	1 ½	1	„ 2	2	2	2	2	6	1
Jiří Novák od dř. gr. Holasova	4 „ ¾ „ 20 „ ½	- „ 1 „ 2 „ - „	3	1 ½	1	„ 2	2	2	2	2	6	1
Matěj Šmíd (dř. Mart. Pokornej)	5 „ - „ 19 „ 3 ½	- „ 2 „ 1 „ 2 ½	„ 2	1	1	„ 1	2	2	2	2	2	1
Mat. Hlubocký (dř. Vít Zeman)	6 „ 2 „ 15 „ 1 ½	- „ - „ 2 „ 3 ½	„ 3	1	¼	„ -	4	2	2	3	1	
Václ. Halama (dř. Mikul. Halama)	5 „ 1 „ 21 „ 2 ½	„ 1 - „ 2 „ 1	„ 3	1	½	„ -	4	1	1	3	1	
Alžběta Wüttib (vdova) (dř. Jira Marek)	4 „ - „ 22 „ 1	„ 2 „ 2 „ - „	3	2	1	„ -	4	2	2	2	1	
Matěj Novotný (dř. Václav Novotný)	5 „ - „ 19 „ 3	„ 1 - „ 1 „ 2	„ 3	1	¼	„ -	3	1	2	3	1	
Václav Rousek (dř. Ondřich Rousek)	4 „ 2 „ 17 „ 2	„ - „ 2 „ 1	„ 2 ½	1	1	„ -	4	2	-	-	1	
Jakub Severa ½ od gr. Rouskova	4 „ 2 „ 15 „ -	„ - 2 „ 1 „ 3 ½	„ 2 ½	1	1	„ -	4	2	-	-	1	
Josef Zábaj (dř. Vít Tkadlec)	5 „ - „ 21 „ 2 ½	„ 2 „ 1 „ 1 „ 2	„ 3	2	1	„ 2	2	2	2	2	3	1
Mat. Bukvaj (dř. Jan Šmíd)	4 „ 2 „ 13 „ 2 ½	„ - „ - „ - „ 3	„ 2	½	½	„ 2	2	2	-	-	1	
Mart. Macháček (dř. Tomáš Novák)	4 „ 1 „ 19 „ 3 ½	„ 1 „ 2 „ 1 „ 1 ½	„ 3	1	1	„ -	3	2	-	2	1	
Vít Hřebíček od gr. Macháčkova	2 „ 3 „ 23 „ ½	„ 1 „ 2 „ 1 „ -	„ 3	1	1	„ -	3	2	-	2	1	
Mart. Borkovec (dř. Jindř. Borkovec),	8 „ 2 „ 36 „ 3 ½	„ 1 „ 1 „ 3 „ 1	„ 3 ½	2 ½	3	„ 2	4	4	2	8	2	
Václav Ježek ³⁾	- „ - „ - „ -	„ - „ - „ - „ -	- „ -	-	1	„ -	-	-	-	-	-	
Jak. Christián hospoda	1 „ 1 „ 10 „ 2 ½	„ - „ - „ - „ 1 ¼	„ 1	1	-	„ -	2	1	-	-	1	

1) Miněno asi rychtář.

2) Ovčák Vojt. Klein (později jmenuje se rod Klejna) měl pole od panského v lískách, v Leštínách a blíž vápenky.

3) Domek bez polí na obecním postavený. — Obec měla pastvinu, jež nenesla užitku.

Ves Zrzavý:

	Poli		ladem	porostl.	luka		zahrad	chov. na živnosti				
	střed.	špat.			f. sena	f. otavy		koni	volů	krav.	jalov.	ovec
Mart Zrzavecký (dř. Mat. Martinů)	1 str. 2 1/2 v.	16 s. 1 v.	—	—	3 1 1/2	1 věrt.	—	4	1	1	—	1
Václ. Hlubočky hospoda ¹⁾ zruš.	6 „ —	19 „ 1 1/2 „ -s. 1 v. -s. 2 v.	—	—	3 1 1/2	2 „	—	4	1	1	—	1

Ves Sudoměřice²⁾:

Václ. Prchlík	6 „ 2 „	20 „ 1 1/2 „	—	—	4 1 1/2	2 „	—	4	2	3	—	1
Mat. Muzika	6 „ 2 „	20 „ 1/2 „	—	—	4 1 1/2	2 „	—	4	2	3	—	1

Ves Moraveč:

Jakub Šanda (dř. Jan Martinů)	1 „ —	4 „ 1 „	—	—	1 1/2	1 1/2 „	—	1	1	—	—	1
Václav Kovář (dř. Jiří Kovář)	— „ 2 „	5 „ 2 „	—	—	1 1/2	1/4 1 „	—	—	1	1	—	1
Jan Lis (dř. Mat. Šindelář)	— „ 1 „	5 „ 3 „	—	—	1 1/2	1/4 1 „	—	—	2	—	—	—
Mikul. Pilař (dř. Mat. Švec)	— „ 2 „	5 „ 2 „	—	—	1	— 1 „	—	—	1	1	—	1
Jan Švec (dř. Vít. Mezenský)	— „ 3 „	4 „ 3 „	—	—	1 1/4	1/2 1 „	—	1	1	—	—	1
Tom. Pohorálý (dř. Václ. Mojžíš)	— „ 3 „	5 „ 1 „	1 „ 1	—	1	1/4 —	—	1	1	—	—	1
Jiří Kulhavý (dř. Mat. Kačirek)	— „ 1 „	5 „ 1 „	— „ 2	—	1	1/4 3/4	—	1	1	—	—	1
Martin Sviták	— „ 1 „	5 „ 2 1/2 „	—	—	1	1/4 1/4	—	—	1	—	—	1
Jiří Valeška	— „ 3 „	5 „ 1/2 „	—	—	1	1/4 1	—	1	1	—	—	—
Jan Kratochvíle (nová hospoda ³⁾)	1 „ 1/2 „	10 „ 3 „	1 „	—	1 1/2	—	—	2	—	2	—	6 1

Od někdejších gruntů připojeno ke dvoru v Moravči:

	Poli		ladem	porostl.	luka	
	střed.	špat.			f. sena	f. otavy
od gr. V. Hlada	4 s. 1 v.	10 s. — v.	—	—	2	1
„ J. Martinů	4 „ —	24 „ 3 „	—	—	3 1/2	2
„ M. Valešky	2 „ —	22 „ 1/2 „	—	—	2 3/4	1 1/2
„ V. Čápa	2 „ —	8 „ 2 „	—	—	1 1/2	1/2
„ M. Muziky	2 „ 1 „	7 „ 3 „	—	—	1 1/2	1

1) Dříve při hospodě 20 str. R. 1705 zřízena nová hospoda v Moravči, k níž přikázáno 12 str. a zbylých 8 str. k Lapáckovu mlýnu.

2) Někdejší Měděncovský dvůr v Sudoměřicích po revisitaci zrušen a učiněny tu 2 selské usedlosti jmenované místo dosud v Moravči jsoucích, kde obrác. ke dvoru a pak nové chalupy.

3) Šenkýř Pavel Záplata.

K chalupám přikázáno:

Janu Švecovi	— „ 3 „ 3 „ — „ — —	½ —	od gruntu Hladova
Mart. Svitákovi	— „ 1 „ 1 „ 3 „ — —	1½ —	„ „
Václ. Šmídovi ⁴⁾	— „ 2 „ — „ 3 „ — —	— —	„ Martinů
Jiří Valeškovi	— „ — „ 5 „ 3½ „ — —	1¼ —	„ Valešky
Jak. Šandovi	1 „ — „ 4 „ 1 „ — —	— —	„ Čápovala
Janu Lisovi	— „ 1 „ 5 „ 3 „ — —	½ —	„ Muzikova
Prchlíkovi a Muzikovi ze Sudoměřic		½ —	„ Hladova
Tom. Pohořalému	— — — —	½ —	„ Martinů
Mart. Zrzaveckému	— — — —	½ —	„ „
obec. pastýři	— — — —	½ —	„ „

Jeníčkova Lhota (díl se dvorem) patřila konventu Karmelitánů; v místě tehdy byl správce Jan Ant. Millický, který dle fase z r. 1713 vykazuje:

- U dvora Jeníčkovy Lhoty 39 polí, a to 156¼ str. špatných, 7½ str. ladem a 4 str. porostlin; 19 kusů luk na 25 for sena a 9 for otavy, sad 3 str. a chmelnice 1 větel.
- u dvora Audičova 13 kusů polí, a to 91¾ str. špatných, 106 str. ladem, 3¼ str. porostlin a 9 kusů luk na 11 vozů sena a 2 vozy otavy.

Poddaní drželi:

Ves Lhota Jeníčková:¹⁾

Jan Troják ²⁾	9½ s. polí šp. - ladem	1 s. 1¼ v. porostl., luk na 1 v. sena, ¾ v. ot.
Mat. Tettaur ³⁾	10 „ „ - „ - „	2 „ „ 1 „ „ ¼ „ „
Bart. Pařízek ⁴⁾	8¾ „ „ - „ - „	„ „ 1 „ „ ¼ „ „
Pav. Lynhardt ⁵⁾	7¾ „ „ 1 s. „	2 „ 1 „ „ 1 „ „ ¼ „ „
Jan Zachariáš ⁶⁾	7 ¾ „ „ - „ - „	„ „ ¾ „ „ ¼ „ „
Mat. Volf ⁴⁾	9 „ „ - „ 1 „	1 „ „ ¾ „ „ ¼ „ „
šenkýř	- „ „ - „ - „	„ „ - „ „ - „ „
šafář	8¾ „ „ - „ - „	„ „ - „ „ - „ „
obec. pastýř	- „ „ - „ - „	„ „ 1 „ „ - „ „
řezník	2 „ „ - „ - „	„ „ - „ „ - „ „

Ves Malá Lhota (Broučková):

Jiří Brouček (dř. Alžb. Broučková se 40 str. špat. polí).

Mat. Převůrek (dř. Jan Převůrek se 48 str. špat. polí).

Jak. Doležal (dř. grunt Doležalův se 48 str. ladem).

Jiří Jokl (dř. grunt Višovský se 48 str. ladem).

Tito drží 22 str. 2 v. polí, 3¼ věrt. porostl. a luk na 2 vozy sena a 1 v. otavy, dále jmenuje se na pustém gruntu Kyselově Pavel Zavadil a od gruntu dř. Adama rychtáře Jan Pavelka; celkem vykázáno 23 str. 3¼ věrt. polí, 2½ str. porostlin, ¼ věr. ladem.

⁴⁾ T. j. kovář.

¹⁾ Jmenuje se tu též kovář s platem 3 zl., který 12 zl. roč. vydělá, řezník 10 zl. a platí šenkýř 16 zl., řezník 8 zl., kovář 3 zl., chalupník Vavř. Volf.

²⁾ Dř. grunt Zahrádkovský. — ³⁾ Dř. Dor. Adámková. — ⁴⁾ Obě usedlosti od dř. gruntu Václ. Valešky. — ⁵⁾ Od dř. pustých usedlostí Bártovské a Markovské. —

⁶⁾ Dř. gr. Prokopovský. — ⁷⁾ Dř. Jakub Chalupník.

Ve vsi je švec s roč. výdělkem 9 zl.

Druhý díl Jeníčkovy Lhoty připojen byl už tehdy ke statku Měšickému, jehož držitelem byl hrabě de Joyeuse. Dvůr vykazoval polí 110 $\frac{1}{4}$ str. (s výnosem po 2 $\frac{1}{2}$ str. obilí).

Ke statku patřila hájnice Bradačka (s lesním revírem) a 1 chalupa dominikální. Poddaní k těmž statku drželi:

V Jeníčkově Lhotě:

Jak. Šmejkal	21s. 1 $\frac{1}{2}$ v. polí	$\frac{1}{2}$ s. zahr.	1 $\frac{1}{4}$ s. ladem	3 $\frac{1}{2}$ s. pustých	na 5 $\frac{1}{2}$ v. sena	1 $\frac{3}{4}$ v. ot. luk
Václ. Voráček	34s. 2 „ „	$\frac{3}{4}$ „ „	3 $\frac{1}{4}$ „ „	9 „ „	6 $\frac{3}{4}$ „ „	2 $\frac{1}{2}$ „ „
Mat. Krajan ⁷⁾	7 „ 3 $\frac{1}{2}$ „ „	$\frac{1}{2}$ „ „	- „ „	- „ „	1 „ „	- „ „

ve Stoklasné Lhotě:

Tom. Dvořák	50 „ 1 $\frac{3}{4}$ „ „	1 „ „	6 $\frac{1}{4}$ „ „	5 $\frac{1}{2}$ „ „	9 $\frac{1}{4}$ „ „	$\frac{1}{2}$ „ „
Jiří Cabal	36 „ - „ „	$\frac{1}{2}$ „ „	2 $\frac{3}{8}$ „ „	5 $\frac{1}{4}$ „ „	3 $\frac{3}{4}$ „ „	$\frac{1}{2}$ „ „
Adam Uhlir	49 „ 2 „ „	1 „ „	4 „ „	8 $\frac{1}{2}$ „ „	10 $\frac{1}{4}$ „ „	2 $\frac{1}{4}$ „ „
Mat. Adámek	30 „ $\frac{1}{2}$ „ „	$\frac{3}{4}$ „ „	2 $\frac{1}{4}$ „ „	2 $\frac{1}{4}$ „ „	4 $\frac{3}{4}$ „ „	2 $\frac{1}{4}$ „ „
Jan Kuldan	26 „ 1 $\frac{1}{2}$ „ „	$\frac{3}{4}$ „ „	$\frac{3}{4}$ „ „	3 $\frac{1}{2}$ „ „	4 $\frac{3}{4}$ „ „	1 „ „
Jan Křemen	41 „ - „ „	$\frac{3}{4}$ „ „	3 „ „	4 $\frac{1}{8}$ „ „	8 $\frac{1}{2}$ „ „	3 $\frac{1}{2}$ „ „
Jiří Semrád	30 „ 2 „ „	$\frac{1}{4}$ „ „	1 $\frac{1}{2}$ „ „	4 „ „	3 $\frac{1}{2}$ „ „	$\frac{1}{2}$ „ „
Bartol. Pudil	32 „ 3 „ „	$\frac{1}{8}$ „ „	3 $\frac{1}{2}$ „ „	6 $\frac{3}{8}$ „ „	9 $\frac{3}{4}$ „ „	4 $\frac{3}{4}$ „ „
hosp. panská ⁸⁾	6 „ 1 „ „	$\frac{1}{2}$ „ „	- „ „	- „ „	1 „ „	- „ „
kovárna ⁹⁾	- „ - „ „	- „ „	- „ „	- „ „	- „ „	- „ „
obecní louka nad rybníkem nade vsí					1 „ „	$\frac{1}{2}$ „ „
obecní louka nad ní nad obcí					1 „ „	- „ „

Poddaný statku chotovinského:

v Jeníčkově Lhotě:

Václav Jeníček	35 „ - „ „	- „ „	6 „ „	- „ „	2 „ „	1 „ „
----------------	------------	-------	-------	-------	-------	-------

Celý chotovinský statek vykazoval r. 1674 polí 606 str. selských a luk na 25 for sena, r. 1713 bylo 634 str. polí a luk na 47 $\frac{1}{4}$ vozů sena a 13 $\frac{1}{2}$ v. otavy, neusedlým hospodářům patřilo 38 str. polí a na 3 fůry sena luk.

Měšický díl Jeníčkovy Lhoty uváděn jest r. 1654 jako příslušenství statku vožického. Tento díl se statkem měšickým prodal Jan Felix Přehořovský z Kvasejovic r. 1627 manželce své Veronice roz. Castolárce z Dlouhé Vsi, která koupila také 1629 statek Vožici od generála De Maradasa a oba statky zůstaly spojeny v majetku rodu Přehořovských do r. 1678, kdy Vožici koupil kanovník Frant. Ferdinand hrabě z Kuenbergu a Měšice s Jeníčkovou Lhotou r. 1680 koupí přešly na Václ. Lukáše Kořenského z Terešova. R. 1699 koupil statek hrabě Caretto z Millesima a později byly v držení hraběte de Joyeuse.

Statek Záhoří Cervené s příslušenstvím koupí přešel r. 1683 na Ferd. Filipa z Ladronu a r. 1697 koupil jej Václav Ignác Deym ze Strítěže, který později (1738) držel také statky Nadějkov, Vodici, Hor. Staňkov, Květenov, Přestonice a Věž.

⁸⁾ Po revisitaci nákladem vrchnosti hospoda panská, na ní šenkýř Frant. Stárek.

⁹⁾ Kovárna obecní na místě obecním, na ní Lukáš kováře zastává, řemeslo své málo vyhlíží, takže ani tím ženy ani děti vyživit nemůže, nouzí se obírá, od přátel nějaké obživení malé užije.

VII.

Paní Petrswaldská zemřela r. 1746 a chotovinský statek dle testamentu ze dne 24. VII. 1746 odkázala ujeci svému Janu Karlovi Soyerovi z Brugsburgu a Edlingu s podmínkou dáti za ni sloužití 150 mší sv. Na obnovení fary věnovala 400 zl. a na věčnou lampu 300 zl. Soyer byl cís. plukovníkem a velitelem v Semtíně. Pro dobré služby vojenské povýšen (22. pros. 1746) do stavu svobodných pánů. R. 1750 přikoupil a k Chotovinám připojil statek Záhoří Červené s Vrážným, Hlinicí a Výrcem. Jeho přičiněním také fara v Chotovinách trvale zajištěna.

Farář zdejší Mart. Thobeš zemřel 30. listop. 1731 učiniv fundaci mešní při chrámu chotovinském. Při něm působil zde benediktin Edm. Hillenporth (od 4. VII. 1722 do 30. VI. 1728). Po smrti P. Thobeše spravovali osadu farní opět augustiniáni a to Cyprian, Petr Chrysologus à St. Leop., Gabriel a Antonius střídavě čtvrt roku a od 3. břez. 1732 ustanoven jako farář Joachym Cerekvický, jenž zemřel již 5. květ. 1735. Jemu vypo-máhal též P. Simeon Maria z řádu servitů, který byl (1733) u hraběte Deyma v Záhoří. Localie chotovinská opět osiřela, přísluhovali zde augustinián Vít a františkán Arnošt Pokorný, načež od 12. břez. 1735 působil tu po 7 let farář Ant. Pávek. Zemřel 2. února 1742 na „peteče“ (neštovice) a pohřben jest v kostele před hlavním oltářem. Krátce působil jako administrátor františkán Martin Leppert a od 19. února 1742 dosazen na zdejší localii Jos. Martin Herold (de Kaunitz), který si získal nemalých zásluh o zdejší faru a kostel. Jako zámecký kaplan byl v Chotovinách (od r. 1744) Maxmil. Drešl.

Nový majitel panství a patron kostela baron Soyer rozmnožil dosavadní nadace farní (od r. 1669 zaknihovaná Vítovská nadace 1000 zl. s úrokem pro faráře 60 zl. a Petrswaldská od r. 1746) dle instrumentu ze dne 24. VII. 1749 zaručením přívarku piva ročně na 12 sudů proti sypání 2 str. ječmene a zaplacení daně pivní 1 zl. 30 kr., na dobrém pivu ročně zdarma 4 sudy a při každé várce dobré 1 vědro patoku. Dále chotovskému faráři místo P. P. trinitářů v Sochau na Moravě (z nadace Petrswaldské) ke čtení týdně skrze 4 kvartály ročně 1 requiem 600 zl. s roč. úrokem faráři 20 zl. a kantorovi 1 zl. Sám pak učinil novou nadaci 1500 zl. s roč. úrokem pro faráře 60 zl. — Farní beneficium vykazovalo (1749) polí 18¼ str. (výnosem po 2½ str.), 18 str. polí (s výn. po 1½ str.), ladem 12 str., pastvin 3 věrt., sad ovocný 1 str. 1½ věrt., luk na 6 vozů sena a 2 vozy otavy, lesa 4¼ str., rybník plodní na 1 kopu a týdně 3 dni pěší roboty na chalupě Slunečkově v Jeníčkově Lhotě. Tím byly příjmy faráře zaručeny a k žádosti patrona dosavadní localie za faru od konsistoře dne 21. července 1749 potvrzena. Farář Herold založil také nynější pamětní knihu, sbíraje paměti od nejstarších lidí. Také jmenuje 120 letého Dvořáčka, 70 letého Jak. Veverku, 80 letého Václ. Kunu, 90 letého Václ. Slánského, ale zprávy od těchto lidí, patrně psané na jednotlivé archy, se ztratily.

Kaplanství farní bylo obsazeno od r. 1750 a působili zde: Fr. Rosol, 1759 Jan Kar. Müller, od 24. ún. 1760 Vojt. Slunečko, od 30. kv. 1761 do 19. VII. 1766 Ant. Kraffer, 1768—1770 Jan Pyvečko, od 19. X. 1770 Jan Kocian, od 13. V. 1772 Jan Nep. Bělský.

Kaplanství zámecké časem obsazované bylo nadáno 21. V. 1755 od bar. Soyera a jako zám. kaplani působili: 1744 Maxm. Drešl, 1753 Th. Grüner z řádu Benediktinů, pozdější kaplan jistebnický, od 19. VIII. 1757 Mart. Nedělka, 1759 Jan Sádecký, od 27. III. 1771 Ben. Wilhelm.

Baron Soyer statky své zadlužil a dlouho jich nadržel, k čemuž asi také nemálo přispěla válečná doba. Ještě r. 1747 bylo v Záhoří stavení slušné, jednopatrové, s pěknou vyhlídkou, o několika světnicích a komorách, vedle zámku sýpka, sklep hospodářský a pivovar. Za války sedmi-leté zřízena tu nemocnice a při tom tvrz sešla tak, že ji bylo možno sotva za obydlí myslivcovo užiti. — Statky Soyeroenské přišly 3. VII. 1760 do dražby, a to Chotoviny v odhad. ceně 39.500 zl., Záhoří s Vejrcem v ceně 89.289 zl. 1 kr., Vodice se 2 svobodnickými dvorci v ceně 30.000 zl. Dluhů bylo 260 tisíc zl. Statky vykoupil od věřitelů za 230 tisíc P. Frant. Kraidt, prokurátor a plnomocník čes. provincie řádu Tovaryšstva Ježíšova. Dva svobod. dvory od statku vodického přenechány místo dluhu 8500 zl. hraběnce z Oppersdorfu. Zbytek panství také brzy Jesuité prodali; Vodici koupil dne 1. července 1767 Jan Václav hrabě Deym ze Strážce za 38 tisíc zl., spojené statky Chotoviny, Záhoří a Vejrec 20. VI. 1768 Kašpar hrabě z Migazzi, Vallu a Sonnenturmu, císař. tajný rada a magnát uherský za 192 tisíc zl. Tento zemřel již dne 8. července 1771 a statek dědictvím přešel na jeho bratra, kardinála Kryštofa Bartol. hraběte Migazzi, který mnoho pro krajinu učinil, nemaje zájmu na důchodech z těchto statků. Studoval teologii v Římě, stal se později kanovníkem v Brixenu a Tridentu, r. 1746 biskupem vácovským a r. 1757 arcibiskupem vídeňským (od r. 1761 kardinálem). Chotovský i záhořský statek byly sešlé a musil do nich mnoho investovati. V Chotovinách dal celý kostel přestavěti (v l. 1781—1786) a budovu farní (nynější) postavil. Také poměry ve vesnicích se zlepšily, k čemuž nemálo přispěly též reformy poddanských poměrů péčí císaře Josefa zavedené.

Na některých statech okolních docházelo k nespokojenosti, ba i vzpouře poddaných, namnoze z důvodu neporozumění patentům císařským. I na panství nemyšlenském po smrti majitele Václava Františka hraběte Millesima (1761) došlo ke sporům některých poddaných s vrchností, které v klidu srovnány. Bojovněji počínali si sedláci na statech vožických. Ku zmírnění břemen sedláků přispěla morová pohroma v r. 1771 vypuknuvší. Roku 1770 v noci po sv. Josefu napadlo mnoho sněhu a padal ještě 3 dny; před tím byla teplá zima a povětšinou přšelo, takže lidé i bosi mohli choditi. Sněh ležel pak 4 neděle. Tím zničena byla všechna žita, místy narostlo jen něco stoklasy. V úvozech zůstal sněh ležeti až do sv. Ducha, do polí se nemohlo a málo jařin bylo naseto. V létě přišly veliké deště, které zbývající úrodu zničily. Proto na zimu ani vrchnost, ani poddaní neměli čím pole osíti, takže zůstala ladem. Následující zima byla krutá, že ptactvo až i do světnic létalo. V březnu v sobotu před Květnou nedělí napadlo opět mnoho sněhu, který ležel celý měsíc. Lidé mleli stoklasu i koukol a z toho pekli chléb. Chudší jedli lebedu, různou travu a kořínky, takže mnohým z toho nohy opuchly a mnoho lidí slabostí i na zimnici zemřelo. Nebylo ani lidí, kteří by umírajícím kněze zavolali, ba ani ku pohřbívání. Císařovna Marie Terezie dala dovážeti z Uher obilí, rýži, fasole a čočku s ustanovením taxy obilní za míru žita, pšenice nebo hrachu nejvýše 2 zl. 40 kr., ječmene 2 zl. 10 kr. a ovsa 1 zl. Ceny ty ale nebyly dodržovány. Kdo mohl koupiti,

zaplatil rád i 16 zl. za korec. Nejdražší bylo obilí v době setí, kdy stál korec žita a pšenice 12 zl., ječmene 9 zl. Hodně obilí se do Čech dováželo z Rakous. Jarní setí (1771) zdrželo se až do sv. Jana Křtitele. Proto lidé nemohouce dočkati se žní, řezali nedozrálé klasy a vařili je. Z vesnic lidé hrnuli se do měst. V Táboře, jak Tluir uvádí, k fortně klášterní denně se nahrnulo na sta lidí vyzábých, žlutých, starých i mladých, kde jim bylo rozdělováno denně 4 až 9 bochníků chleba a zbytky jídel. Císař Josef II. staral se o lid pečlivě, dal voziti obilí, šatstvo i nápoje a sám jezdil mezi lid, aby se přesvědčil o smutném stavu venkovského lidu a o plnění svých nařízení. V den sv. Martina (1771) jel i říšskou silnicí a rozdál v Miličíně 30, v Sudoměřicích 16 dukátů mezi lid, kromě toho hned podělil obě místa obilím, které za ním z Uher přivezli.

Miličínští dosud vyprávějí, jak městští synkové chtěli císaře ošidit a ošidili. Při jeho odjezdu odběhli pod Šibený vrch pěšinou a přímo k Sudoměřicům. Silnice tehdy vedla přes Mitrovce oklikou. Byli tam dříve než císařský průvod a znovu se postavili do řad prosebníků. Císař, rozdávaje po 1 zlatém, povšiml si mladého synka miličinského (měl stříbrný ovoček v uchu) a řekl mu: „Chlapče, ty už jsi dostal v Miličíně“. Když hoch padl na kolena, císař se usmál, pohládl jej a dal mu také zlatý. Obdarovaný schoval peníz na památku až do smrti a po něm jeho rod až do velkého ohně v Miličíně.

Hroznou bídu líčí ve farní pamětní knize (s pozn. na okraji „miseria in Bohemia“) borotínský farář Jos. Vladyka: „A tu bída, nad níž nelze dosti se vyplakati, na nás přikvačila, zvláště na chudý lid, kterého z venkova do měst a městeček ukrutná síla se vyhrnula. Ubožáci se slzami a přerývavým nářkem o pomoc prosili, sepiatýma rukama na kolenou měšťany úpěnlivě žádající, aby podáním chleba jejich hlad zkonejšili. Dávali, co mohli, až sami do největší bídy přivedeni, prodávali, co měli.... Nejen hlad ničil lid, ale z hladu také vzešlá ohavná zimnice na nás přiváděla smrt, takže po okolí mnoho míst zpustlo a nebylo ani lidí, kteří by pohřbívali... a ještě na vojny moc mladý lid chytají“. K r. 1772 poznamenává (v lat. znění): „Dosud krutý mor a neúprosný hlad trvá. Mnoho lidí zachvátil, z některé vesnice až 10, 15 i 18 lidí denně pochováno“. Lidé mřeli i v polích. V Miličíně za krátko zemřelo 134 lidí, od srpna do vánoc (1771) 170 lidí, na osadě kovářovské ze 3.096 duší zemřelo 1857; v Chotovinách a okolí také mor řádil, ale taková úmrtnost nebyla: v r. 1771 jen 126, násl. rok 223 lidí.

Duchovenstvo hledalo příčinu těchto strastí ve zmáhající se demoralizaci všech vrstev lidu. Svědčí o tom podání pražské koncistoři pod titulem „Status miseriae in Bohemia“, kde se praví: „nepravost a pýcha, nespravedlnost a nepřizeň se uhnízily a jeden druhého tak miluje, že by ho nejraději, kdyby možno bylo, z kůže svlékl. Ale na místě bližního milují se drahá roucha, podivné šaty a nevidané kroje. Šat dle staročeského kroje jest jen ku posměchu a na ohyzdu; tu musí všechno dle francouzské míry a braňborského kopyta být střiženo a strojeno. A tak se vynachází, že po oděvu nepoznáte, kdo dědičný pán aneb zeman, kdo sloužící aneb robotník. A mnohem hůře se mezi ženskými děje. Co na hraběnce vidí oficírka (= žena úředníka panského), to musí míti, co měšťanka na oficírce, toho se jí zachce a selka? Shlíží se na měšťce a tak to jde až do baráku podruhova, až do kravína mezi děvečky... a jaký oděv, takový mrav... A ty ženské, ty lotryně bez Boha, duše, ty jen do kostela na podívanou chodí, aby viděly, co která na sobě má, aby se na zlost a závist jiným ukázaly

jako loutky a která, židu dluhujíc, ubírá otci, manželu, dětem a schoře tropí... a ti mocnáři, kteří jako vladaři boží na zemi za příkladem onoho nejsvrchovanějšího krále knížaty pokoje a nikoli svárů a krvavých bojů slouti mají — v tom se docela svým poddaným rovnají a jako my o caparty, tak oni o země a o koruny se hašteří“.. Jest patrně z toho, že v těchto dobách pronikal z Francie jiný zvyk i mrav. Všechny okolnosti, zvláště i nespokojenost po robotním patentu z r. 1738, působily ke zmírnění poddanství, jemuž i císař Josef byl nakloněn. Vydal nový robotní patent (1775), jímž upravena býti měla robotní povinnost dle výše předepsaných daní.*)

Za podklad brána daň z r. 1773 a dle toho byla by povinnost:

V Balk. Lhotě: Vojt. Borkovec č. 5, Václ. Jonáček č. 6, Jak. Villím č. 3, Jakub Kubín č. 2 a František Kadlec č. 1, všichni platí po 24 zl. 24 kr. daní a každý má konati týdně 3 dni roboty potažní s párem volů a 1 den pěší (ruční) roboty letní t. j. od sv. Jana do sv. Václava.

V Hlinici :

	daní	5 zl.	3¼ kr.	týdně 2 dni ruč. rob. letní
Václav Studenovský č. 3				
Josef Bílej č. 5	"	3	36	" 1½ "
Václav Mašek č. 9	"	3	36	" 1¼ "
Vojt. Hastrman č. 4	"	3	13¼	" 1½ "
Josef Dřevo č. 11	"	3	36	" 1½ "
Jan Macháček č. 13	"	4	21¼	" 1½ "
Kašpar Holej č. 14	"	4	21¼	" 1½ "
Jak. Voleman č. 1	"	3	36	" 1½ "
Mates Sviták č. 6	"	3	36	" 1½ "
Jan Brill č. 7	"	5	3½	" 2 "

V Knížatech :

Jan Hlubocký č. 10	"	4	—	" 1½ "
Václav Kačirek č. 9	"	4	—	" 1½ "

V Pasece :

Jakub Ráček č. 2	"	5	21	" 2 " celoročně.
Matěj Kadlec č. 3	"	5	21	" 2 " "
Matěj Severa č. 4	"	5	20	" 2 " "

V Moravěi :

Václav Lis č. 3	"	4	6½	} Každý 1½ dne týdně ruční roboty celoroční.
Tomáš Hastrman č. 9.	"	4	6½	
Jan Zrzavecký č. 6	"	4	6½	
Josef Zrzavecký č. 11	"	4	6½	
Vojtěch Bílý č. 7	"	4	6½	
Matěj Míňha č. 4	"	3	30½	
Václav Franil č. 15	"	4	6½	
Vojtěch Kadlec č. 13	"	4	6½	
Jan Dvořák č. 5	"	4	6½	

*) Srov. Roboty a její zrušení. Čas. „Náš kraj“ 1928.

V Košíně: Václ. Krejčí č. 1, Jan Matyš č. 6, Jakub Turek č. 4, Vojt. Borkovec č. 3, Josef Mündl č. 10, Jak. Doležal č. 2, Josef Krejčí č. 9 (roku 1773) daní po 15 zl. 27 kr., vypadající roboty v týdnu tři dni potažní dvouvolské a 1 den pěší, Jakub Halama č. 8 platil 11 zl. 11¼ krejcaru s robotou 3 dni potažní jednovolské, jako rychtář měl po dobu úřadu svého 2 dni slevěné.

V Líderovicích: sedláci Jan Příbyl č. 8 a Jan Novotný č. 6 platili po 15 zl. 18 kr. daní, 3 dni týdenní potaž. roboty a 1 den ruční roboty letní, chalupníci: Mat. Kratochvíl č. 7 daní 6 zl. 3 kr., Vavř. Mika č. 5, Jos. Sviták č. 9 a Jos. Miňha č. 3 platili daní po 5 zl. 16 kr., všichni po 2 dnech ruční roboty celoroční, Mat. Novák č. 2 daní 3 zl. 39½ kr. s rob. 1½ dne týd. celoročně.

V Zrzavém: Václ. Šerpán č. 2 daní 21 zl. 18½ kr., rob. 3 dni párové potažní a 1 den letní ruční (jako rychtář jen 2 dni potaž.). — Václ. Hlubocký č. 1 daní 13 zl. 30 kr., 3 dni týdně potažní jednovolské, ruční robotu žádnou.

V Radkově: Jos. Holas č. 7 daní 19 zl. 33 kr., Mart. Holas č. 10 daní 19 zl. 19½ kr., Petr Brill č. 15 21 zl. 13½ kr., Mart. Hlubocký č. 6 21 zl. 27 kr., Jos. Sekal č. 4 21 zl. 31½ kr., Jos. Krupka č. 2 20 zl. 4½ kr., Jos. Novotný č. 1 21 zl. 19½ kr., Pavel Novotný č. 3 21 zl. 13½ kr., Jos. Voleman č. 17 21 zl. 40½ kr., Jan Buquay čís. 18, 18 zl., Matěj Rousek č. 9 18 zl. 33 kr., Jan Krejčí č. 14: 21 zl. 12 kr., Vojt. Krejčí č. 13: 20 zl. 39 kr., Mart. Jokel č. 12: 21 zl. 51 kr., rychtář Adam Halama č. 19: 20 zl. 31½ kr. Celoročně každý 3 dni párové potažní roboty v týdnu a 1 den ruční letní za chléb. Rychtáři 2 dny týdně slevěny po čas jeho úřadu.

Ve Výrci: chalupník Jan Příbyl č. 13 daní 4 zl. 27¾ kr., s 1½ dne v týdnu ruč. roboty celoročně.

Ve Vrážné: chal. Vít Pavelka č. 3 daně 2 zl. 42 kr., roboty 1 den ruční celoročně.

V Č. Záhoří: sedláci Jos. Krejčí č. 9, Jos. Kačírek č. 11, Vít Pohořálek rychtář č. 8, Václ. Krejčí č. 12, Frant. Wurm č. 7, Martin Kačírek č. 13 daní po 16 zl. 9 kr., roboty v týdnu 3 dni potažní a 1 den ruční letní, rychtář jen 2 dni potažní; chalupníci Jos. Novák č. 17, Jos. Sviták č. 14, Václ. Valeška č. 22 platili daní po 3 zl. 19½ kr., roboty ruční 1½ dne v týdnu celoročně.

Ke statku měšickému Jos. Ant. Votápka z Ritterswaldu:

V Jeníčk. Lhotě: chalupníci Šimon Křemen č. 18 a Vojt. Švejda č. 22 platili daní po 9 zl. 47 kr., 4⅞ d., s vypadající robotou ruční 3 dni v týdnu celoročně.

Ve Stoklasové Lhotě: Václ. Dvořák č. 1, Mat. Kuldan č. 2, Jan Voráček č. 3, Vojt. Křemen č. 7, Pavel Prokop č. 8, Jakub Cabal č. 9, Jan Šíp č. 10, Mart. Pudil č. 12 platili (1773) daní 27 zl. 9 kr., 5⅙ d., Václ. Uhlíř č. 4: 21 zl. 9 kr., 5⅙ d., Jan Adámek č. 11: 24 zl. 9 kr., 5⅙ d. Všem vypadá povinnost robotní 3 dni potažní a 1 den letní v týdnu.

Pohromy vylíčené nedovolovaly většinu vzrůstu počtu usedlých, proto vesnice zdejší stále byly malých rozměrů. Vedle gruntů selských byly ve vsích dominikální chalupy, kde bydleli různí podruzi, drobní řemeslníci a nádeníci. Teprve koncem tohoto století mnozí se na chalupách zakupovali, čímž vznikly chalupy rustikální a také více nových domků postaveno. Na tyto nové usedlosti vnesena byla povinnost pěší roboty a jiné různé závaznosti. V Polánce býval jen panský dvůr, nová hospoda „U dubu“, na níž

jmenuje se (1777) Jan Lis a chalupa Matěje Hřebíčka, ale roku 1787 jmenuje se tam už 18 čísel, vzniknuvších rozprodáním dvora panského. Mezi usedlými na nových chalupách připomínají se horníci, kteří našli práci na stříbrných dolech v Košíně a v Moravci. Košínské doly byly již v úpadku a jich vedoucí Jan Schindler (ještě r. 1778 „Oberbergverwalter“) ujal správu dolů Ratibořských, roku 1792 podepisuje se Edler von Schindler, Bergrat a roku 1800 jako rytíř ze Schindlerů, kdežto dolování v Moravci a správu omezeného dolování v Košíně vedl „štajgr“ Jan Schrimpf a také listiny vydané od „Koschiner Bergamt zu Morawetz“ podepisuje (1800). O Schrimpfovi bylo již psáno.

Jako horníci jmenují se v Polánce Vít Hrstka, jenž roku 1794 oženil se s Kateřinou, dc. Jana Zavadila, Jan Dvořák, svobodník, Mart. Kutenberger, v Jeníčkové Lhotě (1778) Jos. Koželuh, který měl za ženu Annu dceru Pavla Broučka, Jan Berka, syn chalupníka Fr. Berky, Jos. Dvořák a j. v.

Haldy z dolů přímo na severním konci vesnice Košina vedle silnice teprve v posledních letech rozvezeny, hlavně k přestavbě silnice. Tato silnice, zvaná odedávna Linecká, vedla v starých dobách mimo Tábor přes Čekanice k Moravci, vesnicí do kopce „v Hájků“, k Sudoměřicům a odtud přes Mitrovici, aby se uhnula kopcům u Miličina. Již dávno se jednalo o upravení směru silnice, jak patrně z podání Táborských roku 1680, kde navrhuje směr silnice od Náchoda „nad chobot k božím mukám cestou starou dolů pod trávníky klokotskými do údolí až k potoku pod valchou, k Hradské bráně a dále z města podél řeky do Starého Tábora“. Po hrázi jordánské svedena teprve roku 1753 přes Náchod a Košínem přímo přes louky, jak dosud patrně, u Moravce svedena přímo od Rzavé do Sudoměřic mimo Moraveč. Dostavena byla teprve roku 1811 a o mnoho let později přeložen směr její oklikou u Košina k docílení mírnějšího stoupání. Silnice tato přinášela mnohým okolním lidem výdělek i po svém dostavení.

Až do zavedení železniční dopravy projížděly tu četné povozy formanů, jimž mnozí jako přípřežníci či „foršponi“ pomáhali těžší náklady do vrchu vytáhnouti. Formani byli také dobrými zákazníky kovářů a zájezdních hospod na Kohoutě, v Moravci a Sudoměřicích. Mýto vybíráno bylo v Táboře a v Sudoměřicích až do jeho zrušení r. 1900 a právo mýto vybíratí bylo pronajímáno. Před jeho zrušením vybíral mýto v Sudoměřicích (z povozu 2 kr.) obchodník K. Polák, závory byly dole ve vsi u rybníka proti hospodě. Po zrušení mýta bylo zvýšeno jízdné železnicí, takže z Chotovin platilo se pak do Tábora 15 kr. místo dosavadních 13 kr. V posl. letech (1932) silnice přestavena k lepší sjízdnosti pro motorová vozidla.

V Sudoměřicích byla také stanice státní pošty už v 17. stol. Jako poštovník jmenuje se koncem 17. stol. Matěj Angermayer, pozd. „ze Strembergu“. Byl synem Jiřího Angermayera, poštmistra bystrického. Měl dům v Táboře (1677) po smrti Jiřího Tancera, jehož dceru Evu měl za manželku. Byl důchodenským písařem a r. 1693 vzdal se služby té a propuštěn „s vinšováním jemu mnoho štěstí k nové službě poštmistrovskej v Sudoměřicích“. Otec jeho právo k službě poštmistrovskej, propůjčené od hrab. Paara, nejvyššího poštmistra, kšaftem převedl na syna Karla nebo Matěje. Později byl sudoměřický úřad poštmistrovský ve svobodnické rodině Čeňkové. Fr. Čeňk, svobodník, držel poštovský statek č. 16. Jako postilion jmenuje se (1791) svobodník Jan Babůrek (v č. 16), který měl za manž. Marii Hájkovou a Václav (1795), jenž si vzal Annu, dceru Jos. Vatrša, mlynáře pod Borotínem. Snad to byl postillion Babůrek, jenž odepřel jeti s císařem

Josefem. Na cestě směrem ku Praze porouchal se vůz, s nímž jel císař Josef II. Ten, v důstojnickou uniformu oblečen, došel do Sudoměric pěšky a žádal marně v poštovském dvoře povoz k další jízdě. Postillion mu ve mazal vůz na „hofritt“.*) Teprve po naléhání poštmistr Čeněk nařídil zapřáhnouti do lehčího vozu pro „kurýra“, za něhož se císař vydával. Postillion jel úmyslně pomalu a přes kamení a zlobil se, že takto přijde o dukát, který mohl od „hofrittu“ dostat. Císař se ptal, jedná-li se mu tak o ten dukát; když starý postillion přisvědčil, dal mu císař dva dukáty a už byla jízda dobrá. Teprve, když stihli porouchaný a již opravený první vůz, císař přesedl, aby pokračoval v jízdě k Voticům. Dříve dal se ale postillionovi poznati a daroval mu ještě třetí dukát.

Hospoda panská v Košíně po znovuzřízení silnice byla přestavěna. Prvně jmenuje se po r. 1700 „u černého kohouta“. V 17. stol. vystřídalo se tu více šenkýřů. Roku 1651 Václav, později uvádí R. Hrdlička**) jako šenkýře Andresa Primona se ženou Markytou (1658-1667), Michala (1673) Dobiáše (1674), Václava (1678) a Ludmilu Raškovou (1680). — Roku 1692 Antonín Madetto (pův. Vlach) z Tábora žádá, aby bez újmy práva městského do Košína na hospodu za hostinského byl licentirován, ale už roku 1695 jest šenkýřem na nové hospodě „Zavadilce“ u Čekanic. R. 1699 byl v Košíně šenkýřem Josef Lonk (ještě 1712), jehož nástupcem asi byl r. 1714 jmenovaný Václav Mertl, který při hospodě užíval 12½ str. polí a luk na 1 fůru sena. Při hospodě byla též chalupa, kde se vystřídalo více nájemníků.

V 2. polovině 18. stol. byl počet usedlostí (dle tehdejšího starého číslování):

V Chotovinách: Čís. 1. zámek — 2. fara — 3. škola — 4. hospoda — 5. hrnčíř — 6. Pavel Holý, chalupník — 7. Jakub Chamra — 8. Matěj Dvořák — 9. Pavel Slunečko, tkadlec — 10. M. Polánecký, kovář — 11. Jiří Koželuh, chalupník — 12. Jos. Chotovinský — 13. Žofie Kovanická — 14. Vojt. Kropáček — 15. Mart. Pavelka — 16. Mart. Polánecký — 17. Jos. Švejda — 18. Jan Teplo — 19. pastýř — 20. ovčák.

V Polánce: čís. 1. dvůr — 2. Mart. Hřebíček, chal. — 3. hospoda.

V Košíně: čís. 1. Václ. Macek, pastýř — 2. Jak. Doležal — 3. Vojt. Borkovec — 4. Jos. Bednář — 5. Jos. Novotný — 6. Vojt. Matyš — 7. Matěj Tutr, zedník — 8. Jak. Halama — 9. Václ. Krejčí — 10. Martin Halama — 11. Karel Cikhart, mlynář — 12. hospoda „na Kohoutě“ — 13. Jan Studenovský, zedník — 14. Hajný.

Ve Vrážné: čís. 1. čeledín — 2. dvůr — 3. Pavelka, chalupník — 4. šenkýř — 5. hajný.

V Moravci a Rzavé: č. 1. Jiří Hlubocký — 2. Václav Šerpán (Šerbaum) — 3. Mart. Hlubocký — 4. Jan Miňha, chalup. — 5. Jan Dvořák, chalup. — 6. Jan Zrzavecký, chal. — 7. Vojt. Bílý, chal. — 8. Václ. Kudrna, kovář — 9. Mat. Sviták, chal. — 10. dvůr — 11. Jos. Zrzavecký, chal. — 12. hajný — 13. Vojt. Tkadlec — 14. pastýř — 15. Václ. Frantl — 16. hospoda — 17. pila — 18. pokrývač.

*) Jízda s členy císař. dvora.

**) „Staré i nové letopisy tábořské“ sv. 24.

V Sudoměřicích: Č. 1. Fr. Wohl, šenkýř — 2. Jan Svatoš, kovář — 3. Jos. Vesecký, řezník — 4. dvůr, Jan Šiška, šafář — 5. Václ. Janoušek — 6. Jan Trpka — 7. Jan Štástka — 8. Pavel Turek, chal. — 9. Jak. Prchlík, sedlák — 10. Mart. Rak, sedl. — 11. Jan Kukla, sedl. — 12. Mik. Křemen, svobodník — 13. Mat. Rak — 14. Jan Zeman, tkadlec — 15. Mat. Hamata, krejčí, svobodník — 16. Václ. Babůrek, pekař — 17. Mat. Straňák, svobodník — 18. Fr. Čeněk, poštmistr — 19. Jos. Tanter, šenkýř — 20. Jan Bransteil, hajný — 21. Jan Šetek, mlynář — 22. Mat. Kukla.

V Zahoříčku: Č. 1. Václ. Křemen, svobodník — 2. Václ. Stibor, tkadlec — 3. Pavel Křemen, svobodník — 4. dvůr, Jak. Pruša, šafář.

V Sedlečku: Č. 1. Frant. Váňa, sedlák — 2. Jos. Mareda, sedl. — 3. Josef Fürhaupt — 4. Jan Kukla — 5. Tom. Křemen — 6. Jiří Křemen, svobodník — 7. Martin Křemen, svob. — 8. Jakub Křemen, svob. — 9. Vaverka, sedlák — 10. Jos. Troják, sedl. — 11. Jos. Dvořák, sedl. — 12. Tomáš Zrzavecký — 13. Červenka, sedlák — 14. Berka, sedlák — 15. Jak. Musil — 16. Pavel Kadlec.

V Jedlanech: Č. 1. Dvůr Jíšov — 2. myslivna — 3. Václ. Mrzena, mlynář — 4. Václ. Cibulka, sedlák — 5. Mart. Vobořil, sedlák — 6. Mat. Chamra, krejčí — 7. Jak. Procházka, chalupník — 8. Jak. Plech, sedl. — 9. Jak. Matyš, sedl. — 10. Jan Prchlík, sedl. — 11. Jan Klejna, sedl. — 12. Josef Šanda, sedl. — 13. Jan Šanda, sedl. — 14. Jan Kuna, sedl. — 15. Jak. Prchlík, sedl. — 16. Mat. Dvořák, sedl. — 17. Jan Novotný — 18. Josef Borkovec — 19. Slunečko, krejčí — 20. hospoda — 21. mlynář — 22. Jiří Ruth, zedník — 23. kovkop — 24. hajný.

V Beranově Lhotě: Č. 1. Jan Vobořil, sedl. — 2. Pavel Halama — 3. Jan Krejčí — 4. Pavel Vališka — 5. Václ. Sviták — 6. Pavel Krupka — 7. Jan Slunečko — 8. Mat. Pavelka, pastýř — 9. Mat. Nekovář — 10. Mat. Procházka — 11. Jan Florián — 12. Mat. Němeček, tkadlec.

V Broučkově Lhotě: Č. 1. Pavel Kocourek — 2. Pavel Brouček — 3. Jiří Zachariáš — 4. Mart. Doležal — 5. Pavel Zachariáš — 6. Jiří Zavadil — 7. Jan Linhart — 8. Ondřej Čech — 9. Audičovský dvůr.

V Jeníčkově Lhotě: 1. Residence, dvůr — 2. Jak. Zavadil, krejčí — 3. Frant. Berka, chal. — 4. Václ. Polánecký, sedl. — 5. Mart. Šohaj, chalup. — 6. Jak. Zeman, sedlák — 7. Mat. Sedloň, svobodník — 8. Jan Sedloň, svobodník — 9. Jak. Voleman, sedl. — 10. Jiří Sedloň, kovář — 11. Jan Svoboda, tkadlec a Frant. Mrzena, mlynář — 12. Jan Vilim — 13. Jak. Volf, kovář — 14. Vavř. Kalivoda, pastýř — 15. Měšický panský dvůr — 16. Fr. Kubec čili Novák — 17. Pavel Zachariáš, chal. — 18. Vojt. Švejda, chal. — 19. Frant. Volf, chal. — 20. Frant. Troják, chal. — 21. Václ. Tichý, chal. — 22. Vojt. Švejda, chal. — 23. Tom. Heraut, sedl. — 24. Frant. Míka, sedl. — 25. Kateř. Slunečkova — 26. Jiří Sobek, šenkýř — 27. Vojt. Míka a Mart. Linhart — 28. Jak. Doležal, krejčí.

Ve Hlinici: Čís. 1. Mat. Příbyl, chal. — 2. pastýř — 3. Jos. Šakulín — 4. Jak. Hastrman — 5. Jak. Vobořil — 6. Petr Bryl — 7. Jan Plech — 8. dvůr panský — 9. Václ. Mašek — 10. hospoda — 11. Mat. Řiha — 12. myslivna — 13. Václ. Macháček — 14. Pavel Strank.

Ve Stoklasné Lhotě: Čís. 1. Václ. Kuldan, sedlák — 2. Matěj Kuldan, sedl. — 3. Jan Voráček, sedl. — 4. Vojt. Uhlíř, sedl. — 5. Jan Veselý, švec — 6. Tomáš Šíp, šenkýř — 7. Vojt. Křemen, sedl. — 8. Pavel Prokop, sedl. — 9. Jak. Cabal — 10. Jan Semrád, sedl. — 11. Jan Adámek, sedl. — 12. Mart. Pudil, sedl. — 13. Mat. Makovec — 14. Pavel Pudil, hajný.

V Záhoří: Čís. 1. Zámek, dvůr a sládek — 2. Jan Hájek, krejčí — 3. ovčák — 4. Procházka, tkadlec — 5. kolář — 6. pastýř — 7. Václav Bryl, sedl. — 8. Vít Pohořálek, sedl. — 9. Jan Hastrman, sedl. — 10. Jos. Krisacen, krejčí — 11. Jos. Kačírek, sedl. — 12. Václ. Severa — 13. Václ. Matyáš — 14. Mat. Sviták, chalupník — 15. hospoda — 16. Bredera, krejčí — 17. Novák, chal. — 18. Polánecký, kovář — 19. Dvořák, švec — 20. Cikhart, mlynář — 21. Kačírek, krejčí — 22. Václ. Vališka, chalupník.

V Lideřovicích: Čís. 1. Dvůr panský — 2. Mat. Novák, chalup. — 3. Jos. Miňha, chal. — 4. Mrzenka, podruhně — 5. Vavř. Mika, chal. — 6. Jan Novotný, sedlák — 7. Jan Pohořálek, chal. — 8. Mart. Pokorný, chal. — 9. Jos. Bílý, sedlák — 10. Jiří Bredera, mlynář na Lapáčku.

O jednotlivých usedlostech bude ještě pojednáno.

Farnost chotovinskou spravoval od 19. července 1772 Frant. Schmidt, od r. 1792 vikář traktu jistebnického. U něho v Chotovínách vychován byl jako hoch jeho synovec Novák, pozdější arcibiskup. Jako kaplani působili zde Fr. Leeder, od 12. října 1773 Mich. Müller, od 18. listop. 1775 Jan Schmidt, od 20. srp. 1778 Kar. Fuka, od 12. června 1780 Adam Svoboda, od 23. února 1791 Ignác Otto, pozdější zdejší farář.

Kardinál Migazzi staral se, aby poddaní mohli na vesnicích zůstat a proto brzy po převzetí statků umožnil téměř všude na svých vesnicích stavění domků a někde (Moraveč, Kakanov a Polánka) vznikly parcelaci dominikální půdy t. zv. „familie“, zvláště v **Polánce**. Tamní dvůr panský, k němuž koncem 17. stol. ze zaniklých gruntů pozemky svedeny a r. 1703 budovy postaveny, byl sešlý, také asi užitek byl nepatrný a proto rozhodnuto „ten na panství chotovinském vynacházející dvůr Polánku následujícím způsobem vyzdvihnouti a to tuze sešlý stavení docela zrušiti, místo toho na téměř určitém místě 12 nových domků vystavět nechati a všechny při tom dvoře užívající krunty mimo lesů, pastvišťat a těch dvou rybníčků a za tím druhým rybníčkem ležící loukou do dvanácti stejných dílů rozdělit nechati, z toho jednomu každému domku 11 strychů vorných polí a 1½ str. lučního s tím závazkem dáno býti má, že ty o to se hlásící a od nás přijmutí noví domkářové na tom vyměřeném place jednu po druhém dle předepsaného způsobu řádný domek vystavět nechají.“ Tak vznikla řada nových domků. Tito t. zv. familianti platili úrok z gruntů do důchodu ročně z polí po 1 zl., z luk po 2 zl. za každý strych a místo naturální roboty 4 zl. ročně.

Tak knihuje si č. 1 r. 1779 Fr. Homolka, havíř (později Václ. Kratochvíl), č. 2 Vít Hrstka, havíř (1778) s manž. Ludmilou, č. 3 Jak. Dvořák (1796). Ten zemřel roku 1799, hospodařila vdova a r. 1805 připsána chalupa s dominikálním přidělem 11 str. polí, 1½ str. luk v ceně 250 zl. nejst. synu Jakubu Dvořákovi, jenž měl odváděti matce doživotně ročně 4 M žita, 2 M ječmena, 2 M ovsa, 1 krávu živit a zajistit podíl 50 fl., bratrům

Josefu a Václavovi po 50 fl. a každému 1 vola a sestře Anně 50 fl. a jednu krávu; chalupu č. 4 (pozd. 5) měl Václav Čechtický a prodal ji r. 1796 se 6 j. 79 sáhů polí a 1435 sáhů luk a zahrad Jak. Vendlovi z Oudičova za 500 zl. a ten zase r. 1799 Václavu Kratochvílovi za 630 fl. pro jeho dědice.

*Kardinál Kryštof Bartoloměj hrabě Migazzi.
Obraz v zámku chotovinském. Fot. R. E. Cikhardt.*

což činilo celkem 93 zl. 29 kr. a rozděleno na 8 dílů po 11 zl. 41 kr. mezi pravidel. dědice od synů Václava, Matěje, dcer Anny, Kateřiny, Marjány, Barbory, Josefa a vd. Magdaleny.

Nezletilé děti Marii, Barboru a Josefu do schopnosti služby měla u sebe mít a podíly jejich a bratra Matěje do sirotčí kasy složit. Poněvadž ale Kateř. Šandová zemřela se zanecháním dítek Šebestiana, Karla a Klary a její nápadník Václav Brázda za otce dětí se ohlásil a o ně se staral, převedena chalupa vlastnicky na tohoto. Na č. 8 (9) zakupuje se jako „familiarant“ Jan Dvořák, havíř (1778), později hospodařil syn Josef. Čís. 9 (14) knihuje Frant. Lis, zedník (1796). Ten společně s manž. Barborou směnil chalupu s Janem Holým z Hlinice. Čís. 10 měl a r. 1778 zaknihoval familiarant Váci. Šembera, havíř, na č. 11 (10) Jan Petráň (1778) havíř s manž. Kateřinou a od r. 1808 syn jeho František, který dosud hospodařil na Brilovské chalupě v Hlinici. Č. 12 (13) byla pastouška, na čís. 13 (8) jako familiarant havíř Jan Vlasák (1796), čís. 14. Jiří Hrstka, po něm Vít a 1801 postupuje synu Jiřímu Hrstkovi, s polovicí užitku otcí. Čís. 15 vzniklo později; r. 1796 knihuje Vít Procházka zákup místa k vystavení chalupy i na dvoreček 82⁰ a zahrádku 122 sáhů při placení ročně 6 zl. úroku z gruntu.

Tak dostal se pak na chalupu Václ. Kulveit; chalupu č. 5 (nyn. 8) zakoupil od vrchnosti se 151 čtver. sáhy pozemku Jos. Koželuh za 100 fl., které 18. X. 1792 do důchodu složil, přijav povinnost 3 zl. púletně do důchodu platiti, ale za to osvobozen od 3 dní pěší roboty; na č. 6 byl Václav Valeška, šenkýř. Dříve byla hospoda „U dubu“ — č. 10 (9) — na níž přip. se 1777 Jan Lis, později Frant. Lis; čís. 7 Mat. Hříbek, havíř, knihovník, zákup r. 1778, později jmenuje se zde rod Šandů. Dne 11. ledna 1828 zemřel Jan Šanda, domkář. Chalupa byla ve špatném stavu, při ní zahrada 530 čtver. sáhů, odhadnuto na 100 zl. C. M. Nejstarší syn Václav byl marnotratník a nemohl zapraviti dluhů, proto dědila nejst. dcera Kateřina s povinností zaplatit dluhy, funerální outraty, jež vdova Anna založila a k pohledávání měla 2 zl. 3 kr., právní taxy a štemple 2 zl. 15 kr., za kontrakt po zemř. dlužníku 2 zl. 13 kr.,

Podobně vznikly dominikální familianty v **Moravči**. Tam udělány díly po 30 M polí, 5 měr luk od dvora tamního a kromě toho dáno pastviště 42 měr ke společnému užívání. Místo na chalupu bylo zdarma a roční činže byla z míry polí 1 zl. 15 kr., z luk 1 zl. 30 kr., což činí roční činži z takové „familie“ 45 zl. Tak vznikly a knihovány jsou familie: č. 23. Frant. Novák (1796), po něm syn Tomáš; č. 24. Frant. Čechtický (1796), od r. 1807 za knihován také přínos věna manž. Anny roz. Novákové 100 zl.; čís. 25 Vojt. Severa (1796), č. 26 Antonín Klejna (1797), čís. 27. Josef Klejna, č. 12. Jan Florian (1796), č. 28 (20) Frant. Doležal.

Ve **Vražném** byly familie po 30 měrách polí, 6 m. 2 mx. luk a společné užívání pastviny pod 50 měr. Tak vznikají familianti Jos. Jelínek, Jiří Mráček, Jan Holas, Pavel Lanský, Mart. Chotovinský, Jan Mašek, Václav Holej, Václ. Čechtický, z nichž některé familie vrchnost schválila až později.

O ostatních chalupách v **Moravči** zmíním se krátce:

Č. 1. v Zrzavé měl od 17. stol. rod **Hlubockých**. V druhé polovině 18. stol. hospodařil zde Jiří Hlubocký a po něm syn Václav. Usedlost měla (1787) 16 jiter 1289[□] polí a 3 j. 1480 sáhů luk. Dědičný zákup za 155 fl. rýn. zapsán r. 1787. Manželka jeho byla Kateřina roz. Dvořáková a bratr Pavel Hlubocký (manž. Kateřina, dcera Václ. Dvořáka) byl (1785) hajným, Magdalena Hlubocká provdána za zedníka Lisa. Roku 1815 odstoupil Václav Hlubocký „skrze věk a těžkou prací sešlý“ usedlost synu Janovi v ceně 1068 fl. 43 kr. s povinností převzetí dluhů a podělení sourozenců. — Číslo 2 držel rod **Šerpánů** (dř. psán Scherbaum i Šerbaum) a to koncem 18. stol. Václav Šerpán, který r. 1787 zapisuje dědičný zákup usedlosti a při ní 31 jiter 628 sáhů polí, 4 j. 866 sáhů luk a 2 jitra 266 sáhů lesa v ceně 188 fl. rýn. Po něm hospodařil syn Jan s manželkou Annou rozenou Vobinuškovou a r. 1813 postoupil hosp. s osetím, 2 vozy, 2 pluhy, 2 brány, rádlo, k tomu plužní kolečka, 2 koně, 2 voly, jednu krávu, 1 jalovici, se vším nářadím v ceně 870 zl. synu svému Janovi. Před r. 1800 bydlil zde také krejčí Fr. Marek, poddaný červenolhotecký. Jan Šerpán roku 1817 postoupil bratru Jakubovi kus gruntu neužitečného „z lásky bratrské bez všeho zá kupu“ 400 sáhů, aby na svůj náklad domek si vystavěl a zahrádku udělal. Tak vznikla chalupa č. 22 (nyn. 3), kterou r. 1821 ujal syn Jakubův Václav Šerpán v ceně 400 fl. vid. č. v podílech splatných po 90 zl. pro sebe, bratry Tomáše, Josefa, sestru Marii a 40 zl. rodičům na přilepšení. Selský grunt č. 2 prodal Jan Šerpán roku 1817 v sumě 8 tisíc zl. Janu Procházkovi, po němž r. 1849 ujímá jej v ceně 2145 fl. C. M. syn Jan Procházka. Číslo 3 byla chalupa od gruntu Hlubockých, na ni Martin Hlubocký a již 1777 Václav Lis, který se sem přiznal.

Roku 1787 zapisuje Václav Lis dědičný zákup se 4 j. 913 sáhy polí a 1 j. 408 sáhy luk v ceně 39 zl. rýn. R. 1804 prodal chalupu svému bratranci Janu Lisovi v ceně 1430 fl. s převzetím dlužného kontribučního obilí od r. 1797 t. j. 2 míry 3 věrt. 2³/₄ mxl. žita, 2 M. 3 mx. ječmena a 3 M. 1 v. 1/2 mx. ovsa. Roku 1808 Václav Holý vyměnil za tuto chalupu v ceně 1700 zl. s Janem Lisem svoji v Zahoří č. 7 i s pozemky ceněnou 1795 zl. Václav Holý prodal hned (1808) chalupu v Moravči za 1860 zl. Václavu Zrzaveckému. R. 1844 odstoupil Václav Zrzavecký usedlost dceři Marii, ovdovělé Volemanové, nevěstě Jos. Fluska ze Zárybničné Lhoty v ceně 516 zl. stří. Ta převzala dluh 300 zl. (čili 54 zl. 3 kr. stříbra) na kupní cenu Václavu Holému, pro sestru Kateřinu podíl 19 zl. 19¹/₅ kr., Marii 11 zl. 51³/₅ kr.,

vdově Zrzavecké na manžel. podílu k užívání 30 zl. 46²/₃ kr., na srážku nástupnické ceny ještě před kopulací k ruce otce Václava Zrzaveckého 200 zl., otcovské podíly sestrám ode dne kopulace za 2 leta složiti, a to Barboře provd. Vendlové v Jeníčkové Lhotě 80 fl., Kateřině vd. Zemanové v Nemyšli 80 fl., pro sebe a svou manželku Magdalínu vyhrazuje si otec 40 fl. Čís. 4 držel Matěj Miňha (1777) a po něm Jan Miňha, který roku 1787 knihuje zákup dědičný na chalupu s 8 j. 231 sáhy polí a 1384 sáhy luk v ceně 39 fl. rýn. R. 1793 odstupuje usedlost synu Jakubovi se vším příslušenstvím za 96 zl. takto počítaných: dluh na zákup do důchodu 29 zl., zbytek 67 zl. k rozdělení po 13 zl. 24 kr. otci, svůj dědičný díl, sourozencům Janovi, Veronice a Dorotě. Dle dědické pořádnosti (1814) na podkladě posl. vůle z r. 1813 usedlost odhadnutá na 613 zl. 4 kr. zůstává pro syna Jana Miňhu jako hlavního dědice v podílu 406 zl. 24 kr. (štemple a taxy 9 zl. 57 kr.) a má přejmouti výplaty: bratru Janovi 13 zl. 24 kr. a půjčených 5 zl., Mar. Lenhartové 5 zl., Magdal. Kočové 3 zl., Dorotě Kačírkové 1 zl., Václ. Plocovi 1 zl. 30 kr., Krejčímu do Liderovic 1 zl. 39 kr., sestře zemřelého otce Veronice náhradu za svatební výbavu 5 zl., vdově matce Alžbětě funerální outraty 15 zl., právní taxy, štemple, od šacunku a inventáře 14 zl. 10 kr., dále má nový majitel nechat sestře Anně na podílu 30 zl., Kateřině 30 zl. a 1 krávu, svatební šaty, oběd, „vejpravu“ a truhlu; bratru Jakubovi podíl 30 zl., krávu, svatební výpravu a vyučení řemeslu; sestře Marjáně patřilo 30 zl., ale zemřela a vdova na funus položila 10²/₃ zl.; tudíž jde z jejího podílu na matku dědická částka 10 zl., na sourozence Annu, Kateřinu a Jakuba po 7 zl. 3 kr., vlastní díl po sestře 2 zl. 30 kr. se novému majiteli také odráží. — V chalupě žil také (1786) v podruží nádeník Frant. Novák, který měl za ženu dceru Jana Miňhy Annu, později měl „familií“ čp. 23., kde rod ten dále hospodařil. — Číslo 5 měl Jan Dvořák, po něm syn Jan zapisuje zákup na chalupu v ceně 39 fl. rýn. s 5 j. 288 sáhy polí a 1 j. 418 sáhy luk. Po jeho smrti hospodařil Václav Kadlec, muž dcery Anny, ale r. 1837 kromě tohoto přihlásil se za dědice nemanželský syn zemřelé dcery Alžběty a Mart. Kadlece, Václav, havíř z Příbramě.

Ježto Václav Kadlec, muž zemřelé Anny Dvořákové už zde hospodařil, vdovu Alžbětu Dvořákovou živil a po smrti pochoval, připsána mu vlastnický chalupa za odstup 50 zl. vid. Václ. Kadlecovi z Příbramě. Po smrti Václ. Kadlece zbyla vdova Magdaléna a děti Marie a Jakub, který r. 1842 ujal chalupu a prodal jí r. 1847 za 1080 fl. C. M. Matěji Bicanovi. — Číslo 6 měl rod Zrzaveckých. Roku 1787 knihuje dědič. zákup za 39 zl. rýn. s 5 j. 347 sáhy a 1051 sáhy luk Jan Zrzavecký s manž. Annou. Sestru jeho Dorotu měl Mart. Vaněra, který zde (1790) bydlil. Roku 1807 ujal hospodářství od otce syn Jan Zrzavecký v ceně 228 zl. 12kr. a dle závěti ze 16. ledna 1831 odkázal ženě své Marii nebo druhorozenému synu Janovi. Odhadnuto na 233 zl. 33 kr. — Číslo 7 držel (1777) Vojt. Bílý a po něm Pavel Kratochvíl, jenž (r. 1787) knihuje zákup v 39 zl. rýn. s 5 j. 311 sáhy polí a 2 j. 777 sáhy lučního. Roku 1797 ujal chalupu syn Matěj Kratochvíl a postoupil jí 1828 svému synovi Václavu Kratochvílovi v ceně 200 zl. — Číslo 8 byla kovárna, kterou koupil od vrchnosti r. 1796 Jakub Kudrna dědičně za 70 zl. i se zahrádkou 214 sáhů a za stavením 297 sáhů. Polovici hned zaplatil. Za ženu měl Annu Peškovou z Jistebnice. Již otec jeho Václav Kudrna zde byl kovářem a rod ten byl na více okolních kovárnách. Roku 1796 měnili kovárny Jan Kudrna z Chotovin s Jiřím Kudrnou v Moravci. Též „na Kohoutě“ byl rod ten na kovárně a r. 1800 měnil Jakub

Kudrna kovárnu v Moravči za chalupu s Jiřím Kudrnou v Sedlečku a doplatek 110 fl. Roku 1806 koupil z pozůstalosti po Janu Kudrnovi kovárnu v Moravči, odhadnutou na 807 zl. Matěj Faktor, kovář z bechyňského panství, přejav všechny povinnosti a 6 zl. ročního úroku z gruntu. — Čís. 9 (n. 2) byla od konce 17. stol. chalupa Svitákovská, později (1777) hospodařil zde Tomáš Hastrman. Roku 1786 měl 6 j. 489 sáhů polí a 2 j. 252 sáhů luk. Býval také rychtářem. Dceru Kateřinu vzal si Karel Linhart (pacovský poddaný), též byl zde bratr jeho Pavel Linhart (1796) s manž. Marií, dcerou Matěje Němečka, ševce. Ten bydlil pak v čp. 21. — Syn Tomáše Hastrmana Josef křtí (1797) s manž. Annou (dcerou Jiří Zavadila). Jemu také přiznána chalupa (1818) s hosp. budovami, spolu 2 voli, kráva, vůz, pluh, brány, řezací stolice, obilní a trávni kosa i ostatní nářadí v ceně 500 zl. po srážce funerálních outrat 34 fl. 44 kr. s povinností dědičných podílů 262 zl. Ale již roku 1824 postoupil usedlost „skrže tělesnou churavost a peněžité nedostatky“ stršimu synu Janovi v ceně 200 zl. C. M., v čemž jest 40 zl. bez úroků podíl bratru Josefovi, po 40 zl. sestrám Marii, Kateřině a Anně. Roku 1847 prodal Jan Hastrman chalupu za 1400 fl. C. M. manželům Jakubu a Kateřině Kadlecovým. — Čís. 10 byl dvůr panský. Roku 1785 přip. se tu Václav Kratochvíl s manž. Kateřinou, později Matěj Novotný, šafář s manž. Dorotou, 1791 Anna Novotná, šafářka (snad matka) a 1795 křtí Jan Klejna, šafář a jeho žena Dorota, dcera J. Novotného. Také bydlil zde Jan Schrimpf, vedoucí dolování stříbra (oberštajgr). — Čís. 11 (n. 18) měl Josef Zrzavecký a po něm syn Josef, který zapisuje zákup za 39 zl. r. dědičně na chalupu se 7 jiter 921 sáhy polí a 1 j. 930 sáhy luk. Ten nemoha pro sešlost věku hospodařit, postoupil r. 1795 chalupu nejstaršímu synu Josefovi ve 128 zl. 30 kr. a to: dluh ze zákupní jistiny do důchodu 25 zl. 30 kr., pro rodiče 24 zl. 30 kr., zbytek jako dědičné podíly dětí po 13 zl. 5 kr. Josefovi, novému hospodáři, Matěji, Václavovi, Marii, Kateřině a Anně. Roku 1815 vyměnil Jos. Zrzavecký chalupu s Magdalenou vdovou Rakovou pro jejího syna Václava Raka za grunt č. 1 v Sedlečku za 800 fl. ve víd. vejrunku; polí tehdy bylo 7 jiter 921 sáhů, luk 1 jitro 200 sáhů, zahrad 200 sáhů a louka, kterou Zrzavecký od Kostky z Borotína za 750 fl. koupil. — Čís. 12 byla panská chalupa, koncem 18. stol. jmenuje se zde Mat. Slunečko, hajný Mart. Kurka s manž. Marií Magdalenou, dcerou Fr. Peroutky, jako „familiarant“ hospodaří zde později Jan Florián, který měl za ženu Ludmilu, dceru Václava Šerpána a krejčí Jan Šerpán zde bydlící měl Annu Floriánovu. Jak patrno, byly místní rodiny velmi zpřízněny. — Čís. 13 držel Vojt. Kadlec s 5 j. 460 sáhy polí a 1 j. 456 sáhy luk. Po jeho smrti dědici Václav, Josef a Matěj postoupili chalupu r. 1811 Jakubu Koželuhovi se všim příslušenstvím za 113 zl. 42 kr. V ceně té byly i funerální útraty 4 zl. 3 kr., dluh do důchodu 9 zl. 20 kr., za kontribuční obilí 2 zl. 45 kr., za vrchnostenské obilí 5 zl. 8¼ kr., podíly Josefovi, Matěji a Václavu Kadlecovým po 13 zl. 21¼ kr., matce Kateřině na funus 13 zl. 21¼ kr., zákupní jistina do důchodu (od roku 1787) 39 zl. Dále má nevlast. bratru Matějovi truhlu na šaty, Josefovi 3 míry žita neb ječmene odvésti, z pozemků císař. daně, lifrunky, magaciny, transporty a foršpony sám ze svého vybývati, jakož „i jiné povstat mohoucí daně a břemena“ sám nésti, zvláště ale do důchodu při sv. Havle 52 kr. víd. m. ouroku platiti, vrchnosti roboty týdně se statnou osobou a nářadím na každý rozkaz 1½ dne ruční konati. Všechn popel do vrchnostenské flušárny a ne jinam proti mírné ceně spravedlivě odváděti, vrchnostenské

magaciny proti té od pána země vyvrhnutého platu darmo dovážeti a všechno to konati, co urbaniální povinnost na ten grunt ukládá; panu faráři určité platy, jakož také pomoc. kantorovi dodávati a slovem vše veřejné a obecné povinnosti konati a vybejvati, posledně ale i povinnost každého držitele té chalupy jest dle prvopočátečního kontraktu vše tam vyměřené povinnosti konati, ouřadu poslušný a věrný býti, vši škody se chrániti, od zvěře neb ryb chytání se zdržovati, tu chalupu bez vědomí ouřadu neprodati a se jako věrný poddaný chovati. Jest to věru hodně povinnosti a také patrně již z knihovaných povinností, že tehdy (v době napoleonských válek), mnohá nová břemena k účelům válečným na osedlé uvalována, a bylo na to zde pamatováno. Jakub Koželuh odstoupil hned chalupu od 1. ledna 1812 v ceně 330 fl. synu Janu Koželuhovi, po němž dle dědické pořádnosti z r. 1827 dědil Josef Koželuh s povinností výměnku matce Marii a podílů sirotkům Janovi, Marii a Anně. — Čís. 14 pastouška, kde jako pastýř obecní žil (1780 a později) Jan Valhvoda s manž. Marií Magdalénou, dcerou Jana Šaláta. Také jmenuje se pastýř Jan Podhradský, jenž měl za ženu Annu, dceru zdejšího Frantla. I více podruhů zde bydlilo. Číslo 15 měla rodina Frantlova. Roku 1777 byl zde Václav Frantl, který knihuje (1787) dědičný zákup za 39^z zl. rýn. na chalupu a při ní 6 jiter 1229 sáhů polí a 2 j. 1323 sáhů luk. R. 1790 odstupuje usedlost synu Martinovi v ceně 99 fl. Ten měl za ženu Annu, dceru po zemř. Jakubu Holasovi z Radkova. Roku 1821 ujal od otce chalupu syn Václav Frantl v ceně 1000 fl. víd. Po smrti tohoto dle odkazu z r. 1836 měla hospodařiti vdova do zletilosti syna Františka, na něhož vlastnické právo přešlo (1842). Ale již 28. května 1844 František Frantl zemřel; zbyla vdova po něm Barbora a dědil syn Václav Frantl v ceně 660 fl. 13 kr. str. — Číslo 16 byla hospoda dominikální. Založena byla koncem 17. století po zániku velké hospody u Zrzavé. R. 1713 byl na ní Pavel Záplata a koncem 18. stol. šenkýř Jos. Hofman, který prodal ji (1786) se 17 str. 2 v. polí a luk na 2½ fúry párové sena se svolením vrchnosti Janu Mertlovi. Ten měl za manželku Kateřinu, dceru Víta Láši (1793). Jako podruhů vystřídal se zde více rodin. Před 100 lety přešla hospoda na rod Penků. Dokud jezdili formani, měla hospoda svůj význam, byly zde prostorné stáje a kůlny na ohraženém dvoře. Nynější stavba jest z r. 1899 po velkém požáru. — Čís. 17 byla panská chalupa, někdejší pila. Roku 1719 zemřela Anna, žena Jana Kalaše z moravecké pily. Koncem 18. stol. jako podruh byl zde Frant. Bukvaj s manželkou Annou po zemř. Jakubu Studenovském. Týž r. 1796 koupil chalupu za 53 fl. se zahrádkou 105 sáhů. Roku 1803 směnil Bukvaj svou chalupu s Václavem Míkou z Liderovic za jeho chalupu čís. 9 a přidal mu 500 fl., povinnost restu obilí 28 měř 4 mx. žita, 15 měř 2½ mx. ječmena, 22 m. 13½ mx. ovsa a ještě dlužnou zákupní cenu 23 fl. platiti. — Čís. 18 patřilo rodu Eichlerů. R. 1794 převzal Petr Eichler se svolením vrchnosti svoji zakoupenou chalupu neb pohodnici (Wasenstelle), jež s komorami, stáji, síní a kurnikem tvrdou krytinou opatřena byla na zakoupeném gruntu nedaleko Žilánského rybníka za 1000 zl. Polí bylo 4 jitra 28 sáhů, luk 871 sáhů a zahrada 237 sáhů. Roční úrok do důchodu byl 4 zl. Pohodný musil zdarma svou práci velkostatku konati, zato měl ale deputát, a to od statku záhořského a výreckého 6 str. žita, od chotovinského 2 str. ječmena, 2 věrt. ječmena a 2 věrt. hrachu.

— Čís. 19 jest novějšího původu. Roku 1838 zapisuje je Dorota Novotná, provdaná Babůrková, ježto Pavel Novotný, který chalupu 1786 v

zákupní ceně 30 fl. C. M. držel a bez poslední vůle zemřel, zanechal oné Dorotě, ona pak ji z kamene místo staré sešlé postavila s povolením ouřadu a od strany obce na jiném obecním místě, s podíly bratru Frant. Novotnému, sestře Marii provd. za Jos. Kyptu z Hoštic a Barboře provd. za Mat. Kyptu z Prudic, kteří všichni vybyti. — Číslo 20 stavěl Jos. Miňha, který r. 1796 knihuje zákup panského místa k vystavění chalupy, zahrádek 44½ sáhů a 12 sáhů při roční činži z gruntu 4 zl. — Čís. 21 stavěl Václav Pilař (Pilařík), tesař, který měl za ženu Annu roz. Hájkovou (přip. 1786). Roku 1796 knihuje teprve zákup místa s dvorkem 47½ sáhů a zahrádkou 21 sáhů při roční činži z gruntu 4 zl. — Čís. 22 chalupa od statku Šerpánovského, o níž již bylo psáno. — Číslo 29 (n. 22) zapisuje (1807) v ceně 40 fl. Jakub Slunečko chalupu při gruntě Jana Zrzaveckého stojící, sám domek postavil i zahrádku 6° dlouhou a 3° širokou jako podíl své ženy Kateřiny roz. Zrzavecké dostal. Roku 1825 odstupuje chalupu Janu Slunečkovi v sumě 80 fl. — Chalupu „na Ostrovech“ (č. 7 n.) měl Josef Dvořák a prodal (1828) polovinu chalupy za 70 zl. manž. Josefu Šustrovi a Anně roz. Dvořákové. V ceně byl i podíl, na nějž prodávající hned roku 1815 od Jakuba Studenovského Anně Šustrové patřící podíl 40 zl. obdržel. Nová polovina (pod čp. 9) připadla pak Leopoldu Šustrovi.

Tím nastiněn poněkud pohyb v držbě jednotlivých chalup s označením tehdejšího číslování domů.

Poměrně velmi vzrostla vesnice **Hlinice**, kde poddaní zakupovali si stavební místa.

Číslo 1 držel v 2. pol. 18 stol. Jakub Voleman, 1787 vkládá zákup usedlosti za 39 fl. rh. s 5 j. 977 sáhy polí a 2 j. 155 sáhy luk. Usedlost pro sešlost věku odstoupil Mat. Brillovi, který měl za manž. Annu dceru Volemanovu. Vdova po Volemanovi Anna zemř. teprve r. 1803 v stáří 82 let. Brill prodal chalupu r. 1806 Fr. Petráňovi za 500 zl., z čehož polovina zůstala jako hypoteka upsána na chalupě. Když r. 1808 Petráň dostal chalupu po svém otci Janu Petráňovi v Polánce č. 11, pustil, nemoha obou živností držeti, hlinickou chalupu r. 1809 Janu Brillovi, synu po zemřelém Mat. Brillovi, s povinností všech břemen a výplat sestrám Magdaleně a Kateřině po 150 zl., každé 1 krávu a svatební výbavu a matce 100 fl. Dle pořádnosti z r. 1809 (zaknih. 1821) po zemř. Mat. Brillovi a Kateřině (zemřelé 18. září 1811) ujal Jan Brill s manž. Magdalenou tuto usedlost se vším přísl., 2 voly, náradím, i se všemi grunty, 16 měr 12 mx. polí a 6 m. 3 mx. luk „tak jak nebožtík otec Matěj Brill kšaftoval“, a sice v ceně 400 fl. neb dle kursu 171 fl. 40 kr. víd. č. Rod Brillův býval dříve na chal. č. 7 st. a potomci dosud žijí v Táboře. Mat. Brill, o němž zde psáno, byl ke konci života rychtářem a zemř. 1808 v stáří 50 let. — Číslo 2 byla obec. pastouška, na níž jmenuje se r. 1785 pastýř Jos. Pokorný s manž. Terezií, také byl zde Jos. Macháček (1788), který měl za ženu Dorotu Mrzenovou; v 1. pol. min. století upravena pastouška pro školu, o čemž zmíním se později.

Na čís. 3 snad po Šakulínovi byli manželé Václav a Anna (roz. Borokovcová) Studenovských (již r. 1777), kteří vkládají do knih zákup v ceně 39 fl. rh. s 5 j. 773 s. polí a 1 j. 1392 s. luk. Současně byl zde tkadlec Jan Studenovský (1787). R. 1812 koupili chalupu za 566 zl. 30 kr. Josef Zvára s manž. Kateřinou. Ten zemřel 14. dubna 1827 a usedlost ujala vdova s převzetím břemen a podílů dětem Františkovi, Janu, Jakubovi a Marianě

3) Archiv tábořský E Ia č. 6 fol. 448.

po 27 zl. 25 kr. R. 1842 postoupila chalupu synu Janu Zvárovi, který měl za manželku Barboru Hrdinkovou z Balk. Lhoty. — Chalupu č. 4 měl Vojt. Hastrman, po něm syn Jakub, který zapisuje zákup gruntu v ceně 39 fl. rýn. (r. 1787) s 3 j. 1572 s. polí a 2 j. 337 s luk a r. 1790 postupuje synu Jakubovi, který měl za ženu Dorotu Chválovou. Po nich ujal usedlost r. 1832 syn Václav Hastrman v ceně 120 zl. — Na chalupě č. 5 býval Jak. Vobořil, později (již 1777) Josef Bílý, který zapisuje chalupu v ceně 39 zl. rýn. se 4 j. 1552 s. polí a 1 j. 1037 s. luk. Ten „skrže svůj sešlý věk v stavu nebyl na tom gruntě zakoupením dále hospodařiti a tak přinuceně se vidí postoupiti ji“ svému synu Josefu, který byl zedníkem, v ceně 79 zl. Ten hospodařil zde s manž. Marií Magdal., dcerou po zemřelém Mertlovi do r. 1826, kdy odstoupil usedlost šacovanou na 216 zl. Janu Komárkovi. Sňatkem s dcerou tohoto Annou přešla usedlost v ceně 240 fl. C. M. na Frant. Bartáčka. — Číslo 6., původně chalupa Brillova, přešla na Mat. Svitáka, který už r. 1777 zde hospodařil a r. 1787 zapisuje zákup usedlosti za 39 fl. r. s 5 jitry 1490 s. polí a 1 j. 1473 sáhů luk. Po něm hospodařil syn Josef Sviták. Když tento pro „velká léta a churavost“ dále hospodařit nemohl, učiněno r. 1832 právní přiřknutí pro syna Josefa Svitáka na usedlost vzatou v ceně 160 fl. C. M. Byly jako nápadnice dcery Anna a Kateřina, obě už zemřelé, takže dědicem byl by Jos. Čechtický, manžel po Anně a pozůstalá Magdalena po zemř. Kateřině Svitákové. Všichni ale byli vybavení a vyplaceni. Od r. 1846 hospodařila vdova Magdalena Svitáková. — Na chalupě č. 7. byl rod Cibulkův po Janu Brillovi. Při chalupě 5 j. 1490 sáhů polí a 1 j. 1493 s. luk v ceně 39 zl. r. jako zákup knihuje Jan Cibulka. Manželka jeho byla Dorota roz. Bílá z Moravče. Ta po smrti muže s poručníkem rychtářem Václ. Dřevem hospodářství vésti musila. Dle dědické pořádnosti od r. 1805 přešla na syna Václava v ceně 851 fl. (neb dle kursu od r. 1805 129 fl. vid. čís.). Od r. 1850 ujal usedlost syn Jan Cibulka v ceně 720 zl. — Dvůr měl čís. 8. Připomínají se zde z rodin Jak. Klejna, ovčák (1785), a Jan Vobinuška s manž. Annou (1785), Jeron. Krupka, pastýř s manž. Annou roz. Joklovou (1788), Jos. Dvořák, knecht, který měl za ženu dceru Klejnovu Barboru (1790), Mart. Borkovec, pastýř (1793). — Na chalupě č. 9 byl Václav Mašek (1770), po něm Frant. Mašek, jenž zapisal zákup chalupy (1787) s 5 j. 682 s. polí a 2 j. 450 s. luk za 39 fl. rýn. Za ženu měl Veroniku roz. Šerpánovou. R. 1807 směnili chalupu i se vším příslušenstvím a zásobami s Janem Bredou za jeho Bredovskou chalupu č. 15, ceněnou 400 fl. Maškova usedlost ceněna 1529 fl. Při ačtém smlouvy složil Breda 100 fl. a zbylo složití ve 14 dnech 400 fl., začátkem r. 1708 dalších 310 fl., do sirotčí kasy pro osiřelou Kateřinu Lisovou z Chotovin 20 fl., Anně Ferundovej z Tábora 200 fl., ke konci března 1808 odstupu 80 fl. Kromě toho bylo k zapravení kontribuční obilí, a to 8 měr 10 $\frac{1}{4}$ mzl. žita, ječmene 7 měr 8 $\frac{1}{2}$ mzl. a ovsa 6 měr 15 $\frac{1}{4}$ mzl., dále nechal si Mašek pole u Střešan pod 2 míry 4 mzl. na 1 rok, také všechny poplatky měl nový majitel hraditi. R. 1825 vyměnil chalupu č. 9, ceněnou na 878 fl. 45 kr. v., bratr Jan Breda za svoji chalupu novou č. 25 v Hlinici, ceněnou na 318 fl. 45 kr. Přejal všechny dluhy a závaznosti s doplacením bratru Janovi 358 zl. 23 kr. Také si vyměnil Jan Breda z komory světnici upravití. — Čís. 10 byla hospoda, na níž usazen Jan Holas. Vdova po něm Ludmila postoupila r. 1793 synu Janu Holasovi hospodu s 8 j. 1529 s. polí a 1 j. 1430 s. lučního v ceně 320 zl. takto počítáno: odstupující máteři 40 zl., podily pro děti Jana (nového držitele), Václava, Františka, Karla, Josefa, Jakuba a Annu

provdanou Kudrnovou po 40 zl. Z nich Jakub byl krejčím, měl za ženu Kateřinu Tutrovu a bydlil na č. 18., František kovářem (č. 16). — Chalupu čis. 11 měl Jos. Dřevo (1775), snad přímo po Mat. Říhovi. R. 1787 zapsán dědičný zákup za 39 fl. r. i se 4 j. 1527 s. polí a 2 j. 119 s. luk. R. 1790 odstoupil usedlost oceněnou na 83 zl. 30 kr. synu Václavovi, který měl za manželku Magdalénu, dceru Ondř. Kimla*). Ti r. 1810 odstoupili chalupu synu Janu Dřevovi ve 1035 zl. splatných v podílech a různých závaznostech. — Čís. 12 byla panská myslivna, na níž připomíná se myslivec Jan Jeřeta s ženou Annou (1785) a Mat. Masák (1792), který měl Janu, dceru Václ. Polánského. — Chalupu č. 13 (14) držel Václav Macháček, později syn Jan Macháček, hajný, jenž měl Veroniku Borkovcovou**). R. 1787 vkládá do grunt. knihy dědičný zákup gruntu se 6 j. 507 s. polí a 2 j. 513 s. luk v ceně 39 fl. r. Po jeho smrti ujal r. 1808 pozůstalost syn Václav s povinností výplaty podílů po 176 zl. 34 kr. sourozencům Janu, Josefovi, Dorotě, Kateřině a Anně. Dlouho nehospodařil. R. 1819 ujímá po jeho smrti chalupu bratr Josef Macháček v ceně po srážce vlast. dluhu dědičného 1000 zl. víd. m. — Na čis. 14 hospodařil Kašpar Holý s manž. Dorotou roz. Bukvajovou. R. 1788 zapisuje zákup dědič. práva na rustikální chalupu s 5 j. 1158 s. polí a 1 j. 1500 s. luk. R. 1800 postoupil chalupu synu Janovi, učiniv výměnek sobě a podíly k výplatě pro syna Matěje, vojáka 50 zl., Kateřině 30 zl. a krávu v ceně 20 zl., Anně a Josefině tolikéž***). Jan Holý odstoupil ale již r. 1809 usedlost se vším příslušenstvím i osetím v ceně 1099 zl. manželům Františku a Barboře Lisovým za jejich chalupu v Polánce (č. 9). Později (r. 1818) prodal Fr. Lis usedlost za 1900 zl. Frant. Petráňovi, po jehož smrti hospodařil a r. 1848 vlastnictví zapsal Václav Petráň. — Čís. 15 byla chalupa nová Jana Bredy, který postoupil jí r. 1795 synu Janovi, jeho manželce Rosalii a dětem s výplatou podílů sourozencům jeho Josefovi a Barboře po 50 zl. Jan Breda směnil chalupu s Frant. Maškem r. 1807. — Také zde bydlil (1788) horník Václav Hájek s manž. Terezií a později byl zde v nájmu Václav Kratochvíle s manž. Kateřinou, dcerou Jakuba Hastrmana. — V čis. 16 byl Frant. Holas, kovář (1790) s manž. Dorotou, který zapisuje r. 1796 vlastnictví na domek i se dvorečkem pod 83½ s. a zahrádkou 218 s. Každoročně platil 6 zl. úroku z gruntu do důchodu chotovinského. — Čís. 17 (josefinské I.) byla panská židovna, kde bydlil také (1790) Mat. Berka s manž. Ludmilou roz. Bervidovou. R. 1791 zakupuje chalupu za 50 zl. Jakub Arnsteiner s povinností ročního úroku 12 zl. a domek hned prodal za 50 zl. Šim. Freumannovi. Jeho synem byl Václav Hlinický, pozdější držitel domku, který měl vyplatiti a také do r. 1814 vyplatil podíly sestrám Barboře a Anně. Ti všichni byli křtěni*). — Čís. 18 byla Berkova chalupa. R. 1796 koupil Mat. Berka s vlastn. právem pro své dědice k vystavění chalupy kus panského místa s dvorečkem 21 s. a zahrádkou 292 s. Z toho platil půlletní úrok 3 zl. 15 kr. při sv. Jiří a sv. Havle, ostatní povinnosti byly dle tehdejší zvyklosti: platit daně a kontri-

*) V matrikách r. 1793 jmenuje se též Dřevo Václav, voják, a jeho manželka Mařena, dcera Ondř. Kimla.

***) R. 1788 přip. se Anna, dcera po zemř. Václ. Macháčkovi.

****) Matěj Holej, voják, doznává r. 1809, že podíl vyplacený obdržel.

bučenské dávky, popel odváděti za předepsanou cenu do panské flusárny, nesměl dobytka chovati, leč že by měl pozemek k jeho výživě a nesměl cizopanské nápoje kupovati. — Č. 19. Jakub Holas, krejčí, jenž měl za ženu Kateřinu, dceru zedníka Tutra, koupil r. 1796 od vrchnosti 52½ s. místa na chalupu a 204 s. na zahrádku za povinnost roční činže z gruntu 6 zl. — Č. 20 o samotě: r. 1796 zapisuje Frant. Küml od panství pole za Vřesecským rybníkem i s palouky k vystavění chalupy 135 s. a pro 2 zahrádky 95 s., z čehož bylo mu platiti ročně 6 zl. úroku do důchodu. K tomu měl polí 1 jitro 1067 sáhů a luk 800 sáhů za plat 1 zl. z míry, t. j. 6 zl. 30 kr. Po něm ujal chalupu syn Jan Kiml. Kimlové (Küml) byla schwarzenbergská hornická rodina z Vřesce. — Č. 21 patřilo Magd. Kratochvílové, táž knihuje r. 1801 zákup místa 396 sáhů s roční činží do důchodu 6 zl. — Čís. 22 měl Abraham Arnstein se zahrádkou 135 sáhů s roč. činží z gruntu 6 zl. 6 kr. a prodal r. 1802 Jos. Macháčkovi, po němž 1815 ujal chalupu syn Josef. — Čís. 24 vystavěl na obecním gruntě 74 s. Jan Ješata a platil obci za to 5 zl. víd. stálé roční činže. K vrchnosti měl povinnost 13 dní pěší roboty roč., dále obvyklé povinnosti, t. j. odvádění popele, zákaz cizopanského piva, zákaz pastvy a držení dobytka, měl ku vši poslušnosti „sám i s jeho lidma etný a pokojný život vésti“ a také žádnou změnu na domku bez povolení a vědomí vrchnosti neprováděti. R. 1817 prodal domek Jos. Borkovcovi za 500 fl. a ten hned Josefu Vondruškovi za 540 fl.; násl. rok koupil domek Josef Želivský za 580 fl. a r. 1823 prodal Václavu Hlinicému za 325 fl. víd. měny. R. 1827 kupuje domek Jan Dřevo za 120 fl. C. M. a od něho r. 1849 Jak. Arnsteiner v téže ceně. Od r. 1855 přešlo na manž. Václava a Annu Vlachovy v ujaté ceně 294 zl. — Ostatní chalupy zřizovány od zač. min. století a r. 1848 bylo již 35 čísel a to: rustikální grunty a chalupy: č. 1. Jan Bril, 3. Jan Zvára, 4. Václav Hasterman, 5. Fr. Bartáček, 6. Jos. Sviták, 7. Václav Cibulka, 9. Josef Breda, 11. Jan Dřevo, 13. Jos. Machádek, 14. Fr. Petráň; dominikální usedlosti: č. 8. Mat. Voráček, 10. Ant. Holas, 12. Dřevo, 15. Marek, 16. Holas, 17. Arnstein, 18. Berka, 19. Holas, 20. Küml, 21. Petráň, 22. Macháček, 23. Příbyl, 25. Klicman, 26. Voráček, 27. Jan Kratochvíl, 29. Mika, 30. Kuldán, 31. Studenovský, 33. Berka, 34. Kuldán a 35. Marek. Ostatní čísla vrchnosti a pastouška.

V Sedlečku byli svobodníci Křemenové a to r. 1785 na č. 6 Jiří, č. 7 Matěj s manž. Annou*) a č. 8. Jakub Křemen, na č. 5. Tomáš a Anna, pozdější držitelé Jakub a Doroška Křemenovi byli poddanými nemišlenskými. — Na selském gruntě č. 1. zapisuje si r. 1787 dědičné vlastnictví na celou usedlost s 22 j. 661 sáhů polí a 6 j. 717 s. luk, v ceně 135 fl. Jan Klejna, po němž r. 1799 ujímá usedlost v ceně 115 fl. jeho zeť Štěpán Rak. Od r. 1815 hospodařila vdova Magdalena do plnoletosti syna Václava Raka 13-letého. Pro churavost její se svolením úřadů Vojt. Rak, bratr zemřelého hospodáře, uznal co poručník za vhodné směniti usedlost odhadnutou na 1687 fl. 56 kr. s Jos. Zrzaveckým za jeho chalupu v Moravci. R. 1834 ujal usedlost syn Jos. Zrzavecký s 22 j. 661 s. polí, 4 j. 935 s. luk, 1 j. 1378 sáhů pastvin a lesa v ceně 500 fl. C. M. se všemi břemeny a výměnkem otci 1½ míry pšenice, 9 m. žita, 3 m. ječmene, 1½ m. ovsa, ½ míry pole, 2 záhony na zelí, 3 měřičky lníněte, 1 krávu vyživovat a pohřeb vybaviti. — Čís. 2. se 17 j. 874 sáhů polí a 4 j. 1231 sáhů luk v ceně knihovní 135 fl. držel Jakub Krejčí s manž. Magdalénou. R. 1815 odstoupil živnost synu Janovi v ceně 426 fl. 36 kr. Po jeho smrti vdova Kateřina r. 1826 provdala na usedlost dceru Marii za Františka Trefila. — Čís. 3. byla hospoda panská.

*) R. 1793 dne 21. prosince křtěna rozená židovka na jméno Anna, byla dcerou Šim. Fraymana a Elisabethy, dcery Samuela Josefa.

na níž byl Jos. Fürhaupt (Firhap). Byl to svobodnický rod, usazený též na č. 12. v Jeníčkově Lhotě. Josef Viktor Firhap zemřel r. 1777 v stáří 60 let, manž. jeho Dorota vyskytuje se jako kmotra v Sedlečku. Později zakoupil se na hospodě Jan Veselý, který r. 1786 prodal hospodu i s pozemky se svolením ředitele Jana Schaura, jako plnomocníka vrchnosti Jakubu Křemenovi za 190 fl. Od r. 1790 ujal hospodu syn Václav Křemen v ceně 250 fl. — Čís. 4. držel nemyšl. poddaný Jan Kukla.

Příslušnost nemyšlenská vznikla zde z někdejšího statku Šišků z Jamolice. Z rodu toho příp. se 1545 Petr Šiška z Jamolice, po němž držel zde 4 usedlosti (Straňákovskou, Zdeňkovu, Chystálovu a Bervidovu) syn Mikuláš, jenž r. 1596 jednu z těchto prodal Bohuslavu Vítovi. R. 1651 byli na dvorci Adam Šiška (41 letý) s bratrem Vilímem (35 l.) s Dorotou kuchářkou. Všichni byli katolíci, jich podání nekatolíci a to: Matyáš, pacholek, Alžběta (14 letá), děvečka. Dále Jan, sedlák s manž. Annou a Jakub, bratr jeho, na chalupě Jakub, chalupník se ženou Alžbětou a děti jejich Václav a Anna. R. 1671 prodal Adam Šiška zdejší dvorec Straňákovský se selským gruntem Zdeňkovským Mikuláši Franchimontovi z Frankenfeldu na Nemyšli za 600 fl. rýn. a 2 sudy klíčného. R. 1667 příp. se tu Dorota Šišková. Bratr Adamův Vilím držel zbylou část ve vsi a po něm dědil (1677) Albrecht Šiška (zemř. 1695) a Karel Jindřich Jenšík z Ježova (zemř. 1711).

Čís. 9 držel rod Vaverkův, r. 1785 už Mat. Vobinuška se 16 j. 593 □^o polí, 6 j. 195 □^o luk a 1447 □^o lesa a 1788 vkládá si usedlost v ceně 135 fl. do knih. R. 1790 ujímá usedlost nejstarší syn Josef v ceně 263 fl. 30 kr., v čemž cenu pojatou v dobytku a nářadí 128 fl. 30 kr. otec rozděluje: sobě 40 fl., Josefovi 17 fl. 50 kr., Jakubovi 10 zl., po 17 fl. 50 kr. ostatním dětem: Kateřině, Mařeně, Matějovi a manželce 7 fl. 10 kr. Urbární povinnost k panství Záhoří a daně 19 fl. 28°/₄ kr. Výměnek činil pro rodiče 6 měr žita, 2 m. ječmene a 2 věrt. hrachu. Dle pozůstal. řízení r. 1815 dědil nejstarší syn Josef Vobinuška se vším inventářem v ceně 2245 fl. 50 kr. Dluhů bylo 383 fl. 30 kr. a zbyla vdova Dorota a děti Josef (14 let), Jan 9 letý, Františka 7 letá, Matěj 4 letý, Václav rok starý a Kateřina 12ti letá. — Čís. 10. s výměrou 16 j. 1299 sáhů polí a 5 j. 1274 s. luk držel rod Trojáků. Jan Troják zapisuje r. 1788 vlastnické právo na usedlost v ceně 135 fl. rýn. R. 1790 ujímá hospodářství se všemi břemeny nejst. syn Jan Troják v ceně 257 fl. 59 kr. a výměnkem pro rodiče ročně 6 měr žita, 2 m. ječmene, 3 věrtele hrachu, po úmrtí jednoho z rodičů polovic. Též 1 krávu k užitku výměnkáře měl živiti. — Dle smlouvy Jak. Kadlec mohl na vlastní náklady chalupu při tomto gruntu vystavěti, pozůstávající ze světnice, komory a stáje i se zahrádkou, kterážto chalupa zůstala by majetkem Matěje Trojáka, který až do smrti měl platit činži 4 zl. Chalupu měl Kadlec vystavěti do konce r. 1801, oběma manželům Matěji a Barboře Trojákovým po 25 zl. zaplatiti a převzítí výměnek. Tuto novou chalupu v ceně 305 zl. knihuje r. 1804 Jakub Kadlec. Celá usedlost přešla na Jak. Kadlece, který domek č. 31 (n. 2) se zahrádkou 14 sáhů délky prodal r. 1813 Jos. Jeníčkově za 305 zl. vid. čís. R. 1839 koupil domek ten Jan Krejčí za 200 zl. (3 dvacetníky za 1 zl. počítáno) se závazkem 2 zl. činže ke gruntu Jakuba Kadlece platiti. — Jak. Kadlec zemřel 23. září 1828 a zbyli po něm vdova Anna, syn Jakub voják a dcera Anna provdaná za Václ. Bervidu v Sedlečku, nezletilé děti od 7 do 22 let: Petr, František, Barbora, Martin a Marie. Odhadnutá pozůstalost po srážce drob. dluhů činila 807 fl. 33 kr. C. M. a dědilo 6 dětí po 98 zl. (vlastně 80 zl., 2 kusy hovězího dobytka a 2 ovce), vdova Anna 40 zl.

a pro dědice syna Jakuba 179 zl. 33 kr. — Čís. 11 zapisuje do knih se 14 j. 954 sáhů polí, 5 j. 548 s. luk a 2 j. 532 s. lesa v ceně zákupní Jan Dvořák a r. 1807 odstoupuje synu Janovi. Již r. 1820 ujímá hospodářství syn Jakub Dvořák s výměnkem 1 míru 8 mx. pšenice, 10 m. žita, 3 m. ječmene, 2 m. ovsa, 1 míru hrachu, vyživiti 1 krávu, 2 ovce, dále ročně dáti 2 záhony pole na brambory, 2 záhony zelí nasázet, 2 mejtniky lněného semene a rovněž po smrti pohřeb vystrojiti. Smlouvou z 28. ún. 1830 najímá hospodářství od Jak. Dvořáka Václav Šanda z Jedlan až do r. 1841 za ročních 20 zl. stříbra splatných „při matičce boží“ (t. j. 25. března). Oseto bylo 8 měr žita bez hnojení, 4 m. žita na hnojnici; 1 m. jaré pšenice, dále 6 měr před. ječmene, 15 m. ovsa, 15 m. zemčat, 4 mandele žitné, 3 ovesné a 1 mdl. ječné slámy, 6 centů sena převzal ku vrácení. Opravy budov do 3 zl. a všechny daně, dávky usedlostí, faře i robotu převzal pachtýř — Č. 12 držel a dědičný zákup (1787) zaknihoval s 16 j. 575 sáhy polí, 7 j. 1472 sáhy luk a 540 s. lesa v ceně 135 fl. rh. Tomáš Procházka. R. 1810 odstoupil usedlost synu Janovi v ceně 644 fl. a to počítáno do důchodu povinnost zákupní 63 fl., do kontribuční kasy 31 fl. na Peterswaldský kapitál (dle obligace z r. 1807), dceři Marii 500 fl., synu Josefovi, který 100 fl. dostal už, ještě 50 fl. Syn Václav dostal chalupu, která 377 fl. stála. R. 1818 koupil usedlost Mat. Vobinuška za 3931 zl. Po smrti jeho odhadnuta pozůstalost 833 z. 49 kr. s výplatami 400 zl. 13 kr. Usedlost odevzdána (1834) synu Josefovi Vobinuškovi (nar. 1808). Zbyla též vdova Anna a sourozenci Anna (nar. 1810), Josefa (n. 1813) a Marie (nar. 1815). — Č. 13 držel rod Červenkův. Při usedlosti bylo 16 j. 1413 s. polí, 3 j. 877 s. luk, 1 j. 317 s. lesa. Zákupní cena (1788) byla 135 fl. r. R. 1793 postupuje usedlost Mart. Jeníček nejstaršímu synu Josefovi, ale ten již r. 1805 prodal ji se vším příslušenstvím za 2800 fl. Janu Klejnovi. Při sv. Filipu a Jakubu složil nový majitel 1800 fl., převzal pohledávku 300 fl. střezmířského mlynáře, ostatní z kupní ceny byly různé dávky a závaznosti. Již r. 1806 koupil živnost Matěj Novák za 2900 fl. Dal Klejnovi svou usedlost v Řevnově č. 16 ceněnou 1500 zl. se vším příslušenstvím, hotově složil 200 zl. a zbytek měl být uplácen po 100 zl. ve 12ti létech, ale Klejna převzal povinnost zaplatit z dluhu na zákup do důchodu 40 zl. a nový majitel doplatil na tento dluh 38 zl. a 70 zl. vypůjčených ze sirotčích peněz. R. 1818 ujal usedlost s 16 j. 1412 s. polí, 2 j. 1355 s. luk a zahrad a 1 j. 1439 s. lesa v ceně 1000 zl. syn Frant. Novák, po něm od r. 1845 syn jeho František. — Čís. 14 a při něm 15 j. 550 s. polí, 7 j. 956 s. luk a 1 j. 300 s. lesa držel rod Dvořákův. R. 1787 zapisuje dědičný zákup gruntu v ceně 135 fl. rýn. R. 1799 odstoupil s manž. Mařenou usedlost Václavu Volfovi, ježto syn jejich Josef byl mrzák a mladší syn Jakub byl teprve 10 letý. Současně odevzdal i 2 voly v ceně 55 zl., 2 krávy za 32 zl., svini plemennou za 5 zl., vůz 15 zl., pluh 3 zl., pluh 30 kr., pár bran za 30 kr., pilu, hák, kosu a j. náradí počítané v ceně 5 zl. Za to měl hospodář nový odváděti Václavu a Magdaleně Dvořákovým ročně ½ míry pšenice, 8 m. žita, 4 m. ječmene, ½ m. hrachu, ½ m. ovsa, vykázati 2 líchy pole na zelí, řepu a brambory a též 1 krávu vyživovati. R. 1814 ujal hospodářství Jakub Dvořák a prodal (1820) Václ. Kratochvílovi z Moravče i s osetím a všemi břemeny, výplatami a výměnkem za 2400 zl. R. 1828 koupil usedlost bratr nového držitele, Matěj Kratochvíl a 1849 postoupil synu Františkovi. — Čís. 15 zapsal (1787) v ceně 135 fl. rýn. Jakub Musil. Příslušelo sem 17 j. 195 s. polí, 4 j. 177 s. luk a 1 j. 794 s. lesů. R. 1793 Jak. Musil odstoupil usedlost Josefu a Kateřině Hlubočkým a ti r. 1818 synu Václavu Hlu-

bockému v ceně 1000 fl. — Čís. 33 (nové 27) postavil si při gruntu č. 15 Jak. Musil a zlepšil Jan Jiřík a veřtatem opatřil. R. 1818 koupil Tomáš Bednář tuto chalupu od Hlubockých i se zahrádkou, se všemi břemeny a závazky za 450 zl., jež k ruce Jana Jiříka a jeho ženy Marie roz. Hlubocké měl složit. Pod jménem podílu ze statku č. 15 za výbyt druhým Hlubockým dětem počítáno 300 fl. a za zlepšení verkštatů 150 fl. *) Tomáš Bednář zemřel r. 1838 a dědil syn František. — Čís. 16 s 19 j. 1330 s. polí, 6 j. 729 s. luk a 3 j. 699 s. lesa v ceně 135 fl. rýn. zapsal dědičně Jakub Hlubocký a předal r. 1805 v ceně 750 fl. Mat. Hlubockému. Od téhož gruntu byla chalupa č. 28 (29 n.) jež v ceně 200 zl. vid. odevzdána r. 1812 Josefu Hlubockému synu po zemř. Jak. Hlubockém dle závěti. Nový majitel převzal povinnosti daní, dávek, 13 dní roboty v roce s 1 statnou osobou. Ježto mu bratr Matěj, držitel otcovského gruntu č. 16 doživotně pole 1½ str. popustil, měl jemu za to ročně čtyřmi dny roboty nápomocen býti, kterážto povinnost pomijí, bude-li ono pole zpět k čís. 16 vzato. Jos. Hlubocký zemřel r. 1828 a dědičkou pořádností chalupa přiznána jeho synu Václavovi. — Čís. 17. se 16 j. 143 s. polí, 4 j. 694 s. luk a 1 j. 1341 s. lesa v ceně 135 fl. rýn. zapsal (1787) Václ. Procházka. R. 1793 odstoupil se vším přísluř. synu Matějovi v ceně 204 fl., v čemž počítán dluh do důchodu ze zákupu 105 fl., pro rodiče 73 fl., podíl syna 26 fl. kromě tepla, světla a výměnku. R. 1820 ujal živnost syn Matěj Procházka. — Čís. 18 zakupuje r. 1787 se 16 j. 93 s. polí, 5 j. 898 s. luk a 1 j. 482 s. lesa za 135 fl. rýn. Jan Mareda a r. 1802 postupuje synu Jakubovi. R. 1842 ujal hospodářství v ceně 534 zl. syn Martin Mareda s povinností výplat sourozencům, výměnkem rodičům a babičce Ludmile Marekové. — Č. 19 zakoupil dědičně za 135 fl. (r. 1788) Jan Zrzavecký. Usedlost měla 14 j. 1513 s. polí, 4 j. 179 s. luk, 3 j. 955 s. lesa. Ježto, jak udával, „pro starost a sešlost věku na gruntu dáleje hospodařiti v stavu není“, odstoupil r. 1793 živnost staršímu synu Josefovi v ceně 212 fl. a náradí v ceně 30 fl. při dluhu 120 fl. zákupní ceny do důchodu. V ceně pojaty podily synu Josefovi 24 fl., Janu na vojně 50 fl., dceři Kateřině 1 krávu neb 20 fl., 3 ovce nebo 4 fl., dceři Anně také tolik. R. 1832 odstoupil usedlost Josef Zrzavecký synu Josefovi. — Č. 20 byla pastouška. — Č. 21 měl rod Zrzaveckých. Při něm bylo 24 j. 717 s. polí, 4 j. 748 s. luk a 2 j. 791 s. lesů. R. 1787 knihoval Martin Zrzavecký dědičné vlastnictví v zákupní ceně 188 fl. rýn. Pro sešlost věku r. 1793 odstoupil usedlost pastorinému synu Václavu Bervidovi, po němž od r. 1815 ujal usedlost syn jeho Václav Bervida. — Čís. 26 (nové 30) je chalupa od někdy gruntu Vobinuškovského. Mat. Vobinuška postoupil grunt synu Josefovi s podmínkou, že syn Jakub, bratr jeho, může si postavit chalupu se zahrádkou. Proto musil Josef mladšímu Jakubovi 100 fl. dáti a z té nové chalupy neměl činži platiti. Chalupu zaknihoval si Jakub Vobinuška r. 1796. Kromě j. obvyklých povinností měl majetek té chalupy v době sečení 3 dni v roce robotovati. R. 1825 v dražbě koupil chalupu tu po Jak. Vobinuškovi za 116 zl. Josef Procházka a hned 58 zl. tábořskému Karlu Pražákovi na exekvovaný dluh 293 fl. 40 kr. zaplatil, zbytek ceny na chalupě zajistil. R. 1828 koupil chalupu Jan Zimandl za 323 zl. 30 kr. — Čís. 29 (n. 23) kovárna. Dle pozůstalosti po zemřelém kováři Jak. Kudrnovi (z r. 1806) Jan Krejčí s manž. Josefou dědí s povinností výplat pro tchýni Annu Kudrnovou 110 fl., dce-

*) Václ. Hlubocký pronajal též Tom. Bednářovi od r. 1830 do r. 1849 pozemky při chalupě č. 33 za 35 zl. vid., po vyjití nájmu měl vrátiti 20 zl.

rám Františce, Anně a Josefině (nové spolumajitelce) po 60 zl., synu Václavovi 60 zl. R. 1824 Jan Krejčí prodal chalupu s kovářským verkštatem a zahradou, celkem 104 s. za 500 zl. Jakubu Plzákovi a to s povinností ročně 2 zl. obci při sv. Havle platiti, všechny taxy vyrovnati, všechny povinnosti vůči vrchnosti i s 13. denní roční peší robotou. R. 1830 ujal kovářnu syn Václav Plzák. — Čís. 33 (n. 32), domek, který Jos. Procházka na obecním pozemku na vlastní útraty postavil a r. 1814 zapisuje jej v ceně 200 fl. Kromě obvyklých povinností přikázáno mu ročně 13 dní ruční roboty. R. 1815 prodal domek vdově Marii Hallamové. R. 1823 přechází na dceru Kateř. Marii, jež r. 1824 prodala jej Václ. Krejčímu za 130 zl. Od něho koupil domek (1834) za 196 zl. Jakub Křemen a jeho tchán Mat. Chvála. — Čís. 26 nové byl domek Františka Františe. Po jeho smrti zbyla vdova Marie, 24 letá dcera Kateřina a 21 letý syn Ignác. Dle pozůstalosti z r. 1822 ceněn domek s přísluř. 230 zl. a připadl Ignáci Františovi, od něhož r. 1839 koupil jej za 200 fl. C. M. Josef Bervida. — Čís. 27 n. chalupa Jos. Mikulandy. Dle pořádnosti (1821) po jeho smrti činila pozůstalost, t. j. chalupa s kapitály u Jos. Zrzaveckého, Václ. Kratochvíla a Jana Hlubockého (ze Rzavé) po odražení funerálních outtrat 486 zl. 58 kr. a odevzdána r. 1827 synu Frant. Mikulandovi. Po smrti téhož hospodařila vdova Anna a r. 1845 odstoupila usedlost synu Janovi. — Ostatní domky jsou novějšího původu.

V Beranově Lhotě číslo 1. držel Jan Vobořil, po něm Jos. Vobořil, který r. 1787 zapisuje dědičně usedlost v ceně 135 fl. rýn. Po něm hospodařila vdova Marie. Dceru Dorotu měl Jos. Krejčí z Košína a syn František Vobořil ujal dle projednání pozůstalosti (1811) usedlost s výměrou 16 j. 452 s. polí, 2 j. 1450 s. luk a zahrad, 2 j. 457 s. pastvin a lesů. — Čís. 2. s 14 j. 1516 sáhy polí, 2 j. 1287 sáhy luk, 3 j. 430 sáhy lesů drželi Pavel a Dorota Halamovi. R. 1787 zapisují usedlost do knih v ceně 135 fl. rh. Po jeho smrti dědil (1791) syn Josef s různými povinnostmi výplat a podílů 299 zl. 15 kr. Usedlost připsána mu r. 1808 a po jeho smrti (1825) odevzdána synu Jakubovi. Ten již 1838 zemřel a hospodářství odhadnuté na 1304 zl. 21 kr. přiznáno (1841) synu Josefu Halamovi. — Čís. 3. s 18 j. 631 sáhy polí, 4 j. 1051 sáhy luk a 2 jitry lesa knihuje jako dědičný zákup v ceně 135 fl. Jan Krejčí. R. 1792 odstoupil usedlost s náradím a příslušenstvím v ceně 365 fl. 33 kr. synu Jakubovi. Po tomto ujímá r. 1822 usedlost syn Jan Krejčí v ceně 700 fl. s povinností mladšímu bratru Josefovi kromě 2-letých běhounů na penězích 300 fl. složití, sestře Anně provdané Zachariášové 100 fl., ježto z části vybavena a zbývajících 300 fl. byl podíl mladého hospodáře. — Čís. 4. jako dědičný zákup za 37 fl. zapsal r. 1787 Tomáš Mareda. Dceru Barboru vzal si Jakub Hlubocký. Jim r. 1805 chalupu odstoupil, učiniv si doživotně výměnek roční 3 M žita, 1½ M ječmene, 1¼ M ovsa a líchu na brambory, zelí a řepu. R. 1807 odstoupili manželé Hlubockých chalupu Jakubovi Volemanovi v ceně 200 fl. Roku 1836 ujal od rodičů chalupu s 5 jitry 649 sáhy polí, 715 sáhy luk a zahrad a 315 sáhy pastvin v ceně 200 fl. C. M. syn Jakub Voleman. Ten zemřel 19. dubna 1843 a dědil syn Jan. — Čís. 5. v zákupní ceně 37 fl. rýn. držel (1787) Václav Sviták. Při chalupě bylo 5 j. 4 s. polí a 1027 s. luk. R. 1821 odstoupeno synu Janovi v ceně 129 fl. a po tomto ujal chalupu již v ceně 400 zl. syn Jan Sviták. — Čís. 6. Krupkova chalupa se 4 j. 1359 sáhy polí, 1 j. 612 s. luk patřila Martinu Trojákovi. Zákupní cena (1787) byla 37 fl. R. 1805 prodal Troják chalupu, učiniv si výměnek, svému zeti Janu Koželu-

hovi. Od tohoto koupil r. 1844 chalupu za 800 fl. Jan Nekovář pro svého syna Matěje. — Čís. 7. selský grunt Mikuláše Slunečky se 16 j. 1799 s. polí, 4 j. 259 s. luk a 4 j. 46 s. lesa. Zákupní cena (1787) byla 135 zl. Roku 1796 odstoupen grunt Janu Slunečkovi v ceně 386 fl. 45 kr., na čemž bylo dluhů a útrat 163 fl. 18 kr. Později hospodařil syn Jan Slunečko. — Čís. 8. byla obecní pastouška, kde bydlil pastýř Pavelka. — Čís. 9. grunt se 14 j. 344 s. polí, 5 j. 694 s. luk držel Matěj Nekovář. Zákupní cena (1787) byla 135 fl. R. 1819 odstoupil hospodářství synu Janovi v ceně 500 fl. a tento (1844) Františku Nekovářovi v ceně 860 zl. str. — Čís. 10. držel Matěj Procházka s manž. Magdalenou (1780). Příslušelo sem 18 j. 1208 sáhů polí, 6 j. 180 sáhů luk a 1 j. 1393 s. lesa. Normální nákupní cena (1787) byla 135 zl. Dle pozůstalosti z r. 1791 dědil nejmladší syn Josef a odstoupil r. 1832 synu Janu Procházkovi. — Čís. 11. držel (1785) Jan Polánecký, později rod Hrstkův. — Čís. 12. Matěje Němečka (1785), později rod Hesounův. — Čís. 13. vystavený domek (1790) Jiří Němečka na obecním gruntě a r. 1820 zaknihován v ceně 200 fl. synu Jiřímu Němečkovi s povinností bratru Janovi 50 zl. a sestře Kateřině, když toho žádat bude, 100 zl. — Čís. 15. domek Vojt. Kassky, prodaný r. 1815 Václ. Zachariášovi za 579 zl. R. 1823 koupil chalupu za 460 zl. Tomáš Mareš. Ten zemřel 7. listopadu 1839 a hospodařila Marie, provdaná Vobořilová od r. 1841. —

V Líderovicích: Čís. 1. dvůr panský. — Čís. 2. chalupa Jana Nováka (1787), při ní 4 j. 413 s. polí, 1 j. 306 s. luk a 143 s. zahrad. Zákupní cena pro dědičné vlastnictví byla 39 fl. rýn. R. 1825 postoupil Jan Novák chalupu ve 330 fl. synu Janovi, a to v podílech pro rodiče 60 fl., bratrům Jakubu a Matějovi po 30 zl., sestrám Anně, Kateřině a Marii po 60 zl., podíl mladého hospodáře 30 zl. Synové byli vyučeni řemeslu. Otec učinil si výměnek ročně 3 M žita, 2 M ječmene, 1 krávu „při svém žlabu a mezi svým dobyt-kem“ k užitku otce živiti, záhon zeli, 2 záhony „k erteplím“, 1 měřičku lnu nechat zasít, též byt se světlem a teplem. Jan Novák zemřel 4. března 1843 a chalupa v odhadní ceně 423 zl. 10 kr. přiznána synu Janu Novákovi. — Čís. 3. s 5 j. 890 s. polí a 1 j. 1105 s. luk držel Josef Miňha. Cena záku-pu (1787) byla 39 zl. rýn. R. 1819 odstoupil Josef Miňha s manželkou Josef-kou synu Josefovi v ceně 450 zl. 26¼ kr. s povinností podílů 6 dětem po 25 zl. a dluhů 220 zl. jakož i dlužného obilí in natura. R. 1828 prodal Jos. Miňha tuto rustikální chalupu za 705 fl. vid. měny Frant. Mračkovi z Radkova, od kteréhož koupil chalupu za 580 fl. C. M. Mat. Liška (z Malé Chýšky) pro svého syna Jos. Lišku, ale již r. 1838 koupil chalupu Matěj Sedlák za 625 zl. R. 1849 odstoupil ji synu Josefu Sedlákovi. V poslední době hospodařili bratři Matěj, Josef a Jan, všichni tělesně choří a usedlost ujal po nich Josef. — Čís. 4. původně pastouška, kde bydlili Mrzenovi a (1784) Mat. Kvítek, krejčí, s ženou Kateřinou roz. Chabrovou, který později postavil si chalupu. — Novější č. 4. (nové 13) vzniklo jako chalupa od č. 9. Stalo se dohodou z r. 1814 výměnkáře Fr. Bukvaje z č. 9 (12) se syny Matějem, který ujal grunt otcovský a Martinem. Tento držel novou chalupu do r. 1821, kdy ji prodal za 365 zl. vid. se zahrádkou 21 s. Matěji Syrovátkovi a ten hned Josefu Suchanovi se zahradou 57½ sáhu za 415 zl. se všemi břemeny i uvalenou robotní povinností 13 dní ročně. R. 1828 koupil domek od Suchana Jan Dušek za 128 fl. C. M. a prodal r. 1835 Janu Prchlíkovi za 194 fl. C. M. — Čís. 5 (n. 8) chalupa Vavř. Míky, později držel syn. Josef Míka, který zemřel r. 1823 a dědil syn Josef. Za manželku měl Annu dceru Mart. Chabra. Bratr nebožtíka Václav měl za ženu Evu dc. Mart.

Svitáka (z č. 9) a byl na Staré pile pod Moravčí. Později od r. 1853 Josef Zrzavecký, po něm vdova Kateřina. — Čís. 6 (nové 9) selský grunt Novotných. R. 1784 zapisuje dědičný zákup gruntu ve 155 fl. rýn. s 18 j. 664 s. polí, 5 j. 634 s. luk Jan Novotný. Ten zemřel r. 1792 stár 75 let a jeho žena Magdaléna zemř. 1798. Živnost odkázal synu Jakubovi s povinností pro Matěje, který už pár volů dostal, ještě 8 fl., vdově 9 zl., 1 krávu, 3 kusy ovec. Ježto ostatní děti podíly dostaly, počítá usedlost za 157 zl. R. 1830 předal Jakub Novotný hospodářství synu Jakubovi v ceně 1421 fl. 20 kr. víd. měny s povinnou výplatou sourozencům a to Janovi, když za 3 léta vojenská vyslouží a domů se vrátí 400 fl., sestřám Marii Melichové 100 zl., Kateřině Bukvajové 100 zl., Barboře dosud svobodné 200 zl., krávu a jalovici. Sestra Anna v Líderovicích úplně odbyta, do důchodu jménem zá kupu při vánocích každoročně 2 zl. splácti, dále Aluhy Anně Maškové z Jeníčkovy Lhoty 56 fl. 20 kr., líderovickému poklasnému Klejnovi 20 zl., sedleckému Jeníčkovu 75 zl., na přilepšení otci podíl 50 zl. Podíl otcovský mladého hospodáře počítán 400 fl. Později držel grunt Josef a po něm Matěj Novotný. — Čís. 7. (n. 10) chalupa Mat. Kratochvíla. Týž r. 1787 zapisuje dědičný zákup ve 45 zl. rýn. se 7 j. 968 s. polí a 1 j. 550 s. luk. R. 1790 pro dluhy odevzdal Mat. Kratochvíl živnost dceři z prvního manželství Anně, provd. za Vojt. Slunečku. Otec Mat. Kratochvíl zemřel r. 1790 v stáří 86 let. Manželé Slunečkovi postoupili chalupu r. 1810 synu Josefu Slunečkovi v ceně 1203 zl. stř., ale již r. 1813 převádí se usedlost na nevlast. bratra téhož Jana Nováka. Po tomto držel chalupu syn František, od r. 1868 Čeněk a Barbora Jiranovi, od 1885 Jan Holas a od r. 1909 syn jeho Alois Holas. — Čís. 8. (n. 11) chalupa, na níž byl Matěj Pokorný, později Jan Zavadil. Na pachtované snad chalupě hospodařil rod mlynářský Mrzenů. R. 1784 zemřela zde Magdalena, vdova po Václ. Mrzenovi a připomíná se Jiří Mrzena, který měl Magdalénu, dceru Zavadilovu. V té době patřila už usedlost se 17 j. 394 s. polí a 4 j. 27 s. luk Jakubu Halamovi. Zá kupní cena (1787) byla 157 zl. rýn. R. 1805 odstoupil Jak. Halama usedlost v ceně 636 fl. Janu Holasovi, svému zeťovi. Ten zemřel již roku 1811 a hospodařila vdova Anna (rozená Halamová), teprve r. 1831 předáno synu Janu Holasovi v ceně 494 fl. 31³/₄ kr. Po něm hospodařil syn Jan s manželkou Annou roz. Melichovou, r. 1876 oženil se na usedlost syn Josef Holas s Annou Šípovou a po nich od r. 1908 hospodaří syn Josef. — Čís. 9. (nové 12) držel Martin Sviták (už 1770). Patřilo sem 6 j. 517 s. polí a 4 j. 1398 s. luk. Zá kupní cena (1788) knihována 39 zl. rýn. R. 1803 postoupeno zeťovi Václ. Mikovi*), který r. 1805 vyměnil chalupu s Fr. Bukvajem z Moravče s přidáním 500 zl., který (1805) tuto chalupu v Líderovicích postoupil synu Matějovi a jeho ženě Anně. R. 1835 ujal chalupu se 6 j. 517 s. polí, 2 j. 1003 s. luk a 2 j. 95 s. pastvišťat v ceně 320 fl. C. M. syn Jan Bukvaj. Později sňatkem přešlo na rod Jouzů a koupí na Jos. Svitáka (ze Záhoří), který stavení r 1924 přestavěl. — Čís. 10. (nové 15), mlýn od nepaměti Lapáčkovský zvaný. Byl zde rod Vodákův na panském mlýně, později Mrzenové. Koncem 18. stol. byl na mlýně rod Brederův (Bredův). R. 1785 zemřela Anna, žena Jiřího Brederu, mlynáře, který r. 1793 postoupil mlýn a při něm 6 j. 833 s. polí, 1 j. 486 s. luk, 1 j. 600 s. pastvin synu Matěji Brederovi, který měl za ženu Johanu, dceru Václ. Čížka z Tábora. V ceně zahrnuty podíly po 150 zl. dětí Matěje (no-

*) Měl dceru Evu a bydlil zde již r. 1790.

vého držitele), Františka a Vojtěcha, nejmladšímu Josefovi 170 zl., matce 300 zl. a 280 zl. odstupující otec sobě pojistil. Roční činže do panského důchodu činila 106 zl. 30 kr. Později držel mlýn Tom. Fara a po něm rod Kotaškův. Po smrti Josefa Kotašky*) přešel mlýn na dceru Viktorii, již vzal si r. 1874 Josef Bican a od něho r. 1878 koupili mlýn Karel a Marie Dvořákovi a od syna jejich Václava koupí přešel r. 1931 mlýn. Václ. Halamovi. Mlýn byl vícekrát přestavován, v srpnu r. 1853 shořela stodola a chlévy. Také vodní přívaly nejednou škody způsobily, na př. roku 1873 a 1925. — Čís. 12. (n. 7) chalupa od gruntu Novotných. Matěj Novotný, bratr hospodáře z č. 6 (9) zapisuje si zákup panského místa 65 s. a na zahrádku 49 s. r. 1796. — Čís. 13. (n. 3) chalupu zakoupil si Matěj Kvítek, krejčí, s místem 60½ s. a zahradou 151 s. od vrchnosti s povinností 2 zl. 30 kr. činže půlletně. Domek zůstal v rodu dlouho, poslední držitel Jan Kvítek od r. 1857, od r. 1885 Antonín a Viktorie Novákovi a od r. 1902 Václav Cibulka. — Čís. 14. cihelna panská, r. 1793 byl na ní cihlář Frant. Holubář s manželkou Annou. — Č. 16. domek, na nějž zakoupil r. 1796 Václav Krejčí místo 100 s. a zahrádku 38¼ s. při ročním úroku 4 zl. do důchodu. — Čís. 17. novější domek Jos. Bukvaje. — Čís. 18. hospoda dominikální, na níž byl šenkýř Tomáš Kratoška a platil 5 zl. ročně úrok z gruntu. R. 1829 koupil od něho hospodu Martin Kadlec za 207 zl. 36 kr. a později šenkýř Beneš.

V Košíně čís. 1. byla obecní pastouška, kde jako pastýř uvádí se Václav Macek, později (1784) Jakub Borkovec, Jan Rozkočil (1786) s manž. Annou a Jos. Klejna (1786). — Čís. 2. držel Jak. Doležal, který (1787) činí dědičný zákup za 195 fl. r. K usedlosti bylo tehdy 18 j. 1263 s. polí a 4 j. 265 s. luk. R. 1793 postoupil grunt synu Václavovi, učiniv si výměnek. Později byl zde František a po něm Mat. Doležal. — Čís. 3. držel Vojt. Borkovec s manželkou Dorotou. Jejich dceru Kateřinu měl horník Václav Šembera na Kohoutě. Grunt měl 22 j. 599 s. polí a 2 j. 1319 s. luk. Zákupní cena (1787) byla 159 zl. rýn. R. 1793 ujal živnost v ceně 361 fl. 30 kr. syn Václav, máje na něm pro rodiče podíl 36 zl. 30 kr. a po 22 zl. podíly sourozencům Janovi na vojně, Pavlu, Jakubovi, Tomášovi, Vavřinci, Kateřině, Mařeně a svůj. Při tomto gruntu byla chalupa (č. 4). — Čís. 4. s 23 j. 378 s. polí a 2 j. 532 s. luk měl Jakub Turek s manželkou Annou roz. Krejčovou z Košína. R. 1793 odstoupil živnost synu Jakubovi v ceně 328 fl., v čemž byla zahrnuta povinnost do důchodu 143 fl. a do kontribučenské kasy 30 fl. Zbytek 155 fl. otec kšaftoval: pro sebe neb manželku svou 25 fl., synům Jakubovi, Václavovi, Janovi, Vítovi po 25 fl. a dceři Anně 30 fl. Jak. Turek dlouho nehospodařil; zemřel již 17. října 1803 v stáří 28 let a pozůstalost v šacovní ceně 355 fl. 30 kr. s povinností výplaty podílů sourozencům, dluhů a výměnku odevzdána synu Janovi Turkovi. — Čís. 5. držel Václav Krejčí s manželkou Magdalenou (zemřelou 1804). Pozemků bylo 23 j. 180 s. polí a 2 j. 1011 s. luk. Zákupní cena (1787) byla 159 fl. Syn jeho Jan, který vlastně za stáří otce hospodařil, byl ženat s Kateřinou, dcerou Václ. Frantla. Živnost postoupil mu otec až r. 1808 s dědičným právem pro vnuka Františka a zemřel jako výměnkář až r. 1816 v stáří 80 let. Počítána v ceně 1000 fl. a to: v podílu syna Jana 200 fl., do důchodu dluh ze zákupu 96 fl., dceři Mařeně a Kateřině

*) Vdova Eva, roz. Mixová vdala se r. 1860 znovu a zemř. jako výměnkářka r. 1911.

každé 200 fl., 1 krávu, 1 jalovici, 4 kusy ovčích dobytka, vystrojení svatby včetně šatů a truhly, košínskému mlynáři Václ. Cikhartovi proti úroku na $\frac{1}{4}$ letní výpověď 200 fl., Václavu Holému v Zahoří 50 fl., pro sebe odstoupující otec nechal 54 fl., kteréž mu syn, když potřebovati bude, platiti má. Kromě toho měl nový hospodář odvésti dlužné kontribučenské obilí 4 M 1 mx žita, 1 M 1 mx ječmena, 6 M 6 mx ovsa, a výměnek roční otci 1 M pšenice, 10 M žita, 4 M ječmena, 1 M hrachu, pár záhonů pro brambory, 1 krávu a pár ovec, kteréž sobě otec vymínil při společné píci vyživiti. Od r. 1838 ujal usedlost syn Frant. Krejčí. — Na čís. 6. hospodařil Vojtěch Matiš, později Jakub Matiš, který (1787) knihoval dědičný zákup gruntu za 159 fl. rýn. s 21 j. 1206 s. polí a 4 j. 48 s. luk a zahrad. V lednu r. 1794 pro sešlost věku postoupil živnost synu Janovi, jenž měl za ženu Magdalenu, roz. Šerpánovou. Ale již r. 1802 předán grunt druhému synovi Jakubovi. Starý Jak. Matiš zemřel r. 1810 stár 94 let. Dle pozůstalosti z r. 1815 dědil syn Jan se vším dobytkem a přísluř. v odhadní ceně 2500 zl. 35 kr. Ten však pro velké zadlužení nemohl hospodařiti a odstoupil živnost v celkové výměře 25 j. 1254 s. pozemků bratru Jakubovi r. 1823. Po něm hospodařil syn Josef. — Čís. 7. domek zedníka Matěje Tutra, od něhož koupil jej dle zápisu z 24. října 1794 i se zahradou 380 s. Jan Studenovský za 200 zl., složiv hned při koupi 150 zl. Po něm hospodařil syn Jan. — Čís. 8. držel sedlák Jakub Halama s manž. Ludmilou. Výměra byla u živnosti 21 j. 1322 s. polí a 2 j. 1598 s. luk. Zákupní cena (1787) byla 159 fl. rýn. R. 1790 odstoupili manželé Halamovi svůj grunt Vítu Halamovi, který si vzal Magdalénu, dceru Jana Klejny. Usedlost počítána v ceně 298 fl. 30 kr., v čemž zahrnuta dlužná částka 147 fl. do důchodu a zbytek v podílech pro rodiče 29 fl. 30 kr. a po 20 fl. pro děti Dorotu, Víta (nového hospodáře), Tomáše, Mařenu a Kateřinu. R. 1801 směnil Vít Halama usedlost s Mart. Kačírkiem (ze Zahoří č. 13) pro jeho syna Jos. Kačírka*). Když tento zemřel r. 1805 stár 35 let a zbyl jeho syn Vojt. Kačírek, najato hospodářství na 18 let (do r. 1823) Josefu Kadlecovi za ročních 100 fl. Ten r. 1807 odevzdal nájem vdově po Jos. Kačírkově — Anně, provdané za Jos. Kadlece. R. 1830 oženili na grunt svého syna Jakuba Kadlece s Evou Machovou, která dostala věnem 100 fl. str. od svého pěstouna Mat. Kržíla, šenkýře ze Stoklasné Lhoty. — Čís. 9. selský grunt Václ. Krejčího. Po něm (již 1777) hospodařil Josef Krejčí s manželkou Dorotou Vobořilovou. Při gruntu bylo 21 j. 807 s. polí, 3 j. 432 s. luk. Zákupní cena (1787) byla 159 fl. rýn. Josef Krejčí zemřel r. 1805 v stáří 60 let. Děti Jan, Matěj, Marie a Dorota měly dle pořádnosti z r. 1807 podíly po 50 zl. a usedlost přiřknuta synu Václavovi a teprve r. 1841 mu zaknihována. — Čís. 10. držel sedlák Jos. Mündl (již 1777), který knihoval dědičný zákup (1787) za 159 fl. rýn. Grunt měl 23 j. 685 s. polí a 2 j. 1356 s. luk. R. 1790 odstoupen synu Janu Mindlovi v ceně 147 fl. s povinností podílů ostatním sourozencům. Tento byl rychtářem a zemřel 9. února 1817. Hospodařila vdovo Dorota, dcera Jak. Matíše a dle projednání dědičné pořádnosti r. 1837 odevzdána živnost synovi Josefu Mindlovi. — Čís. 11. mlýn panský pod Košínem. Na něm jako mlynáři byli Jan Koliba (1679), později Pavel Kvěch, Jakub Jech (1713), který „od starého pána“ dostal k užívání 10 str. polí a luk na 1 fůru sena a $\frac{1}{2}$ fůry otavy. Později koupil mlýn Matěj Cyghardt, který r. 1737 do cechu za

*) Ludmila, vdova po Mart. Kačírkově zemř. r. 1808 v stáří 53 let.

mistra přijat. Ten roku 1762 mlýn odstoupil synu Karlovi a najal hospodu na Kohoutě. Zápisem ze 17. května 1793 Karel Cikhart postoupil mlýn se 7 j. 1181 s. polí a 2 j. 853 s. luk a zahrad prostřednímu synu Václavovi v ceně 1000 zl. šacovaný v podílech: synu Františkovi, nejstaršímu a Václavu, novému držiteli po 150 zl., pro sebe odstup 200 zl., dcerám Anně, Marii, Veronice, Terezi a Barboře po 100 zl. Starý mlynář Karel Cikhardt koupil hospodu na Kohoutě a zemřel (1820) v 85-ti letech stáří, jeho žena Terezie zemřela o rok dříve. Dcera Terezie byla provdána na Kohoutě za kováře Jos. Kudrnu. Mlynář Václav Cikhart zemřel r. 1834 a mlýn převzal syn František (zemř. 1854), vdova pak po něm Alžběta provdala se za Ferd. Müllera a vedla živnost do plnoletosti syna Josefa, na něhož vlastnictví mlýna r. 1854 přepsáno. Týž zemřel r. 1899, mlýn měla vdova Antonie, od r. 1901 syn Josef Cikhart (zemř. 1910), vdova Otilie prodala dle smlouvy 30. listopadu 1910 mlýn s příslušenstvím Františku a Julii Šittovým, od r. 1911 držel mlýn Jos. Pařil, od r. 1912 František a Kateřina Mikovi, od r. 1916 Marie Novotná, od r. 1920 Josef a Anežka Šamanovi, od r. 1920 Julius a Ida Polákovi, někdejší nájemci dvora v Zahoří, od nichž mlýn přestaven a prodán r. 1925 Frant. Bendovi. Od r. 1926 jej drží Fr. Novotný a Antonie roz. Laufrová. — Č. 12 (n. 17) hospoda s chalupou a kovárnou na Kohoutě. Bývala zde od nepaměti zájezdní hospoda, po r. 1700 jmenovaná „u černého kohouta“. Vystřídalo se tu více šenkýřů: R. 1651 připomíná se Václav, v l. 1658—1667 Andre Pimon se ženou Marketou, 1673 Michal, 1674 Dobiáš, 1678 Václav, 1680 Ludmila Rašková. R. 1692 Antonín Madetto (pův. Vlach) z Tábora žádá, aby bez újmy práva městského do Košina na hospodu byl licentirován, ale už r. 1695 jest šenkýřem na nové hospodě „Zavadilce“ u Čekanic. V létech 1699—1712 jmenuje se zde jako šenkýř Josef Lonk, po něm snad (1714) Václav Mertl, který při hospodě užíval 12½ str. polí a luk na 1 fúru sena. Při hospodě byla též chalupa s byty a kovárna, na níž už r. 1762 byl kovář Václav Kudrna, později synové Jan s manželkou Annou roz. Holasovou a Josef. Rod Kudrnů vystřídal několik vesnických kováren na zdejší osadě. Na hospodě byl mlynář Matěj Cyghardt; když jeho žena Dorota roz. Procházková zemřela (1778), oženil se již starý s Barborou, vdovou po Janu Kopkovi, po třetí provdanou (1783) za Václava Brederu. Hospodu koupil od vrchnosti Augustýn Amler (též psán Andler) s manž. Marií Annou roz. Vollbergrovou a r. 1790 se svolením vrchnosti prodal hospodu „se všema kvartýrama neb světničkami“, kovářským verkštatem, polmi pod 14½ str. výsevku, loukou pod 2 fúry sena Karlu Cikhardtovi z Košínského mlýna za 850 zl., kterážto suma měla se vyrovnati: do důchodu dluh za pivo 31 zl. 39¼ kr., do důchodu za dříví 13 zl. 25 kr., Beniškovi z Pacova 63 zl., Noskovi v Milčíně 25 zl., Borkovcovi v Košíně 50 zl., Zachariášovi v Broučkově Lhotě 34 zl. 13 kr., V. Krejčímu v Košíně 40 zl. a do důchodu chotovinského celý dluh za hospodu 353 zl. 47 kr. R. 1805 postoupil knihovně Karel Cikhart hospodu počítanou v 1600 fl. synu Josefovi (zemř. 1848) s podmínkou, že při nastoupení má svým 7 sestrám po 100 zl. hotově vyplatiti a 400 fl. na hospodě pojistit. Pro sebe vymínil si na požádání 500 fl. a ročně in natura 8 M žita, 2 M ječmena, 3 M pšenice, 4 M brambor, 3 sáhy dříví, místnost k obývání, volné krmení 1 krávy. Vdově mělo připadnouti ročně polovic obilí. Kováři Jos. Kudrnovi a jeho ženě Terezi roz. Cikhartové prodati kovárnu a 100 fl. přidati. Tehdy dobře se „na Kohoutě“, jako zájezdní hospodě dařilo, čemuž na-

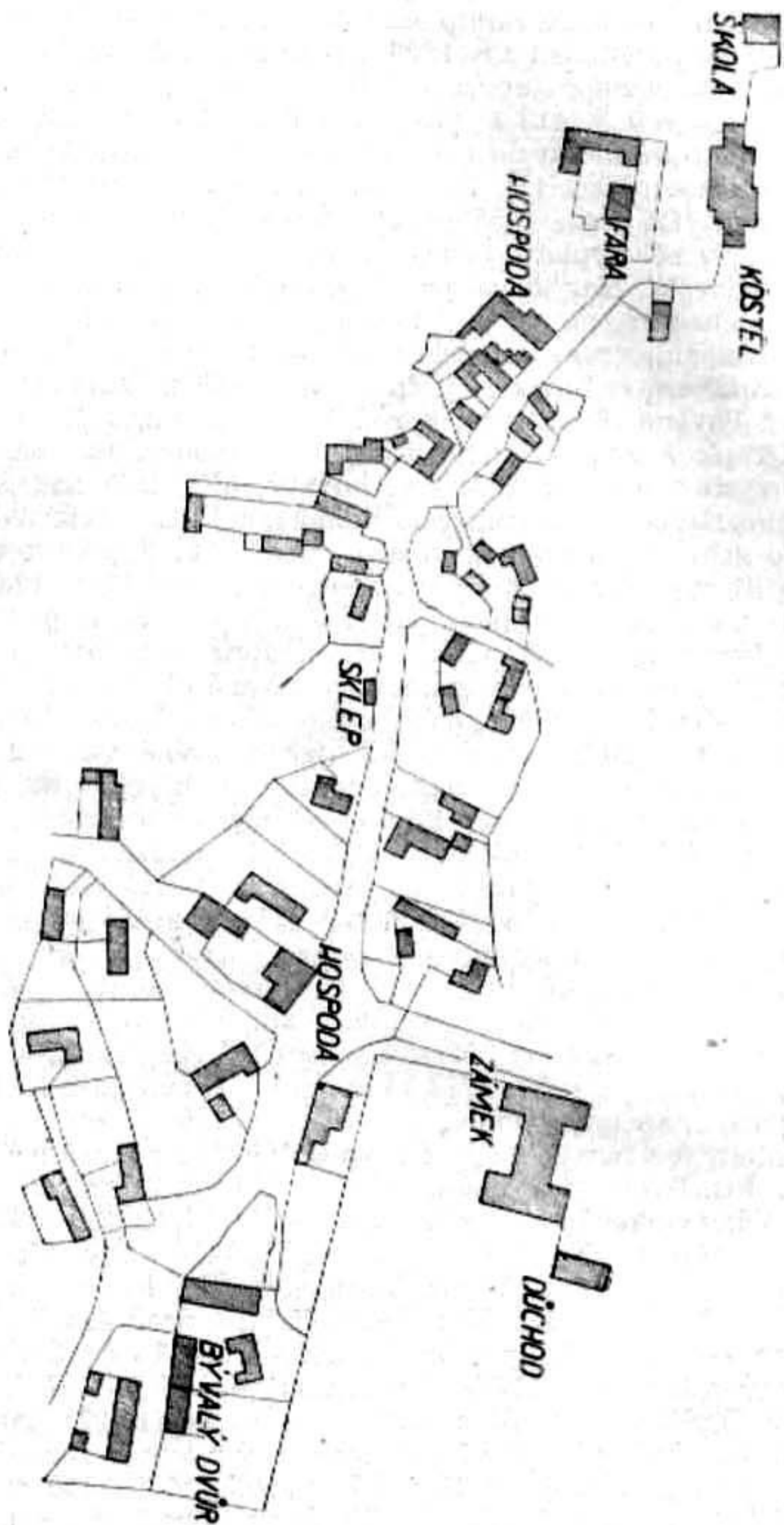
svědčuje i to, že už r. 1796 rodiče knihují 300 fl., r. 1796 sestry Kateřina a Anna provd. Procházková po 100 fl. a 1801 Marie, provd. Brantlová 100 fl. Žena mladého šenkýře Kateřina roz. Kadeřávková pojišťuje si (1809) věno jen 200 fl. — Po smrti rodičů ujal hospodu, při níž bylo 7 j. 146 s. polí a 1 j. 331 s. luk syn Josef. Bratr jeho František učil se kovářem a mladý dal se na vojnu, kde dosáhl hodnosti nadporučíka. Byl otcem spisovatelky Olgy Fastrové, pod jménem Yvonna známé modní referentky. Dne 4. srpna 1870 o 1/2. hod. odp. blesk zapálil hospodu. Ježto tehdy již jezdila železnice a formanství náhle upadlo, nebyla hospoda znovuzřízena a dlouho její zřícenina stála tu jako památník na zašlé doby formanů. Chalupu koupil od hospody r. 1790 od Karla Cikhardta Josef Dvořák za 200 zl. s povinností 4 zl. činže k hospodě a 3 dny vrchnosti robotovat. Z gruntů při hospodě platilo se ročně 19 zl. do důchodu, košínské obci 2 zl. 16 kr. a všem sedlákům ze vsi Košína 1 oběd. Jos. Dvořák zemřel r. 1806 stár 55 let. Psán též Dvořáček, měl za ženu Barboru dceru Jana Klejny.

Na chalupě v nájmu žilo více rodin; r. 1713 příp. Jak. Pilař, 1717 Jan Kiesweter, asi německý horník, 1786 krejčí Jan Pilař s manž. Kateřinou, 1789 dělník Matěj Macháček s Annou roz. Miňhovou, 1795 tesař (sekerník) Jíří Mrzena s manželkou Magdalenou roz. Příbylovou, po r. 1799 horník, později zedník Václ. Šembera s Kateřinou roz. Borkovcovou, 1786 podruh Jan Košverda, 1787 Jan Kašpíř, 1820 zemřela zde vdova po učitelu Dorota Trenkvicová, 1828 švec Jan Hejna.

Čís. 13. (n. 19) panská chalupa „na staré pile“, kde bydlil Jan Studenovský. Žena jeho Kateřina zemřela r. 1765. Již 1777 jmenuje se zde zedník Václav Studenovský, který r. 1796 chalupu koupil za 71 zl. s povinností roční činže 6 zl. do důchodu. Za ženu měl Annu roz. Bílou. R. 1805 postoupili chalupu synu Václavovi v ceně 100 zl. Oba rodiče zemřeli r. 1806. — Čís. 14. panská hájnice, kde jako hajní byli Pavel Hlubocký (1784) s manželkou Kateřinou, Krejčí Tomáš (1789) se ženou Annou roz. Kuldánovou, později (1799) Pilařík Josef, který měl Magdalénu, dceru Mart. Holasa z Radkova. — Čís. 14 nové byla chalupa od gruntu Vác. Borkovce, odprodaná r. 1826 Janu Matyšovi za 300 fl. R. 1841 koupil ji Jan Borkovec za 120 zl. C. M.

V Chotovinách č. 1. byl zámek, dvůr a přísl. budovy. — Čís. 2. fara. — Čís. 3. škola, o níž zvlášť pojednáno. — Čís. 4. (nové 5) hospoda se 6 j. 1009 s. polí a 2 j. 1258 s luk, kterou držel Frant. Ceis a prodal ji se vším příslušenstvím r. 1792 za 330 fl. Později byl zde Jan Vácha, Tom. Fara a v posl. letech rod Slunečkův. — Čís. 5. (n. 35) dostal od rodičů se 78 1/3 s. zahrady Jan Kudrna, od něhož r. 1772 koupila domek a zaplatila Rozina Čechtická roz. Trojáková a postoupila r. 1817 synu Janovi Čechtickému, který r. 1819 zemřel a domek s příslušenstvím dle kšaftu připadl Janu Čechtickému v odhadní ceně 298 zl. 16 1/2 kr. a r. 1835 knihovně připsán. — Čís. 6. (n. 8) držel Pavel Holej, který zemřel r. 1800 v stáří 98 let. Již déle před smrtí předal chalupu synu Janovi, který r. 1787 činí dědičný zákup v ceně 47 fl. rýn. K chalupě bylo tehdy 5 j. 944 s. polí a 2 j. 1401 s. luk. R. 1820 odstoupil rychtář Jan Hollej chalupu v ceně 400 fl. vid. č. Václavu Bukvajovi, synu své sestry. — Č. 7. (n. 10) selská usedlost, na níž odedávna rod Chamrův. R. 1787 zapsal dědičně grunt s 18 j. 746 s. polí a 7 j. 463 s. luk za 135 fl. rýn. Jakub Chamra, který r. 1793 odstoupil živnost synu Jakubovi v ceně 175 fl. R. 1815 postoupil tento usedlost v ceně 1615 fl. Jakubu Vobinuškovi pro jeho syna Josefa Vobinušku,

který měl za ženu Marii roz. Hrubantovou. Na jejich poli nalezen byl r. 1833 zvon. R. 1834 prodali manželé Vobinuškovi svoji usedlost Václavu Krejčímu za 930 fl. C. M. — Čís. 8 (n. 12) selský grunt Mart. Poláneckého, který r. 1788 činí dědičný zákup za 135 fl. se 17 j. 488 s. poli, 5 j. 26 s. luk. Dle dědičné pořádnosti z r. 1809 přikázán grunt staršímu synu Václavovi k jeho plnoletosti a teprve r. 1831 mu připsán se 17 j. 488 s. poli, 3 j. 1214 s. luk a 1 j. 412 s. pastvin a zahrad v šacovní ceně 1022 zl. 7¼ kr. s výplatami dluhu do chotovinské kasy, sourozencům Matěji, Josefovi, Františkovi, Kateřině, Barboře a matce Anně po 150 fl. čili 68 zl. vídeňské měny. Od roku 1855 přešel statek na nezletilého Josefa Poláneckého, který měl vyplatit podíly druhým dětem Františkovi, Kateřině provd. Studenovské, Magdaleně provd. Votápkové a Anně. — Čís. 9 (nové 15) zádušní chalupa, na níž byl tkadlec Pavel Slunečko, který chalupu koupil s povolením vrchnosti. Dle smlouvy ze dne 13. dubna 1768 mezi „záduším ss. Petra a Pavla t. j. farářem Josefem Mart. Heroldem prodávajícím a Pavlem Slunečkem, k záduší poddaným, v přítomnosti rychtáře Jana Teplo a Pavla Holého, tesařského mistra, na chalupu naproti Kovářový vystavenou pod 2 str. vrchovatý míry pole nad Svitákovíc a na loučku u cesty pod ¼ věrtele českého až k stavení Kovářovému stružce, co voda do zahrady padá, pak vozovej cestě, která palouk odděluje, za zahradou pilířema a krajinama ohrazenou, se vši mocí a právem k svému, jeho dětem a dědicům k stálému užívání a držení proti platu učiněné a zavřené smlouvy za 100 fl. rhýn., kteréžto na hotovosti jest k záduší zapravil, z které na panském gruntu vystavené chalupy do důchodu při sv. Jiří a při s. Havle polovičku, celoročně z polích a loučky 50 kr., z gruntu 30 kr., celkem 1 fl. 20 kr., do důchodu nevyhnutelně zapraviti, pak 3 dni v čas žní rukovní robotu na vrchnostenské poručení vybejvatí povinen jest a na budoucnost zůstane; kdyby však včas se trefilo, že by tato chalupa na prodej přišla, tak sobě Milostivá vrchnost ius attractus per expressum zachovává, by povždy ku prodeji milostivé vrchnost. povolení, bez kterého by všechno jednání neplatné bylo. Jakožto prodávající přijal beze vši vejminky, tak taky nápodobně za ní na ní prodávající do konce nejmenšího více k pohledávání nemá.“ (Potvrzeno 29. IV. 1768 od purkrabího Fr. Matiašovského). Později byl na chalupě rod Dvořákův. — Čís. 10. (n. 19) chalupa se zahradou 392 s. s polem k Vrážnému 2½ jitra koupil za 60 zl. od panství a 8. ledna 1781 bývalému pachtýři panství Jos. Čížkovskému zaplatil. Zápis vlastnictví proveden r. 1796 s roční činží do důchodu z chalupy 6 zl. a z polí 8 zl. Dle pozůstalosti z r. 1820 přiznáno vlastnictví synu Jos. Dvořákovi v odhadní ceně 911 zl. 32 kr. víd. čís. Později hospodařil Václav Froněk a po něm Jan. — Čís. 11 (n. 22) knihuje (1787) v ceně 47 zl. rýn. se 6 j. 569 s. poli a 2 j. 1416 sáhy luk Jakub Procházka, který zemřel 1817. Vdova Marie s dcerou Kateřinou a poručník dětí Tomáše a Marie postoupili r. 1824 chalupu dceři Marii provdané za Václ. Holasa. — Čís. 12 byl panský domek. — Čís. 13 (n. 20) dominikální domek, který zakoupil r. 1797 od vrchnosti hrnčíř Jan Höfner s manž. Žofií a r. 1817 přikoupeno 161 s. místa. — Čís. 14 (n. 27) panský domek pro zahradníka, jímž byl r. 1786 Jan Čechtický s manž. Terezií. — Čís. 15 (n. 28) grunt Tomáše Volfa s 18 j. 751 s. poli a 4 j. 1444 s. luk. Zákup dědičný r. 1787 činil 135 zl. rýn. R. 1793 koupil usedlost Mart. Zrzavecký za 1561 fl. pro svého syna Jana. R. 1838 zemřel Jan Zrzavecký a dle pořádnosti 1841 přiznán grunt v odhadní ceně 891 fl. 12 kr. synu Josefu Zrzavec-

Plán Chotovín podle stavu z r. 1830.

Kreslil Rud. Ez. Cikhardt.

kému. — Čís. 16. (n. 29) držel a r. 1787 zapsal v ceně 135 fl. rýn. Jakub Koželuh. Držel při usedlosti 17 j. 100 s. polí a 5 j. 1101 s. luk. R. 1818 ujal grunt Matěj Koželuh, který již 22. srpna 1823 zemřel a usedlost přešla dědictvím od r. 1826 na Tomáše Koželuha v odhadní ceně 816 fl. 45 kr. C. M. R. 1801 zemřel zde jako podruh v stáří 92 let Jan Balek. — Čís. 17 (n. 30) s 18 j. 350 s. polí, 4 j. 377 s. luk a 923 s. lesa držel a roku 1787 dědičně za 135 fl. rýn. zakoupil Jan Švejda. R. 1809 odstoupil živnost v ceně 749 fl. synu Frant. Švejdovi, který 1817 prodal ji za 1931 fl. 47¼ kr. Václavu Chotovinskému. Ten odstoupil grunt 1830 synu Františkovi, řezníku, v ceně 1208 fl. 15 kr., ale již r. 1839 koupili od posledního grunt za 920 fl. stříbra Jan a Terezie Šafkovi. — Čís. 18 (n. 32) držel rod Teplův. R. 1787 Jan Teplo zapisuje dědičný zákup v ceně 135 fl. r. s 18 j. 1082 s. polí a 8 j. 1207 s. luk. Dle testamentu z r. 1813 ujal grunt syn Matěj Teplo (knihovně od 1818), v ceně 1000 fl. Jeho sestra Marie provdána na gruntu Koželuhově. R. 1832 postoupil Matěj Teplo usedlost prostřednímu synu Václavovi v ceně 641 fl. 36 kr. C. M. — Čís. 19 (n. 33) byla pastouška. — Čís. 20, ovčín panský, bydlil zde šafář Václ. Kratochvíl. Vdova po něm Dorota zemřela r. 1802 v stáří 63 let a syn František Kratochvíl, šafář, zemřel r. 1803 stár 33 let. — Čís. 21 (n. 4), farská chalupa. — Čís. 22 (n. 9) chalupa od gruntu Holých č. 6, na níž postoupeno pro Václava a Dorotu Holých 150 s. místa. Od vdovy Doroty Holé koupil r. 1817 domek Václav Chotovinský za 375 fl. a prodal hned (1817) výměnou v ceně 300 fl. Františku Švejdovi. Ten 1831 pronajal na 6 let za 8 zl. stříbra ročně domek sedláři z Hlinice Leopoldu Waldsteinovi a zatím r. 1832 odstoupil domek se zahrádkou synu Jakubovi Švejdovi v ceně 300 fl. — Čís. 23 (n. 7) panský domek prodán s kouskem místa na dvorek a vystavení chalupy r. 1796 Janu Veselému při roční činži do důchodu 4 zl. Od r. 1828 přešlo na syna Augustina Veselého, ševce. — Čís. 24. zakupuje r. 1796 s místem 97¼ s. a zahrádkou 261 s. za roční činži 6 fl. Antonín Makovec. — Čís. 25. chalupa bez polí, již dědičně zakoupil (1796) Vojtěch Veselý s místem 88 s. a zahrádkou 119 s. za roční činži 6 fl. Později provozoval zde Vincenc Veselý živnost zámečnickou. — Čís. 26. (n. 31) domek knihuje si Václav Teplo, který od již zemřelého otce ze statku č. 18 na výbyt domek 8×3° veliký, chlívek a kousek hnoje 4 s., celkem 28 s. dostal a tím byl ze statku otcovského vybaven. Zemřel r. 1823 u sestry Marie Koželuhové a na domku byl syn Václav Teplo, jemuž také r. 1835 domek připsán (příznán 1823). R. 1836 koupil domek za 248 fl. 31 kr. vid. č. Josef Klejna. — Čís. 27 (n. 36) myslivna či bažantnice v parku. — Čís. 28 (n. 24) kovárna. R. 1796 koupil chalupu s kovárnou k užívání za roční činži z chalupy 6 fl. a z kovárny 2 fl. se všemi obvyklými zákupními povinnostmi s místem 113½ s. a zahradou 197½ s. Josef Kudrna. R. 1803 vyměnil kovárnu se svolením vrchnosti s Jiříkem Kudrnou za jeho kovárnu a chalupu v Moravci s přidáním od Jiříka Kudrny 210 fl. R. 1840 ujal tuto emphyt. chalupu s kovárnou syn Vojtěch Kudrna v ceně 120 fl. C. M. a od něho r. 1843 vrchnost zpět s inventářem a nábytkem za 800 fl. — Čís. 29 (n. 16) zakoupil dědičně r. 1796 Matěj Balek s místem celkem 102½ s. při roční činži do důchodu 5 zl. Později byl na domku učitel Fr. Pillik. — Čís. 30. měl Karel Němeček, který 1796 knihuje zákup místa 71½ s. a zahradu 110½ s. s ročním úrokem 6 zl. — Čís. 31 zakoupil r. 1796 Václav Chotovinský od vrchnosti jako kovárnu k vystavení chalupy i se zahrádkou za 61 fl. 18 kr. Část vyplatil a 18 zl. měl spláceti v ročních lhůtách po 4 fl.

Úrok z gruntu do důchodu činil ročně 6 fl. a z masného krámu při té chalupě vystaveného též 6 fl. — Čís. 32 (n. 34) dědičně zakupuje r. 1796 s místem 77½ s. s roční činží 4 fl. František Holubář. Po něm byla vdova Anna. — Čís. 25 n. a 26 n. byla panská vinopalna, flusárna, jež s řeznickým obchodem, s místem a hnojištěm koupil r. 1800 Josef Reinischer a platil též z polí 16 j. 188 s. a luk 1558 s. emfyteatně zakoupených ročně 170 zl., od r. 1802 jen 150 fl. Později na čp. 25 zpříbuzněný rod Winternitzův. Byly to první usazené židovské rodiny v Chotovínách*).

V Jedlanech č. 1 josefinské měl dvůr Jišov, jež měli v nájmu (1795) František a Kateřina Kratochvílovi. — Č. 2 (n. 41) domek Mat. Chalupce, který r. 1800 koupil „plac v Jišově“ ku postavení chalupy při roční činží 6 zl. R. 1805 prodal domek za 290 zl. Jakubu a Rosalii Kamenicovým a r. 1806 koupil jej Jiří Křemen za 380 zl. a r. 1846 prodal Janu Borkovcovi. — Původní čís. 2 byla myslivna panská. Čís. 3 (n. 2) dolní mlýn, na němž byl (1781) mlynář Skřivánek. Později držel mlýn s 9 j. 753 s. polí a 1 j. 406 s. neb 3½ fůry sena luk a 2 m. pastvišťat František Zeman a prodal jej r. 1796 Josefu Prchlíkovi za 1700 fl. Po něm držel mlýn syn Jan a pak Josef Prchlík, od r. 1858 Václav a Kateřina Zahouroví, od r. 1887 syn Václav s manž. Petronikou, R. 1914 koupili mlýn František a Anna Šeborovi. Po smrti Františka Šebora (1917) dědil syn František a v dražbě r. 1923 koupil Frant. Vávra. Polovina matčina připadla dceři Julii, provdané později Hrubcové. Mlýn koupili v dražbě r. 1925 Antonín a Josefa Samcovi. — Na č. 4 byl (1785) Václ. Zrzavecký. — Č. 5 selský grunt Matěje Vobořila (1785), po němž hospodařil syn Jan. — Č. 6 domek, který za paní Peterswaldské r. 1735 koupil od vrchnosti s pozemky Martin Chamra za 40 fl. rýn. Po něm hospodařil syn Martin a z pozůstalosti dala domek r. 1802 dcera Kateřina provdaná Cibulková. Po smrti Jakuba Cibulky dle pozůstalosti z r. 1824 připadlo dětem Janu a Josefovi po 31 fl. 40 kr. víd. měny. Usedlost ujal Jan. — Čís. 7 chalupa Jakuba Procházky (1785), po němž hospodařil syn Matěj Procházka. — Čís. 8 selský grunt Václ. Marka (1785), později Matěj a František. — Čís. 9 selská usedlost, na níž (1785) Jan Slunečko, později Jiří. — Čís. 10 (n. 11) sedlák Jan Prchlík, který zemřel r. 1775 v stáří 92 let, po něm syn Jan, později Václav Prchlík, pak Josef. — Č. 11 (n. 12) sedlák Jakub Klejna (1787), později syn Josef. — Čís. 12 (n. 13) selský grunt Šandův, na němž r. 1677 Vít Šanda, po něm Jakub. Žena Jakuba Šandy Kateřina zemřela r. 1720. R. 1785 držel grunt Josef Šanda a po něm syn Josef. Čís. 13 držel r. 1785 Martin Simandl, čís. 14 (n. 15) sedlák Mat. Beran, později Josef, čís. 15 (n. 16) r. 1785 sedlák Jak. Prchlík, po něm byli Jakub, František, od r. 1873 Ant. Kříž; na č. 16 přip. (1785) Mat. Dvořák, r. 1797 Jakub a Kateřina Dvořákoví, na č. 17 (n. 20) r. 1785 sedlák Jan Novotný, po něm Martin. — Č. 18 (n. 21) sedlák Matěj Borkovec s manželkou Kateřinou (1781), r. 1787 držel grunt František Borkovec, později syn Jan. — Čís. 19 (n. 24) chalupa na panském místě ležící se 2 zahrádkami. Na ní byl (1781) Pavel Lanský s manž. Annou, kteří prodali r. 1796 chalupu s povinností roční činže 2 zl. do důchodu chotovinského Pavlu Valeškovi za 100 zl. Po jeho smrti vdova Alžběta a syn Josef Valeška prodali chalupu dražbou r. 1806 za 250 zl. Janu Novotnému.

*) Dle výkazu řed. Prušáka z r. 1825 na celém panství byli židé: v Chotovínách č. 25 a 26 jedna rodina 6 duší janovických poddaných, jedna rodina — 3 duše k Chotovínám poddané; ve Hlinici 2 rodiny — 6 duší chotovinských poddaných, v Radkově čp. 29 rodina — 6 duší poddaných panství votického.

— Čís. 20 (n. 28) panská hospoda, na níž byl Josef Šanda, který r. 1792 koupil hospodu od vrchnosti s 6 j. 1342 s. polí, 1 j. 273 s. luk a 388 s. zahrad za 120 zl. se všemi obvyklými povinnostmi. Úrok z gruntu činil ročně 12 zl. a laudemiální poplatek při každé změně vlastnictví 3 kr. ze zlatého. R. 1798 dědil hospodu druhý syn Jakub. Později byli na hospodě Václav a Terezie Müllerovi, kteří prodali hospodu r. 1828 s pozemky, všemi právy a břemeny Matěji Nenadálovi, tesař. mistru z Hořepníka za 908 fl. Později byl na hospodě rod Dvořákův. — Čís. 21 (n. 3) t. zv. horní mlýn Jíšovský. 1778 zemřel Matěj „hořejší mlynář“ v stáří 49 let. R. 1785 byl na mlýně Tomáš Zeman, na to r. 1792 kupuje mlýn s 5 str. $\frac{1}{2}$ věrt. polí a lukami na 1 robotní fúru sena za 660 fl. rýn. od Frant. Aubelického Mates Kulvei, který 500 fl. složil a 100 fl. pozůstalým sirotkům po nebožt. Hořetickém Alžbětě a Kateřině zajistil. R. 1799 odkoupil mlýn Václavu Kulvejovi. Později byl na mlýně Vojt. Pulkrábek a později mlynář Josef Fara. Trhovou smlouvou z 18. března 1863 koupili mlýn Jan a Marie Součkoví a postoupili r. 1892 synu Františkovi. Sňatkem s jeho dcerou Annou (1919) přešel mlýn na Karla Reitschlägra a 5. dub. 1927 koupil jej Karel Šrámek. — Č. 22 cihelna a chalupa Jana Cihláře (1785), od něhož koupil ji za 600 fl. Jakub Křemen. — Č. 23 chalupa v Kakanově řečená Trdlendovská, již koupil za 16 zl. r. 1772 Václav Kratochvíl. R. 1805 ujal chalupu Václav Kratochvíle s manželkou Annou po úmrtí Frant. Kratochvíle v ceně 306 fl. 15 kr., pojistivši 166 fl. 15 kr. zaknihováním pro dědice. — Čís. 24 byla chalupa u Jíšova (u pily) koupená r. 1730 za 25 fl. Janem Beranem s 2 str. polí a lukami na $1\frac{1}{2}$ fúry sena emfytheátně při roční činži 15 kr. z 1 str. polí a 30 kr. z fúry sena, při tom bez povinnosti robotní. R. 1756 dědici po Janu Beranovi syn Antonín a dcery Ludmila, Anna a Kateřina a sourozenci postoupili chalupu sestře Kateřině. R. 1778 byl na chalupě Josef Bednář, 1785 Petr Tettauer (Tětour). — Č. 25 (33) obecní pastouška, na níž r. 1794 bydlil pastýř Jakub Němeček s ženou Marií. — Čís. 26 (n. 40) Chalupa Josefa Kačírka, jemuž vrchnost r. 1796 prodala dědičně kus panského místa k vystavení chalupy a na dvorek 99 s. a zahradu 215 s. s povinností roční činže 6 fl. 30 kr. do důchodu panství. Jos. Kačírek zemřel 2. března 1810 a z chalupy dědili Josef a Antonín Kačírek po 100 zl. jako podíly, Kateřina Hefnerová 100 fl., krávu a svatební výbyt. Chalupu držel Matěj Troják a postoupil ji r. 1831 synu Matěji, učiniv si výměnek tam zůstatí. Ale právě pro ten výměnek docházelo tu ke sporům, takže otec se znovu oženil a r. 1833 za 68 fl. neb 170 fl. víd. měny a poplatky převzal chalupu zpět od syna. — Čís. 27. zakoupil r. 1796 se 2 zahrádkami pod 295 s. Josef Čechtický za 123 fl. Také manželka Terezie, jež ze svého věna do důchodu 43 fl. a muži 27 fl. na nákup složila, knihovně zajistila si posmrtné právo užívací na této chalupě. — Čís. 30 (n. 25) chalupa s dvorkem a zahrádkou Jiřího Kudrny, kterou r. 1796 koupil od něj za 115 fl. Jan Lis a prodal i s pozemky r. 1818 za 125 fl. Jakubu Zemanovi s povinností roční činže 5 zl. Nový majitel přikoupil r. 1820 pastviště „Boreček“ 488 $\frac{1}{2}$ s. za 40 fl. víd. m. — Čís. 31 (n. 26) domek Matěje Češpivy, který roku 1796 koupil od panství při roční stálé činži 5 fl. kus místa na chalupu a dvorek 53 $\frac{1}{2}$ s. a zahradu 95 s. Později držel domek syn Václav. — Čís. 32 měla Veronika Vodičková a prodala r. 1796 svému zeti Janu Maršálovi chalupu s dvorkem 43 s. a zahradu 265 s. za 140 fl. — Čís. 34 domek Františka Kačírka, který r. 1796 knihuje nákup místa 257 s. na chalupu a zahrádku při ročním úroku do důchodu 6 zl.

V Sudoměřicích čís. 1 byla velká panská hospoda, na níž byl šenkýř Frant. Wohl. Kolem r. 1785 byl na hospodě Jakub Kellerman, panský písař a později purkrabí chotovinský s manželkou Magdalenou. Později musil bydliti v Chotovinách a na hospodě byl už r. 1788 šenkýř Václav Lamina s manželkou Annou roz. Čeňkovou. Ze zaměstnanců jmenuje se (1793) Martin Procházka, „knecht v hospodě“, 1799 Jakub Pařízek, choustnický poddaný se ženou Annou, dcerou Jos. Hrušky, 1796 Jan Herous, bednář. Již r. 1799 křtí zdejší šenkýř Pavel Hüber a jeho žena Marie roz. Stríberská. Později byl na hospodě tehdy zájezdní Jan Kubát, za něhož byl zde požár. Dosud uchoval se nápis na trámu ve stodole připomínající, že „Jan Prok. Kubát s pomocí boží svým nákladem postavil 1830“. Hospodu později držel velkostatek nemyšlský, od něhož koupil přešla na pražského obchodníka Fantu. Od tohoto koupil hospodu Jan Dráb za 8000 fl. a 500 fl. výkupu. Sňatkem s jeho dcerou přešla hospoda v držení Františka Roškota.

Nová hospoda vznikla u nádvoří brzy na to. Majitel nemyšl. panství hrabě Bedřich Deym ze Stříteže chtěl hospodu zpět koupiti od Drába, ale nedohodnuv se o výši ceny, rozhodl se postavit novou hospodu u nádraží. Novou hospodu pod dráhou u lesa postavil Karel Zlouže r. 1905, který měl přes 20 let v nájmu hospodu Roškotovu.

Na chalupě č. 2 byli (1781) Jan a Alžběta Křepelkovi, na č. 3. Josef Vesecký, řezník (1792 už mrtvý) a 1795 byl na domku Jan Tomek, poddaný vltavotýnský, který měl za ženu Barboru, dceru Jos. Veseckého*). — Čís. 4 dvůr panský nemyšlský, kde po zrušení dvora zřízena hospoda. Bydlili zde Jakub Šiška, šafář, (1781) pastýř Frant. Kameník, který měl za ženu Annu Šiškovou, r. 1792 Matěj Šiška, šafář s ženou Terezií Rosolovou, r. 1794 šafář Vojtěch Plotz z ženou Kateřinou, dcerou Jakuba Ječného z Benešova a r. 1799 jako šafář Jakub Jirásek s manželkou Barborou Lhotákovou**). — Na chalupě č. 5 byli (1784) Jakub a Anna Prchlíkovi. — Na č. 6 bydlili v nájmu (1785) Jan a Anna Hořejší. Též jmenuje se Jakub Hořejší, lesní. — V čís. 7. byli (1785) Matěj a Terezie Paulusovi, 1796 Vít Doležal s manželkou Kateřinou, dcerou Ant. Zavadila. — Čís. 8 chalupa nemyšl. panství, na níž (1786) Václav Zeman a Ludmila rozená Kuklová). — Na čís. 9. byli (1781) Václav a Anna Prchlíkovi, 1785 Matěj a Anna Prchlíkovi, 1790 Václav Rak s ženou Marií; též bydlil zde (1794) tesař Jos. Rak s ženou Magdalenou roz. Jeřábkovou a 1790 Marie po zemř. Jos. Blechovi ze Sedlečka. — Č. 10 selský grunt Mart. Raka, po němž hospodařil syn Josef, ale již 1781 Jan Sekal s ženou Magdalenou, po druhé ženat s Terezií Šetkovou, kolem roku 1790 byl rychtářem. R. 1799 jmenuje se zde nemyšl. poddaný Jan Stibor, který měl za ženu Terezií Sekalovou. — Čís. 11 selský grunt panství nemyšlského, na němž byl Jan Kukla a po něm Matěj Kukla s manž. Annou (1789). Jako nájemníci připomínají se jistebničtí poddaní Jiří Mach se ženou Terezií roz. Kuklovou. — Čís. 12 svobodnický grunt Křemenův. — Čís. 13 pastouška obecní, na níž roku 1784 pastýř Jan Kuchař se ženou Magdalenou, r. 1793 pastýř Josef Lassek (Lašek), který měl za ženu Janu, dceru Jar. Brábka. Po zničení požárem pastouška zanikla. — Na č. 14 nemyšl. poddaní Jan Zeman, tkadlec se

*) Roku 1799 křtí Leopold Vesecký, granátník u regimentu Kahlbergova a jeho žena Dorota, dcera Frant. Raka.

***) Později dvůr vyzdvižen a byla tu vinopalna, na níž byl rod Penkův. Po zrušení vinopalny byla zde hospoda, jež sňatkem přešla na rod Králíkův (z Borotína).

ženou Annou roz. Pospíšilovou (1791). — Čís. 15 svobodnická chalupa, na níž byl r. 1773 zemřelý Jan Hamata, později byli zde synové Václav (1781) a krejčí Matěj Hamata (1786) s manželkou Magdalénou rozenou Sekalovou. — Na č. 16. svobodník Václav Babůrek (1795), který měl za ženu Annu roz. Vatrsovou (z Borotína). — Na čís. 17 svobodnický selský grunt Straňákovský. R. 1784 byli zde svobodníci Jan a Marie Magdaléna Křemenovi a 1787 Frant. Křemen. — Čís. 18. byl t. zv. poštovský dvůr Frant. Čeňka, svobodníka. — Čís. 19 panská hospoda jistebnická, na níž šenkýř Josef Tanter, později (1780) Frant. Penk s manž. Terezií, 1799 Šebestian Penk. Na přestavbu hospody brán byl kámen ze zříceniny hradu Borotína. Některé změny provedeny po požárech. V posledních dobách byla hospoda v držení rodu Trachtů, načež v dražbě prodána a vystřídalo se zde několik držitelů, nyní rod Vosátkův. — Čís. 20 panská hájnice jistebnická u cesty k Borotínu, před několika lety přestavěná. Jako hajní připomínají se v matrikách Jan Brandštejl, 1785 Martin Homout s manželkou Kateřinou, 1791 Vojt. Štemberk, který měl za ženu Rozalii, dceru po zemř. Frant. Šmejkalovi. — Čís. 21 jistebnický mlýn, na němž r. 1785 mlynář Jan Šetek s manželkou Kateřinou, dcerou Pavla Křemena. — V min. století koupil mlýn od Šetků Kašpar Kaňka a po požáru jej přestavěl. Jan Šetek byl 1799 na mlýně u Nemyšle. Mlynáři byl vůbec výsadní stav, jako pachtýři dominikálních mlýnů nebyli vázáni robotou a také při zákupech mlýnů robotních povinnosti nepřijímali. V příbuzenstvo vstupovali ponejvíce s rody mlynářskými nebo svobodnickými, také i při kmotrovství. V těch dobách připomínají se na okolních mlýnech (1795) Jos. Vatrš a 1781—95 Václav Jinda v Borotíně, Václ. Šebor u Borotína, 1781 Vojt. Jinda, 1795 Jan Jinda na Starém Zámku, 1781 a později Tom. Šebor v Náchodě, 1781 Jos. Skřivánek v Jišově. Také r. 1821 na podzim postaven nad Záhořím větrný mlýn, ale za větrů dvakrát polámán, 8. července 1822 prodán a do Křténovic odvezen.

Podobně i ovčáci udržovali příbuzenství.

Mistr polní či ovčák panský dle zvyklostí od 16. století měl slušné postavení. Používal panského bytu i pole měl vykázána nebo deputát, osminu výnosu z mléka, vlny i prodeje jehnat, k tomu směl na panském současně pásti své vlastní stádo malé (obyčejně do 20 kusů). Kde byl větší ovčín — více stád — měl k ruce pro ostatní stáda po 1 „hamlknechtu“. Ovčáctví upadlo hlavně v druhé pol. min. století, kdy přicházely do obchodu látky vlněné z importované vlny a též látky bavlněné, v továrnách vyráběné. S ovčáctvím zaniklo i drobné soukenictví.

Na chalupě čís. 24 byli (1788) Matěj a Anna Prchlíkovi. — Na čís. 30 byli židé. Ze židovských rodin přip. (1790) Lebeh (Jakub) Gutmann s ženou Evou Markovou, r. 1797 Isak Herman z Malovic a jeho žena Anna.

V Zahoříčku čís. 1 byl svobodnický statek, na němž hospodařil (1785) Jan Křemen s manželkou Annou roz. Včelákovou, jež jako vdova vzala si Frant. Prchlíka. — Čís. 2 svobodnická chalupa, na níž usazen r. 1785 Václ. Stibor se ženou Barborou roz. Kameníkovou. — Čís. 4 dvůr panský k panství nemyšlskému. Jako šafář byl tu (1785) Mat. Šiška, 1791 Vojt. Zavadil a jeho žena Terezie, roz. Germanscheglová, 1797 šafář Josef Kutta, poddaný panství libějického. Jako pastýř ve dvoře jmenuje se (1788) Mat. Polívka. Též bydlil zde (1788) švec Jos. Mansfeld. — Čís. 3 byl svobodnický grunt Pavla Křemena, který zemřel 20. ledna 1782; po něm hospodařil syn Jan s manž. Magdalénou. Sestra téhož Kateřina provdána byla za mlynáře Šetka.

Koncem 18. stol. byly některé dvory v nájmu. Tak statek chotovinský měl Josef Čížkovský, Liderovice (1791) Jan Klejna, Jišov (1795) Frant. Kratochvíl, Oudičov Jakub Šustr, což nasvědčuje, že hospodaření bylo obtížné, vrchnost nebyla v místě. Jako ředitelé panství v Chotovinách byli Adam Vil. Wurm († 1781), Jan Schaur, 1786 Josef Pertzl, (1792) Jan Václ. Engrt, později (1796) Václav Stollovský, po něm Jos. Schmilauer, Šustr a Al. Chládek za nového majitele panství J. Nádherného. Purkrabím byl (1781) Vincenc Háek, 1791 Jakub Kellermann, mušketýr (t. j. vrchnostenský dráb), Václav Dvořák (1786 a později), jako lesní na Bradačce Jak. Prantl, (1781) Tom. Čechtický, v Hlinici Fr. Jeřeta, 1784—94 Mat. Masák, v Záhoří (1781) Jan Bíba. Hajní připomínají se v Košíně (1789) Tom. Krejčí, 1799 Jos. Pilařík, 1785 Pavel Hlubocký, v Moravci (1791) Mart. Kurka. Jako ovčáci byli v Hlinici 1785 Jak. Klejna, 1794 Jak. Mraček, na Oudičově (1796) Jak. Šustr, v Ouraze (1784) Václ. Slunečko, v Sudoměřicích Jan Šetek. Jako šafáři byli kolem r. 1790 v Moravci Mat. Novotný, v Záhoří Jan Koželuh, v Chotovinách Jan Čechtický, ve Vrážné Jan Koželuh.

Farář Frant. Schmidt zemřel dne 23. února 1795 a po něm řídil farnost jako administrátor a od 19. dubna 1795 jako farář Ignác Otto až do 1. listopadu 1812; později žil v Písku. Jako kaplani byli za jeho působnosti od r. 1798 Fulgentius Sandtman z řádu sv. Františka, od r. 1809 Ant. Planička, od r. 1810 Mat. Peršl.

Majitel statku chotovinského kardinál Migazzi prodal panství chotovinské se všemi připojenými statky a příslušenstvím dne 20. dubna 1802 hraběti Josefu Václavu Thürheimu za 300 tisíc zl. a 30 dukátů. Sám pak zemřel ve Vídni dne 27. dubna 1803.

Nový majitel prodal panství chotovinské již 15. dubna 1806 Janu Nep. Nádhernému za 350 tisíc zl. a 100 dukátů ve zlatě. Jan Nádherný byl synem mlynáře z Bohutína, obchodem a zvláště v té době výnosným železářstvím zbohatl, takže mohl zakoupiti celou řadu hospodářsky upadajících statků. Mezi lidem udržela se mylná tradice, jako by panství chotovinské téměř zdarma dostal. Jak patrně již dle kupní ceny, odpovídala tato poměrům a starý majitel zajišťoval si 130.671 fl. na panství kamenickém. Jan Nádherný na tehdejší poměry vynikal národohospodářskou prozíravostí a odvahou i podnikavostí. Všechny podniky své zvelebil a rozšířil a také koupením statku chotovinského přinesl krajině dobrodiní. Všude na svých statcích staral se o zlepšení polního i lesního hospodářství, zvelebil sadářství, dovezl ušlechtilé druhy dobytka, přestavoval chatrnější stavby maje vždy pochopení při každém počínání pro důkladnost a účelnost, neohlížeje se na náklady s tím spojené.

VIII.

Lhota Jeníčková zůstala v majetku pacovského kláštera Karmelitánů, ve dvoře byl správce a vrchnostenské právo vykonával prior kláštera. Když císařským rozhodnutím r. 1785 řád zrušen, přiděleny statky náboženskému fondu (vkl. LV 33 D. Z. r. 1796). R. 1803 dány oba statky Pacov a Jeníčková Lhota císař. rozhodnutím v užívání budějovickému biskupovi Janu Prokopovi hraběti Schaffgotschovi za roční nájem 6000 fl. nábož. fondu. Tento nájem obnovil císař František I. rozhodnutím ze dne 30. VIII. 1815 také nástupci biskupa Růžičkovi, ale od 1. října 1815 snížen na ročních

3000 fl. Statky byly v nájmu. R. 1826 účtován výnos 22710 fl. 26²/₃ kr., ale nájem činil jen 5573 fl. 12 kr. K tomu r. 1824 na pacovském panství živelní pohromy, zvláště povodně, mnoho škod způsobily. Biskup Arnošt Konst. Růžička žádal o zrušení nájmu, jenž byl doživotně jmenovanému biskupovi přidělen. Císařským rozhodnutím ze dne 26. května 1829 pachtovní užitek z obou statků byl dnem 1. listopadu zpět obrácen a požitky opět náboženskému fondu plynuly. Dne 7. srpna 1835 státní správa prodala oba statky, a to Pacov za 222.200 fl. CM. a Jeníčkovu Lhotu za 50.200 fl. CM. baronu Maxovi Fridrichu z Vorst-Gudenau a jeho choti Otilii rozené bar. z Mirbachu.

K tomuto dílu Jeníčkovy Lhoty (t. zv. pacovské vrchnosti) patřil dvůr s „residencí“, kde byla i kaple (čís. 1). — Čís. 2. byl domek se zahrádkou 63 s., na němž byl Jakub Zavadil, krejčí (1770). R. 1810 knihuje zákup syn Jak. Zavadil a od r. 1853 syn Jan, dle smlouvy svatební od r. 1836 též jeho manželka Anna roz. Volfová, 1859 František a Marie Volfovi. — Čís. 3 t. zv. Kopecká chalupa, půlgrunt se 6 j. 1561 s. polí, 1221 s. luk, 801 s. zahrady a 1 j. 1023 s. lesa. Usedlost držel (1787) Frant. Berka s manž. Annou, po nich od r. 1810 syn Jakub Berka s manž. Marií. Bratr jeho Jan byl zaměstnán jako horník na stříbrných dolech Ratibořských. Od r. 1832 držel chalupu Jan Berka a od 1869 Tomáš Berka. — Čís. 6. grunt Zemanův, držel (1785) s čís. 12. Václ. Těfour. Rustikální chalupu s 3 str. polí ujal v zákupní ceně 20 fl. Jan Těfour r. 1788. Po jeho smrti hospodařila vdova Eva. R. 1831 ujal do vlastnictví chalupu syn Josef Mika v ceně 80 zl. a po něm 1859 nezl. syn Václav v ceně odhadní 320 fl. — Č. 12. Novákovský grunt, na němž byl svobodník Jar. Viktor Firhap († 1777 v stáří 60 let.). Grunt s 23 j. 1139 s. polí, 3 j. 1374 s. luk, 1075 s. zahrad, 938 s. pastvin, 2 j. 756 s. lesa a porostlin držel (1785) Václav Těfour, po němž r. 1810 ujal živnost Jakub Těfour, od kteréhož r. 1829 přešla na jeho dceru Marii provdanou Kazdovou v ceně 406 fl. C. M. R. 1834 přechází usedlost dědicky na Josefa Těfoura a r. 1856 přejímá ji v ceně 1900 fl. syn téhož Martin. — Čís. 13. panská kovárna, na níž (1787) Jakub Volf. Zakoupena se 3 j. 781 s. polí, 1 j. 359 s. luk a 108 s. zahrad r. 1810. Od r. 1818 ujímá t. zv. „Kovářikovu polovinu“ syn Frant. Volf s povinností roční činže 8 fl. a 13 dní ruč. roboty a po něm 1851 František a Marie Volfovi přejali kovárnu s příslušenstvím v ceně 492 fl., od r. 1879 přejali František a Barbora Volfovi — Č. 14 obecní pastouška, kde bydlil slouha či pastýř a časem i jiní podruzi. — Čís. 16. Kubecova polovina se 6 j. 1410 s. polí, 1 j. 200 s. luk, 705 s. zahrad a 1 j. 875 s. lesa a porostlin. R. 1785 byl tu Frant. Kubec, který r. 1810 knihuje dědičný zákup. R. 1823 ujal chalupu syn Josef v ceně 400 fl. a r. 1863 František a Marie Kubecovi. — Čís. 17., t. zv. Pavlišova polovina, na níž r. 1785 hospodařil František Volf. Užíval 6 j. 1515 s. polí, 1290 s. luk, 1282 s. zahrad a 1 j. 1081 s. lesa. R. 1810 knihoval dědičný zákup při ceně 64 fl. 15 kr. Josef Volf, po němž r. 1828 přešla chalupa na jeho vnuka Jana Volfa. Ten zemřel r. 1857 a chalupu ujal Jan Volf s manželkou Rozalií roz. Voráčkovou. — Čís. 19. Matouškova polovina se 7 j. 673 s. polí, 1 j. 138 s. luk, 233 s. zahrad, 414 s. pastvin, 1336 s. lesa. R. 1810 knihuje zákup za 65 fl. 24 kr. Frant. Zavadil, r. 1823 syn Jan Zavadil v ceně 487 fl. Po jeho smrti dědila vdova Josefa pozd. provdaná Šilhavá. Po ní r. 1838 ujal chalupu nevlast. syn Václav Šilhavý v ceně 400 fl., později (1861) manželka jeho Kateřina. — Čís. 20. Vaškova polovina, při ní 8 j. 1309 s. polí, 1 j. 26 s. luk, 99 s. zahrad, 117 s. pastvin a 1 j. 449 s. lesa. Chalupu držel (1785) Vojtěch

Slunečko, který r. 1810 knihoval dědičný zákup za 74 fl. 4 kr. R. 1818 ujal chalupu Václav Slunečko v ceně 300 fl., později od 1854 Josef a Kateřina Slunečkoví, od nichž chalupu koupil za 3800 fl. r. 1868 majitel panství. — Čís. 21. t. zv. Berkova polovina, na níž hospodařil Václav Tichý. Užíval 7 j. 1280 s. polí, 1344 s. luk, 55 s. zahrad, 480 s. pastvin, 990 s. lesa a porostliny. Po něm knihuje dědičný zákup r. 1810 Jakub Tichý (Tychý) v ceně 61 fl. 59 kr. Týž vkládá do knih (1814) zákupní cenu 611 fl. 8 $\frac{3}{4}$ kr. a odstupuje r. 1830 chalupu synu Josefovi v ceně 248 fl. Vdova po tomto Marie postoupila chalupu synu Josefovi a jeho ženě Barboře nar. Novákové v ceně 384 fl. — Čís. 23. Bouchalův selský grunt, na němž byl r. 1785 Josef Volf. Patřilo sem 23 j. 310 s. polí, 4 j. 420 s. luk, 314 s. zahrad, 270 s. pastvin a 3 j. 1419 s. lesa. R. 1810 knihuje vlastnictví Jan Kocourek v ceně 200 fl. 22 kr., od něhož r. 1824 koupil grunt za 576 fl. C. M. Jan Slunečko a odstoupil jej (1842) synu Janovi v ceně 760 fl. R. 1867 ujal hospodářství v ceně 2387 zl. Martin Slunečko s ženou Marií roz. Volemanovou. — Čís. 24. Trojákova polovina, na níž hospodařil František Míka. Polí bylo tehdy 8 j. 212 s., luk 1369 s., zahrada 155 s. a lesa 1257 s. Po něm r. 1810 knihuje dědičný zákup Matěj Míka v ceně 77 fl. 59 kr. R. 1837 ujal živnost syn Jan Míka v ceně 300 fl. CM., od r. 1839 společně s manželkou Terezií roz. Kratoškovou, po jejíž smrti dědil zpět její polovinu. — Z uvedených platili sedláci úrok z gruntu 1 fl. 3 kr., dále měli povinnosti týdně 1 $\frac{1}{2}$ dne roboty s potahem, faráři koně půjčit, z každé krávy 3 kr., na „vaječném“ (místo vajec) 3 kr.,*) 1 koláč a 1 máslik žita. Púllánici (maj. t. zv. polovin) vrchnosti 21 kr. činže, 2 dni ruční roboty týdně, faráři z každé krávy 3 kr., 1 $\frac{1}{2}$ kr. vaječného a 1 koláč, učiteli 3 kr. koledy, žita a ječmene 1 snop, 2 vejce a 1 koláč. — Čís. 26. byla panská hospoda, kterou s 15 j. 1249 s. polí, 2 j. 1559 s. luk, 693 s. zahrad, 1 j. 1114 s. pastvin a 6 j. 430 s. lesa zakoupil emfytetické za 806 fl. dosavadní šenkýř Frant. Kohout r. 1789 a prodal r. 1797 za 1400 fl. Josefu Matějovi. Z hospody platilo se vrchnosti 5 fl. činže, 3 kr. hudební z každé zábavy, 18 kr. „šrotgeld“ ze sudu, 3 dni roboty ruční, dále ročně 4 strychy popelu a vyhraženo předkupní právo. Popel odváděl se do místní flusárny panské, kterou s vinopalnou měl v užívání žid, proto měla tato Josefínské číslo I. R. 1807 prodal Matěja hospodu za 6000 fl. Janu Balounovi a ten r. 1832 Vojt. Okrouhlíkovi, po němž dědila ji r. 1834 dcera Marie, provdaná r. 1841 za Václ. Zimmermana. Po druhé vdala se za Frant. Vojtu, po němž r. 1863 převzal hospodu v odhadní ceně 2283 fl. 1 $\frac{1}{2}$ kr. Václav Vojta. — Čís. 27. dominikální domek, kde bydlili (1781) Jakub a Anna Doležalovi. R. 1806 syn Jan žení se s Kateřinou, dcerou horníka Kümla z Vřesec. Domek se stavebním místem 108 s. koupil r. 1842 od vrchnosti za 139 fl. Martin Koukol při povinnosti roční činže 4 fl. CM, 13 dni ruční roboty a 5% laudemium při každém knihovním převodu. R. 1846 koupili domek za 80 fl. CM. Vojtěch a Kateřina Svačinovi. Po její smrti (1861) byla spoluvlastnicí druhá žena Anna. — Čís. 28 o samotě zakoupil dědičně za 100 fl. Jiří Sobek r. 1762. Při chalupě bylo 3 str. 812 s. polí, 425 s. zahrad a 688 s. pastvin. Do důchodu placeno roční činže 4 fl. Rod Sobkův byl též na panské hospodě po nějaký čas. R. 1794 ujal chalupu

*) Na fol. 38 sub 4: Den 27. April 1841 intabuliert zu Folge Gesuchs des Herren Max Friedrich Freiherrn Vorst Gudenua's geb. Freyin von Mirbach, der Spielplan vom 21. April 1841 über die von der hohen k. k. Hofkammer genehmigte Ausspielung des Gutes Lhotta Genickowa zur Sicherstellung der hieraus dem ausspielenden Publikum zustehenden Rechte. — (Kn. 1278 instr. lit. D 5).

v ceně 325 fl. Jakub Sobek a po něm r. 1830 dědictvím přešlo v ceně odhadní 240 fl. na Jana Sobka. R. 1861 ujímá chalupu Eleonora Sobková v ceně 620 fl. 79 kr. a 1863 Jíra Jan s manž. Barborou, od nichž r. 1868 vykoupilo chalupu s příslušenstvím za 1600 fl. panství chotovinské na zřízení hájnice. — Čís. 29. domek bez polí držel r. 1785 Václav Sedloň, který domek na obecním místě postavil. — Č. 33. novější, držel Jos. Slunečko, mající povinnost 13 dní roboty ročně. R. 1831 prodal domek za 216 fl. Tomáši Pilařovi, po němž r. 1846 ujal jej v ceně 252 fl. 32 kr. syn Antonín Pilař. R. 1846 koupil domek Václav Slunečko za 341 fl. 48 kr. a po jeho smrti hospodařili Josef a Antonie Šerpánovi. — Č. 34 domek se svolením vrchnosti postavil Mart. Doležal, který knihuje r. 1784 vlastnictví i s místem 27½ s. Do důchodu platil 1 fl. 30 kr. činže a ročně 3 dni bez potahu robotoval. R. 1835 odstoupil domek v ceně 40 fl. CM. Janu Doležalovi, od něhož koupila jej r. 1843 za 220 fl. Marie Kazdová, provdaná r. 1844 za Jana Krejčího.

Druhý díl vesnice patřil se dvorem ke statku měšickému. Čís. 11. byla panská chalupa, na níž bydlil (1781) Jan Vobořil s ženou Kateřinou a Jakub a Magdaléna Bohuslávskovi, dříve Svoboda, tkadlec a též rod Mrzenův. — Čís. 15 byl dvůr panský měšický, čís. 18. Švejdova chalupa, na ni rod Křemenův. R. 1777 zemř. Ludmila vdova po Šim. Křemenovi, později (1785) Šimon Křemen a na č. 22 byl (1785) Vojt. Švejda.

Třetí díl patřil ke statku chotovinskému a to: čís. 4 selský grunt Václ. Poláneckého. Vdova Kateřina zemřela r. 1773. Syn Václav ujal grunt se 20 j. 696 s. polí a 2 j. 315 s. luk. Cena dědičného zákupu (1784) byla 135 fl. Po něm hospodařil Josef Polánecký. — Čís. 5 chalupa, kterou r. 1784 dědičně zakoupil Martin Šohaj za 47 fl. R. 1794 postoupil chalupu v ceně 140 fl. nastáv. zeřovi Mart. Dvořákovi, nápadníku dcery Veruny, s povinností výplat podílů druhým dětem. Později hospodařil syn jejich Jak. Dvořák. — Č. 9 selský grunt (1785) Jana Pilaře, dědičně zakoupený r. 1787 za 130 fl. R. 1795 postoupen s 19 j. 1492 s. polí, 2 j. 1321 s. luk a 4 j. 1484 s. pastvin v ceně 223 fl. prostřednímu synu Josefu Pilařovi. R. 1811 ujal grunt v ceně 1489 fl. syn Matěj s povinnostmi a výplatami. — Chalupa č. 32 od gruntu Pilařovského s dvorečkem a zahrádkou patřila Václavu Pilařovi, po jehož smrti dědil ji (1837) i s inventářem v ceně 81 fl. 12 kr. syn Jan Pilař, který 1847 odstoupil ji synu Vojtěchu Pilařovi.

Čtvrtý díl byla chalupa č. 25 s poddanstvím k faře chotovinské. Dosud říká se tu „u zádušníků“. K chalupě bylo 6 j. 890 s. polí a 1131 s. luk. Byl zde rod Slunečkův, po Kateřině hospodařil syn Jiří Slunečko, jehož syn Jan r. 1805 chalupu koupil v dražbě za 520 fl. 30 kr. a r. 1823 knihovně zajistil. R. 1833 odstoupil chalupu v ceně 522 fl. 15 kr. synu Janu Slunečkovi se všemi břemeny a výplatou podílů po 50 fl. sestrám Marii, Barboře, Leonoře, Anně a Viktorii. Roku 1879 koupil chalupu v dražbě Jindř. Rein a Jak. Hart a od r. 1880 přešla koupí na Antonína Žahourka. Původní chalupa zbořena.

Pátý díl Lhoty Jeníčkovy byli svobodníci ke čtvrti Sudoměřické a to rod Sedloňův. Původně byl zde statek svobodnický, který rozdělen. Již r. 1657 křtí Jakub a Alžběta Sedloňovi a současně se připomíná Jakub mladší Sedloň. — Na čís. 7. byl (1770) Sedloň Matěj, „hořejší“ svobodník, po něm syn Jan a 1787 Václav. Později dostal se na svobodný statek Vojtěch Vendl, který měl za ženu Terezií, dceru Václava Lhotky. Ti, zajistivše si výměnek (1837) postoupili usedlost synu Janovi a jeho ženě Barboře. Od r. 1870 držel usedlost syn Jan († 1929) s manž. Eleonorou

roz. Křemenovou (†1881). Sňatkem s dcerou Marií (1903) dostal se na grunt Jos. Doubek. — Čís. 8. „dolejší svobodník“ byl (1781) Jan Sedloň, jehož žena Barbora zemřela 27. VIII. 1787. Poslední z potomků držel grunt Karel Sedloň s manželkou Viktorií od r. 1860. Ten zchudl a usedlost v dražbě 16. září 1878 koupil Jan Holas z Liderovic s Jos. Kastnerem z Balkovy Lhoty. Od r. 1885 držel zmenšenou usedlost Josef Kastner (†1901) s manž. Barborou a od r. 1895 syn Jan s manželkou Antoníí. Eman Sedloň, syn posledního držitele z toho rodu, bydlil v komůrce, kde se zastřelil. U stavení bývala na sloupech zvonice, od níž starý Sedloň měl provaz do komůrky stropem k posteli, aby nemusil vycházeti. Po postavení kapličky zvon na tuto zavěšen a zvonice shnilá stržena. — Na čís. 10. byl též svobodník Jiří Sedloň, který zemřel r. 1771 v stáří 84 let, po něm držel svobodnickou chalupu syn Jakub, později rod Hlubockých. Jan Hlubocký postoupil chalupu (1902) synu Matěji. Vdova po něm provdala se za Jos. Dvořáka. — Svobodnické tyto grunty měly r. 1840 52 j. 1306 s. polí, 130 s. rybníka, 9 j. 727 s. luk, 745 s. zahrad a 28 j. 1309 s. lesa.

V Broučkově Lhotě čís. 1. Příbylův grunt, jež držel r. 1787 Pavel Kocourek. Patřilo sem 24 j. 786 s. polí, 3 j. 119 s. luk a 1357 s. zahrad. Roku 1810 vkládá vlastnictví knihovně na usedlost v ceně 249 fl. 38 kr. Frant. Volf, po němž dědicky ujal se ji v ceně 160 fl. 38³/₄ kr. C. M. syn Jan r. 1826. Po něm hospodařil od r. 1838 syn Jan Volf, ujav statek ceněný na 596 fl., od r. 1840 společně s manželkou Annou roz. Dřevovou. R. 1864 převzali po rodičích usedlost v ceně 2700 fl. rak. měny Jan a Marie Volfovi. — Čís. 2. držel od nepaměti rod Broučkův, r. 1780 Pavel Brouček, maje při usedlosti 24 j. 1461 s. polí, 3 j. 373 s. luk, 1479 s. zahrad a 704 s. pastvin. R. 1810 knihuje dědičný zákup v ceně 238 fl. 22 kr. syn Tomáš Brouček a po něm ujal živnost r. 1819 Jan Brouček v 600 fl. R. 1853 přešlo v odh. ceně 680 fl. C. M. na Václava Broučka. — Čís. 3. grunt Pavlíkův, na němž byl rod Zachariášův a r. 1785 Jan Beníšek. R. 1810 zapisuje dědičný zákup ve 229 fl. 42 kr. s 25 jitry 517 s. polí, 3 j. 557 s. luk, 1127 s. zahrad a 360 s. pastvin Jan Beníšek. Po něm r. 1825 dědicky přešel grunt v ceně 193 fl. 26 kr. na syna Jana. Syn téhož Matěj Beníšek s manželkou Antoníí roz. Sedloňovou ujali živnost r. 1843 v ceně 620 fl. C. M. R. 1871 koupil usedlost Frant. Kolací za 5750 fl., Beníšek odjel do Ameriky. R. 1873 dne 9. ledna budovy vyhořely. — Čís. 4. držel od 17. století rod Doležalův. R. 1785 patřil grunt Martinu Heroldovi s 26 j. 236 s. polí, 4 j. 667 s. luk, 417 s. zahrad a 256 s. pastvin. R. 1810 zapsal dědičný zákup za 254 fl. 13 kr. Martin Herold, od r. 1830 převzal usedlost v ceně 600 fl. C. M. syn Jan, od r. 1840 společně s manželkou Marií roz. Bártovou. Jan Herold zemřel r. 1849. — Od této usedlosti byla chalupa č. 4b (n. 11), kterou od rodičů Jana a Marie Heroldových v úplné vlastnictví ujal r. 1843 syn Jan s obvyklými povinnostmi a břemeny a 2 fl. roční činže ke gruntu č. 4. Také v případě prodeje této chalupy příslušelo předkupní právo majiteli gruntu č. 4. Od r. 1874 hospodařili manželé Václav a Anna Heroldovi. — Čís. 5. t. zv. Kubičkův grunt se 24 j. 853 s. polí, 4 j. 218 s. luk a 505 s. zahrad. Hospodařil zde Pavel Zachariáš a po něm (již 1785) Jan Zachariáš a jeho žena Anna. R. 1810 zajišťuje dědičný zákup v ceně 244 fl. 5 kr. R. 1825 ujal živnost syn Jakub v ceně 400 fl. C. M. a po něm dědil r. 1829 Václav Zachariáš v odhadní ceně 549 fl. 57 kr. C. M. Usedlost přišla do dražby a koupil ji r. 1830 za 700 fl. C. M. Josef Zachariáš, po němž r. 1856 ujal grunt v ceně 1350 fl. C. M. syn

Karel. — Čís. 6. držel od začátku 18. stol. rod Zavadilův. R. 1785 hospodařil zde Jiří Zavadil na 25 j. 528 s. polí, 2 j. 1115 s. luk, 1302 s. zahrad a 462 s. pastvin. Po něm Matěj Zavadil knihuje r. 1810 dědičný zákup za 253 fl. 42 kr. R. 1854 ujal hospodářství syn Josef, část prodal Janu Prchlíkovi (č. 13) a polovinu pozemků 14 j. 903½ s. odstoupil r. 1855 Jakubu Zavadilovi. Jeho polovina přešla r. 1871 v ceně 1000 zl. na Matěje a Antonii Hladíkovy. — Čís. 7. Martinův grunt s 25 j. 1410 s. polí, 3 j. 807 s. luk, 1047 s. zahrad, 855 s. pastvin a 1 j. 325 s. lesa patřil Janu Linhartovi (1785). R. 1810 knihuje dědičný zákup za 248 fl. 27 kr. syn Matěj Linhart. Dcera jeho Anna měla za muže Vojt. Halamu z Košína. Hospodářství přišlo do dražby a koupil je r. 1829 za 800 fl. C. M. Matěj Pouzar a postoupil v ceně 2000 fl. rak. měny r. 1874 Josefu a Kateřině Pouzarovým. — Čís. 8. a 9. byl dvůr Audičov (Ůdičov) s dominikální chalupou, na niž po r. 1785 byl Jos. Bárta. Dvůr měl r. 1777 a později v nájmu Jakub Vendl s manželkou Alžbětou roz. Valentovou. Syn Jan koupil r. 1796 chalupu v Polánce. Později měl dvůr v nájmu Jakub Šustr, jehož dceru Dorotu vzal si r. 1802 Jan Šerpán ze Zrzavé. Dvůr Audičovský znovu přešel do nájmu Vendlům, (1830) Jiří Vendl, jehož dceru Josefu měl pekař Ant. Dusík v Borotíně. — Čís. 10., domek, na němž přip. (1790) Josef Kovář, pastýř se ženou Magdalenou roz. Broučkovou. R. 1818 knihuje vlastnictví Frant. Zachariáš jako dědictví po Pavlu Zachariášovi. R. 1842 koupil usedlost za 280 fl. CM. Jan Linhart a postoupil (1843) synu Janovi, který měl za manž. Barboru roz. Příbylovou. R. 1861 koupil domek Jakub Krejčí pro syna Václava, ale hned smlouvou z 20. března 1861 koupili domek za 445 zl. Václav a Kateřina Pouzarovi. V původních dobách byla na domku povinnost činže z místa obci 3 zl. ročně a vrchnosti 13 dní ruční roboty.

Statek Jeničkova Lhota vykazoval (1840) dominikální půdy včetně lesů 481 j. 160 s. a rustikální (selské) 444 j. 234 s. Hospodářství bylo zanedbané a jako náboženský fond, tak i nový majitel chtěl se tohoto malého statku zbaviti. Proto byl nabídnut dvůr s 592 měrami polí, 114 m. luk, 100 m. pastvin, 48 kusy hovězího dobytka a 534 kusy ovec do výhry loterní. Dle herního plánu na podíly (losy) po 12½ zl. mělo býti 21.535 výher, jako hlavní výhra 200 tisíc fl. víd. měny měl být statek Jeničkova Lhota. Podobně slosován zámeček Meta u Štýr. Hradce. Tah měl býti 27. listopadu 1841. Práva výherce předem vložena do zem. desk. *) Šťastným výhercem nikdo nebyl a celý deskový statek koupil dle smlouvy z 6. ledna 1842 za 52000 fl. Jan šlechtic Nádherný a 8. břez. 1842 do zem. desk zapsal. Statek spojen se statky chotovinskými. Díl se dvorem, částí vsi Jeničkovy Lhoty a Stoklasnou Lhotou zůstal dále při statku měšickém.

Škola v Chotovinách vznikla jako všechny farní školy při obsazení fary, tudíž ke konci 17. století. Ve které chalupě učitel bydlil a učil, není známo. R. 1699 připomíná se „rector“ Václav Dvořáček. Později (1743) činí se ve farní pamět. knize zmínka o Janu Dvořáčkovi, tehdy 120 letém, který býval v Chotovinách 40 let učitelem. Tehdejší učitel asi byl vydržován jen z darů za učení. Ve farní fassi z r. 1749 se praví: „Škola a školní mistr nic nemá, z milosti užívá polí zádušních pod 1 str. 1 věrtel“. V polo-Annou, který tu ještě r. 1790 působil a při něm synové Jiří (nar. 1763) a František Trenkovicové. Tento si vzal (1793) za manž. Dorotu Křemenovou tišek Trenkovicové. Tento si vzal (1793) za manž. Dorotu Křemenovou

ze Sudoměře*). Škola byla jednotřídní a příjem přiznává (1790) učitel Jan Trenkwitz**): ze 3 str. pole za kostelní službu (v penězích) 45 kr., desátek pozůstávající z 8 měr žita, 8 m. ječmena a 5 měr ovsa, v penězích činilo 17 zl. 20 kr., od kostela ze mší 8 zl., z nadací 2 zl., od vrchnosti hotově 14 zl., na obilí 1½ M pšenice = 2 zl. 30 kr., 12 měr žita = 14 zl., 1 M ječmena = 44¼ kr., 1 M hrachu = 1 zl. 40 kr., 4 sáhy měkkého dříví = 2 zl., od přiškolených míst a osad od pohřbů 12 zl. 3 kr., od kopulací 1 zl. 38 kr., na nestálých požiticích 6 M žita = 7 zl., na týdenním školním platu od přítomných platících škol. dětí 95 (po 1 a též 2 kr.) = 109 zl. 15 kr., na domovním příspěvku z 225 domů 192 zl. 55½ kr., k novému roku po 3 kr. = 11 zl. 15 kr., k sv. Jiří 1 zl. 52½ kr., k sv. Michalu 1 zl. 52½ kr., celkem činí 207 zl. 55¼ kr.

Učitel zdejší co do příjmů byl tehdy na předním místě v okolí. Přiznával tehdy učitel F. Pachta v Hlavatcích 123 zl. 58 kr., Jan Mikura (r. 1782) v Malšvicích 161 zl. 7 kr., učitel v Plané 132 zl. 44 kr., Jos. Želivecký na filiální škole v Košicích 100 zl., učitel na fil. škole v Zeleč. Radimovicích 65 zl. 33 kr., ve Stádci 154 zl. 23 kr., uč. Fr. Haut v Dražicích 93 zl. 6 kr., v Táboře 1. učitel Jak. Živna 223 zl. 34½ kr., 2 učitel Jan Kučera 233 zl. 27¼ kr., 3. učitel Václav Richter 160 zl. 58¼ kr., 4. učitel Jakub Böhm 153 zl. ¼ kr., v Mladé Vozici učitel Ant. Koblic 179 zl. 29¼ kr., Jan Koblic 215 zl. 7¼ kr., uč. Jos. Ohnesorg v Kamberku 109 zl. 29 kr., Kašp. Hrdlička v N. Vsi 137 zl. 36 kr. (od r. 1792 měl více o 12 sáhů dříví od obcí), uč. Jan Pelikán v Borotíně 115 zl. 59 kr., Bern. Kajetán Kostka v Miličíně 180 zl. 26 kr.

Živobyti měl učitel zaručené, ale školní budova nevyhovovala. Při škole tehdy čís. 3 byla také zahrádka 37 s. K žádosti učitele byla roku 1787 komise, jež uznala sice nutnost stavby školy, ale se stavbou se otálelo. Dne 13. VI. 1789 oznamuje učitel krajskému školdozorci, že nařízená stavba školy ještě není v chodu, mládež velmi školu zanedbává a učitel tudíž příslušný plat nedostává, také ani nedělní a sváteční opakovací hodiny ani předepsaný týdenní katechismus před místním duchovním se nedrží. — Dne 7. prosince toho roku stěžuje si učitel Jiří Tringwitz, že přes úřední nařízení se strany vrchnost. patronát. představeného žádná zatímní učebna vykázána nebyla a mládež pro nedostatek místa ve staré škole není možno umístiti, také ani vrchnost povinné dříví k vytápění neodvedla. Konečně ve vsi Nasavrky (tehdy do Chotovin přiškolené) pokoutní učitel se vyskytnul, který děti od veřejného vyučování odtahuje. R. 1790 znovu připomíná učitel, že žádné místnosti pro rozšíření školy nebylo vykázáno. Bylo pak dohodnuto dáti učiteli za byt kostelní chalupu, aby svůj byt na učebnu postoupil, ale i s vyklizením této chalupy velmi liknavě postupováno. Současně také rozhodnuto filiální školu v Radimovicích zřídit, než nová škola bude postavena. Se stavbou nové školy započato až za nového držitele panství Jana Nádherného, který byl milovníkem důkladnějších staveb. Nová jednopatrová zděná škola postavena u kostela a dle výkazu tehdejšího pan. ředitele Šustra z 15. XI. 1809 měli na materiál a hotovost 2873 zl. 2 kr. přispívati:

Z vesnic panství Chotoviny:

	sedláků	chalup.	mlynáři a šenkýři	domkáři	for	nádeníků
Chotoviny	6	3	2	14	19	16
Záhoří	6	2	1	15	20	18

*) Zemřela jako vdova na Kohoutě r. 1820.

***) Fasse škol. v archivu mín. vnitra.

	Sedláků	chalup.	mlynáři a šenkýři	domkáři	for	nádeníků
Vrážný	—	1	1	9	—	4
Košín	8	—	2	7	26	18
Liderovice	2	5	1	4	6	8
Moraveč	2	9	1	16	6	13
Sedlečko	14	—	1	9	45	30
Jedlany	14	1	3	18	46	34
Beranova Lhota	6	3	—	5	20	15
Polánka	—	1	1	13	—	12
Hlinice	—	10	1	14	—	10
Jeníčkova Lhota	2	1	—	1	6	4
Z vesnic na panství Pacov:						
Broučková Lhota	7	—	—	—	23	14
Jeníčkova Lhota	2	6	1	7	7	10
Z vesnic na panství Měšice:						
Stoklasná Lhota	10	—	1	7	30	22
Jeníčkova Lhota	—	3	—	2	—	3
Z vesnic panství Nemyšl:						
Sudoměřice	3	1	2	13	14	10
Záhoříčko	—	—	—	1	6	6
Sedlečko	2	—	—	1		
Ze Sudoměřické svobodnické čtvrti:						
Jeníčkova Lhota	3	—	—	2	9	7
Sudoměřice	4	—	—	1	12	10
Zahoříčko	2	—	—	1	5	3
Sedlečko	4	—	—	—	12	10
Z jistebnického panství:						
Sudoměřice	—	—	1	—	1	1

Chotovinská vrchnost jako patron přispěje k zaplacení na penězích zedníkům 238 zl. 45 kr., tesařům 221 zl. 55 kr., truhlářům 63 zl., hrncířům 36 zl., zámečnickům 68 zl., sklenáři 75 zl. 30 kr., celkem 703 zl. 10 kr., na stavebním materiálu 22.400 cihel, 96 měr vápna, 4 tucty „šajb“, 4 tucty nosítek na maltu, 4 štitky, 14 otepí rákosu, 12 tisíc rákosníků, 10 liber drátu, 2 trámy, 28 stěn, 100 falcových prken, 3 fošny, 64 tenkých prken, 1 kopy latí, 15 kop laťováků, 6500 šindeláků, 20 kop prkeňáků, k lešení dřevo, prkna, krajiny, 12 nárožníků a 16 kramlí. Chotovinští poddaní 194 párových for a 172 pracovních dnů, vrchnost Pacovská 5 tisíc šindele a 10 stěn, její poddaní 30 for a 24 prac. dnů, vrchnost měšická 20 kusů krovů 6-ti sáhových, 5 tisíc cihel, poddaní měšičtí 30 for a 25 prac. dnů, vrchnost nemyšlenská 4600 cihel, poddaní 20 for a 16 prac. dnů, svobodníci Sudoměřické čtvrti 38 for dle určení a 30 prac. dnů a panství Jistebnické za ves Sudoměřice 1 fůru a 1 prac. den. — Tak dočkaly se Chotoviny důkladné školy. Vyučoval zde Jiří Trenkvic a Josef Frydrych (přip. 1814), později od r. 1819 František Pillík. Děti značně přibývalo, takže ani nová škola nedostačovala a bylo nutno přikročiti k rozšíření školy. Přístavba 2 světnic (1820) rozpočtena nákladem za materiál 273 zl. 54½ kr., tesař. práce 33 zl. 21 kr., zedníkům 31 zl. 54 kr., pokryvač 15 zl., truhl.

práce 15 zl., zámečnická 13 zl. 45 kr., sklenář 6 zl. 7 kr., dovoz a nádenická práce 73 zl. 40 kr., celkem 462 zl. 41½ kr. Ku přestavbě nedošlo. Také ani farář místní nebyl nakloněn rozšiřování školy; v dopise vikáři ze dne 20. září 1820 naznačuje vyřešení místa*) a poukazuje, že dětí školou povinných jest as 260, ale chodí nejvýše 180, mnoho je vyšších, část nemocných, část pro tuhou zimu, huzné oblečení a nejvíce pro vzdálenost některých vesnic doma zůstat musí.

Dle výkazu ze dne 20. I. 1821 jevil se stav školních dětí:

	ke škole schopných:		navštěvovalo školu:	
	16 hochů	8 dívek	15 hochů	8 dívek
z Ohotovin	16	12	16	11
„ Záhoří	6	4	6	1
„ Vrážné	11	6	7	—
„ Stoklasné Lh.	9	8	9	3
„ Košina	9	4	8	4
„ Líderovic	13	9	13	9
„ Moravče	7	10	4	4
„ Sudoměřic	2	3	2	2
„ Záhoříčka	9	10	7	10
„ Sedlečka	21	16	16	13
„ Jedlan	3	4	3	4
„ Beranové Lhoty	2	3	2	2
„ Polánky	10	16	9	1
„ Broučkové Lhoty	8	9	7	3
„ Jeníčkové Lhoty	14	13	—	—
„ Hlinice				
Celkem	156	125	124	75

Z těchto bylo nemocných 20 dětí.

Nedostatek místa a lepší docházka dětí vyřešena byla zřízením expositury v **Hlinici** guberniál. nařízením ze dne 15. listopadu 1837**).

Škola zřízena zatím v obecním domku (pastoušce) č. 2, který nákladem 120 fl. upraven pro učebnu a byt učitel. pomocníka. Vrchnost k vytápění poskytovala obci 4 sáhy dříví, příjem pomocníka vykázán na 175 fl. vid. měny (70 fl. C. M.), z čehož na přiškolené cizopanské vesnice Smyslov a Záluží připadalo 57 fl. 36 kr., jednak v školním platu z 9-ti dětí smyslovských a 8 dětí zálužských a rozdíl chybících 3 fl. 27¼ kr. C. M. přislíbili poddaní těch 2 vesnic v naturálních učitel. pomocníkovi odvésti.

Jako učitel působil zde Matějovský, ktermu obec nedostála v slibech a úpravě obydlí, jak bylo při kraj. komisi r. 1836 dohodnuto. Druhým učitelem byl Václav Tomek, který také si nařikal, že požitky nejsou správně odváděny a děti do školy nechodí. V později daném svědectví svému nástupci uvádí, že „hlinický obyvatelové letního času dít-

*) „ . . . Diesem Uebel hat aber die hiesige Obrigkeit bereits dadurch abgeholfen, dass Sie die Ueberbauung der einer schlechten in eine bessere Eintheilung bewilliget hat, wodurch am untern Trachte für den Lehrer 2 Wohnungszimmer zugericht — und in dem Obern Etage gegenüber der 2. Klasse eben so ein grosses Schullzimmer für die Kinder der 1. Klasse erzielt worden. Alles dieses ist bereits so schön und gut hergestellt, dass bei Vermöhrung der Population in einer Zeit Raum von 50 Jahren diese Schulle respecte der 2 Schullzimmer für die Schullbesuchente Kinder hinlänglich gros bleiben und diese ganze Bau samt den Baumaterialien nicht viel über 250 fl. Kosten übersteigen wird.

***) Tehdy také zřízena expositní škola v Radkově.

ky do školy kor málo a někteří kor nic neposílali; to se dokáže, co se týče Macháčka Jozefa z nro. 13ho a Jakuba Dřevo, též Hastrmana a ještě jest jich více v Hlinici; kromé Anton Holas, Šaváf, Cibulka, ty posílali dle možnosti jejich; že ale tyto vejš jmenovaný nedbalci každému učitelovi vinu přičítají a sami tu největší vinu mají to jse samo od sebe rozumí a když žádají jiného učitele, jen ten by byl hodný, který by jim zdarma jejich dítky učil, s tím by snad spokojený byli; ale těžce se v obci hlinické jakémukoliv P. učitelovi zachovat, a školu hned i kvartýr Pa. Matějovskému učitelovi stavět přislíbovali a se zavázali, který již před sedmi léty již od Pana Vikáfe do Hlinice za učitele dosazen byl, na kterou stavbu cihly dostali od Milost Pána a rychtář si je vzal a ostatní rozpučil, to se dělo Matějovskému i mě Tomkovi učitelovi a při tauši našim v obci Hlinické u rychtáře přislíbili že než se tam přistěhuje Tomáš Kuželka, učitel, že tu školu vystavějí a seřídějí, aby nemusil mezi dítkami ostávat jako já, když moje manželka mezi dítkami školními z kouta vyležet musela, to byla ouzkost, žádný jiný přibytěk nebyl." Slíbú obec nedodržela, hliničti byli po všechna léta zvyklí pro vzdálenost od Chotovin děti do školy neposílat a také učitelovi neplatit. Tomáš Kuželka vyměnil si místo učitelského pomocníka s Tomkem, ale měl hned spory, jakmile se úpravy školy a odvádění požitků domáhal. Z podání jeho konsistoři uchoval se nám popis hlinické školy v čp. 2. Uvádí m. j.: „... tak jsem byl přinucen v tom zpustlém, déravém, tmavém, shnělej školce mezi dítkami ostávat, kdežto žádného placu pro vyučování dítek nebylo ani pro mě, já musel na postel prkna dát a na posteli aby mohly psát a když se čtlo neb počty se dělali, tak sem musel venku na prahu dítky vyučovat, poněvadž ta sednice tmavá — skrze maličký okýnka — byly jen dvě — a ty byly papírem a špány zalepený, málo kerý sklo bylo, a kamna samí kusy s hlinou sme nepostačili zamazovat, jak se dost málo zatopit chtělo, hned bylo kouře, že děti mě neviděli a já děti, takže bysme se byli podusyli a skrz nevíli malého placu sem musel na prahu učit," poněvadž jak dále uvádí, „ta pastouška celá samí kolem dokola všady jedna díra, trámy celý veskrz shnělý, podezdívka kolem všady všechna pryč vyvalená, prazní strop doposavád žádný ... dveře u síně i u školy celý roztlučeny, samý kusy byli, krb, kuchyně, komín, všecko rozválený". Snad i stav školy byl popsán přisněji než skutečnost se jevila, ježto krajská komise zjistila na místě, že škola jest v lepším stavu, než škola v Radkově. V letech čtyřicátých min. století bylo školství venkovské velmi zanedbáno. Někteří sousedé obvinili učitele Kuželku, že si školy nehledí, nic neucí, děti posílá na dříví, lusky a mrť z hromad brátí, s ženou se hádá a špatným příkladem předchází. Spor dosti zaměstnal nadřízené úřady, vina byla na obou stranách a výsledek byl, že škola hlinická dle nařízení gubernia 14. III. 1845 vyzdvižena. Po jejím zrušení Smyslov a Záluží přiškoleny k Měšicům, ze Hlinice děti nechodili nikam, ježto do Chotovin bylo daleko. Učitel Kuželka nechtěl se vystěhovat a ještě 3. X. 1845 posílá panu krajskému žádost: „Ponížená pokorná prosba na Vysoce Slavného Milost Pána a Pa: l. S tou nejhlubší pokorou a ponížeností prosím sepatýma rukami z mojí familijí o vyslyšení a zastání By Jejich krajská Vysoce Vznešená Slavná Milost ráčila nafiditi, by Hlinický, Smyslovský a Zálužský obyvatelové jejich dítky do školy Hlinické odesýlali, já jsem je napomínal, aby dítky do školy posílali což doposaváde ani jedno dítě do školy nejde a když jsem žádal Richtaře Hlinického, aby ten lidem nařídil, aby do konce dítky do školy posýlaly, což on odpověděl, že mám výpověď, že je škola Hlinická zrušená, že již dítky do školy posýlat nebudou, že se musým pryč stěhovat a Pán derektor řekl, to již přes koleno zlámal, že již čas vypad, že se musým ze školy vystěhovat, abych měl kvartýr objednaný, že bude školu pachtovat neb že bude přistě se mnou jednat. Pročež já s tou nejhlubší ponížeností a pokorou z mojí familijí na holých kolenouch klečime, pro Boha a pro milosrdenství Boží prosíme Jejich Otcovskou Vysoce Vznešenou Milost o zastání a zamezení toho přesmutného následku

atd. 2. Kam by chodilo 65 dítek školních, když jest všude velká vzdálenost, do školy Chotovinský 2 hodiny, do Měšic 1 hodina se počítá a v Hlinici je školy velmi zapotřebí, v který se mnohá léta dítky vyučují; oni nejsou stavu jejich dítky do jiných škol posílat pro velkou vzdálenost oni posílali málo do Hlinické školy, kterou mají u huby, Smyslov a Záluží mají do školy Hlinický malý $\frac{1}{4}$ hodinky a do Měšic $\frac{3}{4}$ hodiny atd. 3.) Když chtějí učitele, který jest nevinný, ten nedobrá lid a Pán děrektor učitele z jeho familijí zkazít nebo vyhnat, tak mě neměly na handl na jejich školu za učitele přijímat, který mě dali upsání neb Presentacy, ze mě za učitele až do smrti mítí budou, který upsání leží u Slavné Velebné Konsistoře a těch 65 numer, který nejsou tak chudý, jak se udává, ty mužou bez těžkosti lehce učitele vyživítí a školu pospravítí atd. 4-té: Dokat jsem těm všem obyvatelům školní plat i naturalije čekal a bídu trpěl, to jsem byl vždy hodným učitelem, jak jsem byl přinucen o mý patřící věci se ucházet, tu hned proti mě povstaly a nevinně ubližovaly; já sem na ničom se neprovinil a žádnému neubližil, dost trpělívý tichý jsem, mám taky svědomí, nežádám žádné nemožnosti a jejich dítky dost bedlivě nábožně vyučuju, to mým životem přísahou stvrzují, taky jest celý rok prošlý, kdežto sem ještě nic ani naturalije ani školní plat neobdržel a to se mě děje všecky ty leta, celý rok čekat atd. 5. Já pro Boha a milosrdenství Boží prosím z mojí familijí Jejich Milosti, neráčejí nás opustit, na holých kolenouch sepatýma rukami pokorně poníženě prosíme, aby tato škola Hlinická dříve k vyzdvížení nepřišla, abych tak dlouho byl z mojí familijí ponechaný v Hlinický škole za učitele, až budu chlebem neb jinou školou zaopatřený, neb mě doposaváde žádná škola vykázána nejní, kam bych se z mojí familijí vrhnout měl; co bych počítí měl, o celé jmění jsem přišel, nouzi postaven jsem atd. 6-té: Když mě ten nedobřej lid i Pan Dyrektor o ten chléb školní přístrojít a mě z mojí familijí vyhnatí i nevinně potlačít usiluje, tak ať mě napřed života z mojí familijí zbaví. — atd. To by byla odměna za 21 let co již dítky pilně, Bohabojně vyučují a na ničom jsem se neprovinil a docela ve všom tom udáním nevinný jsem, což mý Atesty školní dokázati musejí a já vše Bohem a přísahou potvrzují, že sem doceia nevinný atd. i o $\frac{1}{2}$ zdraví sem v Hlinický škole přišel, skrze 6 let, co dítky bedlivě Bohabojně v Hlinický škole vyučují a dohromady 21 let co sem při škole a mýho věku 40 let a manželky 50 let jejího věku, víc nemocná nežli zdráva a již k práci nedostatečná i o celé jmění jsme přišli v Hlinici v tej největší nouzi postavený a opuštěný se vynacházíme atd. Prosím s tou nejhlubší ponížeností za odpuštění pro ouzkost a zármutek a pláč nebylo možno všechno lepší vypsat by mě tyto nějaký chybičky prominuty byli: Tomáš Kuželka, učitel.“

Z toho patrno, že tehdejší učitel neměl na růžích ustláno. Osud hlinické školy byl už zpečetěn a zdá se, že tehdejší ředitel panství chotovinského Ant. Prušák neměl učitele Kuželku v lásce. Po smutných zkušenostech dostal se Kuželka na školu nedvědicou. R. 1854 přiškolená Hlinice k Měšicům, ale pro vzdálenost a blátivé cesty také docházka školních dětí byla slabá a více vyučoval doma nádenník Zachariáš, který bydlil u ševce Macháčka na č. 22 za skrovný plat.

Škola chotovinská byla dlouho dvoutřídní. V popisu panství z roku 1825 v pražské musej. knihovně uloženém činí se zmínka o škole, v níž česky a německy se učí, sestávající ze 2 tříd. Dlouholetým učitelem byl v l. 1819—1864 Frant. Pilík, který měl domek č. 16 v Chotovínách. Že i po stránce zdravotní bylo o děti pečováno, nasvědčuje očkování r. 1823 a to 2. července 27 dětí, 7. a 9. července 53 a 16. července 15 dětí.

V letech 1865—1876 byl řídícím učitelem Frant. Vondráček, rodem z Borotína. Do těch dob spadá nová úprava školství a odloučení škol od církevního dozoru. První visitaci chotovinské školy vykonal dne 11. května

1870 jako okresní školdozorce ředitel tábor. gymnasia Václav Křížek. Toho roku od 1. října otevřena III. třída. Přiškolené obce najaly pro I. třídu sál v hospodě č. 5 za 136 zl. ročně, druhé třídy byly ve škole. R. 1872 působili zde řídicí učitel Fr. Vondráček s platem 500 zl., Fr. Mrázek, též z Borotína se 400 zl. a podučitel Ant. Dvořáček s 280 zl. ročního platu. Od roku 1881 Sudoměřice přiškoleny ke škole v Hošticích.

Jako učitelé působili v Chotovinách Jos. Seif (1861), Ant. Pivoňka a Seibert (1865), Fr. Unger (1868), po učitel Dvořáčkovi 1872 vyučoval Mat. Prehlik, sudoměřický rodák, od r. 1875 Fr. Partl a Jos. Smrčka po učiteli Mrázkovi. — Od 1. února 1877 otevřena další IV. třída, v níž učil Fr. Voves, oktáván gymnasia, ve škol. roce 1882—3 rozšířena škola o pátou třídu.

Za říd. učitele Raimunda Vacka, který zde působil až do konce ledna 1899, postavena nákladem školní obce nynější jednopatrová školní budova r. 1882. Stavbu prováděl stavitel Eman. Vrzal z Votic. Jako řídicí učitelé byli zde později Jos. Kratoška (1899), Konst. Weizettl (1900—1924), od 1. března 1926 Em. Jech.

Z učitelů, jichž se tu vystřídalo mnoho, delší dobu zde působili: Fr. Vacek 1879—1882, Jan Mareš 1880—1889, Václav Kamborský 1882 až 1900, Alois Rabiška 1884—1903, Karel Salus, horlivý pracovník včelařský, 1887—1905, Frant. Havlín 1889—94, Ant. Vejvoda 1901 až 1927, Heřv. Línhartová 1902—8, Jos. Masopust 1904—11, Frant. Tanzer 1906—1927, Jos. Hofman 1922—30, industriální učitelky Anežka Vacková 1882—1902, Anast. Dvořáková 1902—1925, Růžena Radoňová od r. 1925.

V Jeníčkově Lhotě r. 1877 za starosty Jana Volfa usnesli se občané žádati o zřízení vlastní školy a žádost jejich byla příznivě vyřízena, takže výnosem zem. škol. rady 31. ledna 1878 č. 47 povoleno zřízení jednotřídní školy. Majitel velkostatku protestoval proti tomu rozhodnutí, ale vynesením ministerstva ze dne 30. listopadu 1878 rekurs zamítnut. Koupen na školu kontribuční špýchar a nákladem 6000 zl. postavena přízemní jednotřídní škola s bytem pro učitele. Stavbu prováděl Frant. Kuldan, zednický mistr z Ratibořských Hor. V létě nová škola vysvěcena a od 3. listopadu 1883 počaly se tu vyučovati děti z Jeníčkovy a Broučkovy Lhoty. — Prvním správcem školy ustanoven Frant. Aug. Novák, který školu spravoval až do r. 1898. Pro větší počet dětí rozšířena byla škola od 20. října 1893 na dvoutřídní a vyučováno bylo v najaté místnosti u Ant. Žahourka čp. 25. Teprve 20. února 1902 usneseno zvýšiti školní budovu o 1 poschodí. Stavbu započatou 2. července 1902 provedl Václav Svatek z Ml. Vožice nákladem 8800 K od školní obce. Ženským ručním pracem učí se v Jeníčkově Lhotě od r. 1887.

Další správu školy lhotecké vedli: Jan Menšík 1898—1902, Fr. Tanzer 5 měsíců, po něm Alois Rabiška 1903—1922, Jos. Hejný 6 měs. r. 1922, Jos. Tišer 1922—1927, Václ. Vizner a od 1. srpna 1928 Václav Bodlák. Učitelů vystřídalo se více, ale vždy s kratší dobou působnosti.

Ze **Hlinice** chodily děti do školy měšické, kde také již stará škola nevyhovovala poměrům. Nebylo možno dohodnouti se o místo, kde by škola stála, a proto obce Záluží a Hlinice dožadovaly se vlastní školy. Teprve rozhodnutím zem. školní rady z 8. února 1906 č. 39.882 povoleno zříditi v Hlinici jednotřídní exposituru a otevření její odloženo do opatření místnosti. Nabízené místnosti v č. 10. a 24. v Hlinici nebyly komisí uznány za vhodné. Proto dále pracovaly obce Hlinice, Záluží a Smyslov o zřízení samostatné školy. Ta povolena r. 1909. Roku 1911 započata stavba nové školy u Záluží na obecním poli smyslovském. Stavbu prováděli stavitelé Šimůnek,

Neuman a Keller z Tábora. Nákladem 51.975 K postavena prostorná, vzorná budova školní. Škola zřízena 2-třídní a od 1. března 1912 otevřena Řídícím učitelem ustanoven Jan Lukáš, po němž od 1. února 1925 vede správu školy František Vilímek, zkoušený odb. učitel pro školy měšťanské, druhým učitelem byl Ladislav Vančata, po němž vystřídal se více učitelů.

Konečně i v Sudoměřicích zřízena jednotřídní expositura od r. 192 , takže obtížná daleká docházka školních dětí všude na osadě zdejší odstraněna.

Nový majitel Jan Nádherný uskutečnil zřízení školy, také kostel dal důkladně přestavěti, dvory opraveny, r. 1817 zřízen v Záhoří kontribuční špýchar. Dne 14. IX. 1814 učinil nadání 2000 fl. ke kaplanství s požitků kaplanovi na penězích 24 zl., 4 sudy piva in natura 60 zl. a 6 rak. sáhů měkkého dříví = 16 zl. Kaplanství zámecké sloučeno bylo od 31. března 1814 s farním. Farář zdejší Ignác Otto, který působil v Chotovinách do 1. listopadu 1812, zemřel v Písku 15. června 1815 učiniv nadání 250 zl. na 6 mší ročně a dle svého testamentu ze dne 15. června 1811 učinil odkaz 1000 zl. pro 4 chudé, 500 fl. pro nemocné a 1000 zl. na postavení špitálu. Tím dán základ chudinskému ústavu. Po odchodu faráře Otta byl administrátorem fary Mat. Peršl a od r. 1813 Tomáš Wostrý, který zemřel 19. února 1827.

Jan Nádherný byl měšťanem pražským, r. 1798 zřídil železářny v Kamenici, v l. 1801—1813 přivedl k rozkvětu železářny ve Žďáru a též (1805) najatou železářnu v Závěšíně, měl statky Kolinec, Podol, Autschin, Vlčkovice, Svinaře, Lhotu, Dub, Adrsbach, Mezříč (1819), Jistebnici, (1829), Pohoří (1839), Přehořov a Brandlín (1845). Všude zaváděl vzorná hospodářství, podporoval venkov na svých statcích i v době cholery pamaťoval na sanitní fond darem 500 zl. Pro svoje zásluhy guberniálním dekretem z 10. září 1838 č. 47612 k rozhodnutí císařské dvor. kanceláře ze 6. IX. 1838 č. 22829 povýšen byl do stavu šlechtického.*) Manželka jeho Antonie roz. Johnová zemřela již 7. července 1816. Pohřbena v Chotovinách, kde v přistavené hrobce jest její pomník znázorňující věrnou podobu jejího manžela u rakve klečícího a nížeji nápis: „V květu, štěstí smrti klesla, k nebeské se slávě vznesla; hořce pro ni každou chvíli manžel, syn a dcera kvílí“.

Dcera Anna provdána byla za Konst. Elsenwanglera, syn Ludvík Karel ujal statky. Oženil se 26. září 1837 s dcerou kunratického pána Sidonií ryt. Korbovou z Weidenheimu. Po svém návratu byl 27. září v Chotovinách a následující den v Jistebnici nadšeně uvítán. Na panství chotovinském byl dosti pronásledován. Ještě za hospodaření jeho otce r. 1836 byly velké zátopy, r. 1839 postiženy byly lesní revíry Velký les 95 měr, Ostrov 76 m. a Bory 105 měr mniškou, 19. června 1838 bylo krupobití na straně k Sedlečku a r. 1849 opět velké krupobití. Od r. 1850 ujal Ludvík Karel šl. Nádherný statek a otec jeho odebral se do Jistebnice, kde sám pilně a čile správu vedl. Tehdy šířila se znovu cholera, ve Stoklasné Lhotě 16 lidí zemřelo. K tomu r. 1853 na den Jména Ježíš stodola s obilím ve dvoře zahořském a 8. pros. 1854 obilní stodola s nemláčeným obilím v Jeníčkově Lhotě shořely. Rok osmačtyřicátý přešel na panství zdejším v největším klidu, ježto majitel byl pokroku přístupný a měl na mysli vždy zvelebení a povzne.

*) R. 1833 obdržel šlechtictví dvorní rada Frant. Nádherný a MUDr. Ignác Nádherný, guber. rada, protomedicus a 1823 rektor magnificus, který také r. 1836 dostal od papeže Řehoře XVI. komand. rytíř. řád sv. Řehoře Vel.

sení místních hospodářských poměrů. Nutno připomenouti, že r. 1847 dne 18. srpna byla v Chotovinách pořádána **výstava mladého hovězího dobytka**, na niž okolní panství i hospodáři poddaní pozváni byli oznámením dne 7. června. Celkem přivezeno „na podívanou a k ucházení o odměny“ 282 kusů mimo 60 vybraných krav, nejvíce z panství Chotovinského, 56 kusů, z Táboorského 36, z Jistebnického 29.

Dle zápisu v dominikál. pamětní knize „hned u vjezdu do zámeckého dvora, kdežto se kusy do rejstříku zapisovali a čísly na rohy přilepenýma poznamenávali, stáli páni posuzující komisari od císařské královské hospodářské společnosti zvolení a sice páni majetníci statků Vilém Elsenwanger, Antonín Oppelt, Antonín Špalek a páni hospodáři radové Esenther, Jos. Waněk a Jan Weitlof a každý výborný kus zvláště sobě poznamenávali“. Ježto výstava obelána četněji, než se čekalo, bylo zapotřebí zvýšiti počet odměn ze 16 na 26 a mimo to pan Jan šl. z Nádherných a okolní šlechta rozmnožili odměny přidavkem jisté sumy stříbrných tolarů. Odměny vydával guber. rada a táboorský krajský František šl. z Königshofenu jménem arciknížete Štěpána, který k tomu účelu vlastenecké společnosti věnoval peněžitý dar. Vyznamenané kusy ověnčeny a i ti hospodáři, kteří cen nedostali a jichž domov byl přes 2 míle daleko, dostali na penězích 55 zl. stř. Ze zdejší osady dostali premie na dobytek: Fr. Mühlberger ze Záhoří II. cenu (4 dukáty), po 1 dukátu: Jos. Studenovský z Chotovin a Mart. Kukla ze Sudoměřic, ostatní vyznamenaní byli z cizích statků.

Chovu dobytka věnoval pan Nádherný značnou péčí. Domáci dobytek zušlechtován dovezeným čistokrevným skotem Merzthalským, švýckým a domácím tyrolským.

Podle oznámení c. k. českého zem. presidia ze dne 9. června 1848 konány byly první volby poslanců do říš. sněmu, na táboorský kraj připadli 3 poslanci. Každé místo v kraji na 250 obyvatel mohlo voliti 1 volitele. K tomu účelu sestavený seznam z 26. VI. 1848 vykazuje počet duší: v Chotovinách 328, Hlinice 263, Jedlany 336, Košín 153, Líderovice 173, Lhota Balkova 232, Paseka 118, Lhota Beranova 123, Lh. Broučková 95, Polánka 135, Jeníčková Lhota 308, Moraveč 204, Zrzavá 67, Radkov 274, Sedlečko 258, Vrážná 132, Zahoří 273. Celkem vypadalo právo na osm volitelů.*)

Vykupování poddanských povinností trvalo ještě několik let. Z novot státem zavedených pamatováno na chotovinský obvod zřízením **četnické stanice**. Z prvních let zpráv nemáme, od r. 1869 byla u č. 44, od r. 1897 v č. 16, od r. 1902 opět v č. 44 a od r. 1903 v č. 3 (staré škole). Původní obvod četnické stanice byl veliký, v pozdějších letech zmenšen po zřízení stanice v Rat. Horách, Dražicích a od r. 1918 v Nemyšli.

Jako velitelé stanice četnictva působili do r. 1871 Rud. Verunáč, 1871—3 Václav Hodina, 1873—1881 Jos. Průcha, pozdější podplukovník, do r. 1883 Jan Viktorin, do r. 1887 Jindř. Ferdinandí, v l. 1887 až 1892 Jos. Cídlinský, 1892—5 Frant. Folprecht, 1895—1900 Ant. Daníček, do r. 1902 Jos. Chroust, 1902—6 Rud. Krunčík, 1906—10 Jan Kubát, po něm krátkou dobu Fr. Stupka a opět v l. 1911—24 Jan Kubát, po něm Ant. Sedláček.

Farářem zdejším byl od 23. května 1827 Mat. Peršl, který od r. 1830 byl vikářem a školdozorcem. Jako kaplani byli zde za posledních tří farářů: r. 1809 Ant. Planička, 1810 M. Peršl, pozd. farář, 1822 Václav Pavlovic,

*) Farnost chotovinská vykazovala r. 1819 katolíků 2516, židů 33, bez vyznání 106. — Koupací bylo 20, křtů 56, bez křtu 1.

Rod Nádherných z Borutína.

Martin Nádherný,
nar. 1641.

Jan n. 1680.

Pavel n. 1690.

Bartoloměj n. 1724
mlynář v Bohutíně.
ψ Anna Černochová.

František

Terezie Karliková
Václav n. 1757.
Marie
Josefina
Anna Pfliegrová
Ludmila n. 1767
Rosalie Popelová
František
Veronika
Jan * 1792 † 1860
Ant. Johnová † 1816
Kateřina
Matěj n. 1774
Vojtěch n. 1776
Tekla n. 1779
Josef n. 1782

František

Ignác n. 1761
(v Příbrami, Slaném a j.)

Ludvík Karel
n. 14. XI. 1800, † 5.V.1868 ψ Anna
ψ Sidonie z Korb-Weiden-
helmu

Anna

ψ Konst. Elsenwanger

Marie n. 1789

Jakub n. 1792

Anna n. 1796

Anna n. 1799

Josefa n. 1880

Tomáš n. 1804

František n. 1806

Jan 1838 † 1891
ψ Marie Bulgarini
d'Elci † 1909
Konstantin
† 1866 ve válce
Emil 1842 † 1902
Lili Hauserová
Otomar 1840 † 1925
Vilma Baernreitherová
Viktorie provd.
kněz. Cantacuzeno
Karel zemř. 1895
ψ Amalie z Klein-
Wiesenbergu

Ignác,
protomedicus

František

ψ Emilie Siebold

Jakub n. 1792

ψ Vil. Grünerová

Oskar n. 1871
Ervin n. 1876
Zdenka m. hr. Heřm.
Atterns
Louisa,
v řádu Nejsv. Srdce P.

Mar. Kristina n. 1879
ψ Alfred hr. Aichelburg

Josef Ludvík n. 1883
ψ Jos. z Rieghoferů

Konstantin n. 1887
ψ Karla z Gudenus

Marie Anna n. 1887

František

ψ Marietta

Rosina

Julius

ψ Frederika Elsenwan-
gerová

Emille

František

Elisa

n. 1853

Jindřich

Arnošt
n. 1856

(Větev vídeňská) —

Jan

Ervin

Marie

Františka

pozdější děkan vimperský, 1826—7 Frant. Sviták, 1827 Bern. Christelbauer, 1829—40 Frant. Češka, pozdější farář borotínský a zdejší, 1840—43 Prok. Hinkelman, pozd. farář ve Střezmíři, 1843—51 Frant. Rull, od 7. listopadu 1851 Ign. Havlík, který od 2. XI. 1852 byl vychovatelem v rodině šl. Nádherného a na jeho místo ustanoven Jan Chochole. Dnem 26. února 1855 vrátil se P. Havlík na farní kaplanství, a když 18. dubna 1861 vikář Peršl zemřel, ustanoven P. Havlík farářem v Borotíně, kde dlouhou řadu let těšil se oblibě tamních osadníků a borotínský farář Frant. Češka dosazen na zdejší faru od 10. září. Zatím byl zde kaplan Václav Majer oí 23. července.

Majitel panství Ludvík Karel šl. Nádherný povýšen byl r. 1865 do stavu rytířského s predikátem „z Borutina“. Za četné zásluhy, jichž získal si o městys Borotín, zvláště po tamním velkém požáru r. 1863, jmenován byl r. 1866 u příležitosti svého stavovského povýšení čestným měšťanem borotínským a ku jeho počtě pořádána byla na hradě Borotíně velká slavnost.

Válečný rok 1866 krajiny zdejší ušetřil. Bolestně dotkl se však majitele panství, který ztratil na bojišti mladičského syna svého Konstantina. Ani tělo jeho nebylo nalezeno. Zavlečená cholera více objevila se v Táboře. Na válku se lid poněkud připravoval, vycítil, když židé sháněli stříbro, co bude následovati. Proto už selky z jara nenasazovaly vajec. Prušáci přišli do krajiny až v době příměří. Jich příchod byl pozorován od četnictva po několik dnů od kostela i s rozhledy na Bukovici (nad Kostelcem). Prvních 14 pěších z Porýní přišlo 15. srpna, později přitáhli ještě Braniboráci. Počínali si pánovitě, hodně jedli, ale všechno zaplatili, ba ještě zůstaly po nich zásoby rýže, kávy i postrojů a po mnoho let objevovalo se na selských postrojích řemení po pruském vojsku.

Po válce hned r. 1866 počala se stavěti **dráha** z Prahy do Vídně. Vedle mnoha cizích lidí, zvláště Taliánů obeznalých v pozemních stavbách, také domácí lidé našli při stavbě trati výdělek. Dráha byla dokončena v 5 letech a v neděli dne 3. září 1871 projížděl ověnčen první vlak sestávající z lokomotivy a čtyř vozů. Nádraží bylo v Sudoměřicích, kde ku stavbě trati zrušeno a zbouráno stavení Doležalovo nad Kuklovým statkem. U Záhoří zřízena byla r. 1886 na obecní útraty osobní zastávka železniční, jež r. 1895 opět nákladem obcí rozšířena na nákladní stanici. R. 1913 v srpnu rozšířeny koleje k možnému křižování či vyhýbání vlaků a nádražní budova přestavěna.

Nádražní službu vedl zde Fr. Penk, bratr šenkýře ze Sudoměřic, až do r. 1912. Po něm rok byl zde přednostou Mat. Kryl a od září 1913 obstarával správu nádražní a provozu Ot. Jahoda, střídavě též A. Plašil a Fr. Milka, od r. 1929 nynější přednost Karel Budil. Zavedením železniční dopravy upadlo rychle formanství a také zájezdní hospody ztratily někdejší svůj význam. Také vesnice při nádraží, u nás Chotoviny a Sudoměřice značně vzrostly. Při provozu, ač trať činí zde značné okliky, nedošlo tím k značnějším nehodám. R. 1905 dne 26. ledna navečer vyjel rychlovlak na omrzlých kolejkách mezi Moravcem a Sudoměřicemi, při čemž bylo z cestujících 3 těžce a 16 lehce zraněných. Také 1. srp. 1926 došlo k nehodě přímo v nádraží „Chotoviny“, kdy nedopatřením při výměně kolejí nákl. vlak sjel po slepé koleji svahelem ukončené. Službu konající úředník Eman. Hejda skončil hned sebevraždou, aniž by vyčkal šetření o zavinění.

Stavbou dráhy jakož i založením továrny na tabákové výrobky v Táboře značně se změnily mzdové poměry. V pamět. knize farní poznamenáno

r. 1873, že v tabákové továrně zaměstnáno jest přes 600 žen s platem 30 až 60 kr. denně. Čeledín dostával už 50—70 zl., děvečka 25 až 35 zl. ročně, drvoštěpům platilo se 1 zl. 60 kr. od rozstípání sáhu pařezí a deset let před tím (po roce 1860) jen 60—70 kr.

R. 1868 dne 5. května zemřel v Praze majitel panství Ludvík rytíř Nádherný z Borutína a dne 10. května pohřben^{*)}. Dědicem jeho byl syn Jan rytíř Nádherný, který ujal statky Chotoviny a Jeníčkovu Lhotu. Ostatní statky rozděleny jeho sourozencům.

Nový majitel rozmnožil statky přikoupením velkostatku měšického 20. listopadu 1876 se dvory v Měšicích, Záluží a Jeníčkově Lhotě. Po smrti cis. generála De Joyeuse (1775) držel Měšice s příslušenstvím Jan Ant. Votápek z Ritterswaldu, od r. 1792 Jan Henygar z Eberku, po němž dědil (1810) syn Jan Karel. R. 1817 koupil přešlo panství hejtmanovi Janu Schmidtgrabnerovi baronu z Lüstenecku. Od r. 1821 držela statek baronka Antonie Stillfriedová roz. hrab. ze Schafgotsche a prodala jej r. 1834 Vilému Elsenwangerovi. Poslední držitelkou byla Karolína baronka z Wimmerů (od r. 1872). Statek byl zadlužen a hypotekární věřitel Alois Männer zastoupen advokátem Dr. Ing. Mikoschem statek prodal Janu ryt. Nádhernému za 190 tisíc zlatých, z čehož 182.600 zl. připadalo na realitu, zbytek na odkoupené movitosti. Dvůr měšický a zálužský měl od r. 1858 v pachtu Polák a M. Roubíček, pivovar sládek Turba, kteří měli zajištěné kauce. Také lesní Peikert měl zde zajištěnu kauci 7.400 zl.

Měšický dvůr v Jeníčkově Lhotě byl velmi sešlý, pozemky měl pronajaty „starý zádušník“ Slunečko z č. 25 a na jeho chalupě bydlila jeho sestra. Stodola spadla, také ovčín sešel a pozemky pak připojeny ke druhému dvoru v Jeníčkově Lhotě. Směnnou smlouvou ze dne 9. srpna 1883 dán sešlý dvůr Josefu a Marii Zavadilovým za jejich usedlost č. 2 u dvora „na Chmelnici“, když chalupa shořela. Při dvoru zůstalo místo, rybníček, pole, louka a kus pastviny. Ostatní pozemky Zavadil přikupoval. R. 1890 ujal stavení č. 15 (bývalý dvůr) syn Josef Zavadil († 1929) s manželkou Annou s povinností podílů Václavu a Emanovi Zavadilovým a výměnkem rodičům. Od r. 1922 drží býv. dvůr syn Bohumil s manž. Františkou roz. Kolářovou. Stavení po přestavbě značně zmenšeno.

Zámek chotovinský byl přestavěn do nynější podoby. S přestavbou započato v květnu r. 1873, také park upraven. Jan ryt. Nádherný byl velmi činným ve veřejném životě, takže vlastním statkům nemohl se věnovati. R. 1878 dal do nájmu dvory v Líderovicích a Jišově a od února r. 1880 Hlinici, Vrážnou a správci Leop. Bargrovi dvůr Záhoří a Jeníčkovu Lhotu. Tento byl dobrým hospodářem a rozšířil v krajině zdejší používání vápna ke hnojení.

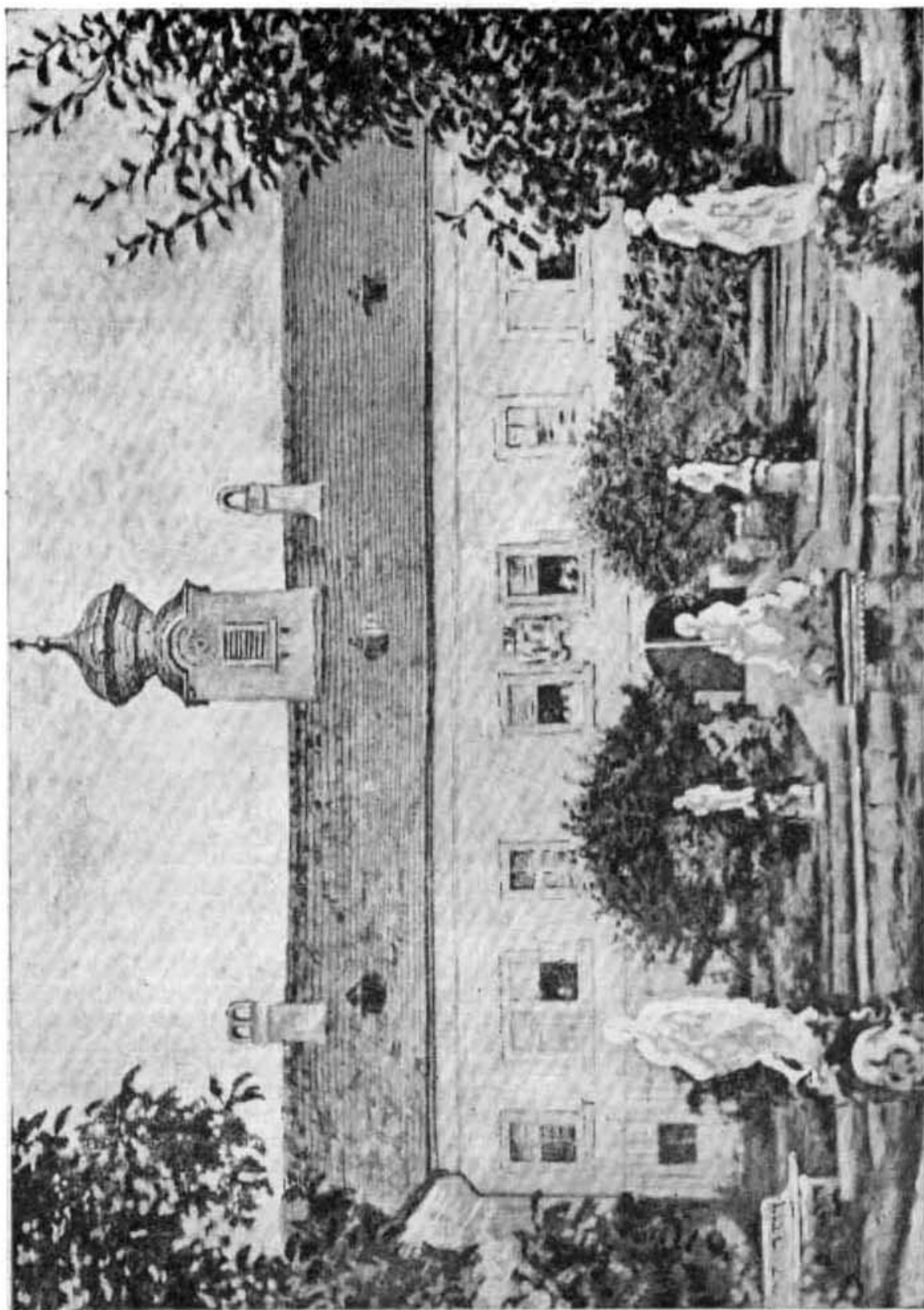
Rytíř Jan Nádherný z Borutína byl říš. poslancem, okresním starostou a horlivě podporoval české snahy státoprávní. Jako vysoké uznání udělen mu rytířský řád železné koruny třetí třídy a diplomem císaře Františka Josefa ze dne 2. června 1882 povýšen dědičně do stavu svobodných pánů. Ve své poslancecké povinnosti v audienci u hrab. Taffeho v záležitosti připuštění Mladočechů na říšskou radu, dříve než byl přijat, raněn mrtvicí a v noci nato dne 20. března 1891 ve svém praž. bytě zemřel.

*) Vdova Sidonie roz. Korb z Weidenheimu zemř. na Zelený čtvrtek 10. dubna 1879.

Statky držela vdova Marie svob. paní Nádherná, roz. hrab. Bulgarini d'Elci a od r. 1899 odevzdala je synům: starší Oskar, doktor práv, ujal Chotoviny a Jeníčkovu Lhotu, mladší JUDr. Ervín sv. p. Nádherný Měšice, ale dle smlouvy ze dne 17. března 1899 statky si vyměnili. Nový majitel byl velmi oblíben pro svoji povahu a horlivě působil ve spolku divadelních ochotníků.

V posledních dobách předválečných konána v kraji vícekrát vojenská cvičení. R. 1903 konána vojenská cvičení či manévry v krajině mezi Chotovinami a Jistebnicí ve dnech 11.—14. září. V zámku jako nejlepší ubikaci bydlil arcivévoda Ferdinand a podplukovník Rosenberg-Orsiny, později r. 1907 od 25. do 31. srpna při divisním cvičení hostil zámek podplukovníka Rummera z Rummershofu. To byl úvod k velkým manévrum v r. 1913, při nichž tehdy již stařícký císař zastupován jako inspektorem armády následníkem trůnu Frant. Ferdinandem d' Este, který v Chotovinách ve dnech 14.—17. září bydlil s adjutantem pluk. Dr. Karlem Bardolfem, 14. září byl též přítomen arcivévoda Bedřich a mnoho vysokého důstojnictva. Byl zde i Conrad z Hötzenborfu, pozdější velitel ve světové válce, a právě v Chotovinách rozešel se v názorech strategických s následníkem trůnu do té míry, že na svůj vojenský úřad resignoval, ale jeho poděkování nebylo přijato. Ve škole chotovinské byl ubytován gener. štáb. Přirozeně na tak okázalé manévry bylo mnoho příprav, stavěno nádraží, upraveny silnice, zámek i dvůr v Jeníčkově Lhotě. Manévry nejen ukázaly neschopnost vedení, ale zanechaly mezi majitelem panství a mnohým občanstvem, vinícím bar. Nádherného z rakušáctví, trvalou mez nepřátelství, k čemuž v pozdějších letech přidružily se i okolnosti rázu náboženského.

Světová válka zastihla Chotoviny na pochodu nejlepšího rozkvětu. Hned ve dnech 26. a 27. července 1914, v nejpilnější době, záložníci zanechali své usedlosti, aby včas nastoupili ke svým pluhům. Pak to šlo pomalu svým tempem, ke konci roku už byly nové odvody nevojáků, po jaru se opakovaly, venkov se vyliďňoval, ve městech začínala bída, téměř všechny životní potřeby vydávány v malých dávkách na zvláštní průkazky a tak se vyrojily různé ty chleбенky, tučenky, masenky, cukřenky, tabáčenky a jiných více „—enek“. Na obilí stanoveny úřední maximální ceny. Na vesnicích konaly se rekvisice zásob mnohdy za vojenské asistence, sedláci schovávali obilí, mouku, brambory i j. Sami prodávali nejprve za vysoké ceny; když pak za peníze nebylo možno téměř ničeho dostat, nastal výměnný obchod. Z měst vozili lidé látky, tabák, petrolej i j. věci a vyměňovali za mouku, brambory, mléko a jiné potraviny. Počátkem války byl t. zv. řetězový obchod trestán, později už bez překupovačů ničeho se nedostalo a tito meziobchodníci t. zv. „keřasové“ (od něm. slova Kettehandlung) se velmi rozmohli. K tomu na nádražích byly hlídky úřed. orgánů zabavující lidem mětským i keřasům aprovisaci. V těch dobách položen základ největšího nepřátelství mezi venkovským a mětským, zvláště dělným lidem. Konečně i všechna ta utrpení překonána a nastal den 28. října 1918. Všude bylo veliké nadšení, že jest konec války, že živitelé se vrátí z různých válečných front, bude konec rekvisicím a k tomu dovršením radostí bylo prohlášení české státní samostatnosti. Mnozí se vrátili z bojišť i ze zajetí, mnoho však zdejších občanů nalezlo smrt v cizině; těm 22. srpna 1920 odhalen před kostelem památník vděčnosti. Mezi novými zákony mladé republiky byla i pozemková reforma, t. j. vyvlastnění půdy velkostatkův a přidělení drobným zemědělcům. Byl to následek delšího nedostatku potravin a tudíž „hlad po půdě“. Farnímu beneficiu vyvlastněno

Zámek v Chotovínách před přestavbou.

27 M 272 s. půdy za náhradu (po srážce 5% státu) 7.713.29 K, naproti tomu ale uvalena daň z majetku 4.119 K 49 h.

Na panství chotovinském prováděli pozemkovou reformu v l. 1921, 1924 a 1926 komisař pozemk. úřadu J. Kárník s inž. L. Hladovcem, inž. J. Vášou a J. Paděrou. Výkupní cena půdy byla od 2.400 do 4.000 Kč za 1 hektar. Tehdy panství mělo dvory pronajaty a jen dvory v Chotovinách, Záhoří a Jíšově byly v režii. Dle zpráv stát. pozemk. úřadu jevílo se:

u dvora	hektarů půdy		necháno panství celkem	u zbytkového statku ha	drobný přiděl půdy		
	země- dělské ha	veškeré ha			nabý- vatelů	ha půdy	
						zeměděl.	celkem
Hlinice	74	412	338	54	25	20	20
Chotoviny	157	248	197	—	25	49	51
Jíšov	70	114	78	—	28	35	36
Jeníč. Lhota	113	241	134	51	33	44	56
Liderovice	90	99	11	39	33	48	49
Moravec	54	109	47	—	22	47	69
Oudičov	94	103	67	—	17	36	36
Paseka	95	141	9	78	29	53	54*
Vrážná	138	264	205	—	38	58	59
Vejrec	166	191	—	60	70	121	146
Záhoří Červ. lesní hospo- dářství	101	106	81	—	26	24	25
	14	139	139	—	—	—	—

* Při směně jiných pozemků.

Zbytkové statky prodány: R. Havlínovi Hlinice, J. Bubníkovi Jeníčkova Lhota, J. Bláhovi Liderovice, Fr. Doudovi Paseka, F. Moravcovi Výrec, lihovar ve Výrci družstvu, jež se ustavilo.

Pozemkovou reformou bylo dotčeno zaměstnaných u panství 8 zřízenců, 2 úředníci, 29 deputátníků a 54 stálých dělníků. Tyto zopatřil pozemkový úřad: 1 úředník a 3 dělníci dostali příspěvek 26.533 Kč na nákup půdy, 53 zaměstnanců dostalo odbytné celkem 280.871 Kč, 11 zaměstnanců dostalo pensí celkem 17.950 Kč a 25 zaměstnancům vyhrazeno zaměstnání na zbytkových statcích. Hodnoty zdají se poměrně veliké, ale v těch dobách měly peníze nízkou kupní hodnotu. Majitel statku chotovinského sám rozhodl se dvůr v Oudičově zrušiti, ponechán tam byt pro hlídače, budovy zbořeny (1927), materiál částečně rozprodán a pozemky obráceny ke dvoru ve Vrážném, kde zřízen vepřinec.

Šlechta byla citelně poškozena zábořem majetku. Také zákonitou cestou zrušeny šlechtické tituly. Nenávist a nespokojenost obracela se proti šlechtě, dokonce i v Chotovinách byly protišlechtické demonstrace večer 10. září 1919.

Konec války a první poválečná doba, opřená mnohdy o překotný pokrok, přinesla v celku demoralisaci, ač nutno konstatovati, že v krajině

zdejší poměry poválečné vyvíjely se klidněji než v jiných krajích*). Přes to mělo četnictvo dosti práce, aby udrželo klid a bezpečnost lidí. Dne 7. dubna 1919 přepadena byla osamělá chalupa „na staré pile“ od 6 ozbrojených zakuklenců a vyloupena.

Větší nepokoje na osadu vnesly poměry náboženské.

V posledních dobách min. století byl v Chotovinách farář Fr. Češka († 27. II. 1875), který nežil právě v nejlepším přátelství s řídícím učitelem, při něm kaplanem Václav Pokorný (1866—9), od 1. srpna 1868 Frant. Smutný, který od r. 1875 po dlouhá léta byl faráem a ještě dlouho od r. 1902 žil ve výslužbě v Táboře. Za kaplana od srpna 1875 ustanoven Jul. Slivka, pozdější farář v Hořticích, děkan, vikář a arcikněz v Jistebnici. Dosud žije v Táboře. Po jeho odchodu do r. 1886 kaplanství nebylo obsazeno.

Velký rozruch v krajině způsobila vražda miličínského četníka Václ. Noháčka dne 8. června 1874. V tehdejších letech žila v Nové Střežimíři trojice zlodějů Mart. Flachse, Šedina a Nachtigal. Na obchůzce vyrušil strážmistr Noháček Flachse a Šedinu při jich vloupání do Straňákovského statku v Sudoměřicích, stopoval je, ale na silnici „ve Stráních“ byl zabit a tělo jeho uschováno v právě vypuštěném mezenském rybníce, kde náhodně později pytel pasačkou zpozorován. Nastala tehdy téměř opravdová inkvisice při vyšetřování, více lidí nevinně pozavíráno, než pachatel M. Flachse se přiznal. Byl v Táboře odsouzen k trestu smrti, ale zabíjel se sám skokem s okna po vy lámání mříží. — Také dlužno se zmíniti o velkých požárech v Sedlečku, kde r. 1864 dne 10. července shořelo 10 stavení, násl. rok 6. července 9 usedlostí, r. 1889 v srpnu byl velký požár v Sudoměřicích, který zničil 4 domky a 26. srpna 1899 vyhořelo v Moravě 10 usedlostí, též hospoda. Jinak ojedinělé případy požárů jsou každoročně. Velká krupobíť byla r. 1903 a 1905.

Nástupcem faráře Smutného v Chotovinách byl od ledna 1903 Frant. Jenell, který zemřel krátce před vypuknutím světové války 23. června 1914. Na nově obsazeném kaplanství byli: Tom. Pícha od r. 1886, Fr. Jenell od 27. července 1887 do r. 1889, Jar. Paulus 1900—1902, Václ. Krpejšek, Otomar Černický 1902—6, Václav Zeman 1906—8, Mart. Kubata půl roku, Ludv. Stibral od 1. května 1909, v r. 1910 Fr. Janeček a Václav Maruna, od r. 1913 Jan Šanda, který také čtvrt roku po smrti P. Fr. Jenella byl administrátorem. Poměry náboženské za všech těchto byly klidné, i za nového faráře Al. Janeše, který zde přes neutěšenou dobu války působil. Po státním převratu nastaly také nové poměry církevní. Od r. 1920 šířilo se nové vyznání československé. Zvláště před úředním sčítáním lidí s více stran agitováno k výstupování z církve římské, nové vyznání náboženské nacházelo mnoho přívrženců, ale mnoho lidí se také příslušnosti církevní vůbec zřeklo.

Už při sčítání lidí v Záhoří a Chotovinách přihlásili se stoupenci církve československé. Další propagaci nového náboženského směru vedli předáci nábož. obce z Tábora, z místních občanů učitelstvo (K. Weinzettl

*) Válečné a poválečné poměry na venkově věrně vystihl P. Š. Esar v povídce „Počtář“.

a Ant. Vejvoda), dále Jan Slunečko a Gust. Hájek, ze Záhoří přednosta dráhy O. Jahoda. Nejvíce lidí přestoupilo k nové církvi s farářem A. Janešem. Tento připustil v místním kostele na neděli velikonoční r. 1921 odpolední bohoslužby, konané od českoslov. kněze Diviše (z Tábora) a druhého dne (4. dubna) prohlásil po bohoslužbách svoje přestoupení k církvi československé. Lid v značném počtu jej následoval. Hned odpoledne ustavila se rada starších, nábož. obec dosud nebyla schválena úředně. Českoslov. církve zabrala (7. dubna) kostel. Biskupská konsistoř ustanovila zatím správcem farnosti kaplana P. Šandu a od 5. dubna nynějšího vdp. děkana P. Cyrilla Matouše, který od 1. února 1922 za faráře potvrzen. V Chotovinách nastal tuhý boj o kostel a přirozeně vzrostlo i nepřátelství proti patronu kostela Dr. Erv. Nádhernému. Farář Janeš byl mírné povahy a těžce nesl náboženské různice. Když pak ukládány mu za povinnost agitace po vesnicích, opustil 14. června Chotoviny a uchýlil se do kláštera v Č. Budějovicích. Kaplan Šanda uznal také za nejvhodnější utéci. Tím poměry se neurovnaly, bájilo se i o odvezení faráře Janeše. Úředně zapečetěného kostela zmocnili se (11. června) přes assistenci četnictva příslušníci církve československé. Stíhaly se stížnosti i deputace s obou náboženských stran, 22. července někteří násilně vnikli i do fary. Kostel přes všechna úřední nařízení a pokuty vydán nebyl a nepřátelství obou stran se ještě zhoršilo, když na faru chotovinskou přidělen r. 1922 kaplan Jan Pour, který zde do 30. srpna 1923 působil. Klid nastal teprve, když osadníci československého vyznání zajistili si svůj kostel. Někteří z účastníků náboženských bouří uchýlení z mezí zákona odnesli trestem. Samy úřady naléhaly, aby postavení vlastní modlitebny či „sboru“ se uskutečnilo. Pozemek za osadou byl získán při parcelaci velkostatku a za tento nabídl horlivý stoupenec J. Slunečko svůj pozemek uprostřed osady. Místní náboženská obec po mnohých intervencích schválena od ministerstva kultu dne 17. února 1923 a následujícího roku postaven nový sbor. Na stavbu vynaloženo 200.000 Kč subvence státní a 248.000 Kč od ústřední rady církve československé, část půjčil předseda míst. nábož. rady O. Jahoda, mnoho práce ochotně zdarma obětovali osadníci. Stavbu dle návrhu arch. Weinzettla prováděl stavitel Jar. Bubník z Něm. Brodu. Dne 24. října 1924 slavnostně byl nový sbor otevřen. Současně postaveno i obydlí pro kněze vedle kostela a nastal na osadě klid. Jako farář čsl. byl zde Fr. Rabiška a po něm od r. 1928 Lad. Böhm, který svoji zdejší působnost nechvalně zakončil. Byl právě v disciplinárním vyšetřování a dne 28. října 1931 měla být slavnost tažení zvonů.

Zvony jsou dva. Menší umíráček býval na zvonici u Procházků (později rod Trojanův) ve Rzavém a darován paní Procházkovou, větší „Jan Hus“ ulit r. 1930 nese nápis: „Byl jsem ulit z milodarů bratří a sester za faráře Ladislava Böhma a revisorů Josefa Melicha a Rud. Kratošky.“

Vznikl spor mezi osadníky z Jedlan, Polánky a Broučkovy Lhoty s druhou stranou příslušníků čsl. církve. Slavnost sice konala rada starších, ale na 70 osob vystoupilo z čsl. církve. Novým farářem ustanoven pak Jos. Macháček, rodák hlinický. Po všech náboženských sporech jeví se výsledek na farnosti dle posl. sčítání z r. 1930 následovně:

v osadě	domů	duši	katol. řím.	česko- brat. evang.	českosl. vyznání	židů	jiné vyzn.	bez vyzn.
Chotoviny	80	431	226	1	192	4	1	7
Polánka	58	79	14	—	65	—	—	—
Záhoří Červ.	58	286	118	—	158	—	—	15
Beranova Lhota	14	58	32	—	26	—	—	—
Broučková Lhota	21	111	30	—	81	—	—	—
Jeníčkova Lhota	46	250	166	—	83	—	—	1
Stoklasná Lhota	45	225	144	—	74	—	1	3
Vrážná	18	115	51	3	56	1	—	4
Hlinice	41	233	102	14	113	—	—	4
Košín	36	191	122	1	59	—	7	2
Líderovice	20	107	58	—	48	—	—	1
Moraveč	33	165	69	—	94	—	—	2
Rzavá	10	43	13	—	28	—	—	2
Sudoměřice	59	351	219	1	116	5	6	4
Záhoříčko	4	35	18	—	17	—	—	—
Sedlečko	42	210	80	—	126	—	—	4
Jedlany	49	225	102	—	121	2	—	—
Celkem	594	3.115	1.559	23	1.457	12	15	49

Přes všechny tyto místní spory osada, zvláště Chotoviny samotné jeví značný vzrůst a ruch stavební, v l. 1925—6 zavedeno elektrické vedení v obci a dnem 24. června otevřeno k provozu, od 27. září do 4. října 1925 pořádána výstava hospodářských plodin, r. 1928 zdejší hasičský sbor oslavil 50tileté výročí svého trvání a v červenci 1930 započata přestavba státní silnice.

Také zřízena **lidová škola hospodářská**, takže dnes Chotoviny stojí na předním místě jihočeských obcí. I mnohé pohromy neušetřily osady zdejší. Velikými mrazy a sněhem r. 1929 naděláno mnoho škod, i budovy Jana Kroužka ve Stoklasné Lhotě a Jos. Radosty v Záhoří poškozeny, mnoho ovocných stromů zničeno a opět v létě 4. července 1929 veliká větrná smršť mnoho škod nadělala, na 1400m² stromů ovocných zničeno, u obilní kůlny ve dvoře Vrážné střecha smetena a v Řevnově stodola svalena, hned v zápětí na to 25. července strhlo se na Tábořsku silné krupobití, jež postihlo obce Košín, Hlinici a jižní část Stoklasné Lhoty. Lid zdejší, zvyklý na tvrdý chléb, trpělivě snáší všechny pohromy a s pevnou vůlí kráčí vstříc lepší budoucnosti.

* * *

Tím snažil jsem se nastínit stručně minulost osady chotovinské, použív veškerých příslušných publikací a pokud není pramenů uváděno, i listinného materiálu zem. archivu, kníž. archivu v Třeboni, archivu min. vnitra, farního a dominikálního, registratury okres. úřadu a krajského soudu v Táboře, školních knih i rodinných zpráv a pokládám za milou povinnost vyslovití dík všem, kdož svojí ochotou práci mi usnadnili.

OPRAVY:

Str. 78 ř. 10 zdola:

místo převzal čti prodal.

Tamže ř. 3 zdola:

první slovo čti: žita.

Str. 106 ř. 3 zdola:

[V polo]vině 18. stol. byl na škole kantorem svobodník Jan Trinkwitz s manž. Annou, který tu ještě roku 1790 působil a při něm synové Jiří (naroz. 1763) a František Trenkvicové.

